

Gemeente Assen

Met het oog op de toekomst

Jaarverslag 2010

Inhoudsopgave

Aanbieding en inleiding

Aanbieding	7
Inleiding en hoofdlijnen beleidsuitvoering.....	11

Beleidsverantwoording per programma

Programma 1	Bestuur en burger	25
Programma 2	Stadsontwikkeling	31
Programma 3	Mobiliteit.....	35
Programma 4	Stads- en wijkbeheer	39
Programma 5	Onderwijs	45
Programma 6	Kunst en cultuur	51
Programma 7	Zorg en welzijn	55
Programma 8	Werk en inkomen	61
Programma 9	Sport en ontspanning.....	65
Programma 10	Veiligheid.....	69
Programma 11	Duurzaamheid en milieu	72
Programma 12	Bouwen en wonen	77
Programma 13	Algemene dekking	83

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen	91
Paragraaf Weerstandsvormogen	95
Paragraaf Instandhouding kapitaalgoederen	105
Paragraaf Financiering en treasury	113
Paragraaf Verbonden partijen.....	119
Paragraaf Grondbeleid	129
Paragraaf Bedrijfsvoering	133
Paragraaf Bestuurlijk Relevante Investeringsprojecten	141

Algemeen	153
----------------	-----

Verklaringen.....	159
-------------------	-----

Bijlagen	163
----------------	-----

Jaarverslag
2010

Aanbieding

Aanbieding

Hierbij bieden wij u het jaarverslag en de jaarrekening over 2010 aan. Behandeling en vaststelling staan geagendeerd voor de raadsvergadering van donderdag 19 mei 2011. Daaraan voorafgaand vindt bespreking van de jaarstukken plaats in de accountantscommissie.

De accountantscommissie bespreekt de jaarrekening aan de hand van het rapport van bevindingen van de accountant en brengt hiervan verslag en advies uit aan uw raad. Bespreking van de jaarstukken in de accountantscommissie staat gepland voor dinsdag 10 mei 2011.

Opbouw verslaglegging

Vanaf 2009 bestaan de jaarstukken uit twee separate boekwerken, namelijk een jaarverslag en een jaarrekening.

In het jaarverslag ligt de focus op de beleidsmatige verantwoording. Dit verslag gaat in op de beleidsuitvoering en de bereikte resultaten. Na de inleiding wordt per programma op hoofdlijnen inzicht gegeven in de beleidsuitvoering. In het kort volgt daarna een overzicht van het financiële resultaat op programmaniveau met een opsomming van de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting.

De inleiding en hoofdlijnen worden afgesloten met het voorstel voor resultaatbestemming. In het daarop volgende hoofdstuk komt de uitgebreide verantwoording van de beleidsuitvoering per begrotingsprogramma aan de orde.

In de programma's is in het bijzonder aandacht voor de beleidsthema's met een hoge bestuurlijke prioriteit. De prestatie-indicatoren en kengetallen om de resultaten en maatschappelijke effecten van ons beleid te kunnen meten zijn beoordeeld en verbeterd. Zoals in de begroting al is aangegeven vormt in 2010 de overgang naar een nieuwe bestuursperiode hierin een complicerende factor. Overigens worden niet alle indicatoren jaarlijks gemeten (een aantal eens per 2 jaar), waardoor niet alle waarden over 2010 beschikbaar zijn.

De paragrafen daarna geven aanvullend en vanuit een andere invalshoek dwarsdoorsneden van het gevoerde beleid en beheer. Het betreft hier het fiscale beleid, het financierings- en treasurybeleid, het weerstandsvermogen, het grondbeleid, het beheer en onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen,

de bedrijfsvoering en de relatie met de verbonden partijen. Nieuw in dit verband is de paragraaf 'Bestuurlijk relevante investeringsprojecten'. In navolging op de Najaarsnota en de begroting 2011 hebben we ervoor gekozen om ook in het jaarverslag op één plaats te rapporteren over stand en voortgang van de bestuurlijk relevante investeringsprojecten.

Het jaarverslag wordt afgesloten met een aantal algemene kerngegevens over 2010 en een overzicht van de gemeentelijke organisatie in 2010.

De financiële verantwoording treft u aan in de jaarrekening. De jaarrekening geeft inzicht in het financiële eindresultaat 2010 met in de inleiding een analyse en toelichting op de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting. Daarna wordt ingegaan op het voorstel voor bestemming van het resultaat. Vervolgens komt in de jaarrekening de middeleninzet op programmaniveau aan de orde gevolgd door een totaaloverzicht van de exploitatie van baten en lasten over 2010. Hierna is de geconsolideerde balans inclusief toelichting ultimo 2010 opgenomen. Aan het slot van de jaarrekening volgt de SiSa-verantwoording.

De zogenaamde productrekening ligt voor uw raad ter inzage. De productrekening bevat de beheersinformatie die bestemd is voor intern gebruik en interne verantwoording. Het betreft hier de zogenaamde 'uitvoeringsinformatie' bestemd voor ons college en de interne verantwoording door het management. De productrekening vormt geen onderdeel van de raadsdelingen en de besluitvorming door uw raad. Ditzelfde geldt ook voor de eveneens ter inzage liggende afzonderlijke jaarrekening van het gemeentelijk Grondbedrijf.

Jaarverslag
2010

Inleiding
en hoofdlijnen
beleidsuitvoering

Inleiding

Het jaar 2010 was, met de in maart gehouden gemeenteraadsverkiezingen en de daaropvolgende bestuurswisseling een boeiend bestuurlijk jaar. De uitslag van de verkiezingen en de daarop volgende bestuursonderhandelingen hebben zowel wijzigingen in de samenstelling van en zetelverdeling in de raad als in die van het college tot gevolg gehad. De nieuwe raad is op 11 maart 2010 geïnstalleerd. Benoeming en beëdiging van het nieuwe college vond plaats in de raad van 22 april. Het college bestaat sindsdien uit de PvdA, VVD, D66 en de Christenunie.

Het nieuwe collegeprogramma dat in april 2010 de steun van de meerderheid van uw raad heeft gekregen draagt als motto 'bouwen'. Het ging en gaat daarbij in onze visie om bouwen aan alle facetten van de Asser samenleving dus om bouwen in de breedste zin van het woord. Met de vaststelling en de uitvoering van dat collegeprogramma hebben we een nieuwe stap gezet op weg naar de realisatie van de structuurvisie 'Assen Hoofdstad' en de projecten, voorzieningen en activiteiten die daar in onze ogen bij behoren.

Ondanks de verkiezingen en de bestuurswisseling stonden beleidsvorming en -uitvoering in 2010 in het teken van continuïteit. Gelijktijdig hebben we intensief gewerkt aan de voorbereidingen voor de bezuinigingen die de komende jaren worden doorgevoerd. We zijn, ondanks het feit dat de financiële situatie lastig was, bewust niet op de rem gaan staan maar hebben het bestaande beleid, met de beperkte middelen die daarvoor beschikbaar waren, zo goed mogelijk voortgezet en waar mogelijk afgerond. Nieuwe beleidsinitiatieven zijn opgepakt, in voorbereiding genomen en uitgevoerd.

Parallel daaraan hebben we ons collegeprogramma 2010-2014 uitgewerkt en vertaald in het meerjarig uitvoeringsprogramma 'Assen bouwt', dat in november jl. door uw raad is vastgesteld. Belangrijk onderdeel daarin is het voor Asser begripvolle pakket bezuinigingsmaatregelen. De noodzaak hiertoe is grotendeels terug te voeren op de economische crisis en de in verband daarmee door het kabinet in het regeerakkoord opgenomen bezuinigingen op de rijks-uitgaven van €18 miljard. Hiervan heeft circa €6,6 miljard betrekking op de afslanking van de overheidsorganisatie ('de kleinere overheid').

De Asser bezuinigingsopgave is eind 2010 door uw raad bepaald op €16,5 miljoen en dient ertoe om de gemeentelijke exploitatie weer gezond te maken en te houden. De bezuinigingen hebben zowel betrekking op het beleid en het beheer als op de bedrijfsvoering.

Sinds 2010 groeit de economie weer en ondanks extra druk op sociale uitkeringen en tegenvallers in de gemeentelijke inkomsten, hebben we het jaar 2010 financieel sluitend afgerond. Dat geeft vertrouwen voor de toekomst en biedt perspectief voor de reali-

satie van onze ambities. Dat we daar veel waarde aan hechten blijkt uit het feit dat we hier via de bezuinigingen gericht extra middelen voor hebben vrijgespeeld. Hierdoor kunnen we de komende jaren verder bouwen aan onze stad en aan de voorzieningen voor inwoners.

We zijn in 2010 voortvarend doorgegaan met de bestaande beleidsuitvoering en gestart met de uitvoering van ons collegeprogramma. Bij de beleidsverantwoording over de programma's en de bestuurlijke relevante investeringsprojecten rapporteren wij daarover.

Enkele op deze plaats noemenswaardige resultaten zijn de instelling van een ondernemersfonds, het stimuleren en ondersteunen van sensortechnologie, de voortgaande planontwikkeling in het kader van de FlorijnAs, de bouw van De Nieuwe Kolk, de uitvoering van het evenementenprogramma met het Asser Vaar(t)jaar als één van de hoogtepunten, verbeterde fietsroutes, zeventig bushaltes zijn geschikt gemaakt voor passagiers met een beperking, de realisatie van energiebesparende openbare verlichting in Assen – Oost, intensievere natuur- en milieueducatie, nieuw Wmo-loket in het stadhuis, extra inzet op vergroting van de arbeidsparticipatie, het uitvoeren van het Actieplan Jeugdwerkloosheid, de organisatorische en financiële ontvlechting van het Plateau Openbaar Onderwijs, de aanstelling van een Stadsdichter en een Stadsschilder, de bouw van een nieuwe brandweerkazerne samen met de HvD en de GGD-Drenthe. Daarnaast hebben we langs meerdere wegen verder gewerkt aan de verbetering van de kwaliteit van onze dienstverlening aan burgers en bedrijven.

Met het in 2010 vastgestelde pakket bezuinigingsmaatregelen hebben we de basis gelegd voor weer gezonde en sluitende begrotingen. We hebben de gemeentelijke reservepositie op nut en noodzaak doorgelicht. Door het verschuiven en herbestemmen van reservemiddelen hebben we de daarin bestaande knelpunten opgelost.

In het kader van de organisatieontwikkeling zijn we in 2010 gestart met het versterken van de integrale sturing op de gemeentelijke processen. Het doel is de doeltreffendheid en doelmatigheid van werkprocessen te verbeteren. Dat was en is noodzakelijk met het oog op een zo optimaal mogelijke ondersteuning van de uitvoering van het collegeprogramma en een zo efficiënt mogelijke inzet van de gemeentelijke middelen. Ook de introductie van het 'nieuwe werken' draagt daaraan bij.

Samenvatting beleidsverantwoording per programma

Bestuur en burger

Ook dit jaar hebben we goede resultaten bereikt bij het verbeteren van onze dienstverlening. Het Klant Contact Centrum kon, mede door een uitbreiding van de kennisbank, ruim zestig procent van de vragen in één keer goed beantwoorden. Dit percentage was in het jaar 2009 nog dertig procent en is dus in een jaar tijd verdubbeld. Het rapportcijfer voor het Klant Contact Centrum nam dan ook toe van een 6,9 naar een 7,4. Het aantal servicenormen waarin de kwaliteit van de dienstverlening is vastgelegd is uitgebreid naar dertien. Op onze internetsite is te zien in hoeverre wij ons aan onze normen houden. We werken samen met de gemeenten Aa en Hunze en Tynaarlo aan het landelijk programma Antwoord@. Sinds november kunnen inwoners deze gemeenten bereiken via één gezamenlijk telefoonnummer, namelijk: 140592.

Sinds de introductie van de Wabo is het aantal vergunningen afgenomen. Het verlenen van vergunningen gebeurt sneller door verbetering van de efficiëntie. De voorstellen uit 2009 voor het afschaffen of vereenvoudigen van regels hebben we in het jaar 2010 een plek gegeven in de Algemene Plaatselijke Verordening. Ook in ons nieuwe Collegeprogramma 2010-2014 is deregulering een belangrijk speerpunt.

De informatievoorziening aan inwoners hebben we verbeterd door de nieuwe website, die voor een belangrijk deel ook in de Engelse taal beschikbaar is, en het gebruik van heldere taal. Een groot aantal brieven is herschreven en taaltrainingen staan in de steigers. Nieuwe media worden ingezet bij crisiscommunicatie.

Via interactief werken betrekken we inwoners en maatschappelijke organisaties bij projecten en beleid. Grote projecten als de FlorijnAs en Structuurvisie zijn tot stand gekomen in nauwe samenwerking met betrokkenen. Wijkorganisaties hebben een rol gespeeld bij het opstellen van plannen voor de wijk.

Ondernemers en instellingen hebben de promotie en profilering van Assen goed opgepakt. Zij werken daarbij samen in organisaties als Gilde BART en het ondernemersfonds. Bij de promotie van Assen leggen we het accent op een levendige stad en TT-stad.

We hebben belangrijke stappen gezet in de voorbereiding van het Drents Archief 3.0. Er ligt inmiddels een ontwerp voor de renovatie. De softwareontwikkelaar kan aan de slag om het publieksconcept verder uit te werken.

Stadsontwikkeling

In februari 2010 heeft uw raad de Structuurvisie vastgesteld. Concrete acties vertalen we in een meerjaren uitvoeringsprogramma. Dit is op grond van de Wet ruimtelijke ordening verplicht. Het merendeel

van onze ambities valt direct onder het programma FlorijnAs.

In 2010 hebben we met diverse partijen als de MKB Binnenstadsvereniging, parkmanagement en Gilde Bart gewerkt aan de ontwikkeling van het organiserend vermogen van het bedrijfsleven. De instelling van het Ondernemersfonds, gevoed door een verhoging van de onroerende zaakbelasting voor bedrijven, vormt de financiële basis voor deze organisaties. De resultaten van het kantorenonderzoek laten de lange termijn ontwikkelingen zien. Deze resultaten zijn de basis voor onze kantoorstrategie voor de komende jaren.

Sensortechnologie, zorg en vrijetijdseconomie zijn kansrijke sectoren. De ontwikkeling hiervan vraagt extra aandacht. Samen met de provincie hebben we gewerkt aan een passende organisatorische en juridische structuur voor de Stichting Sensor City, die begin 2011 is opgericht. Bij het INnovation Centre for Advanced Sensors and Sensor Systems, INCAS3, werken inmiddels dertig medewerkers. Dit is volledig in lijn met de verwachting bij de opzet van het instituut. Provincie en gemeente hebben Sensor Universe gevraagd om met de partners de visie te actualiseren. De geactualiseerde versie vormt de basis voor de nieuwe ontwikkelingsagenda.

In de zorg is een eerste samenwerkings- en ontwikkelingsagenda opgesteld. Thema's op deze agenda zijn onder andere extramuralisering (decentralisatie), de toepassing van sensortechnologie, healthy ageing, arbeidsmarktbeleid, onderwijsbeleid en vastgoed.

Op het gebied van stadsmarketing hebben we de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in samenwerking met interne en externe partners. De samenwerking ontwikkelt zich in de richting van één organisatie.

Mobiliteit

Bij toenemende mobiliteit staan leefbaarheid en bereikbaarheid onder druk. Onze opgave is om daar een evenwicht in te vinden. In deze opgave nemen we alle verkeerssoorten mee.

Voor fietsers hebben we belangrijke fietsroutes verbeterd. Het gaat om het asfalteren van het fietspad Nobellaan en de aanleg van het fietspad Korenmaat-Diepstroeten. De proef met de gratis bewaakte stalling (Mercurius) is een succes en wordt voortgezet.

Vier kruispunten zijn voorzien van korte afstand radio. Bussen kunnen zo sneller doorrijden. De overige verkeerslichten op busroutes volgen in het jaar 2011. Er zijn nieuwe busroutes in de binnenstad. De bereikbaarheid van het busstation is verbeterd.

Ruim zeventig bushaltes zijn geschikt gemaakt voor passagiers met een beperking. In het jaar 2011 volgen nog twintig haltes. De servicebus blijft. We zijn met de betrokken partners in gesprek over de kwaliteit en de toekomst hiervan. De voorbereiding van de op- en

afritten voor het openbaar vervoer aan de A28 is afgerond. Realisatie is echter afhankelijk van Rijkswaterstaat en zekerheid over het toekomstige gebruik.

Veilig verkeer is niet alleen een kwestie van infrastructuur en handhaving, maar ook van educatie en gedrag. Samen met de provincie en de andere Drentse gemeenten hebben we een programma gemaakt voor educatie in verkeersveiligheid. Met verschillende scholen hebben we gesproken over veiligheid rond de scholen.

Alle parkeergarages zijn voorzien van een vol-vrijstelsysteem. We willen dit systeem verfijnen met behulp van sensortechnologie. Het vergunningparkeeren is uitgebreid.

In december zijn nieuwe tarieven voor straat- en garageparkeren voor de periode 2011 tot en met 2014 vastgesteld. Verder zijn de tarieven voor parkeervergunningen en de naheffingsaanslag verhoogd.

Stads- en wijkbeheer

Gebiedsgericht werken is niet langer een project, maar heeft eind 2010 een structureel karakter gekregen. We hebben besloten deze methodiek met ingang van het jaar 2011 leidend te laten zijn in de wijkaanpak.

Bij de bestrijding van zwerfafval hebben we goede voortgang gemaakt met de projecten afvalbakkenplan en afvalbakken binnenstad. Deze projecten worden in het jaar 2011 afgerond.

Verkeersborden, zitbankjes en lichtmasten die door graffiti en wildplak worden beklad, zijn schoongemaakt. De wijkkaarten voor het hondenuitlaatbeleid zijn klaar.

We hebben de activiteiten van natuur- en milieueducatie uitgebreid. Behalve voor basisscholen zijn er ook meer activiteiten voor middelbare scholen, gezinnen en wijkbewoners. Deze activiteiten worden begeleid door medewerkers van natuur- en milieueducatie, vrijwilligers en andere partners. Hierbij maken zij gebruik van lespakketten en routes.

In de jaren 2009 en 2010 is sprake van meer dan gemiddelde winterschade. We nemen het herstel mee in het reguliere beheer. Het in het gemeentelijk rioleringsprogramma en het Waterplan vastgestelde beleid en programma voor het jaar 2010 hebben we volgens planning uitgevoerd.

Voor het groen en de verzorging van de openbare ruimte zijn de afgesproken basisniveaus grotendeels gehaald. Het niveau hoog is alleen in het Messchenveld gehaald. In een aantal wijken is het groen vernieuwd. Wijkbewoners konden meedenken over de plannen. In wijken waar buurten in het kader van Gebiedsgericht werken zijn opgeknapt, zijn vaak ook het groen en de speelvelden vernieuwd. De uitvoering van de laatste gebieden heeft plaats in het jaar 2011. Vervanging van speeltoestellen is gebeurd in overleg met wijkbewoners. Er komen steeds meer natuurlijke speelplekken.

Onderwijs

Kinderen en jongeren verdienen optimale kansen op onderwijs en ontwikkeling. De Brede scholen in de wijken dragen daar in grote mate aan bij, onder andere in samenhang met de zorg vanuit de Centra voor Jeugd en Gezin. De proefprojecten vanuit deze centra worden in 2011 voortgezet. In het jaar 2010 kregen de opmaat naar het onderwijs, de voorschoolse educatie en de aansluiting op de arbeidsmarkt aandacht.

Het beleidskader Voorschoolse educatie 2011-2015 is afgerond. Over de toeleiding naar het voorschools onderwijs hebben we afspraken gemaakt. Met het peuterspeelzaalwerk is een samenwerkingsovereenkomst gesloten.

Het actieplan Jeugdwerkloosheid is in uitvoering en heeft tot resultaten geleid. Voortijdig schoolverlaten is één van de oorzaken van werkloosheid bij jongeren. Daarom besteden we extra aandacht aan het voorkomen en bestrijden hiervan.

In het jaar 2010 is Plateau Openbaar Onderwijs financieel ontvlochten.

Kunst en cultuur

Het cultureel imago van onze gemeente krijgt een grote impuls door de bouw van De Nieuwe Kolk. Samen met het Erfgoedkwartier en het ICO vormt De Nieuwe Kolk de Culturele As van de stad. Voor de uitstraling van de stad blijft het belangrijk aansprekende evenementen te organiseren. In september 2010 organiseerden we het Nieuwe Kolk festival en het Asser Vaar(t)jaar. Het aantal evenementen is niet toegenomen, draagvlak en de samenwerking wel.

De amateurkunst heeft dankbaar gebruik gemaakt van de ondersteunende regelingen. Voor de stimuleringsregeling Cultuur en Cultuurparticipatie is sprake van een grote toename.

Het beleidskader Cultuurparticipatie is in principe gereed en zal begin 2011 ter besluitvorming aan uw raad worden aangeboden. De effecten van de bezuinigingen zijn merkbaar, maar de gewenste vernieuwing en ontwikkeling blijven in principe mogelijk binnen de beschikbare middelen. Het effect van de bezuinigingen op het ICO blijft wel nadrukkelijk onze aandacht vragen. Het ICO wordt de belangrijkste verbindingsschakel tussen cultuur en onderwijs.

We hebben de afspraken binnen de Culturele Alliantie uitgevoerd. Voorbeelden zijn de start van erfgoededucatie en de stimuleringsregeling cultuur en cultuurparticipatie. Ons beleid voor talentontwikkeling via de kunstvakopleidingen in Groningen en Leeuwarden is door te weinig geld niet ontwikkeld. Het project de Kunstbende is wel uitgevoerd, met een grotere deelname dan voorheen.

De Stadsdichter en Stadsschilder zijn benoemd, begin 2011 volgt de Stadsmuzikant.

Zorg en welzijn

Begin 2010 hebben we in de centrale hal van het stadhuis een nieuw Wmo-loket, spreekruimte en paskamer gerealiseerd. De dienstverlening aan de klant is hierdoor verbeterd. In het midden van het jaar is de nieuwe Wmo-raad geïnstalleerd. We hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan een convenant voor een betere aansluiting tussen de woningaanpassingen vanuit de Wmo en door woningcorporaties. Klanten zijn tevreden over de individuele voorzieningen blijkt uit onderzoek. Er waren dan ook geen extra acties nodig.

De spilfunctie van de Vrijwilligerscentrale is geëvalueerd. We zullen beoordelen of deze in haar huidige vorm moet worden voortgezet. In het kader van het uitvoeringsprogramma Kleurrijk Assen is de Stimuleringsregeling voor allochtone en Molukse organisaties van kracht geworden.

Bij het jongerenwerk hebben we het zogeheten straathoekwerk hoge prioriteit gegeven. We hebben waardevolle contacten met een grote groep jongeren gelegd. Met een groep die overlast bezorgde is het contact geïntensiveerd door het organiseren van activiteiten in 'The Industry'. In het jaar 2010 lukte het een zestigtal jongeren te interesseren voor deelname aan de jongerendenktank en hebben we de Nacht van de Jeugd vanwege het grote succes zes keer herhaald.

De Verordening antidiscriminatievoorziening is door uw raad vastgesteld. Buurtbemiddeling is niet langer een project en heeft nu een structureel karakter. In het jaar 2010 is negentig procent van de bemiddelingen succesvol afgerond.

Het in het jaar 2008 gestarte project Go4it in Peelo is na twee jaar beëindigd. De beleidsnota Jongeren, Alcohol en Drugs en het bijbehorende plan van aanpak zijn in mei door uw raad vastgesteld. Daarnaast hebben we actief meegewerkt aan het actieplan van de vereniging Drentse gemeenten op het gebied van jeugd en alcohol.

We hebben besloten om een woonserviceontwikkeling op te starten in twee pilotwijken, Assen-Oost en Kloosterveen. Deze pilots zijn ideale proeftuinen om innovatieve vormen van ketenzorg en technologische toepassingen uit te proberen en verder te ontwikkelen.

Als centrumgemeente voor negen Drentse gemeenten voor maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid hebben we het uitvoeringsprogramma Stedelijk Kompas Van de straat, zorg op maat 2008-2011 en de notitie Heroriëntatie opvang en begeleiding van kwetsbare mensen uitgevoerd. Een notitie Zwerfjongeren hebben we aangeboden aan uw raad, locaties voor kortdurende opvang en zwerfjongerenopvang zijn aangewezen, hulp is geboden aan ontregelde gezinnen en het netwerk voor openbare geestelijke gezondheidszorg is versterkt.

Werk en inkomen

Zo veel mogelijk mensen te laten deelnemen aan de samenleving is onze inzet. Aan de ene kant door het vergroten van werkgelegenheid, aan de andere kant door maatschappelijke isolatie van mensen te voorkomen via het Meedoenbeleid.

Bij het Werk en inkomenbeleid staat arbeidsparticipatie voorop. Maar als regulier betaald werk niet lukt, stimuleren we mensen om gesubsidieerd of vrijwilligerswerk te doen. We hebben een bestuursopdracht gegeven om te komen tot de nieuwe uitvoeringsorganisatie WERKpunt! We richten ons op de uitvoering van de participatiedoelstelling door werk, waarin onze uitvoeringstaken zijn verzelfstandigd. Ook de uitvoeringstaken van Alescon en de Intergemeentelijke Sociale Dienst gericht op werk zijn hierin opgenomen. We lopen met deze aanpak landelijk voorop. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft laten weten geïnteresseerd te zijn in onze aanpak.

De cijfers voor groei van de werkgelegenheid en de daling van de werkloosheid moeten de landelijke gemiddelden gaan benaderen. In het jaar 2010 daalde het aantal niet werkende werkzoekenden met tien procent. Het werkloosheidspercentage stond medio november 2010 op 7,4 procent. Landelijk was dit 6,3 procent. Werkloosheid bij jongeren en schoolverlaters is een groot aandachtspunt. In het jaar 2010 hebben we extra investeringen gedaan om de werkloosheid onder jongeren aan te pakken. Samen met onderwijsinstellingen, ondernemers en overheidsinstellingen zijn verschillende acties ontwikkeld om jongeren zo veel mogelijk terug te leiden naar het onderwijs of aan werk te helpen. Hierdoor steeg het aantal werkloze jongeren met slechts twee procent. De Drentse gemeenten hebben over de jaren 2009 en 2010 prestatieafspraken met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gemaakt over de reductie van het aantal werkloze jongeren. Vanwege de positieve resultaten van de Drentse aanpak heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor 2010 een half miljoen euro extra beschikbaar gesteld.

Het meedoenbeleid is in het jaar 2010 getoetst en herijkt. Maatregelen sluiten nu beter aan op de behoefte en de vraag. Een goede dienstverlening door de uitvoerende instanties is noodzakelijk voor het succes van het arbeidsmarktbeleid en Meedoenbeleid. Met Alescon en de gemeentelijke kredietbank hebben wij voor het jaar 2010 een uitvoeringsovereenkomst gesloten. De uitgevoerde klant- en medewerkertevredenheidsonderzoeken bij de uitvoeringsorganisaties geven gemiddeld een 7 voor dienstverlening.

Sport en ontspanning

Goede samenwerking heeft het evenementenprogramma 2010 een extra impuls gegeven. Samen met het midden- en kleinbedrijf Assen werd winters Assen georganiseerd. Het jaar 2010 was het laatste themajaar. In het kader van het Asser Vaar(t)jaar hebben we meerdere succesvolle activiteiten georganiseerd.

Op de kop van de Vaart is de Super League demo race georganiseerd, voorafgaand aan de Super League Formula in mei. In het najaar vond in de binnenstad de Centennial Classic plaats. Hiermee hebben we de relatie tussen TT-circuit en binnenstad versterkt.

De verhuizing van de hockeyvelden en de bouw van Sporthal Stadsbroek, het wielercentrum en het openluchtzwembad hebben we het afgelopen jaar voorbereid. We hebben uitvoering gegeven aan de Kadernota Sport en Beweging. Daarbij hebben we onze volle aandacht gericht op de Beachweek en de voorbereidingen voor het wereldkampioenschap voor voetballers met een beperking. De sporthal Kloosterveste en het kunstgrasveld van Asser Boys zijn opgeleverd. We hebben subsidies verstrekt aan bijvoorbeeld de Dikke bandenrace, loopevenementen en de Wintertriathlon. De kennis uit het project Assen-Oost fit en gezond gebruiken we de komende jaren in de projecten van het Nationaal Actieplan Sport en Beweging. In het kader van de Impuls Brede School hebben we weer een aantal combinatiefunctionarissen aangesteld. In het jaar 2010 zijn de laatste drie projecten voor Buurt, Onderwijs en Sport, BOS, in Marsdijk, Baggelhuizen en Pittelo afgerond. De Sportbuurtwerkers van het team Sport hebben het hele jaar in alle wijken een naschools sportaanbod en wijkactiviteiten voor jongeren verzorgd, waarbij de nieuwe trapveldjes goed van pas komen.

Vier gymnastiekverenigingen zijn in het jaar 2010 tot Omnigym Assen gefuseerd en voetbalvereniging Amboina kon mede dankzij onze steun een doorstart maken.

Veiligheid

Het project Brandveiligheid thuis is tot dusver zeer succesvol. De wijken Assen-Oost/Loon, Marsdijk, Noorderpark, Lariks, Pittelo en Peelo zijn door adviseurs bezocht.

De wijkveiligheidsplannen zijn vastgesteld. We werken nu aan de uitvoering.

Voor de uitvoering van de notitie Jeugd en alcohol hebben we de tussenstand opgemaakt.

De motie Cameratoezicht is uitgevoerd en de uitkomsten zijn verwerkt in een rapport dat in februari 2011 door uw raad is vastgesteld.

In juli is samen met onder meer brandweer Assen, Hulpverleningsdienst Drenthe en GGD Drenthe het bouwmanagementbureau gestart voor de nieuwbouw aan de Groene Dijk. Ons streven is dat eind 2013 alle drie organisaties hier gehuisvest zijn.

Voor de hulpverleningsdienst Drenthe zijn de belangrijkste ontwikkelingen de aanpassingen van het crisismanagement en de invoering van de Wet Veiligheidsregio. Deze wet is per 1 oktober 2010 ingegaan en vereist een vastgesteld risicoprofiel en beleidsplan.

De vrijwilligers leveren een heel groot aandeel in de brandweerborging voor Assen. Overdag blijkt echter dat de roosters steeds lastiger te vullen zijn. In overleg met de vrijwilligers, zijn we per 1 januari 2010 ver-

sneld gestart met het deels invullen van het dagdienstrooster met vast personeel.

De structuur van het crisismanagement is gewijzigd zodat verschillende specialisten effectiever kunnen worden ingezet. De eerste resultaten zijn veelbelovend. Een incident kan beter worden geduid en de informatiestroom is sterk verbeterd. Vanaf het jaar 2011 gaan alle Drentse gemeenten volgens de nieuwe structuur werken.

Duurzaamheid en milieu

De beleidsmatige en financiële basis onder de duurzaamheidsprojecten is op orde. Onder andere met het provinciale Klimaatcontract en een rijkssubsidie voor de aanpak van het binnenklimaat op basisscholen. Ook voor andere projecten zijn (financiële) partnerschappen in voorbereiding. De projecten uit het Uitvoeringsprogramma worden gerealiseerd.

In het jaar 2010 is met betrokkenen een aanpak geformuleerd voor energiebesparing in bestaande woningen. Deze bestaat uit aanbod zoals een stimuleringsregeling en een energieloket en uit het faciliteren van de markt (lokaal bedrijfsleven en activering van burgerinitiatief, zoals een wijkaanpak). Ook zijn met woningbouwcorporaties projecten opgezet, die een plek krijgen in prestatieafspraken.

We hebben besloten in alle gemeentelijke gebouwen slimme meters te plaatsen. Hiermee krijgen we meer inzicht in de effecten op duurzaamheid van onze investeringen, waarmee een kostenneutraal investeringsprogramma te ontwikkelen is. Zichtbaarheidsprojecten vergroot het draagvlak. Scholen hebben we daarom voorzien van zonnepanelen. We hebben energiebesparende openbare verlichting in Assen-Oost gerealiseerd. Ook in Baggelhuizen komt duurzame straatverlichting.

Het concept CO₂-neutraal bouwen is onderzocht voor de ontwikkelingsopgave Assen-zuid en de toekomstige woonwijk Kloosterveen III. We benutten onze ervaringen voor andere projecten binnen de FlorijnAs.

Bewustwording en draagvlak zijn belangrijk. In het jaar 2010 organiseerden we verschillende evenementen, zoals de Junior Klimaatop in het kader van de Mobiliteitsweek, waar duurzaamheid nadrukkelijk gepromoot is. Op het TT-circuit is de eerste elektrische motorrace op het Europese vasteland gehouden.

In het kader van duurzaam ondernemen hebben we samenwerking gezocht met het bedrijfsleven. Het parkmanagement is daarvoor een goed platform gebleken. In Assen hebben dertien supermarkten meegedaan aan een energieonderzoek. Deelname aan de energiescans door andere bedrijven bleef beperkt.

Bouwen en wonen

Begin 2010 is het nieuwe Woonplan Assen 2010 - 2020 vastgesteld. Vraaggericht bouwen en aansluiten bij de woningbehoefte van de inwoners van Assen waren de uitgangspunten voor het jaar 2010. Dit

betekent voldoende variatie en aanbod in duurzame woningen van goede kwaliteit. De woningbouwtaakstelling vanuit de regio Groningen-Assen is 520 woningen per jaar. Zoals verwacht zijn door de recessie minder woningen gebouwd. In Assen zijn 242 woningen gereed gemeld. Het zwaartepunt in de woningproductie is verder verschoven van de koopsector naar de huursector. In 2010 werden 130 huurwoningen opgeleverd. Het waren vooral appartementen. Ongeveer een vijfde deel van woningproductie bestond uit grondgebonden koopwoningen. Verder werden in de koopsector 61 appartementen opgeleverd. Bijna 80 procent van de nieuwe woningen staan in Kloosterveen. De meeste in Kloosterveste. In de bestaande stad werd 20 procent van de woningproductie gerealiseerd. De afgelopen vijf jaar werd gemiddeld 45 procent van de productie gerealiseerd in bestaand stedelijk gebied.

De meest vraaggerichte vorm van bouwen is het bouwen via kaveluitgifte aan particulieren. Dit bleef achter bij de doelstelling uit het Woonplan. Slechts vijf procent van de productie werd gerealiseerd in particulier opdrachtgeverschap. Er werden geen kavels aan particulieren uitgegeven.

De aanhoudende stagnatie op de woningmarkt zorgde ook in het jaar 2010 voor vertraging in de bouw van vooral koopwoningen. Er werd voor 305 woningen vergunning verleend. De bouw van de Citadel met 161 woningen kon medio 2010 beginnen door hulp van het Rijk en de provincie. Ondanks de crisis

werd er behoorlijk gebouwd in Assen (De Nieuwe Kolk, Drents Museum, Citadel en Kloosterveste).

Integratie van wonen, zorg en welzijn in de wijken is een actie uit het Woonplan. Met woningbouwcorporaties en zorgpartijen is een aanzet gegeven in de vorm van een Regiegroep Wonen, zorg en welzijn. Het servicepunt Kloosterveste is het eerste resultaat in het gezamenlijk streven naar woonservicezones.

Stagnatie in de woningbouw is een landelijk probleem, dat overheid en marktpartijen gezamenlijk aanpakken. Stimuleringsmiddelen van Rijk, provincie en gemeente, tijdelijke verhuur via de Leegstandswet, starterslening, garantieconstructies van marktpartijen en het stellen van prioriteiten in de gemeentelijke woningbouwplanning zijn maatregelen die de lokale woningbouw impulsen hebben gegeven. Er is een start gemaakt met een aanvalsplan woningbouw. Dit schetst een integraal beeld van maatregelen om de woningmarkt te beïnvloeden.

Ter uitvoering van het nieuwe woonplan zijn nieuwe integrale prestatieafspraken met de woningcorporaties opgesteld die begin 2011 worden ondertekend.

In december is de nota Grondbeleid vastgesteld. Hoofduitgangspunt blijft een actief grondbeleid. Daarmee houden we als gemeente de maximale regie en zeggenschap over belangrijke gebiedsontwikkelingen in onze gemeente.

Financieel resultaat 2010

De uitvoering van de door uw raad voor het jaar 2010 vastgestelde begroting is afgesloten met een voordelig resultaat van €1,5 miljoen.

We moeten hierbij echter nog betrekken de in 2010 vrijgevallen activiteitenbudgetten die, met het oog op verdere uitvoering en realisatie van door uw raad vastgesteld beleid, in 2011 beschikbaar moeten blijven. Wij hebben uw raad hierover begin 2011 per brief geïnformeerd. Het totaalbedrag van het voorstel tot budgetoverheveling bedraagt €1,5 miljoen. Indien hiermee rekening wordt gehouden is er sprake van een nagenoeg sluitende exploitatie.

Als kanttekening moet hierbij nog wel in acht worden genomen dat de onderbesteding in de Wmo-budgetten ad €1,1 miljoen onderdeel uitmaakt van het resultaat. Op basis van de bestaande beleidsaf-

spraken zou dit bedrag in principe aan de Wmo-reserve dienen te worden toegevoegd. Wij hebben u echter door middel van het uitvoeringsprogramma 2011-2014 geïnformeerd over de doorlichting van de gehele gemeentelijke reservepositie. Op basis van de heroriëntatie heeft er een herschikking plaatsgevonden van de middelen die binnen het totaal van de gemeentelijke reserves beschikbaar waren. Conform de conclusies en aanbevelingen uit de uitgevoerde doorlichting is ook de Wmo-reserve afgeroomd. Hierbij hebben wij rekening gehouden met verplichtingen die op basis van reeds genomen besluiten op de reserve rusten. Om die reden is het nu dan ook niet meer noodzakelijk om de resterende budgettaire ruimte in de Wmo-begroting 2010 toe te voegen aan de reserve

Exploitatieresultaat 2010	1.482.544 V
Budgetoverheveling naar 2011 met oog op verdere beleids- en/of planuitvoering	-1.468.137 N
Rekeningresultaat na resultaatbestemming	14.407 V

De gemeentelijke grondexploitatie vertoonde over 2010, als gevolg van bijdragen aan de Regiovisie en het Fonds grote projecten, een nadelig resultaat van €1,55 miljoen Gepland was een nadelig resultaat van €10,4 miljoen, vooral door hogere afwaardering op verwerving. Onder invloed van de economische recessie en stagnatie in de woningbouw is de omzet en productie in 2010 lager dan gepland. Aangezien de weerstandsreserve met €0,15 miljoen moest worden opgehoogd als gevolg van opgelopen boekwaarden, bedroeg de onttrekking aan de algemene reserve van het Grondbedrijf €1,70 miljoen De verrekking van het resultaat met de bestemmingsreserves is in overeenstemming met de financiële grondslagen van het gemeentelijk Grondbedrijf. Hierdoor heeft de uitkomst van de bouwgrondexploitatie per saldo geen effect op het rekeningresultaat van de Algemene Dienst. Voor een nadere toelichting op het verloop van de grondexploitatie verwijzen wij u naar de paragraaf grondbeleid.

In de Najaarsnota werd een tekort geprognosticeerd van €1,813 miljoen. Eén van de voornaamste afwijkingen in het eindresultaat van de jaarrekening ten opzichte van de prognose in de Najaarsnota betreft de reeds belichte onderbesteding in de Wmo-budgetten van €1,1 miljoen. Enkele andere in het oog springende positieve afwijkingen ten opzichte van de Najaarsnota zijn o.a. de uitkering uit het Ge-

meentefonds (+ €1,3 miljoen), rentevergoedingen door externe partijen (+ €0,5 miljoen) en een incidenteel voordeel uit een btw-afrekening inzake sportaccommodaties (+ €0,4 miljoen). Negatieve ontwikkelingen hebben zich o.a. voorgedaan bij de bijstandsdebiteuren (- €0,6 miljoen) en de sociale werkvoorziening (- 0,7 miljoen).

In de hierna opgenomen analyse van het rekeningsresultaat zijn de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting aangegeven. Een nadere toelichting op deze afwijkingen treft u aan in de jaarrekening.

Zoals al aangegeven is hier van belang de vrijval van de in 2010 voor uitvoering van beleid en realisatie van projecten beschikbare budgetruimte. Door tempoverschillen ten opzichte van de begroting, maar ook en met name doordat er in 2010 budgetten beschikbaar zijn gesteld die pas in 2011 nodig zijn, heeft de besteding ervan niet direct en/of volledig in 2010 plaatsgevonden. Het gaat hierbij om een totaalbedrag van €1,5 miljoen waarover u begin dit jaar bent geïnformeerd. Deze middelen dienen voor verdere beleidsuitvoering naar 2011 te worden overgeheveld.

De resultaten van de programma's in 2010 zien er, afgezet tegen de begroting enerzijds en de prognoses in de Najaarsnota anderzijds, als volgt uit:

Resultaten programma's (bedragen x €1.000)					
	begroting 2010 (saldo)	prognose Najaarsnota (saldo)	rekening 2010 (saldo)	saldo rekening t.o.v. begroting 2010	
				totaal	V/N
Bestuur en burger	11.580	12.029	11.698	-117	N
Stadsontwikkeling	5.265	5.066	4.584	681	V
Mobiliteit	312	315	252	60	V
Stads- en wijkbeheer	16.501	16.788	16.793	-292	N
Onderwijs	12.158	11.920	11.756	402	V
Kunst en cultuur	6.236	6.290	5.979	257	V
Zorg en welzijn	22.556	22.074	20.808	1.748	V
Werk en inkomen	13.178	13.689	15.806	-2.629	N
Sport en ontspanning	5.711	5.665	5.544	167	V
Veiligheid	4.674	4.558	4.301	373	V
Duurzaamheid en milieu	24	-43	105	-81	N
Bouwen en wonen	808	1.125	1.167	-358	N
Resultaat programma's	99.003	99.476	98.793	211	V
Algemene dekking:					
Onvoorzien	133	0	0	133	V
Algemene belastingen	-11.118	-10.968	-11.042	-76	N
Beleggingen	-629	-859	-848	220	V
Financiering & liquiditeit	-5.871	-7.465	-8.764	2.892	V
Algemene uitkering	-72.356	-72.706	-73.962	1.606	V
Bcf	-251	-241	-409	158	V
Overige algemene dekkingsmiddelen	680	708	595	85	V
Resultaat kapitaallasten	-1.135	-106	1	-1.136	N
Resultaat bedrijfsvoering	-1.077	1.056	626	-1.703	N
Reserves/voorzieningen algemene dekking	-7.377	-7.129	-6.472	-905	N
Resultaat algemene dekking	-99.000	-97.710	-100.275	1.275	V
Eindresultaat	-3 N	-1.766 N	1.483 V	1.486	V

Beknopte analyse rekeningsresultaat

De in de loop van 2010 in de uitvoering van het beleid en de begroting ontstane financiële mutatie van totaal €1,5 miljoen is het gevolg van zowel interne als externe ontwikkelingen. In de hoofdstukken van de jaarrekening worden de financiële afwijkingen op

programmaniveau nader geanalyseerd en toegelicht. In dit verband volstaan wij met het geven van een opsomming van een aantal belangrijke afwijkingen ten opzichte van de begroting.

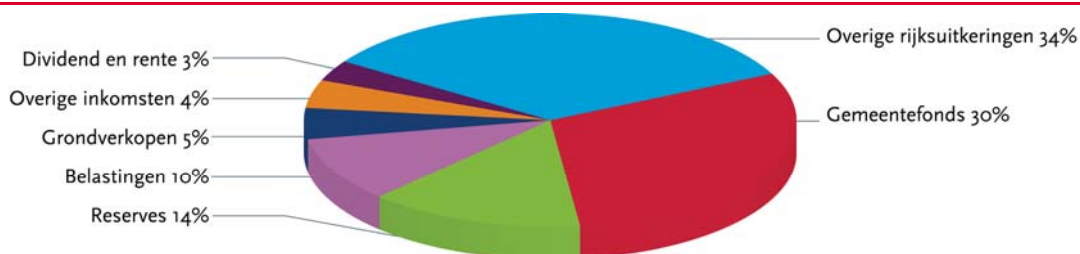
Analyse rekeningresultaat	Mutatie (bedragen €1.000)
Voordelig:	
Uitkering gemeentefonds	1.606
Vrijval niet bestede uitvoeringsbudgetten	1.518
Rente- en dividendopbrengsten	1.255
Wmo-budgetten	1.084
Uitstel/vertraging van (vervangings-)investeringen	445
Afrekening BTW sportaccommodaties 2002 t/m 2009	364
Onderwijs achterstandsbeleid (OAB)	216
Project 'Assen Koerst'	200
Subsidies/middelen kunst en cultuur	197
Bestrijding zwerfafval	177
Leerlingenvervoer	175
Afrekening BCF 2007-2009	158

Analyse rekeningresultaat	Mutatie (bedragen €1.000)
Voordelig:	
ESF-project 'Workprofiler'	153
Vrijval resterend budget voor onvoorziene uitgaven	133
Leges burgerzaken	121
Wijkveiligheidsplannen en wijkanalyses	119
Kinderopvang	112
Subtotaal	8.033

Analyse rekeningresultaat	Mutatie (bedragen €1.000)
Nadelig:	
Uitkeringskosten WWB	-2.073
Resultaat bedrijfsvoering	-1.297
Gladheidsbestrijding	-883
Sociale werkvoorziening WSW	-759
Bouwleges	-473
Voorziening voor afwikkeling ontslagprocedure	-400
Vergoedingen raadsleden/raadsfracties en wethouderspensionoenen	-250
Bijdrage Besluit Zelfstandigen (BBZ)	-191
Kwijtscheldingen	-181
Sporthal Kloosterveste	-170
subtotaal	-6.677
totaal overige mutaties per saldo voordelig	130

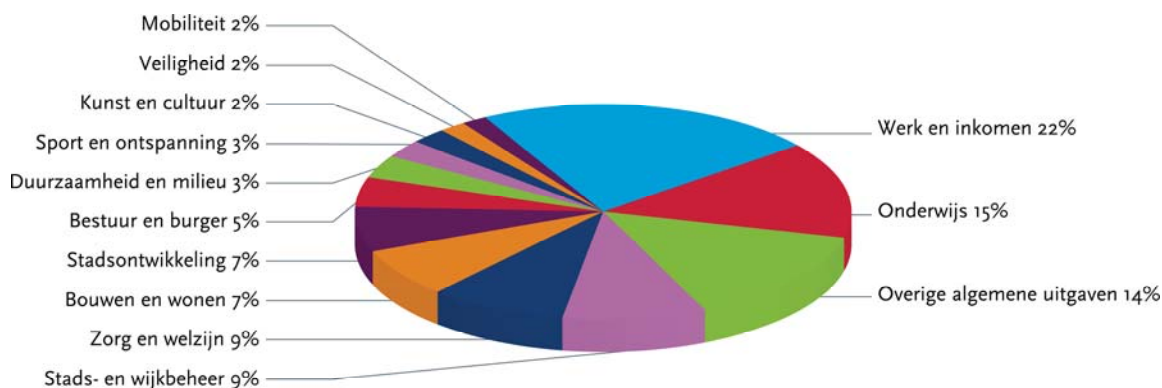
totaal	1.486
---------------	--------------

Inkomsten 2010 €287,6 miljoen

Inkomsten 2010 € 287,6 miljoen

Uitgaven 2010 €286,1 miljoen

Uitgaven 2010 € 286,1 miljoen

Resultaatbestemming

Het resultaat van de jaarrekening 2010 na bestemming, dat wil zeggen rekening houdend met de op grond van aanvaard beleid c.q. besluitvorming vast-

liggende stortingen en onttrekkingen aan reserves, bedraagt in totaal €1,48 miljoen voordelig.

Resultaatbestemming	
Exploitatieresultaat 2010 voor bestemming	-10.047.810
Stortingen en onttrekking aan reserves conform besluitvorming en aanvaard beleid	11.530.355
Nog te verdelen exploitatieresultaat 2010 na bestemming	1.482.544
Storting in de reserve jaarovergang 2010-2011	-1.468.137
Resultaat na resultaatbestemming	14.407

Vorming reserve jaarovergang 2010-2011

Toepassing van de met uw raad over de overheveling van niet bestede budgetruimte gemaakte afspraken houdt concreet in dat wij alle in 2010 niet, of niet volledig, bestede exploitatiebudgetten in eerste instantie hebben laten vrijvallen ten gunste van het resultaat. Vervolgens hebben wij geïnventariseerd welke van die budgetten in 2011 weer voor verdere beleids- en/of planuitvoering beschikbaar moeten blijven. Over de uitkomsten van die inventarisatie en de aard en omvang van de daarin opgenomen (resistant)budgetten hebben wij uw raad op 3 maart 2011 per brief geïnformeerd.

Nu de rekening definitief is opgemaakt kunnen de naar 2011 over te hevelen budgetten definitief worden vastgesteld op €1.468.137. Voor dit bedrag zal ten laste van het rekeningsresultaat 2010 de 'reserve jaarovergang 2010-2011' worden gevormd. Deze aanpak maakt onderdeel uit van de financiële verordening ex art. 212 van de Gemeentewet.

Het resterende overschot (€14.407) zal toegevoegd worden aan de algemene reserve.

Jaarverslag
2010

Beleidsverantwoording
per programma

Beleidsdoelen

Kwaliteitsverbetering dienstverlening

Verbeterde directe dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen.

Vereenvoudigde procedures en minder regels.

Snellere afhandeling van brieven en klachten.

Verbetering informatievoorziening aan burgers.

Grotere betrokkenheid

Grotere betrokkenheid van inwoners bij ontwikkeling van de stad, de wijk en de buurt.

Afstand tussen burgers en bestuur verder verkleinen.

Een beter imago van de stad Assen bij inwoners en de regio

Beleidskader

	Vastgesteld
Collegeprogramma 2006-2010 Mensen maken de stad	2006
Collegeprogramma 2010-2014	2010
Externe ontwikkelingen, zoals:	
omgevingsvergunning, Wmo, EGEM, Digi-D, Overheidsloket 2015, Basisregistraties	n.v.t.
Kerndocument Klant en Kwaliteit (K2)	2004
Nota interactief beleid	2004
Notitie interactief werken	2009
Voorjaarsnota 2009	2009

Maatschappelijke effecten

Verbeterde directe dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen

Wij hanteren drie aanbiedingsconcepten: zelfbediening, klaar terwijl u wacht en op bestelling.

De klant kan zelf zijn ingangskanaal kiezen (telefoon, brief, mail, balie, digitaal loket).

Voor steeds meer producten kunnen klanten kiezen voor zelfbediening (7 dagen à 24 uur).

Als klanten kiezen voor baliebezoek op afspraak is de wachttijd 0.

Klanten zijn welkom in een optimaal ingerichte ontvangthal.

Wij hanteren het principe van eenmalige registratie, meervoudig gebruik.

Vereenvoudigde procedures en minder regels

Realiseren van één vergunning voor alle fysieke vergunningen (omgevingsvergunning).

De administratieve lastendruk voor klanten neemt met minstens 25% af. Hierdoor is het voor klanten begrijpelijker, eenvoudiger, makkelijker en zo mogelijk ook sneller en goedkoper.

Snellere afhandeling van brieven en klachten

Wij hanteren vastgestelde richtlijnen voor het beantwoorden van brieven, telefoongesprekken en e-mails.

Van de klachten en bezwaren handelen wij 80% binnen de wettelijke termijn af.

Verbetering informatievoorziening aan burgers

Actuele en vraag gestuurde informatievoorziening via een vernieuwde website en de vernieuwde Berichten van de Brink.

Grotere herkenbaarheid door een verbeterde en uniform toegepaste huisstijl.

Begrijpelijke standaardbrieven.

Antwoorden op meest gestelde vragen van klanten (faq's) nemen wij op in gemeentebrede communicatiemiddelen.

Grotere betrokkenheid van inwoners bij ontwikkeling van de stad, de wijk en de buurt

Meer interactief werken

Ontwikkelingen rondom gebieds- en wijkgericht werken vinden hun plaats in de programma's Zorg en welzijn en Stads- en wijkbeheer.

Afstand tussen burgers en bestuur verder verkleinen

Burgers kunnen met ons kennismaken op de Ik en mijn gemeentedag.

Nieuwe inwoners kunnen met ons kennismaken op introductiedagen.

Scholieren en andere groepen kunnen kennismaken met onze gemeente via rondleidingen.

Een beter imago van de stad Assen bij inwoners en de regio

Burgers worden op de hoogte gesteld van evenementen en activiteiten in hun stad.

De regio maakt via diverse promotiemiddelen kennis met de stad Assen.

Het imago van Assen wordt positiever ervaren door gerichte promotie en marketing.

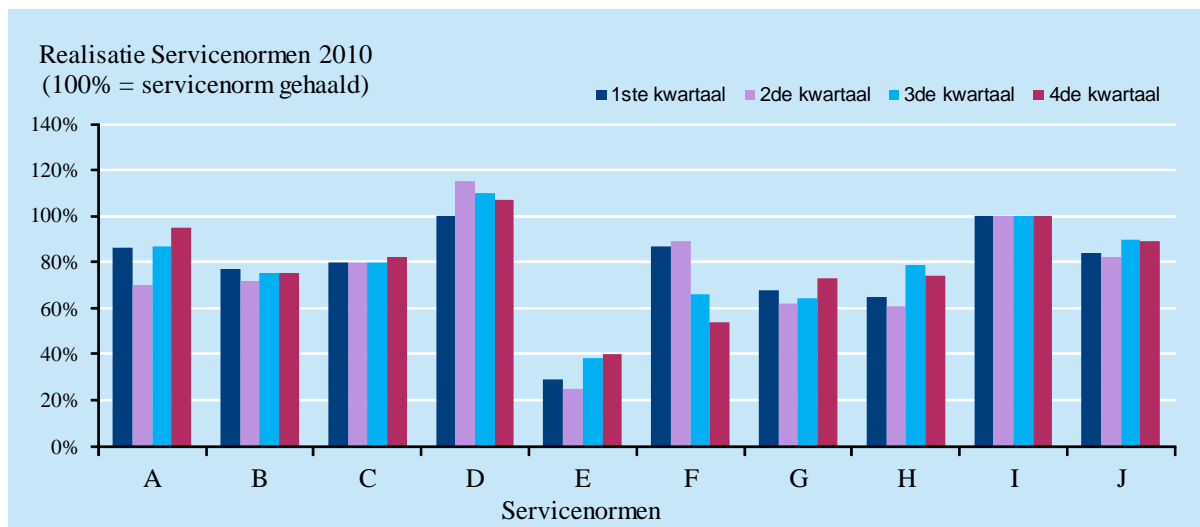
Beleidsuitvoering

Kwaliteitsverbetering dienstverlening

Service normen

Het project Implementatieplan Kwaliteitshandvesten is succesvol verlopen. We hebben het aantal servicenormen in 2010 uitgebreid met normen voor het beantwoorden van brieven, een vlotte gladheidsbestrijding, een toegankelijke website, de omgevingsvergunning en het direct beantwoorden van telefonische vragen. De norm voor kapvergunningen is vervallen en het totale aantal servicenormen bedraagt nu dertien.

We hebben een servicemeter ontwikkeld. Dit is een instrument waarmee we de dienstverleningsresultaten publiceren op intranet, in de publiekshal en bij het bestuur. Hiermee valt in één oogopslag af te lezen in hoeverre de gemeente Assen de servicenormen ook daadwerkelijk heeft gehaald.

Legenda

A	wachttijd minder dan 15 minuten
B	kom op afspraak; geen wachttijd
C	telefonisch goed bereikbaar
D	telefonisch direct antwoord
E	klachten tijdig afgehandeld
F	meldingen tijdig afgehandeld
G	brieven tijdig afgehandeld
H	omgevingsvergunningen tijdig afgehandeld
I	reisdocumenten liggen tijdig klaar
J	verhuismelding tijdig verwerkt

Norm

90%	minder dan vijftien minuten wachttijd
100%	geen wachttijd
90%	binnen twintig seconden beantwoord
60%	direct antwoord *
100%	klantcontact binnen twee weken
100%	afgehandeld binnen één werkdag
100%	afgehandeld binnen zes weken
100%	afgehandeld binnen acht weken
100%	binnen vijf werkdagen klaar
100%	binnen vijf werkdagen verwerkt

Ad* D is hier groter dan 100% omdat meer dan 60% van de telefonische vragen in één maal beantwoord is.

Via de website en telefonisch is een enquête gehouden onder burgers naar de bekendheid en nut en noodzaak van servicenormen. Hieruit kwam een positief beeld naar voren, alsmede enkele suggesties voor uitbreiding.

Het project wordt in het eerste kwartaal van het jaar 2011 afgerond en krijgt een gemeentebreed vervolg. Hierna wordt het een reguliere lijnactiviteit.

Drie aanbiedingsconcepten

De drie concepten zijn zelfbediening, klaar terwijl u wacht en op bestelling. Het doel is om meer mensen te laten kiezen voor zelfbediening. In 2010 hebben we hieraan op meerdere fronten gewerkt. De behandeling van subsidies, parkeervergunningen en grafadministratie is verplaatst van de backoffice naar de frontoffice (Publieksbalie). Via de website www.regelhulp.nl kunnen inwoners voortaan zelf voorzieningen of een gesprek aanvragen. De omgevingsvergunning hebben we aan de hand van de LEAN-methodiek efficiënter ingericht, er zijn meer zaken vergunningvrij en vanaf oktober 2010 kunnen inwoners meerdere vergunningen in één procedure aanvragen.

Multichanneling

De klant kan zelf zijn ingangskanaal kiezen (telefoon, brief, e-mail, balie, digitaal loket).

Klanten kunnen sinds half januari terecht in de optimaal ingerichte centrale hal. De hal is aantrekkelijker gemaakt en biedt bezoekers meer duidelijkheid en privacy.

Wmo-servicepunten zijn geëvalueerd. De resultaten van de evaluatie worden meegenomen in het project Woonservicezones. Het aantal huisbezoeken door Wmo-consulenten voor indicaties is ten opzichte van 2009 aanzienlijk toegenomen.

In het kader van het Landelijke programma Antwoord© heeft Assen begin 2010 een convenant met de gemeenten Aa en Hunze en Tynaarlo ondertekend voor het 140592-nummer. Sinds november is dit telefoonnummer in werking. De servicenorm dat 60% van de vragen aan het Telefonisch Service Centrum in één keer, zonder doorverbinden, goed wordt beantwoord is in 2010 meer dan gehaald. De stap richting 80% is mede dankzij de Kennisbank gezet.

Begin 2010 is het oude digitale loket deels vervangen door het Dimpact-loket. Van de nieuwe mogelijkheid om digitaal afspraken te maken wordt veel gebruik gemaakt.

Benchmarks en klanttevredenheidsonderzoeken

De totaalwaardering in de benchmark Publiekszaken is met een 7,5 nagenoeg gelijk belevend. Qua positionering is Assen echter gestegen op de ranglijst van plaats 74 in 2009 naar 23 in 2010.

De waardering voor telefonie is gestegen. Voor het klantcontactcentrum naar een rapportcijfer 7,4 (was

6,9 in 2009) en voor de gehele gemeente naar een 6,9 (was 6,8 in 2009).

Het klanttevredenheidsonderzoek Wet maatschappelijke ondersteuning-individuele voorzieningen liet positieve resultaten zien en beleidsmatige vervolgcacties zijn niet nodig.

Het klanttevredenheidsonderzoek Vergunningen en Handhaving is begin 2010 uitgevoerd. Het betrof een nulmeting. De volgende onderwerpen zijn opgepakt: bereikbaarheid, informatieverstrekking aan de klant en inlevingsvermogen (klantgerichtheid).

Ontwikkeling gemeentelijke basisregistraties

In 2010 is de wettelijk verplichte audit op de gemeentelijke basisadministratie uitgevoerd. Op alle onderdelen is de gemeente Assen geslaagd.

Op 1 januari 2010 is de gemeentelijke basisadministratie omgezet in de basisregistratie personen, BRP. Voor de uitvoering van publiekrechtelijke taken kan gebruik worden gemaakt van de authentieke gegevens uit de lokale en landelijke basisregistratie personen. Hierdoor hoeven burgers slechts eenmaal hun persoonlijke gegevens te verstrekken.

Adres- en gebouwgegevens via datasysteem

De basisregistratie adressen en gebouwen is voorbereid voor de uitwisseling van adresgegevens naar de gemeentelijke basisadministratie. De koppeling zal in de eerste helft van 2011 operationeel zijn.

Vereenvoudigde procedures en minder regels

Eind 2010 was een eerste concept Kadernota Handhaving klaar. Dit is de opvolger van de oude Contourennota Handhaving. We hebben besloten de bestuurlijke besluitvorming omtrent de definitieve versie samen op te laten lopen met een voorstel over de samenvoeging van de diverse handhavingsorganisatieonderdelen.

Voor de opzet en invulling van een regionale uitvoeringsdienst zijn tussen de gemeenten Aa en Hunze, Noordenveld, Tynaarlo en ons de eerste afspraken gemaakt voor een Noord-Drentse invulling.

Implementatie dereguleringsvoorstellen

Met het vaststellen van de nieuwe algemene plaatselijke verordening (APV) en de nieuwe algemene subsidieverordening zijn bijna alle in 2009 voorgestelde dereguleringsmaatregelen geëffectueerd. In de APV is het eenvoudiger geworden vergunning te verkrijgen. Op het gebied van subsidies volgt in het jaar 2011 een nadere uitwerking van de subsidieregelingen waarin administratieve lastenvermindering zal plaatsvinden. Risico's en verantwoordingslasten zullen meer met elkaar in overeenstemming worden gebracht.

Vervolgaanpak vermindering administratieve lasten

In het jaar 2011 pakken we Deregulering als onderdeel van ons Collegeprogramma opnieuw op. We

zetten in op een analyse van de processen achter de regels. Centraal zal staan hoe processen efficiënter en doelmatiger kunnen worden gemaakt. Op deze manier zijn de nieuwe Subsidieverordening en de Wmo-verordening al tot stand gekomen. Ook voor andere belangrijke regelgeving kan op deze wijze veel winst worden geboekt.

Snellere afhandeling van brieven en klachten

Sturing op verbeterde procesafhandeling bezwaren

Het proces bezwaarschriften is met de Lean-methodiek verbeterd. Implementatie van het nieuwe proces volgt in 2011. De periode waarin een bezwaarschrift wordt afgehandeld wordt dan sterk verkort.

Verbetering informatievoorziening aan burgers

Website en kennisbank

De nieuwe website is klaar en wordt doorgaand uitgebreid met relevante informatie. Samen met het telefonisch service centrum worden de meest gestelde vragen vertaald naar antwoorden op de internetsite. De gemeente twittert bij rampen en crises en neemt deel in de Drenthe brede crisiscommunicatieopzet.

Verbeteren begrijpelijkheid brieven

Veel standaardbrieven zijn herschreven. Het project begrijpelijke brieven wordt in 2011 voortgezet met trainingen.

Continuering ontwikkelen faq's per thema

We onderzoeken of het mogelijk is om meer digitale nieuwsbrieven te versturen.

Grotere betrokkenheid van inwoners bij ontwikkeling stad, wijk en buurt

Evaluatie notitie interactief werken

Voor de evaluatie van het interactief werken hebben we een pragmatische aanpak gekozen. Dit betekent dat ervaringen met interactief werken gebruikt worden om de aanpak voortdurend te kunnen verbeteren. Sinds de vaststelling van de notitie interactief werken in de zomer van 2009, hebben we met verschillende vormen van participatie ervaring opgedaan. Zo zijn Structuurvisie en FlorijnAs in aanspraak met de bevolking tot stand gekomen. Het ging daarbij vooral om infomeren en consulteren.

Ook bij de uitwerking van het programma FlorijnAs betrekken we bewoners en belanghebbenden. Hiermee is rond de tweede fase Blauwe As een begin gemaakt. De interactie rond het derde cluster scholen in Kloosterveen is een goed voorbeeld van een interactief traject waarbij inwoners de mogelijkheid hebben gekregen, en hebben benut, om mee te ontwikkelen.

Afstand tussen burgers en bestuur verder verkleinen

Bewonersoverleggen en wijkverenigingen

De communicatie en samenwerking met wijkbewoners krijgt een eigen invulling per wijk. De bewonersoverleggen en wijkverenigingen zijn daarvoor van oudsher belangrijke gesprekspartners. Als het gaat om actieve participatie en het gebiedsgericht werken wordt steeds meer per gebied of situatie gekeken naar de gewenste aanpak. In sommige wijken hebben wijkorganisaties een belangrijke rol gespeeld bij het tot stand komen van projecten en plannen zoals bijvoorbeeld de wijkvisies in Assen-Oost en Peelo. In andere wijken is er juist voor gekozen om op een andere manier en veelal rechtstreeks met de wijkbewoners in gesprek te komen. Via de wijkbezoeken hebben we de communicatie met de wijken versterkt. We bezoeken maandelijks een wijk.

Binnen de wijken zijn leerlingwijkraden actief, die zich richten op wijkzaken en zaken die jongeren bezighouden. Zo was bijvoorbeeld eind 2010 gladheid op en om scholen voor de leerlingen een belangrijk onderwerp.

Leerlingen uit het mbo en voortgezet onderwijs kunnen kennismaken met de gemeentepolitiek door het spelen van het gemeenteraadspel. Leerlingen kruipten hierbij in de rol van raadsleden en debateren in hun eigen 'raadsvergadering'.

Een beter imago van de stad Assen

Doorontwikkeling www.ditisassen.nl

VVV Tourist info Assen heeft het beheer van de website www.ditisassen.nl overgenomen. De website biedt alle informatie over activiteiten, evenementen, bereikbaarheid en accommodaties voor toeristen en bezoekers. Verder verschijnt ieder half jaar een evenementengids onder de naam Dit is Assen. Deze gids wordt huis aan huis verspreid.

Continuering stadscampagne

De promotie van de stad concentreert zich op het profileren van Assen als winkelstad en TT-stad. Op diverse manieren wordt het aanbod van de binnenstad onder de aandacht gebracht. Het koppelen van activiteiten die plaatsvinden op het TT-circuit aan evenementen in de binnenstad versterkt het profiel van Assen als TT-stad.

Samenwerking

De samenwerking met onder andere, binnenstadsvereniging, MKB, toeristisch platform, HIT en Drenthe College is gecontinueerd.

In Gilde BART hebben toeristische en recreatiebedrijven zich verenigd om elkaar regelmatig te informeren over de eigen activiteiten, een gezamenlijke agenda op te stellen en elkaar te helpen. Doel hiervan is om bezoekers, toeristen en inwoners naar activiteiten of de binnenstad te halen.

Het vormen van een ondernemersfonds biedt verder goede mogelijkheden om de samenwerking tussen ondernemers te versterken. Gezamenlijk zijn zij in staat activiteiten te organiseren en de stad te promoten.

Overige activiteiten en ontwikkelingen

Planvoorbereiding vernieuwing Drents Archief

In 2010 zijn de eerste stappen gezet om het nieuwe publieksconcept Drents Archief 3.0 daadwerkelijk te realiseren. In mei is de aanbesteding voor de architectuur afgerond. Het definitieve ontwerp voor de renovatie van het Drents Archief, inclusief een nieuwe entree, is klaar. Bij de gemeente is hiervoor een bouw- en monumentenvergunning ingediend. Ook de aanbesteding voor de software voor Drents Archief 3.0 (medium 3.0) is afgerond. Het contract met de ontwikkelaar van de software is in november van het jaar 2010 getekend.

Ter voorbereiding op medium 3.0 heeft het Drents Archief in 2009 en 2010 grootschalig bronnen gedigitaliseerd. Dit proces loopt in 2011 door. Bij het Drents Archief zelf is een organisatieontwikkelings-

traject ingezet om de organisatie klaar te maken voor het nieuwe publieksconcept. Ook is er een marketeer aangetrokken om het nieuwe publieksconcept naar het publiek uit te dragen en nieuwe mogelijkheden voor verdienmodellen te verkennen en uit te werken. Hiermee ligt de planning van de ontwikkeling van het Drents Archief 3.0 op schema.

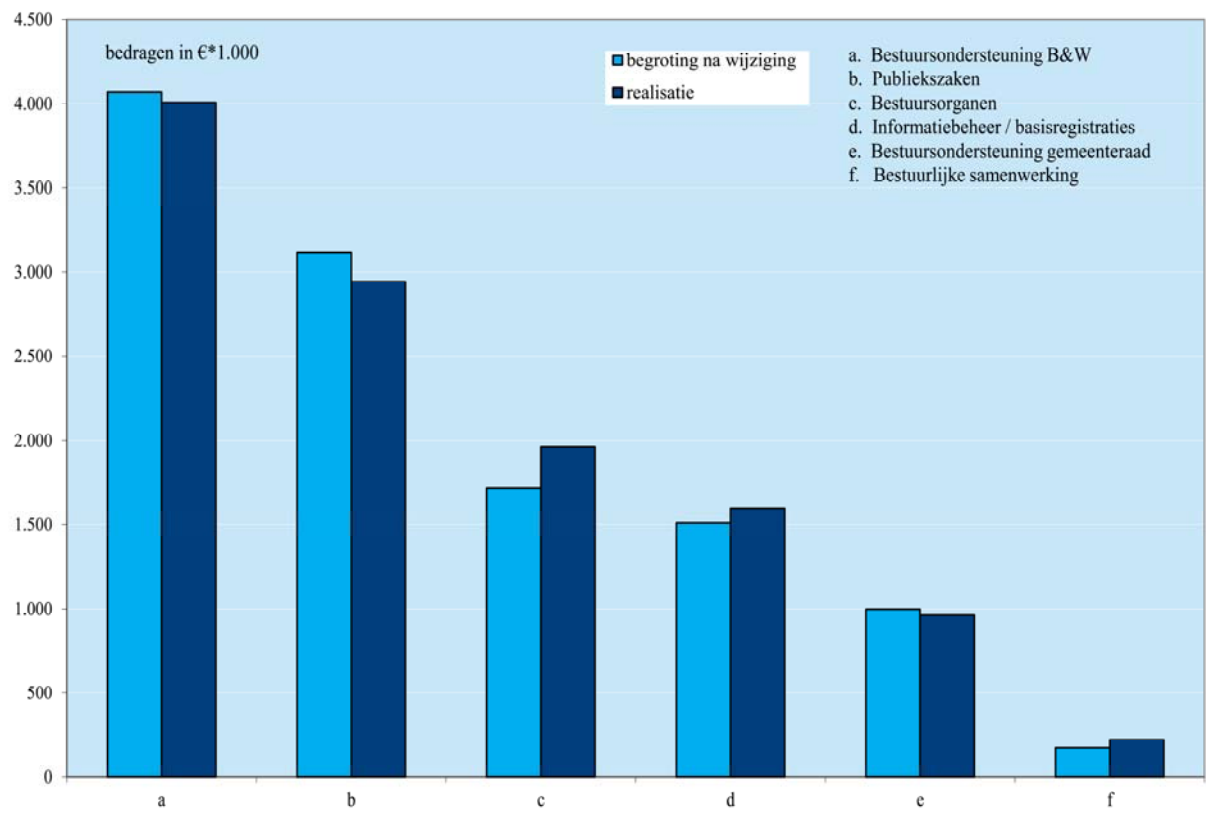
In het regeerakkoord is een passage opgenomen dat er 25% zal worden bezuinigd op de Regionaal Historische Centra. Dit betekent ook voor het Drents Archief, naast de gemeentelijke bezuinigingen, een aanzienlijk bedrag. Vooralsnog brengt deze bezuiniging het project Drents Archief niet in gevaar omdat dit grotendeels door externe middelen wordt gefinancierd. Maar door de bezuinigingen zal er wel druk op de personele capaciteit te komen staan. Hiermee komen de werkzaamheden voor het uitdragen van ons cultureel erfgoed, waar met het Drents Archief 3.0 zwaar op in wordt gezet, onder druk te staan. De precieze uitvoering van de aangekondigde bezuiniging van het Rijk en de eventueel (personele) consequenties daarvan, zullen in 2011 duidelijk worden.

Indicatoren

Indicatoren	plan 2010	realisatie 2010
Totaaloordeel klanttevredenheid ¹⁾	7,6	7,5
Administratieve lastendruk ²⁾	75%	nb
Cijfer De burger als kiezer ³⁾	6,5	5,9
Cijfer Imago algemeen ⁴⁾	7,5	nb
% bezwaren binnen termijn afgehandeld ⁵⁾	70%	90%
% klachten binnen termijn afgehandeld ⁶⁾	80%	80%
% brieven binnen termijn afgehandeld ⁷⁾	70%	67%
Totaaloordeel gemeentelijke website ⁸⁾	7,0	nb
Totaaloordeel telefonisch contact ⁴⁾	6,8	6,9

Financiën

Actueel budget en realisatie na bestemming ultimo 2010, weergegeven per product

Beleidsdoelen

Meer ruimte vinden en bestemmen voor de groeiopgave van Assen met behoud van landschappelijk en cultureel erfgoed

Versterken van de economische structuur van Assen, afgestemd op Nationaal Stedelijk Netwerk Groningen-Assen

Versterken van toeristische en recreatieve structuur/voorzieningen, onder andere door middel van een effectieve stadsmarketing

Beleidskader

	<i>Vastgesteld</i>
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Collegeprogramma 2010-2014	2010
Convenant regio specifiek pakket	2008
De Economische Beleidsagenda Op de boeg golf van ontwikkelingen	2008
De nota Jonge Monumenten	2008
Investeringsvisie Stedelijke Vernieuwing (ISV II)	2005
Investeringsvisie Stedelijke Vernieuwing (ISV) 2010-2014	2009
Nationale Nota Ruimte	2005
Ontwikkelingsvisie Detailhandel en Horeca + Ontwikkelingsvisie Binnenstad	2009
'Op en top Assen', Visie hogere bouw	2005
Provinciaal Omgevingsplan II Drenthe	2004
Regiovisie Groningen-Assen 2030	2007
Structuurplan Westelijke Stadsrandzone	2008
Structuurvisie Binnenstad	2006

Maatschappelijke effecten

Meer ruimte vinden en bestemmen voor de groeiopgave van Assen met behoud van landschappelijk en cultureel erfgoed

De (her)ontwikkeling van nieuwe en bestaande gebieden mogelijk maken door het opstellen van bestemmingsplannen.

Intensiever en ander gebruik van de bestaande bebouwde omgeving.

Aanleg van nieuwe natuur.

Behoud en versterken van monumentale en cultuurhistorische elementen van de stad.

Versterken van de economische structuur van Assen, afgestemd op Nationaal Stedelijk Netwerk Groningen-Assen

Een gedifferentieerder winkelaanbod in de stad.

Verbeteren van dienstverlening aan bedrijven

Meer werkgelegenheid in met name de energieregerende bedrijvigheid, zorg, sensortechnologie en toerisme en recreatie.

Uitbreiding van bestaande en vestiging van nieuwe bedrijven.

Toevoegen onderwijsfuncties op mbo- en hbo-niveau.

Versterken van toeristische en recreatieve structuur/voorzieningen

Uitbreiding/vernieuwing van bestaande en vestiging van nieuwe toeristische/recreatieve voorzieningen.

Een levendiger binnenstad.

Het aantrekken en behouden van bedrijvigheid.

Het aantrekken van extra bewoners.

De ontwikkeling van het benodigde arbeidspotentieel.

Het aantrekken en vasthouden van meer bezoekers naar de stad.

Beleidsuitvoering

Bestuurlijk relevante investeringsprojecten

De projecten FlorijnAs (Assen-Zuid, stationsgebied en stadsboulevard, Havenkwartier, Blauwe As tweede fase, Revitalisering Stadsbedrijvenpark, natuurontwikkeling Assen-Oost), Erfgoedkwartier, Citadel, Kloosterveste, Acmesaterrein, Kloosterveen II en III, Diepstroeten en Mercuriuscentrum komen inhoudelijk aan de orde in de paragraaf bestuurlijk relevante projecten.

Meer ruimte voor de groeiopgave van Assen met behoud van landschappelijk en cultureel erfgoed

Meerjarenprogramma (her)ontwikkeling groen

Op 11 februari 2010 is de Structuurvisie Assen door uw raad vastgesteld. Nu is het zaak de ambities zoals benoemd in de Structuurvisie uit te werken in concrete acties. Dit doen we in een uitvoeringsprogramma. Het meerjarenuitvoeringsprogramma geeft voor de looptijd van de Structuurvisie (tot het jaar 2030) inzicht in hoe de ambities worden uitgewerkt in concrete acties en hoe deze acties zich vertalen in prioriteit, tijd en geld. Voor de komende vier jaar wordt dit concreet in beeld gebracht, voor de langere termijn meer globaal. Hiermee wordt het meerjarenuitvoeringsprogramma een sturingsmiddel voor de kortere termijn en geeft het informatie waarmee de Structuurvisie periodiek kan worden bijgesteld. Het meerjarenuitvoeringsprogramma is een verplicht onderdeel van de Structuurvisie op grond van de Wet ruimtelijke ordening. In 2010 is de projectgroep opgestart. De projectgroep heeft als opdracht de ontwikkeling van het meerjarenuitvoeringsprogramma als instrument en de borging van het programma binnen de organisatie.

Bestemmingsplan Messchenveld II

Gezien de grote hoeveelheid bestemmingsplannen en de stagnerende woningbouw in Kloosterveen wordt voortsnog voor Messchenveld II geen bestemmingsplan gemaakt voor woningbouw.

Ontwikkeling groen. Herstel beekdal Messchen

Het grootste deel van de werkzaamheden aan het gebied zijn uitgevoerd. Er is een nieuw groen uitloopgebied ontstaan waarvan de inwoners van Marsdijk dankbaar gebruik maken. Er zijn veel positieve reacties. De overige werkzaamheden worden conform de planning in het jaar 2011 uitgevoerd.

Investeringsvisie Stedelijke Vernieuwing 2010-2014

In het laatste jaar van de tweede periode van de Investeringsvisie Stedelijke Vernieuwing van het jaar 2005 tot en met het jaar 2009 zijn de volgende projecten gestart: 11 appartementen op het voormalig terrein van locatie Wander en 42 appartementen op het voormalige Mustangterrein. We hebben een bij-

drage verstrekt om de herinrichting aan de Oldenhofstraat en omstreken mogelijk te maken.

Versterken van de economische structuur van Assen

Uitvoering geven aan de economische beleidsagenda

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan de ontwikkeling van het organiserend vermogen van het bedrijfsleven (onder andere MKB Binnenstadsvereniging, parkmanagement en Gilde Bart). Met de instelling van het Ondernemersfonds, gevoed door een verhoging van de onroerendezaakbelasting voor bedrijven, is de financiële basis van deze organisaties structureel geregeld.

Sensortechnologie, zorg en vrijetijdseconomie zijn kansrijke sectoren, waarvan de ontwikkeling extra aandacht vraagt. Samen met de provincie hebben we gewerkt aan een passende organisatorische en juridische structuur voor Sensor City. Begin 2011 wordt de Stichting Sensor City opgericht en de directeur benoemd. Bij het INnovation Centre for Advanced Sensors and Sensor Systems, INCAS3, werken inmiddels dertig medewerkers; hetgeen volledig in de pas loopt met de opzet van het instituut. Sensor Universe is gevraagd door ons en de provincie om met de partners de visie te actualiseren als basis voor een nieuwe ontwikkelingsagenda.

Assen maakt als centrum van het nationale Piekenbeleid, onderdeel sensortechnologie, haar positie waar. Het aantal sensortechnologiebedrijven in Assen en Noord-Nederland groeit en het aantal arbeidsplaatsen bedraagt alleen in Assen al 80 fte. Ook de internationale aandacht voor sensortechnologie neemt toe. De in het najaar door Sensor Universe georganiseerde netwerkbijeenkomst had een internationaal karakter.

In de zorgsector is een eerste samenwerkings- en ontwikkelingsagenda opgesteld. Thema's op deze agenda zijn onder andere extramuralisering (deconcentratie), toepassing van sensortechnologie, healthy ageing, arbeidsmarktbeleid en onderwijs en vastgoed.

Op het gebied van stadsmarketing is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in samenwerking met interne en externe partners. De samenwerking ontwikkelt zich in de richting van één organisatorische eenheid. De plannen zijn gemaakt en in 2011 kan worden begonnen met de uitvoering hiervan. Al met al liggen er grote kansen om de regierol in 2011 verder in te vullen.

Sensor City (realisatiefase)

Samen met de provincie Drenthe zijn wij opdrachtgever van het project Sensor City. Gezamenlijk zijn zij eigenaar van een groot meetnetwerk sensortechnologie waar bedrijfsleven en kennisinstellingen onderzoek gaan verrichten. In 2010 is onderzoek gedaan naar een passende organisatie, die begin van 2011 van start gaat in de vorm van een stichting.

Er is zeer veel belangstelling vanuit het bedrijfsleven en van kennisinstellingen om onderzoek op dit meetnetwerk te gaan doen.

Culturele As

In het jaar 2011 zal gestart worden met een interactief proces met alle belanghebbenden in de binnenstad (onder andere ondernemers, vertegenwoordigers culturele instellingen en bewoners) om te komen tot een invulling van de Culturele As. In 2010 is een kort projectvoorstel gemaakt waarin dit proces wordt beschreven. Doelstelling is om op een interactieve manier te komen tot een invulling van de Culturele As en tegelijkertijd met (beeldende) kunst de ruimtelijke kwaliteit in de binnenstad en de routing door de binnenstad te verbeteren.

Onderzoeken naar mogelijkheden voor zorgfuncties

In 2010 is een brede oriëntatie en verkenning gedaan naar het versterken van de zorg economie in Assen en naar de mogelijkheden voor het aantrekken van nieuwe partijen in de zorgsector. Het is duidelijk geworden dat zorginstellingen de komende jaren vooral inzetten op extramuralisering (deconcentratie) en verbetering van de kwaliteit van intramurale zorg. Zorg zal steeds meer poliklinisch of in de wijken worden gegeven. Voor Assen is een eerste samenwerkings- en innovatieagenda ontwikkeld. Thema's zijn: extramuralisering (deconcentratie), toepassingen van sensortechnologie, healthy ageing, arbeidsmarktbeleid en onderwijs en zorg en vastgoed. Met een aantal grote zorginstellingen gesitueerd langs de FlorijnAs zal in 2011 deze agenda verder worden ingevuld met concrete projecten. In 2011 zal ook een acquisitiestrategie worden opgesteld om zorginstellingen voor specifiek Assen-Zuid, maar ook elders in de stad aan te trekken.

Versterken van toeristische en recreatieve structuur en voorzieningen

Opzet Stadsmarketing Assen

Stadsmarketing is de afgelopen twee jaar mede aanjager geweest van zowel interne als externe initiatieven. Zo is er intern een dienstoverstijgende samenwerking ontstaan tussen evenementen, communicatie, toerisme, economische zaken en stadsmarketing. Extern heeft stadsmarketing een bijdrage geleverd aan het ontstaan van de MKB Binnenstadsvereniging en het Gilde Bart.

In 2010 zijn de bedrijvencontactdagen Drenthe voor het eerst in Assen georganiseerd.

Stadsmarketing staat aan het begin van de uitvoering van de gemaakte plannen en de meerjarenstrategie en de omzetting hiervan in concrete resultaten voor de stad Assen. Het ondernemersfonds en de initiatieven die de ondernemers zelf ondernemen spelen een rol in dit proces. Duidelijk is dat er grote kansen liggen voor onze gemeente om onze regierol verder invulling te gaan geven. Voortgang van de werkzaamheden voor stadsmarketing na 2010 zijn hier-

voor van groot belang. Zeker omdat zij zelf de samenwerking zoekt met toerisme en VVV/TIP Assen en de evenementenafdeling.

In het jaar 2010 hebben we ons georiënteerd op de ruimtelijke en economische mogelijkheden voor de vaarrecreatie in de binnenstad. Voorbeelden zijn een halteplaats voor de rondvaartboot of een pannenkoekenschip.

Dat we hiermee op de goede weg zijn, blijkt onder meer uit de eerste prijs die de gemeente Assen in het jaar 2010 heeft gewonnen bij de nationale City Marketing Award, categorie steden tot 100.000 inwoners. In het juryrapport staat onder meer dat de rol die de gemeente speelt bij samenbrengen van verschillende partijen als MKB binnenstad, Gilde Bart, Drents Museum, VVV-TIP en provincie een dusdanige trekkersfunctie heeft, dat Assen gezien wordt als landelijke, en zelfs internationale, evenementenstad. Voorbeelden zijn: de Vuelta, het TT-festival en Go China.

Opzetten stadsarrangementen

De deelnemers van de Stichting Gilde Bart zullen in samenwerking met VVV Tourist Info-Assen gezamenlijk een aantal stadsarrangementen ontwikkelen, waarbij de grote verblijfsaccommodaties in Assen gaan samenwerken. Gedacht wordt aan vier standaard arrangementen en een maatwerkarrangement.

Alle bij het Gilde aangesloten deelnemers zullen hun producten waar mogelijk inbrengen in deze arrangementen.

Deelnemers van de Stichting Gilde Bart ontwikkelen, individueel of in Gilde Bart-verband, side events tijdens de TT en daarbuiten. Het op te richten ondernemersfonds kan hierbij worden aangewend. Waar mogelijk werken deelnemers samen met de MKB-binnenstadvereniging en VVV Tourist Info Assen.

Side events tijdens de TT

In 2010 zijn twee nieuwe evenementen ontwikkeld om de verbinding tussen het TT-Circuit en de binnenstad te versterken. In mei heeft de Super League Demo Race plaatsgevonden in de binnenstad en op 17 september is de Centennial, waarbij duurzaamheid een centrale rol heeft gespeeld, gehouden in de binnenstad. Beide evenementen, onderdelen van het Programma Levendig Assen 2010, zijn met succes en in goede samenwerking met de betreffende organisatoren georganiseerd.

Ontwikkeling internetmarketing

De gemeente Assen zal in nauwe samenwerking met de VVV Tourist Info Assen onder de noemer Dit is Assen ! evenementen in combinatie met Toeristische informatievoorziening via internet op de markt brengen.

Overige activiteiten en ontwikkelingen

Realisatie Toegangspoorten Drentsche Aa

Het project Toegangspoort bevindt zich in de verkennende fase, waarin de haalbaarheid wordt onderzocht. Subsidies vormen de basis voor de financiële dekking van het project. De gemeente heeft €380.000 gereserveerd. Verschillende potentiële subsidieverstrekkers zijn aangeschreven. In verband met bezuinigingsmaatregelen en een prioritering van een belangrijke subsidiënt is een uitgebreid onderzoek naar de haalbaarheid noodzakelijk geacht. Binnen dit kader is er een Programma van Eisen voor een duurzame exploitatie voor het gebouw opgesteld

en wordt de financiële haalbaarheid verder onderzocht. Ook de exploitatie van het gebouw wordt nader bekeken. Dit haalbaarheidsonderzoek wordt binnenkort afgerond. Na vaststelling van dit onderzoek kan worden gestart met een nieuw bestemmingsplan en de benodigde onderzoeken.

Kantorennota

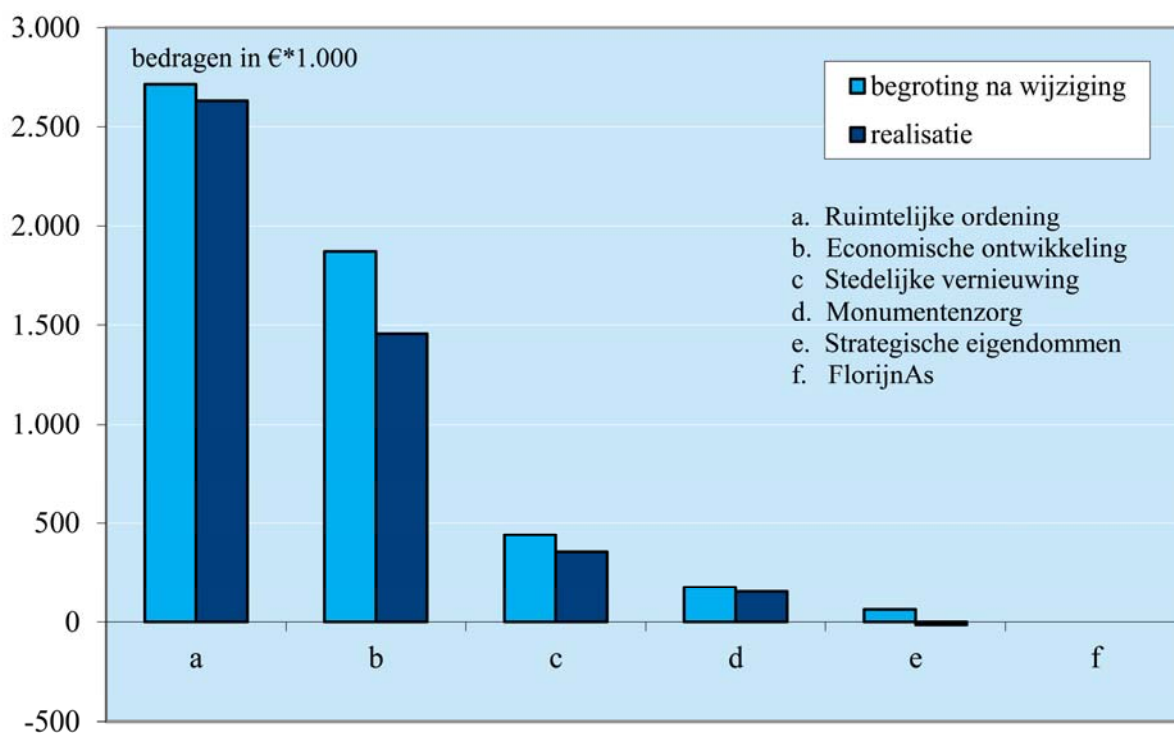
De resultaten van het kantorenonderzoek laten de lange-termijnontwikkelingen zien. Deze resultaten zijn de basis voor onze kantoorstrategie voor de komende jaren.

Indicatoren

Indicatoren	plan 2010	realisatie 2010
% inwoners tevreden over recreatieve voorzieningen ¹⁰⁾	55%	62%
% bezoekers aan Assen tevreden over het winkelaanbod ⁹⁾		58%
Aantal inwoners ¹⁹⁾	66.600	66.870
Werkloosheid, niet werkende werkzoekenden ²⁰⁾	2.200	2.368
Groei in aantal arbeidsplaatsen ⁹⁹⁾	500	510
Aantal bezoekers aan de binnenstad ⁹⁹⁾	9,3 miljoen	niet gemeten
Aantal ha. uitgegeven bedrijventerreinen ⁸⁸⁾	2,5	1,64

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2010, weergegeven per product

Beleidsdoelen

Betere bereikbaarheid

Een vlottere bereikbaarheid van de (binnen)stad voor alle voertuigsoorten.

Meer gebruik van fiets en openbaar vervoer.

Verhoogde verkeersleefbaarheid

Minder overlast van gemotoriseerd verkeer.

Een veiligere stad voor alle voertuigsoorten.

Betere parkeervoorzieningen

Een ruim aanbod van parkeervoorzieningen nabij (kern)winkelgebieden.

Minder wijkvreemde parkeerders in woongebieden rond (kern)winkelgebieden.

Beleidskader

	Vastgesteld
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Collegeprogramma 2010-2014	2010
Convenant regio specifiek pakket	2008
Convenant stedelijke bereikbaarheid 2006-2008 (provincie Drenthe-gemeente Assen)	2005
Convenant stedelijke bereikbaarheid 2009 e.v. (provincie Drenthe-gemeente Assen)	2009
Nota fietsverkeer	2005
Nota Mobiliteit	2005
Nota Parkeerbeleid	2005
Nota Ruimte	2005
Nota toegankelijkheid openbare ruimte	2006
Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan	2007
Provinciale Fietsnota	2005
Regiovisie Groningen-Assen 2030 (onder meer Kolibrie)	2007
Strategienota Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan	2005

Maatschappelijke effecten

Een vlottere bereikbaarheid van de (binnen)stad voor alle voertuigsoorten

Geen files (minder dan 1 km wachtrij) op de belangrijkste ontsluitingswegen in Assen.

Een verbeterde bereikbaarheid voor fiets en bus van het centrum en het NS- en busstation. Vanuit de woonwijken tot het centrum/station een maximale reistijd van 30 minuten.

Meer gebruik van fiets en openbaar vervoer

Primaire fietsroutes zijn uitgevoerd in asfalt of beton.

Betere doorstroming voor fietsen en bussen bij verkeerslichten, maximale wachttijd 3 minuten.

Groeiend aantal reizigers in het openbaar vervoer.

Loopafstand van de woning tot aan de bushalte maximaal 400 meter bij 90% van alle woningen in Assen.

Een openbare ruimte die ook voor mensen met een beperking goed bereikbaar is. Aangepaste bushaltes zodat mindervaliden ook met het openbaar vervoer kunnen reizen.

Minder overlast van gemotoriseerd verkeer

Door gedragsbeïnvloeding en intensievere handhaving.

Toepassen van geluidsschermen en geluidsarme verharding.

Een veiligere stad voor alle voertuigsoorten

Door gedragsbeïnvloeding en intensievere handhaving.

Minder verkeersslachtoffers in relatie tot de groei van het verkeer.

Een ruim aanbod van parkeervoorzieningen nabij (kern)winkelgebieden

Een ring van hoogwaardige parkeervoorzieningen om de binnenstad.

Minder wijkvreemde parkeerders in woongebieden rond (kern) winkelgebieden

Uitbreiding van het gebied betaald en vergunning-parkeren in en om de binnenstad.

Beleidsuitvoering

Bestuurlijk relevante projecten

FlorijnAs-projecten komen inhoudelijk aan de orde in de paragraaf bestuurlijk relevante projecten.

Een vlottere bereikbaarheid van de stad voor alle voertuigsoorten

Op- en afritten openbaar vervoer A28/Kloosterveen
De op- en afritten zijn uitgeschetst en gecalculeerd. De maatregel is op de projectenlijst van het Regionaal Mobiliteitsfonds geplaatst. Realisatie wacht nog op toestemming van Rijkswaterstaat en de benodigde financiële middelen. Daarnaast moet er meer zekerheid komen over de busroute(s) die gebruik zullen maken van deze voorziening. Op basis van de huidige dienstregeling maken nog te weinig bussen hiervan gebruik om de aanleg te rechtvaardigen.

Verbetering verkeersafwikkeling Norgerbrugtracé
In juni 2010 is de milieueffectrapportageprocedure gestart voor het Norgerbrugtracé. Begin 2011 zal dit uitmonden in een concept-bestemmingsplan dat door de colleges van gemeente Midden Drenthe, onze gemeente en Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe vrijgegeven moet worden voor inspraak.

Meer gebruik van fiets en openbaar vervoer

Kwaliteitsverbetering van de fietspaden
Het fietspad Nobellaan, tussen Thorbeckelaan en Kanaal is in het najaar grotendeels geasfalteerd. De afronding vindt in het voorjaar van 2011 plaats. Dit betekent een verbetering van de kwaliteit en het comfort van een belangrijke fietsroute.

Het fietspad Korenmaat-Diepstroeten is najaar 2010 grotendeels aangelegd. De afrondende werkzaamheden vinden in het voorjaar van 2011 plaats. Dit fietspad was nog een ontbrekende schakel in het creatieve fietsnetwerk.

Bij de kruising van de Andrej Sacharovweg en de Nijverheidsweg is een middengeleider aangelegd voor overstekende fietsers en voetgangers.

Er zijn fietstelpunten aangelegd op de vier hoofd-fietsroutes bij de stadsgrens. Daarmee wordt inzicht verkregen in de ontwikkelingen in het fietsverkeer.

Bij het verkeerslicht van de fietsoversteek Kanaal-Molenstraat is voor de fietsers een wachttijdindicator geïnstalleerd.

De proef van de gratis bewaakte fietsenstalling (Mercurius) heeft aanzienlijk meer gestalde fietsen opgeleverd. De proef wordt in het jaar 2011 gecontinueerd.

Verbetering van de doorstroming van bussen
In 2010 zijn kruispunten Kanaal-Oude Molenstraat, Kanaal-Industrieweg, Overcingellaan-Stationstraat

en Europaweg Zuid- Wilhelmina Ziekenhuis Assen voorzien van kortafstandsradio. In 2011 zullen de overige verkeerslichten in busroutes voorzien worden van kortafstandsradio. De bussen van Qbuzz worden vanaf april 2011 geschikt gemaakt voor kortafstandsradio.

NS- en busstation beter bereikbaar

In verband met veranderingen in de lijnvoering van het openbaar vervoer in de binnenstad zijn verschillende aanpassingen aan bushaltes en verkeerslichten gedaan om de bereikbaarheid van het busstation te verbeteren. In het jaar 2011 wordt de rest van de maatregelen uitgevoerd. Het Quick-Win geld voor de verbetering van de bereikbaarheid van het busstation wordt hiervoor ingezet.

Het aanpassen van (bestaande) bushaltes

Om het openbaar vervoer beter toegankelijk te maken voor mensen met een functiebeperking is in het Verkeers- en Vervoersberaad Drenthe overeengekomen dat wij minimaal 77 haltes zullen aanpassen. Inmiddels zijn ca. 65 haltes aangepast. In 2010 zijn nog ruim 20 haltes voorbereid om in 2011 uitgevoerd te worden.

Instandhouding van een servicebus

De servicebus is onderdeel van de aanbesteding van kleinschalig openbaar vervoer. Met het Openbaar Vervoer Bureau Groningen Drenthe zijn en worden gesprekken gevoerd over de kwaliteit van de servicebus in de toekomst.

Een veiligere stad voor alle voertuigsoorten

Verkeersveilige stad

De provincie stelt in samenspraak met onder andere gemeenten in het Verkeers- en Vervoers Beraad Drenthe jaarlijks een programma vast voor educatie in verkeersveiligheid. Voor 2011 is het programma in mei 2010 vastgesteld met het bijbehorende financiële plaatje. Er geldt een vuistregel, dat elke gemeente gemiddeld €1 per inwoner betaalt voor de Permanente Verkeers Educatie. Met deze middelen, aangevuld met middelen van de provincie uit de brede doeluitkering en waar mogelijk van ondernemers, worden door regiocoördinatoren allerlei verkeerseducatieve projecten gecoördineerd. Het gaat bijvoorbeeld om Dode Hoek, Verkeersouders bij Scholen, Actie Scholen zijn weer begonnen, Fietscontroles op scholen, Op voeten en fietsen, Praktisch Verkeersexamen, rijvaardigheidstrainingen en voorlichting op scholen. Met diverse scholen zijn gesprekken gevoerd over de schoolomgeving.

Het beleid voor verkeersveiligheid rust op drie pijlers: infrastructuur, educatie en handhaving. Met infrastructuur zijn de laatste jaren de grootste knelpunten aangepakt. Voorbeelden zijn rotondes bij black

spots, invoering 30 km-zones. Nu ligt het accent op het beïnvloeden van het verkeersgedrag positief.

Handhaving van de verkeersregels in het kader van verkeersveiligheid gebeurt door politie en gemeentelijke toezichthouders.

Een ruimer aanbod van parkeervoorzieningen nabij (kern)winkelgebieden

Verbeteren van het parkeerverwijssysteem

Alle parkeergarages zijn voorzien van een vol/vrij-systeem. Het samenhangende parkeerverwijssysteem wordt ontwikkeld in het kader van Sensor City

Minder wijkvreemde parkeerders in woongebieden rond (kern)winkelgebieden

Verdere uitbreiding vergunningparkeren binnenstad

We gaan door met het invoeren van het vergunningparkeren voor bewoners in buurten rondom het centrum. In de Oranje-buurt zijn de bewoners via een enquête geconsulteerd. Invoering van het vergun-

ningparkeren in deze buurt is gepland voor 1 januari 2011. Daarnaast worden de gebiedsgrenzen van het vergunningparkeren in Centrum-Zuid en Assen-Oost op verzoek van bewoners iets uitgebreid. Het te verbeteren dynamische parkeerverwijssysteem wordt pas operationeel bij de oplevering van de nieuwe parkeergarages (Citadel en bij De Nieuwe Kolk) en in samenhang met Sensortechnologie.

In het najaar van 2010 is er een voorstel gedaan over de aanpassing van de parkeertarieven 2011-2014.

Overige activiteiten en ontwikkelingen

De ontwerp tracébesluit/milieueffectrapportage-procedure van de N33 is in 2010 voorbereid. De colleges van de gemeente en provincie Groningen hebben belangrijke beslissingen genomen over de Regio-Tram. De Regio Groningen-Assen stelt hiervoor maximaal €35 miljoen Beschikbaar.

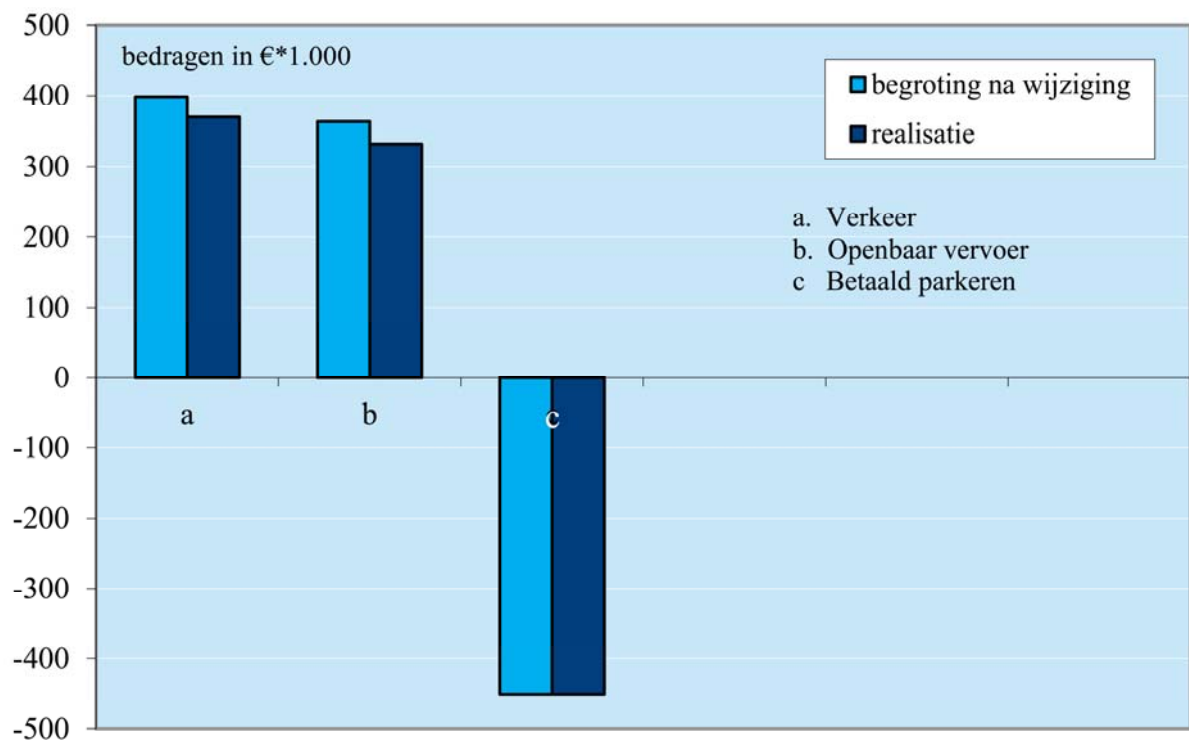
Voor het station Assen-Zuid zijn diverse onderzoeken uitgevoerd. De verwachting is dat in de zomer 2011 een definitief oordeel kan worden gegeven.

Indicatoren

Indicatoren	plan 2010	realisatie 2010
% tevredenheid Bereikbaarheid ⁹⁹⁾	70	niet gemeten
% tevredenheid Parkeergelegenheid ¹⁰⁾	70	61
% tevredenheid Openbaar Vervoer ¹⁰⁾	70	63
Aantal parkeergarages ¹⁹⁾	5	5
Aantal garageparkeerplaatsen ¹⁹⁾	1.506	1.470
Aantal straatparkeerplaatsen ¹⁹⁾	1.079	1.057
Aantal parkeerders in garage ¹⁹⁾	815.000	873.342
Aantal parkeerders straatparkeren ¹⁹⁾	1.122.000	894.846
Aantal stadsdienst buspassagiers ¹⁹⁾	365.000	nb

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2010, weergegeven per product

Beleidsdoelen

Het behouden en waar nodig vergroten van de leefbaarheid van Assen (schoon, heel en veilig)

Meer actieve en participerende bewoners in de wijken

Verbeteren en bestendigen van de onderhoudstoestand van de openbare ruimte

Verbeteren van de gebruiksmogelijkheden van de openbare ruimte (uitnodigende ontmoetings- en recreatieplekken voor alle leeftijdscategorieën)

Verbeteren van de dienstverlening en het beheer ten aanzien van het begraven en de begraafplaatsen

Beleidskader

	Vastgesteld
Beheer van het openbare vaarwater in Assen	2008
Beheersplan kunstwerken (in wording)	
Beheersverordeningen gemeentelijke begraafplaatsen	2001
Beleidsnota Natuur- en Milieueducatie	2009
Beleidsnotitie begraafplaatsen	2006
Beleidsplan gladheidsbestrijding gemeente Assen 2007-2011	2007
Beleidsplan graffiti en wildplakken (in wording)	
Beleidsplan openbare verlichting	2008
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Collegeprogramma 2010-2014	2010
De Novelle, Het beeld van de Asser school	2005
Duurzaam terreinbeheer (in wording)	
Gemeentelijk Riolerings Plan Assen 2009-2012	2009
Groenbeheervisie	2008
Groenstructuurvisie	2006
Integraal Beheer Openbare Ruimte, IBOR	2007
Kwaliteitsrichtlijn afvalbakken (in wording)	
Nota wegbeheer	2008
Raamnota Openbare Ruimte	2006
Stedelijk speelbeleidskader	2009
Waterplan	2006
Wijkspeelplannen	2009

Maatschappelijke effecten

Het behouden en waar nodig vergroten van de leefbaarheid van Assen (schoon, heel en veilig)

Een schoner Assen.

Een heel Assen.

Een veiliger Assen (zie ook programma Veiligheid).

Meer actieve en participerende bewoners in de wijken

Bewoners worden goed geïnformeerd, zijn betrokken en nemen mede verantwoordelijkheid.

Wij werken samen met andere partijen in de wijk (politie, corporaties en maatschappelijk werk).

Wij komen onze afspraken na (gesignaleerde knelpunten hebben een eigenaar).

Verbeteren en bestendigen van de onderhoudstoestand van de openbare ruimte

Een op het afgesproken niveau onderhouden en schone openbare ruimte.

Zo min mogelijk wateroverlast.

Zo schoon mogelijk water.

Veilig gebruik van de infrastructuur.

In het kader van de kwaliteitsrichtlijn afvalbakken gaan wij de huidige afvalbakken gefaseerd vervangen door een nieuwe Asser afvalbak.

Verbeteren van de gebruiksmogelijkheden van de openbare ruimte (uitnodigende ontmoetings- en recreatieplekken voor alle leeftijdscategorieën)

Een uitnodigende en inspirerende openbare ruimte die voor alle leeftijds- en doelgroepen mogelijkheden biedt om te recreëren, te spelen en te ontmoeten.

De openbare ruimte werpt zo min mogelijk drempels op voor mensen met een beperking.

Verbeteren van de dienstverlening en het beheer ten aanzien van het begraven en de begraafplaatsen

Voldoende begraafcapaciteit in Assen, een goede dienstverlening en goed onderhouden begraafplaatsen.

Beleidsuitvoering

Uitgesteld

Door de uitwerking van de bezuinigingsvoorstellen is de realisatie van een aantal beleidsdoelen vertraagd en doorgeschoven naar het jaar 2011.

Bestuurlijk relevante projecten

De projecten stedelijk centrum voor natuur- en milieueducatie in het Asserbos en uitvoering beleidsplan Openbare Verlichting komen inhoudelijk aan de orde in de paragraaf bestuurlijk relevante projecten.

Het behouden en waar nodig vergroten van de leefbaarheid van Assen (schoon, heel en veilig)

Aanpak overlast Zwerfafval

Eind november 2009 zijn de projecten afvalbakkenplan en afvalbakken binnenstad van start gegaan. Deze projecten zijn in het jaar 2010 deels uitgevoerd en worden in het jaar 2011 afgerond. Het plan van aanpak zwerfafval is in juli 2010 vastgesteld. De overige deelprojecten (participatie, snoeproutes, communicatie, handhaving en monitoring) zullen in één keer worden aanbesteed.

Gebiedsgericht werken in vier wijken

Het project Gebiedsgericht Werken is volgens plan per 31 december 2010 beëindigd. Op basis van de opgedane ervaringen hebben we besloten de methodiek van gebiedsgericht werken leidend te laten zijn bij de verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving. Dat geldt voor de fysieke leefomgeving en de kwaliteit van leven van individuele bewoners of groepen bewoners. In 2010 is het aantal projecten, waarin de methodiek van gebiedsgericht werken wordt toegepast, opnieuw uitgebreid.

Samenwerkingsovereenkomst leefbaarheid

In 2010 is met de woningcorporaties Actium en Woonconcept een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor de uiteindelijke vorming van één werkorganisatie. Hierin werken de genoemde partnerorganisaties met de gemeente en de bewoners als partners samen aan de leefbaarheid.

Ingebruikname Schildershuis

In het jaar 2010 is in Assen-Oost het Schildershuis in gebruik genomen. Het betreft hier een ontmoetingsplek voor bewoners uit de wijk.

Opstellen wijkvisies

Met het oog op het uit te voeren beleid worden voor alle wijken wijkanalyses gemaakt, die dienen als onderbouwing voor de wijkvisies. Voor twee wijken is die wijkvisie inmiddels vastgesteld en voor twee andere wijken zijn de wijkvisies in bewerking.

Graffiti- en wildplakbeleid

Medio het jaar 2010 zijn bekladde viaducten ontdaan van graffiti en wildplak. Het schoonmaken van bekladde objecten, zoals verkeersborden, zitbankjes, lichtmasten en dergelijke vindt structureel plaats.

Hondenuitlaatbeleid

De wijkkaarten voor het hondenuitlaatbeleid zijn in 2010 gemaakt. In 2011 worden de wijkkaarten ter vaststelling aangeboden. Hiermee zijn de in de Algemene Plaatselijke Verordening bedoelde gebieden aangewezen.

Meer actieve en participerende bewoners in de wijken

Inwoners betrekken bij plannen voor 2010

In 2010 is vooral via gebiedsgericht werken meer invulling gegeven aan de verantwoordelijkheid van de burger voor de eigen leefomgeving. De gevoelde verantwoordelijkheid die gepaard gaat aan zeggingskracht, draagt bij aan een grotere betrokkenheid van de burgers in de verschillende wijken.

Het zogeheten KOEK-project (klimmen op eigen kracht) richt zich op vergroting van perspectief van individuele burgers. Een in 2009 gestart project heeft ertoe geleid dat de gemeente Assen voor de toepassing van de methode KOEK sinds medio het jaar 2010 gecertificeerd is.

Natuur- en Milieueducatie

Wij organiseren activiteiten op het gebied van natuur, milieu en duurzaamheid voor basisscholen, middelbare scholen, gezinnen en wijkbewoners. Wij zetten projecten, lespakketten, educatieve routes en dergelijke op, waar groepen zelfstandig of onder begeleiding van vrijwilligers mee aan de slag kunnen.

De participatie van bewoners, scholen en andere partners is toegenomen.

Verdere ontwikkeling van natuur- en milieueducatie
Uitvoering is gedaan volgens de kaders van de beleidsnota natuur- en milieueducatie. Er zijn accenten verlegd wat betreft de inhoud (duurzaamheid, dierenwelzijn, klimaat etc.) en doelgroepen. De uitbreiding met de doelgroep middelbare scholen heeft zich doorgezet en er is daarin nu ook samenwerking met de politie. Thema's zijn bijvoorbeeld ecologische rugzak en consumptief gedrag. Daarnaast is de samenwerking met het provinciaal consulentenschap voor natuur- en milieueducatie geïntensiveerd. Dit resulteerde onder andere in een groot Drentsche Aa-project. Ook de samenwerking met opbouwwerk, Algemene Stichting Kinderopvang Assen en Brede School is geïntensiveerd. De uitvoering van activiteiten gebeurt steeds meer onder begeleiding van vrijwilligers of zelfstandig met behulp van lespakketten, routes, etc.

Verbeteren en bestendigen van de onderhoudstoestand van de openbare ruimte

Groot onderhoud aan de wegen en riolering

In verband met de economische crisis hebben wij in 2010 projecten naar voren gehaald.

Wegbeheer

Uit de inspectie van de wegen op winterschade 2009-2010 is gebleken dat er meer dan gemiddelde winterschade is opgetreden. Herstel is meegenomen in het regulier beheer.

Verdere uitvoering wegbeheer overeenkomstig beleid en planning.

Bewegwijzering

In het najaar van 2010 zou het beleidsplan Bewegwijzering worden voorgelegd. Door de directe relatie met de bezuinigingsvoorstellen Schoon, heel en veilig is de voorbereiding tijdelijk aangehouden.

Rioolbeheer en waterzuivering

Aan het vastgestelde beleid en programma voor 2010 voor Rioolbeheer en waterzuivering is ongewijzigd uitvoering gegeven.

Onderhoud op basis van IBOR

Het onderhoud moet leiden tot de IBOR-beeldkwaliteiten zoals die zijn vastgelegd in de IBOR- kwaliteitscatalogus. IBOR-niveau Basis geldt voor de wijken, bedrijventerreinen en groengebieden. Het IBOR-niveau Hoog geldt voor het centrum, de centra in de wijken, de representatieve plekken, de ontmoetingsplekken en de entrees. Ook het bedrijventerrein Messchenveld moet voldoen aan beeldkwaliteit Hoog.

Voor het groen en de verzorging van de openbare ruimte zijn de afgesproken niveaus wat betreft basis grotendeels gehaald (wijken e.d.). Het niveau Hoog is alleen in het Messchenveld gehaald. De centra (stad en wijken) hebben het niveau Hoog niet gehaald.

Schouwen met behulp van IBOR

Uitgevoerd overeenkomstig de afspraken.

Uitvoeren van groenrenovaties

De uitvoering vindt plaats volgens het aangepaste meerjarenprogramma 2007 tot en met 2010.

Het gerenoveerde groen in Baggelhuizen Noord en Midden, delen van de Lariks en Pittelo is opgeleverd. De wijkbewoners hebben mee kunnen denken over de plannen. In de wijken waar buurten zijn opgeknapt in het kader van Gebiedsgericht Werken zijn vaak ook het groen en de speelvelden gerenoveerd. Behoud en versterking van bomen en bomenstructuren is onderdeel van het proces geweest. De laatste gebieden van het meerjarenprogramma worden in 2011 uitgevoerd als onderdeel van integrale en/of Gebiedsgericht Werken-projecten. Daarna is het vierjarig project afgerond.

Actieplan groenstructuur

Hiervoor is de nota Het Groene Frame van Assen opgesteld met daarin een uitvoeringsprogramma (door uw raad vastgesteld in februari 2010). Dit uitvoeringsprogramma wordt de komende jaren onderdeel van projecten. Inpassing in lopende projecten zoals de FlorijnAs is reeds van start gegaan.

Database flora en fauna

De gemeente neemt deel aan de database flora en fauna. Evenals een gedragscode Flora en Fauna voor bestendig beheer aan gemeentelijke groenvoorzieningen.

Opstellen van gebiedsgerichte beheervisies

Dit is onderdeel geweest van beheerplannen en wijkvisies, overeenkomstig Groenstructuurvisie en Groenbeheervisie. Enkele voorbeelden zijn:

- beheerplan Valkenstijn;
- opstellen beheerplan en start van het beheer van het Brinkje in Rhee (in samenwerking met bewoners).

Invoering Certificering Duurzaam Terreinbeheer (goud)

Invoering Certificering Duurzaam Terreinbeheer (Goud) is uitgesteld in afwachting van de resultaten van het onafhankelijk onderzoek naar onkruidbestrijding.

Verbeteren van de gebruiksmogelijkheden van de openbare ruimte

Speelvoorzieningen voor diverse groepen

Vervanging van speeltoestellen heeft plaatsgevonden in overleg met gebruikers waarbij steeds meer aandacht komt voor natuurlijke speelplekken. Aanleg van speelvoorzieningen vindt ook plaats als onderdeel van integrale projecten overeenkomstig het Stedelijk Speelbeleidskader van sept. 2009. Een speerpunt hierbij is de speelruimtenorm van 3% en de bevolkingsopbouw van de wijk.

Recreatiegebied Baggelhuizen en strandpaviljoen

We stimuleren het gebruik van het recreatiegebied Baggelhuizen en het strandpaviljoen. In 2010 zijn er meerdere evenementen geweest om het gebruik van het gebied te stimuleren. De horecavoorziening functioneert en bezoekers zijn tevreden over de voorzieningen, de veiligheid en het beheer. Assenaren weten het gebied goed te vinden en de bezoekersaantallen zijn vergelijkbaar met 2009, ondanks een slechte tweede helft van de zomer.

Kunstwerken

In het najaar van 2010 zou het beleidsplan Kunstwerken worden voorgelegd. Door de directe relatie met de bezuinigingsvoorstellen Schoon, heel en veilig is de voorbereiding tijdelijk opgeschort.

Verbeteren van de dienstverlening en het beheer ten aanzien van het begraven en de begraafplaatsen

We hebben blijvende aandacht voor een goede dienstverlening en samenwerking met partners in de uitvaartwereld.

In 2010 hebben we de volgende plannen uitgewerkt:

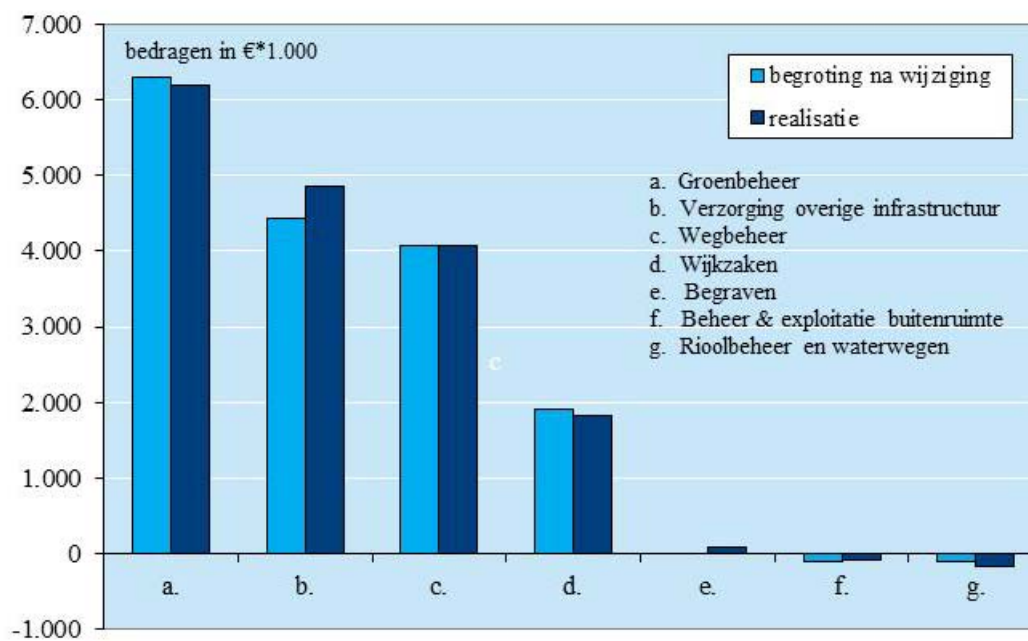
- actualisatie werkprocessen;
- inrichtingsplan de Boskamp (vaststelling door ons college in 2011);
- hoofdlijnen ruimingsplan de Boskamp (incl. actuele capaciteitsberekeningen, nader uitwerken en vaststellen ca. 2012);
- beleidsnota Toekomst en Historie Noorder- en Zuiderbegraafplaats vastgesteld door de gemeenteraad, inclusief de lijst van waardevolle grafmonumenten.

Indicatoren

Indicatoren	plan 2010	realisatie 2010
Verloederingsindicator (0–10; hoe lager hoe beter) ¹⁰⁾	4,2	4,3
% Assenaren met het oordeel dat de eigen woonomgeving vooruit is gegaan ¹⁰⁾	22%	23%
% Assenaren dat vindt dat de gemeente voldoende doet om bewoners bij veranderingen in de wijk te betrekken ¹⁰⁾	45%	41%
% Assenaren dat actief is geweest in het verbeteren van de eigen wijk ¹⁰⁾	15%	13%
Gemiddelde onderhoudskwaliteit verharding ¹⁵⁾	Basis en hoog	Basis
Gemiddelde onderhoudskwaliteit groen ¹⁵⁾	Basis en hoog	Basis
Gemiddelde onderhoudskwaliteit meubilair ¹⁵⁾	Basis en hoog	Basis
Gemiddelde onderhoudskwaliteit kunstwerken en oevers ¹⁵⁾	Basis en hoog	Basis
Gemiddelde kwaliteit verzorging ¹⁵⁾	Basis en hoog	Basis
aantal bezoekers recreatiegebied Baggelhuizen 2008 tot en met 2010 ¹⁶⁾	75.000	125.000

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2010, weergegeven per product

Beleidsdoelen

Versterken van de samenhang in het aanbod van het primair en voortgezet onderwijs (inclusief speciaal onderwijs)

Versterken van de kennisinfrastructuur op mbo- en hbo-niveau

Bestendigen en uitbouwen van Brede Scholen

Vermindering van voortijdig schoolverlaten en het bevorderen van arbeidsparticipatie van alle schoolverlaters

Verbeteren van de kwaliteit van de onderwijshuisvesting, rekening houdend met de behoefte aan andere voorzieningen in de wijken

Alle kinderen van 0-4 jaar in Assen ontwikkelen zich dusdanig, dat er een goede startpositie in het basisonderwijs aanwezig is

Beleidskader

	Vastgesteld
Beleidskader Brede School 2008-2011	2008
Beleidskader Volwasseneneducatie 2008-2012	2008
Beleidsnotitie Centrum voor Jeugd en Gezin	2009
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Collegeprogramma 2010-2014	2010
Economische beleidsagenda Op de boegolf van ontwikkelingen	2008
Huisvestingsprogramma onderwijs	jaarlijks
Lokaal Educatieve Agenda	2008
Meerjarenprogramma kwaliteitsimpuls huisvesting onderwijs	2004
Nota Integraal Jeugdbeleid 2009-2012	2009
Notitie Jeugd en Veiligheid	2008
Notitie Onderwijsachterstandenbeleid/Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)	2008
Verordening Leerlingenvervoer	2009

Maatschappelijke effecten

Versterken van de samenhang in het aanbod van het primair en voortgezet onderwijs (inclusief speciaal onderwijs)

Optimale ontwikkelings-, ontplooiings- en opleidingsmogelijkheden voor kinderen en jongeren in de gemeente Assen. Wij zorgen dat alle talenten van kinderen/jongeren worden benut. Dit leidt tot:

Meer schoolsucces en betere doorstroming naar voortgezet onderwijs en uiteindelijk naar betaald werk.

Alle kinderen en jongeren in Assen kunnen een vloeiende overstap maken van de ene onderwijsvorm naar de andere.

Kinderen en jongeren in Assen maken kennis met nieuwe maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.

Na schooltijd kunnen kinderen zich ontwikkelen en ontplooiën. Randvoorwaarden hierbij zijn voldoende zorg- en opvangmogelijkheden.

Versterken van de kennisinfrastructuur op mbo- en hbo-niveau

Het aantal opleidingen in Assen neemt toe.

Bestendigen en uitbouwen van Brede Scholen.

Deelname aan activiteiten op het gebied van sport, cultuur, samenleving en dergelijke.

Psychisch en fysiek welzijn van kinderen en hun ouders.

Vermindering van voortijdig schoolverlaten en het bevorderen van arbeidsparticipatie van alle schoolverlaters

Een betere aansluiting tussen de eindkwalificaties vanuit het onderwijs op de vraag vanuit de arbeidsmarkt.

Het verbeteren van de kwaliteit van de onderwijshuisvesting, rekening houdend met de behoefte aan andere voorzieningen in de wijken

Alle scholen beschikken over een goed schoolgebouw.

Waar mogelijk worden andere maatschappelijke voorzieningen in de wijk vernieuwd of toegevoegd.

Alle kinderen van 0-4 jaar in Assen ontwikkelen zich dusdanig, dat er een goede startpositie in het basisonderwijs aanwezig is

Verhogen deelname van 2- en 3-jarigen aan de voor-schoolse educatie.

Beleidsuitvoering

Bestuurlijk relevante projecten

De projecten Multifunctionele accommodaties Assen-Oost, Pittelo en Baggelhuizen, nieuwbouw voortgezet onderwijs en derde cluster Kloosterveen, komen inhoudelijk aan de orde in de paragraaf bestuurlijk relevante projecten.

Versterken van de samenhang in het aanbod van het primair en voortgezet onderwijs (inclusief speciaal onderwijs)

Overleg gemeente met scholen en instellingen

Voor de Lokale Educatieve Agenda is op bestuurlijk en ambtelijk niveau overleg met de scholen en overige instellingen. Het overleg over Jeugd(gezondheids)zorg en het centrum voor jeugd en gezin is daarin zo veel mogelijk meegenomen. Voor het overleg met het voortgezet onderwijs is een aanscherping afgesproken in de stuurgroep voortgezet onderwijs.

Opvoedingsondersteuning en ouderbetrokkenheid

Begin 2010 is een Stedelijke Visie op Opvoedingsondersteuning/Ouderbetrokkenheid door ons vastgesteld. Deze visie is leidend voor verschillende initiatieven in de stad. De partners van het centrum voor jeugd en gezin werken de stedelijke visie uit in een uitvoeringsparagraaf. De invulling daarvan wordt in samenspraak met de Brede School gerealiseerd. Deze activiteiten zijn bedoeld om afstemming en kwaliteitsbevordering te bereiken. Ondertussen is in 2010 het bestaande aanbod gecontinueerd.

Dagarrangementen en naschoolse activiteiten

In Brede Schoolverband wordt veel aandacht besteed aan Dagarrangementen en Naschoolse Activiteiten. In alle wijken is een aanbod voor deze activiteiten. In 2010 is de coördinatie van alle activiteiten geoptimaliseerd en er is een digitaal systeem voor aanmelding in gebruik genomen.

Zorgafstemming rond het onderwijs

Scholen (Passend Onderwijs) en gemeente (ontwikkeling van centra voor jeugd en gezin) werken samen aan zorg in en om de school. In 2010 is het schoolmaatschappelijk werk voor voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs in pilotvorm gerealiseerd.

De voor-schoolse voorzieningen werken in het project Samen Vroeg Erbij samen met Yorneo, stichting

voor jeugd- & opvoedhulp in Drenthe en zorginstelling Icare.

In het basisonderwijs zijn de zorg- en adviesteams van start gegaan. Deze bestaan uit onder andere vertegenwoordigers van scholen, de gemeentelijke gezondheidsdienst en schoolmaatschappelijk werk.

Al langer maakt Bureau Jeugdzorg deel uit van de zorg- en adviesteams in het Voortgezet Onderwijs. Vanaf 2010 doet het schoolmaatschappelijk werk ook mee.

Het afgelopen jaar hebben leerplicht en het regionaal meld- en coördinatiepunt voor voortijdige schoolverlaters ook hun aandeel binnen de zorg- en adviesteams geleverd en zijn de preventiegesprekken uitgebreid van het voortgezet onderwijs naar het middelbaar beroepsonderwijs.

Voor- en Vroegschoolse Educatie

In alle wijken wordt in het kader van de Brede School en Voor- en Vroegschoolse Educatie gewerkt aan het bevorderen van de doorgaande lijn tussen voorschoolse voorzieningen en scholen.

Aan de doorgaande lijn primair onderwijs en voortgezet onderwijs wordt in het schooljaar 2010-2011 aandacht besteed.

Versterken van de kennisinfrastructuur op mbo- en hbo-niveau.

TT-Institute en Hanze Institute of Technology

Begin maart 2010 heeft het Samenwerkingsverband Noord Nederland €790.000 uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling beschikbaar gesteld voor de opzet van het TT-Institute. Dit is het centrum voor technische opleidingen in de mobiliteitsbranche in Noord-Nederland. Hiermee is 40% van de eenmalige kosten van het project TT-Institute gedekt.

Daarnaast liggen er de toezeggingen van Gemeente (€150.000) en Provincie (€100.000). Op dit moment vinden er gesprekken plaats tussen kennis- en opleidingsinstituut voor de mobiliteitsbranche Innovam en het Drenthe College om tot een definitieve afstemming, inhoudelijk en financieel, te komen. De partijen Innovam en Drenthe College gaan uit van een positief resultaat, zonder dat de ambities worden losgelaten.

In 2010 is een flinke groei van het aantal studenten opgetreden. Het aantal buitenlandse studenten groeit mee. In september 2010 zijn er 30 nieuwe studenten begonnen. Totaal zijn er nu 75 studenten. Op dit moment is er een onderzoek naar een fusie tussen

het Hanze Institute of Technology en de school voor ICT van de Hanzehogeschool. Dit versterkt de positie van Assen. Er zijn in 2010 samenwerkingsconvenanten gesloten met kennisinstituten in Duitsland en Bulgarije om studenten naar het Hanze Institute of Technology te trekken.

Het Hanze Institute of Technology heeft in de nieuwe keuzegids hoger beroepsonderwijs voltijd 2011 een bijzondere vermelding gekregen. Het Hanze Institute of Technology staat op de eerste plaats in de categorie Elektrotechniek. Daarnaast bezet het Hanze Institute of Technology de derde plaats (van de 22) van de nationale programma's met de status excellent. De opleiding scoort verder hoog op een aantal criteria zoals het curriculum, onderwijspersoneel, en organisatie.

Verbetering kwaliteit onderwijshuisvesting

Dit jaar is de vervangende nieuwbouw van de Vuurvogel, Openbare basisschool voor Jenaplanonderwijs, in gebruik genomen. De renovaties van de school voor gereformeerd basisonderwijs, de Cirkel en de openbare basisschool in de wijk Peelo, de Veldkei zijn afgerond. De uitbreiding van daltonschool de Borg, start eind 2011. Daarna volgt de uitbreiding van obs De Marskramer en de Driesprong, dependance van De Tamboerijn. Deze uitbreidingswerkzaamheden van scholen in de wijk Marsdijk worden eind 2012 afgerond.

De Van der Reeschool (Regionaal Expertisecentrum Noord Nederland-cluster 4, RENN 4, onderwijsorganisatie voor leerlingen met beperkingen in gedrag en/of psychiatrische problematiek) heeft van het ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschap toestemming gekregen de afdeling uit Smilde te verplaatsen naar Assen. Eind dit jaar start de school op een tijdelijke locatie. We streven ernaar de school binnen vijf jaar definitief te huisvesten. De resterende projecten uit de kwaliteitsimpuls worden verderop toegelicht.

[Bestendigen en uitbouwen van Brede Scholen](#)

Pilots centra Jeugd en Gezin in Brede School

De uitrol van de pilot Spreekuur jeugd & gezin over de stad is in 2010 voorbereid. Er zijn in totaal zes spreekuurteams samengesteld van medewerkers van Icare, GGD en Noordermaat. Deze spreekuurteams hebben zo veel mogelijk dezelfde samenstelling als het zorgteam op de voorschoolse voorzieningen en de zorgadviesteams op de basisscholen. Hiermee hebben we een centrum voor jeugd en gezin in de wijk gerealiseerd. Per wijk/Brede School zijn korte lijnen tussen de eerstelijnsprofessionals gerealiseerd. Verder zijn er afspraken gemaakt over zorgafstemming en aansluiting op het stedelijk multidisciplinair team. We hebben ervoor gekozen om eerst de inhoudelijke samenwerking voor te bereiden en begin 2011 een promotiecampagne uit te voeren. De spreekuurteams zijn gehuisvest in een multifunctionele accommodatie, in een gezondheidscentrum of

in een wijkcentrum. De spreekuurteams van het centrum voor jeugd en gezin gaan in samenwerking met de Brede School wijkgerichte activiteiten aanbieden.

Brede School aanpak in alle wijken

De Brede School heeft inmiddels een gezicht in alle wijken. Hierbij heeft het basisonderwijs steeds een centrale positie. Een uitrol naar de eerste twee leerjaren van het voortgezet onderwijs is in met name de wijk Assen-Oost voorzichtig van de grond gekomen. Waar mogelijk worden ook andere initiatieven aangegrepen.

In het najaar 2010 heeft een evaluatiegesprek met de Stuurgroep Brede School plaatsgevonden. Ook hebben we in het afgelopen jaar schriftelijk geëvalueerd. Begin 2011 gaan we daarover aan uw raad rapporteren.

[Vermindering van voortijdig schoolverlaten en het bevorderen van arbeidsparticipatie van alle schoolverlaters.](#)

Betere aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

De regiowerktop heeft geleid tot intensievere samenwerking tussen overheid, onderwijsinstellingen en ondernemers. Deze samenwerking is onder meer tot uiting gekomen bij het opstellen van het Actieplan Jeugdwerkloosheid.

Leerlingen met een licht verstandelijke beperking

Voor licht verstandelijk gehandicapten en schoolverlaters is een plan in voorbereiding om Arbeidstrainingmogelijkheden te creëren met gebruikmaking van bestaande voorzieningen zoals Alescon, Multa en dergelijke. Met alle betrokken partijen hebben we daarover gesproken. De scholen formuleren nu het Plan van Aanpak.

Actieplan Jeugdwerkloosheid

In de arbeidsmarktregio Drenthe is in 2009 het actieplan Jeugdwerkloosheid 2009-2011 opgesteld, en ondertekend door gemeenten, jeugdzorg, provincie Drenthe, kenniscentra, werkgevers- en werknemersorganisaties en onderwijsinstellingen. De centrale doelstelling uit het plan is om de in 2009 verwachte stijging van de jeugdwerkloosheid tot en met 2011, met 50% terug te dringen. Om dit te realiseren zijn er verschillende projecten ontwikkeld in samenwerking met de verschillende partijen (werkgevers, onderwijsinstellingen, kenniscentra, gemeenten). Hierover informeren wij uw raad periodiek in de nieuwsbrief Drenthe en de Jeugd. Uit de resultaten tot en met eind 2010 blijkt dat we de doelstelling voor 2010 hebben behaald.

Onderzoek Voortijdig Schoolverlaters

Het eindrapport diende in juni opgeleverd te worden. Het onderzoek is vertraagd doordat het zeer lastig is deze doelgroep te bereiken. Het rapport is na de zomer in concept aangeleverd. De financiering vindt plaats vanuit de gemeenten Assen en Aa & Hunze.

Zodra het rapport formeel is opgeleverd, wordt indien mogelijk, een analyse gemaakt wat de gemeente Assen beleidsmatig in de uitvoering kan betekenen om het aantal voortijdig schoolverlaters te verkleinen.

Alle kinderen van 0-4 jaar in Assen ontwikkelen zich dusdanig, dat er een goede startpositie in het basisonderwijs aanwezig is

Onderzoek naar voorschoolse educatie

Dit betreft voorschoolse educatie in de Kinderopvang en Peuterspeelzalen en het beleidskader voorschools.

In 2010 hebben we met de deelnemende partijen aan het project Samen Vroeg Erbij afgesproken dat in 2011 de uitrol van het project naar andere kinderopvangcentra verder wordt verkend. De deelnemende partijen zijn zorgorganisatie Icare, organisatie voor jeugd- en opvoedhulp in Drenthe Yorneo, stichting peuterspeelzaalwerk Assen en de algemene stichting kinderopvang Assen.

De stimuleringsmaatregel ouderbijdragencompensatie voor ouders met kinderen in het peuterspeelzaalwerk met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm is ingevoerd. Tot en met september 2010 hebben 75 kinderen deelgenomen aan deze regeling.

Het beleidskader voorschools 2011-2015 Jongleren.... is in november vastgesteld.

Voorschoolse educatie via jeugdgezondheidszorg

De SPA heeft samen met Icare een toeleidingsplan geschreven voor de toeleiding van kinderen naar voorschoolse educatie in peuterspeelzaalwerk of kinderopvang via jeugdgezondheidszorg. Hierin is een plan van aanpak opgenomen om kinderen op verschillende wijzen (en door verschillende professionals) toe te leiden naar peuterspeelzaalwerk of kinderopvang.

Nieuwe Verordening Leerlingenvervoer

Voor het leerlingenvervoer is het afgelopen jaar gewerkt aan een actualisatie van de verordening.

De geactualiseerde Verordening leerlingenvervoer is op 18 november vastgesteld door de gemeenteraad en in december in werking getreden. De geactuali-

seerde verordening moet bijdragen aan de bezuiniging van €42.000 uit de Voorjaarsnota 2009.

Overige activiteiten en ontwikkelingen

Plusvoorziening

De beschikbare middelen voor de Pluscoach zijn afkomstig van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en bij de scholen geïmplementeerd. Het regionaal meld- en coördinatiepunt voor voortijdige schoolverlaters voert de regie hierin. De Pluscoach is per 1 september 2010 gestart. De pluscoach brengt de problematiek bij overbelaste jongeren in kaart. Daarnaast richt deze zich op de afstemming van het onderwijsaanbod met een intensieve begeleiding en/of zorg- en hulpverleningsaanbod. Ons doel is te komen tot een samenhangend aanbod en de samenwerking tussen de betrokken partijen te optimaliseren. (Onderwijs, centra voor jeugd en gezin en Actieplan Jeugdwerkloosheid).

Convenanten subsidies

De middelen zijn afkomstig van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft de maatregelen voor 2010-2011 goedgekeurd. We verwachten dat de resultaten tijdens het schooljaar 2010-2011 opgeleverd worden en het schooljaar daarna geïmplementeerd kunnen worden. De maatregelen van 2009-2010 zijn geïmplementeerd en worden in 2010-2011 geëvalueerd.

De doelstelling voor 2008 en 2009 om het aantal voortijdig schoolverlaters te verminderen met twintig procent hebben we net niet gehaald. Een percentage van negentien procent is gerealiseerd.

Sociale Alliantie

In het kader van de Sociale Alliantie gemeente Assen en provincie Drenthe wordt jaarlijks door de provincie Drenthe extra middelen beschikbaar gesteld. De uitvoering van de Sociale Alliantie 2010 is volgens planning verlopen. De diverse activiteiten zijn in uitvoering genomen. Daarbij wordt een groot deel van de middelen van 2009 ingezet. Bij het vaststellen van de Najaarsnota is het Alliantie-budget van €379.048 voor 2010 beschikbaar gekomen.

Indicatoren

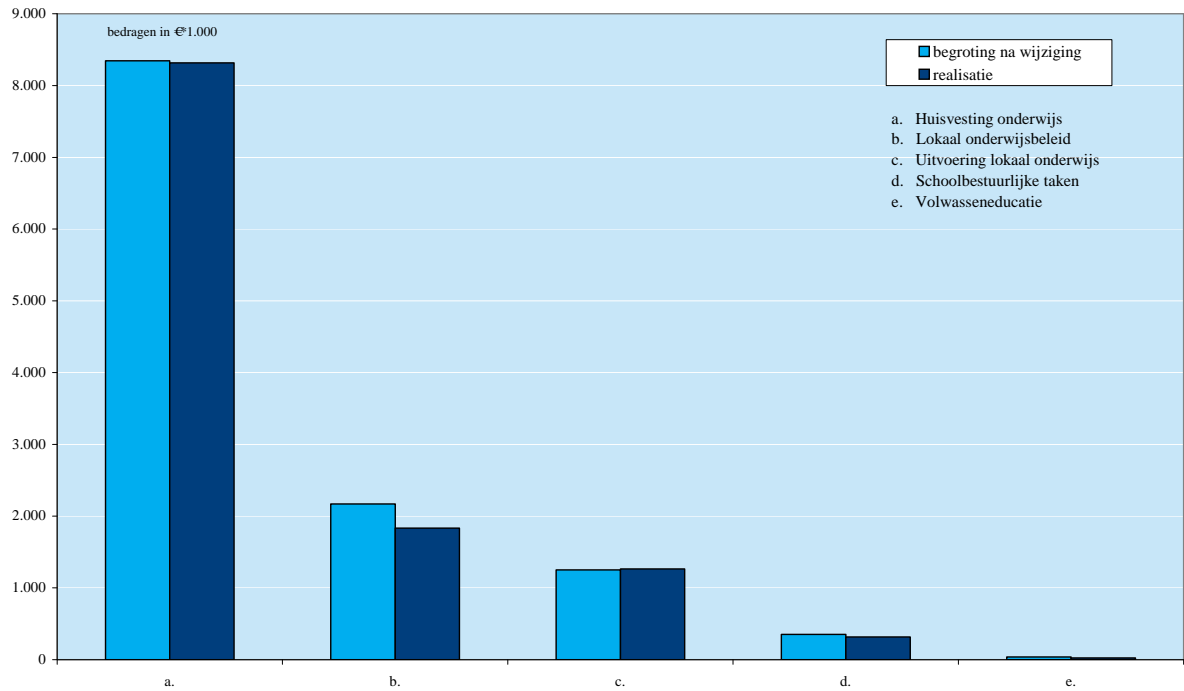
Indicatoren	plan 2010	realisatie 2010
(zeer) tevreden over aanbod basisscholen ¹⁰⁾	85	86
(zeer) tevreden over bereikbaarheid basisscholen ¹⁰⁾	75	79
(zeer) tevreden over de Brede Scholen vanaf 2009 ¹⁰⁾	75	nb
Aantal spijbelaars ⁹⁹⁾	420	nb
Aantal uitvallers ⁹⁹⁾	398	339
Aantal leerlingen met startkwalificaties ⁹⁹⁾	1.908	1.931

Indicatoren	plan 2010	realisatie 2010
Aantal werkloze schoolverlaters	52	nb

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2010, weergegeven per product

Beleidsdoelen

Een levendig Assen met een gedifferentieerd aanbod voor Assen en omgeving in actieve en receptieve cultuurbeleving

Grotere betrokkenheid bij cultuur

Versterking cultureel imago assen

Verbetering culturele infrastructuur

Beleidskader

	Vastgesteld
Structuurvisie Assen	2010
Beleidskader Bibliotheekwerk Assen 2009-2012	2009
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Collegeprogramma 2010-2014	2010
Cultureel Profiel Cultureel Kwartier Assen	2008
Cultuurpalet, cultuurbeleid 2008-2012	2008
Programma Levendig Assen	2007
Raadsbesluit afronding kerntakendiscussie centrum voor kunst en cultuur ICO	2005
Raadsbesluit Ontwikkeling Cultureel Kwartier en omstreken	2005
Raadsbesluit realisatie Cultureel Kwartier Assen	2008
Startnotitie onderzoek accommodatievoorziening amateurkunstsector	2007

Maatschappelijke effecten

Verbetering culturele infrastructuur

Eenvoudige toegang tot subsidiestromen waardoor actieve kunstbeoefening beter toegankelijk wordt.

Een ruimer en gericht aanbod van culturele activiteiten.

Meer en betere cultuuraccommodaties.

Een gevarieerd aanbod van accommodaties op centraal en op wijkniveau (met name als gevolg van Brede School en filialenbeleid bibliotheek).

Grotere betrokkenheid bij cultuur

Meer mensen nemen actief of passief deel aan cultuur in Assen.

Toename van het aantal culturele evenementen.

Versterking cultureel imago Assen

De levendigheid, de aantrekkingskracht van de stad voor inwoners, bedrijven en bezoekers neemt toe.

Het Cultureel kwartier, het ICO en het Erfgoedkwartier (de Culturele As) worden belangrijke dragers van het culturele beeldmerk van de stad.

Beleidsuitvoering

Bestuurlijk relevante projecten

Project De Nieuwe Kolk komt inhoudelijk aan de orde in de paragraaf bestuurlijk relevante projecten.

Verbetering culturele infrastructuur

Stimuleringsregelingen kunstbeoefening

Binnen de Amateurkunstverordening zijn 22 verenigingen ondersteund met €60.000 subsidie.

Binnen de stimuleringsregeling cultuur en cultuurparticipatie zijn van de 38 aanvragen, 31 gehonoreerd; 12 daarvan voor cultuur en 19 voor cultuurparticipatie. Het besteed bedrag bedroeg €55.000. Het jaar 2010 was het eerste jaar dat deze regeling

volledig heeft gefunctioneerd. Ten opzichte van 2009 is er sprake van een substantiële toename van het aantal aanvragen en toekenningen met circa 50%. Het doel van de regeling, namelijk het stimuleren van culturele activiteiten en participatie, wordt hiermee gehaald.

Haalbaarheids- en accommodatieonderzoek

Met dit onderzoek zijn we in 2010 gefaseerd gestart omdat nog onduidelijk is wat de gevolgen van de bezuinigingen zijn voor accommodaties voor kunst en cultuur. Een breder accommodatie-onderzoek moet mogelijkheden in kaart brengen om accommodaties intensiever te gebruiken en een pragmatische benadering opleveren voor eventuele nieuw te ont-

wikkelen accommodaties. Daarbij gaat het ook om een mogelijk poppodium en een theaterwerkplaats.

Cultureel kwartier

We hebben gewerkt aan de uitwerking en het afronden beheersorganisatie en inhoudelijke ontwikkeling. In 2010 hebben de gebruikers van De Nieuwe Kolk en de gemeente gezamenlijk een zogenoemd kwartiermaker aangesteld om een gezamenlijk ondernemingsplan op te stellen. Dit plan is in 2010 in concept opgeleverd en zal begin 2011 worden vastgesteld.

Bibliotheekbeleid

In 2010 is het filiaal Kloosterveen geopend. Direct na de vaststelling van de begroting is een werkgroep gestart met vertegenwoordigers van de bibliotheek en de gemeente om tot een nieuw kader voor het bibliotheekwerk te komen.

Commissie verwerving beeldende kunst

Vanaf juli 2010 wordt het secretariaat van de kunstcommissie door een medewerker van het centrum voor beeldende kunst Drenthe uitgevoerd. Eind december 2010 en halverwege 2011 wordt dit ambtelijk geëvalueerd. Eind 2011 wordt er bestuurlijk geëvalueerd.

Grotere betrokkenheid bij cultuur

Culturele speerpunten in het evenementenbeleid

Door het Programma Levendig Assen is de samenwerking en de afstemming op het gebied van evenementen, waaronder de culturele evenementen, versterkt. Dit geldt ook voor de subsidieverlening. Het aantal culturele evenementen is niet toegenomen maar wel is er meer draagvlak en wordt er bewuster omgegaan met middelen en is er meer informatie- en kennisuitwisseling.

Organisatie aansprekende culturele evenementen

Het Cultureel kwartier-festival werd in 2010 De Nieuwe Kolk-festival. Het middagprogramma hebben we neergezet als onderdeel van de Drentse Uitdag. Het avondprogramma was een muzikaal programma op de kop van de Vaart.

Het jaar 2010 was het Assen Vaar(t)jaar. Er zijn drie weekenden georganiseerd met als thema's historische recreatievaart, historische beroepsvaart en competitie en fun.

Beleidskader Cultuurparticipatie

Het beleidskader Cultuurparticipatie is bijna gereed. We hebben het veld op meerdere wijzen betrokken bij de totstandkoming hiervan. De bezuinigingen en de mogelijke implicaties daarvan op de subsidieverlening aan de instellingen zijn aanleiding geweest om de behandeling van het aangepaste beleidskader uit te stellen tot begin 2011. Dat biedt de mogelijkheid om de notitie nogmaals aan het veld ter inzage te leggen.

De geschetste ontwikkelingen en vernieuwingen blijven ondanks de bezuinigingen realiseerbaar binnen de huidige middelen van het programma kunst en cultuur. Dit lukt door prioritering van ambities, het herschikken van middelen, en het aanpassen van de gevraagde prestaties.

Meer bekendheid voor culturele activiteiten geven

Naast de continue aandacht via de website www.ditisassen.nl hebben we in samenwerking met Stadsmarketing, VVV Assen en Evenementen in 2010 twee keer een Dit is Assen-uitgave ontwikkeld en verspreid in heel Assen. Deze gids kent een oplage van ca. 40.000 stuks.

De gids in het najaar heeft de gemeente samen met het MKB een extra oplage van 75.000 gerealiseerd. Deze extra verspreiding heeft plaatsgevonden in omliggende gemeenten.

Stimuleren van culturele activiteiten

Binnen de Brede School zijn culturele activiteiten ontwikkeld in samenwerking met instellingen uit Assen, waaronder de Bibliotheek en het ICO.

Beleid gericht op talentontwikkeling

Dit beleid hebben we niet ontwikkeld in 2010. Het ontwikkelbudget binnen de Boeggolf was in 2010 niet langer beschikbaar. Gezien de bezuinigingen en een lagere prioritering voor talentontwikkeling konden ook binnen het programma kunst en cultuur geen middelen worden vrijgemaakt. Wel hebben we uitvoering gegeven aan Kunstbende. De deelname aan dit evenement was hoger dan het jaar ervoor.

Theatergroep NiznO heeft met zijn programma op gebied van talentontwikkeling wederom meer deelnemers bereikt.

Aanstellen Stadskunstenaar

Op 19 april 2010 is Joop Striker benoemd tot stadsschilder 2010-2011. De stadsschilder heeft inmiddels diverse projecten uitgevoerd.

Op 1 september 2010 is Mischa van Huijsstee tot stadsdichter 2010-2011 benoemd.

Het ICO heeft in 2010 de werving van de stadsmuzikant voorbereid en begeleid. Verkiezing is in maart 2011.

Versterking cultureel imago Assen

Onderzoek naar versterking van de Culturele As

In 2011 zal gestart worden met een interactief proces met alle belanghebbenden in de binnenstad om te komen tot een invulling van de Culturele As. In 2010 zijn we met de voorbereiding daarvoor gestart met een kort projectvoorstel. Doelstelling is om op een interactieve manier te komen tot een invulling van de Culturele As en tegelijkertijd met (beeldende) kunst de ruimtelijke kwaliteit in de binnenstad en de routing door de binnenstad te verbeteren.

Kunstopdrachten percentageregeling

In 2010 zijn twee kunstopdrachten gerealiseerd in het kader van de percentageregeling.

In de multifunctionele accommodatie Schakelveld in Baggelhuizen is het werk Morgenrozenhout opgeleverd van Thonik/Thomas Widdershoven.

Bij het wegvak Peelo-Zuid is een hekwerk met teksten gemaakt door Jan Kleingeld. De titel is Hier kom ik weg. Er is een tekst van zanger Daniel Lohues gebruikt.

Twee opdrachten zijn nog in ontwikkeling:

Bij De Nieuwe Kolk gaat Studio Roosegaarde het kunstwerk Sensor Valley 8.0 realiseren. Het kunstwerk bestaat uit vijftien lichtpilaren van tweeëneenhalve meter hoog die oplichten bij aanraking. Bij basisschool de Vuurvogel komt een muurbeeld van Dedden en Keizer. De oplevering vindt plaats in 2011.

Voor twee kunstopdrachten in Kloosterveste en de multifunctionele accommodatie Pittelo zijn we in 2010 met besprekingen over de opdrachtformulering gestart.

Kunstbeoefening

Voor de tweede helft van 2010 is het aantal tekeningen voor incidentele activiteiten bij de stimuleringsregeling Cultuur en Cultuurparticipatie toegenomen (eerste helft 13, tweede helft 20). In de Voorjaarsnota 2010 hebben we reeds afgesproken dat de resterende middelen uit de stimuleringsregeling en de Verordening amateurkunst worden ingezet voor reeds ingezette nieuwe beleidsontwikkelingen zoals genoemd onder Cultuurpalet (o.a. combinatiefuncties, uitbouw Cultuur-menu).

Creatieve vorming

In 2010 is uitvoering gegeven aan de afspraken binnen de Culturele Alliantie. Het Kunstmenu is inmiddels gewijzigd in Cultuurmenu. Het onderdeel ergoededucatie is gestart en het Cultuurtraject wordt doorgezet. Beide regelingen worden voortaan door het ICO gecoördineerd. De combinatiefunctie cultuur is voorbereid en kan vanaf februari 2011 worden uitgevoerd. Doel hiervan is de verbindingen tus-

sen cultuur, onderwijs en brede school/wijk te realiseren. De afdeling vastgoed heeft een nieuw huurcontract opgesteld voor het ICO. De verhoging in de huur, als gevolg van een nieuwe berekeningssystematiek is bij de Najaarsnota 2010 goedgekeurd en zal structureel in het huurcontract plus toekomstige subsidiebeschikkingen worden verwerkt.

Beeldende Kunst en Vormgeving

In 2010 heeft het centrum beeldende kunst Drenthe zeven tentoonstellingen georganiseerd in Galerie Vanderveen. Ook de jaarlijkse tentoonstelling in de Gouverneurstuin en de atelierroute zijn door het centrum beeldende kunst Drenthe georganiseerd. Daarnaast is de Asser kunstuitleen door het centrum beeldende kunst Drenthe uitgevoerd. Het departement voor filosofie en kunst in Assen heeft zes tentoonstellingen en een aantal lezingen georganiseerd.

Podiumkunsten

In 2009 hebben we onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van een broedplaats voor amateurkunst, theater, popmuziek en beeldende kunst. In 2010 is duidelijk geworden dat het Mercuriustheater voorlopig blijft. Er zijn te weinig middelen voor de ontwikkeling van een andere locatie. Er zullen op termijn wel investeringen nodig zijn in het bestaande complex.

Overige activiteiten en ontwikkelingen

Vanuit Kunst en Cultuur is een belangrijke bijdrage geleverd aan het hoofdstuk Aantrekkelijke Stad binnen de Structuurvisie Assen. Kunst en Cultuur gaat niet alleen over subsidieverlening en kengetallen maar juist over belevingswaarde van een stad. Vanuit die waarde wordt kunst en cultuur meer en meer betrokken bij andere beleidsterreinen, zoals onderwijs, sociale zaken en ruimtelijke ordening.

Met de vaststelling van het Cultuurpalet is afgesproken om meer in te zetten op beeldende kunst. Dit door de bestaande percentageregeling te moderniseren en creatief toe te passen, de rol van de commissie beeldende kunst daarin mee te nemen en aan te scherpen en evenals de (nieuwe) positie van het Centrum Beeldende Kunst Drenthe voor Assen. Begin 2011 komt een voorstel daartoe in uw raad.

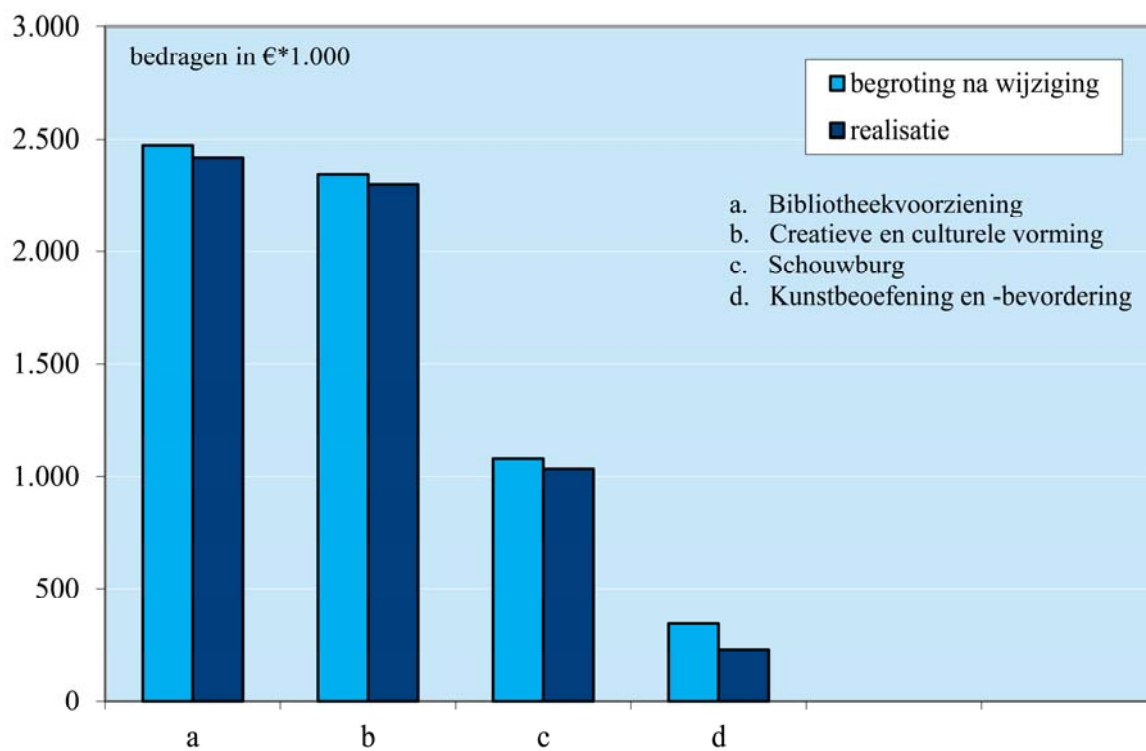
Indicatoren

Indicatoren	plan 2010	realisatie 2010
De burger is tevreden over het aanbod van culturele voorzieningen ¹⁰⁾	45%	43%
De burger is tevreden over de bereikbaarheid van de culturele voorzieningen ¹⁰⁾	55%	52%
Aantal gehonoreerde subsidieaanvragen amateurkunst ¹⁹⁾	54	51
Aantal bezoekers bibliotheek ^{21) en 33)}	365.000	nb
Aantal theaterbezoekers theatervoorstellingen de Kolk ³³⁾	5.000	9750
Aantal theatervoorstellingen de Kolk ³³⁾	58	72
Aantal leerlingen ICO ³⁴⁾	1.880	2.700

Indicatoren	plan 2010	realisatie 2010
Aantal deelnemers kunstmenu (ICO) ³⁴⁾	6.000	5.000
Aantal deelnemers Cultuurtraject ⁹⁹⁾	3.300	3.050

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2010, weergegeven per product

Beleidsdoelen

Meer mensen kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven

Meer integrale en toegankelijke voorzieningen in stad en wijken die op de vraag zijn afgestemd

Meer sociale betrokkenheid in stad, wijk en buurt

Beleidskader

	Vastgesteld
Beleidskader Brede School een logisch vervolg 2008-2011	2007
Beleidsnota Vrijwilligers maken het verschil	2009
Beleidsnota jeugd Kansrijk opgroeien in Assen 2009-2012	2009
Beleidsnota Kleurrijk Assen	2008
Beleidsnota Meedoen mogelijk Maken, intergemeentelijke sociale dienst ISD	2007
Beleidsnota U staat niet alleen. Samenwerken aan de ondersteuning van mantelzorgers in Assen 2009-2012	2009
Beleidsplan Centrum voor Jeugd en Gezin Geen gezin tussen wal en schip 2009-2012	2009
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Collegeprogramma 2010-2014	2010
Nota lokaal Gezondheidsbeleid 2009-2012 Assen gezond en wel	2009
Nota Ouderenbeleid (nog vast te stellen in 2009)	2009
Stedelijk Kompas 2008-2011 Van de straat, zorg op maat! Programma ter bestrijding van (dreigende) dakloosheid en verslaving	2008
Voorjaarsnota 2009	2009
Wmo-plan Meedoen en meetellen	2008

Maatschappelijke effecten

Meer mensen kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven

Meer aandacht, ondersteuning en voorzieningen voor kwetsbare groepen.

Minder achterstanden bij allochtonen.

Meer inzet van vrijwilligers.

Meer ondersteuning voor mantelzorgers en vrijwilligers.

Beleid wordt ontwikkeld, onder andere in samenspraak met de jeugd.

Meer jongeren met een startkwalificatie.

Meer sociale betrokkenheid in stad, wijk en buurt (zie ook programma's Veiligheid en Stads- en wijkbeheer)

Meer sociale contacten en minder overlast in de wijken.

Assenaren nemen verantwoordelijkheid voor de eigen leefomgeving.

Assenaren zijn meer onderling betrokken.

De leefbaarheid in wijken en buurten is gestegen.

Burenruzies worden opgelost.

Minder overlast door jongeren.

Meer integrale en toegankelijke voorzieningen in stad en wijken die op de vraag zijn afgestemd

Oudere Assenaren kennen het Gezondheidsbureau voor ouderen en kunnen daar terecht voor adviezen betreffende een gezonde leefstijl.

Assenaren hebben de beschikking over de op hun vraag afgestemde voorzieningen.

Wij zorgen voor een sluitende keten in het aanbod van voorzieningen voor jeugd, welzijn en zorg.

Opvoeders weten waar ze terecht kunnen voor opvoedingsvragen.

Gezinnen met problemen worden sneller geholpen.

Meer activiteiten voor jongeren.

Minder alcoholgebruik onder jongeren.

Daders en slachtoffers van huiselijk geweld ontvangen intensieve hulp.

Voor dakloze mensen is in onze gemeente passende opvang beschikbaar.

Minder huisuitzettingen.

Zorgmijders worden beter bereikt.

Beleidsuitvoering

Meer mensen kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven

Beleid en uitvoering Wmo

Naast de reguliere Wmo-uitvoering (Wet maatschappelijke ondersteuning) op het gebied van individuele voorzieningen heeft de invulling van een nieuwe Wmo-raad de nodige aandacht gehad. Deze nieuwe raad is medio 2010 geïnstalleerd.

De toegangseisen voor de AWBZ-functies (AWBZ: Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) dagbesteding en begeleiding zijn aangescherpt. We hebben gesprekken gevoerd met MEE Drenthe die informatie en advies, kortdurende ondersteuning en belangenbehartiging biedt aan mensen met een beperkingen de Stichting Welzijn voor ouderen, Welzo, om te bezien hoe deze doelgroepen kunnen worden bediend in een collectieve voorziening.

In januari 2010 hebben we een nieuw Wmo-loket, spreekruimte en paskamer in de centrale hal gerealiseerd. Hierdoor is de dienstverlening verbeterd. Het aantal huisbezoeken dat Wmo-consulenten afleggen voor indicatiestelling is ten opzichte van 2009 aanzienlijk toegenomen.

Het Wmo-vervoer wordt na een provinciale aanbesteding door een nieuwe vervoerder uitgevoerd.

Er zijn minimale kwaliteitsverschillen ten opzichte van de vorige vervoerder. Het vervoer is echter wel duurder geworden.

Vanuit het Wmo-loket wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan een nieuw convenant waarin de samenwerking met de woningcorporaties wordt geregeld. Dit om een betere aansluiting te krijgen tussen de woningaanpassingen vanuit de Wmo en het reguliere taakveld vanuit de corporaties. We hebben een aanvang gemaakt met een rolstoelpool voor verzorgingstehuizen. Dit concept zal in 2011 doorontwikkeld worden.

Er heeft een evaluatie plaatsgevonden van de Wmo servicepunten. De resultaten hiervan worden meegenomen in het project Woonservicezones.

Voor Hulp bij het huishouden wordt vanuit het Wmo-loket geparticipeerd in de provinciale regiegroep die de contracten beheert van de zorgaanbieders. Er ligt een sterke focus op kwaliteitsborging en kostenbeheersing.

We hebben een klanttevredenheidsonderzoek onder de individuele voorzieningen gehouden. De resultaten zijn positief.

Het rechtmatigheidsonderzoek en het onderzoek van de rekenkamercommissie over 2010 hebben geen bijzonderheden opgeleverd. De aanbevelingen zullen worden meegenomen in de uitvoering 2011.

Er zijn nauwelijks klachten en bezwaarschriften binnengekomen over de uitvoering van de Wmo, ook niet via het klachtenmeldpunt van Zorgbelang.

Een nieuwe verordening voor de uitvoering van de individuele voorzieningen treedt in 2011 in werking.

Mantelzorg

Omdat zorgorganisatie Icare zich heeft teruggetrokken, wordt de ondersteuning van zwaarbelaste mantelzorgers dit jaar tijdelijk uitgevoerd door Tinguely Xpert. Eind 2010 hebben we besloten Tinguely nog voor maximaal een half jaar in te huren, in afwachting van een nieuwe integrale uitvoeringsconstructie.

Vrijwilligerswerk

Het twaalfpuntenplan hebben we uitgevoerd. In september vond weer een grote vrijwilligersmarkt plaats op het Koopmansplein. De makelaarsfunctie voor maatschappelijke stages door de Vrijwilligerscentrale krijgt verder vorm. De gemeente spant zich in om ook zelf stageplaatsen te bieden gekoppeld aan gemeentelijke activiteiten in de wijk. In september heeft de gemeente weer een dagdeel vrijwilligerswerk gedaan in de vorm van 'Handje helpen'. Het in de Voorjaarsnota 2010 genoemde knelpunt van vertraging in de uitvoering van cursussen voor vrijwilligers door het Drenthe College is lastig structureel op te lossen.

De spilfunctie van de Vrijwilligerscentrale hebben we deze zomer geëvalueerd om te kunnen beoordelen of deze in de huidige vorm moet worden voortgezet. Een voorstel hieromtrent maakt onderdeel uit van de bestuursopdracht Zorg en welzijn.

Kleurrijk Assen

In 2010 hebben er twee bijeenkomsten met allochtone en Molukse organisaties plaatsgevonden. Verscheidene thema's, waaronder mantelzorg en onderwijs, zijn bediscussieerd. De stimuleringsregeling voor allochtone en Molukse organisaties is van kracht geworden. Beleidsregels voor het verstrekken van subsidies voor activiteiten zijn in ontwikkeling. Het Steunpunt Kleurrijk is met name gericht op de verdere verzelfstandiging van de allochtone en Molukse zelforganisaties door middel van ondersteuning en het onderhouden van goede relaties met de verschillende groeperingen. Opvallende activiteiten zijn: de Iftar, maaltijd tijdens de Ramadan na zonsondergang, het multicultureel festival en, de 5 mei viering. In samenwerking met de Brede School hebben we het project Cultuur in de keuken georganiseerd.

Eind 2010 zijn we gestart met de evaluatie van de nota en het uitvoeringsprogramma Kleurrijk Assen.

Netwerk voor openbare geestelijke gezondheidszorg

In het jaar 2010 hebben we verder gewerkt aan de versterking van het netwerk voor openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ). Begin 2010 is een co-

ordinator gestart die meer sturing aanbrengt op het werkproces en die rollen en taken verheldert. Ook is het netwerk getraind. Om huisuitzettingen te voorkomen hebben we afgesproken dat woningcorporatie Actium alle voorgenomen huisuitzettingen aan het Oggz-netwerk meldt. In 2010 zijn we hiermee gestart en in 2011 krijgt dit een structureel vervolg. Tot slot hebben de partners in het Oggz-netwerk hun visie op dit beleidsterrein bekrachtigd met de ondertekening van een nieuw convenant openbare geestelijke gezondheidszorg Assen.

Jongerenwerk

Het zogeheten straathoekwerk heeft een hoge prioriteit gekregen. Mede dankzij een actieve opstelling is een waardevol contact met een grote groep jongeren tot stand gekomen. Kennen en gekend worden is met het oog op de bestrijding van mogelijke overlast van groot belang en heeft ook daadwerkelijk effect.

In dat verband is het ook van belang dat de stedelijke opvang van jongeren in elk geval voor de duur van één jaar wordt gecontinueerd.

Rond de Spaanse wielerronde, la Vuelta, die in 2009 in Assen van start ging hebben we een uitwisseling tussen Spaanse en Asser jongeren georganiseerd. Nadat de Spaanse jongeren in 2009 een bezoek brachten aan Assen, hebben in 2010 25 Asser jongeren een tegenbezoek aan Spanje gebracht. Jongerenwerkers hebben dit bezoek begeleid. Mede op basis van signalen van de scholen is de conclusie gerechtvaardigd, dat hier over een succesvolle activiteit kan worden gesproken.

In 2010 lukte het een zestigtal jongeren te interesseren voor deelname aan de jongerendenktank.

De Nacht van de Jeugd is vanwege het grote succes in 2010 zes keer herhaald.

Uitvoering antidiscriminatievoorziening

De Verordening antidiscriminatievoorziening is door uw raad vastgesteld. STAMM CMO heeft de opdracht afgerond om tot een provinciale dekking van de antidiscriminatievoorziening te komen. De gemeente Assen heeft STAMM CMO hier actief bij ondersteund. Alle Drentse gemeenten hebben hiermee ingestemd. In afwachting van de realisatie van Artikel 1 Drenthe heeft Assen besloten haar eigen voorziening Artikel 1 Assen in stand te houden. De Drentse gemeenten hebben hiervoor een overeenkomst ondertekend.

Beweeg je leven en Gezondheid in balans

Het project Gezondheid in balans is in april 2010 van start gegaan, voor Beweeg je leven is in 2010 een projectplan gemaakt. Het project start begin 2011 in Peelo.

Meer sociale betrokkenheid in stad, wijk en buurt

Jeugdparticipatie

De uitvoering van het integraal jeugdbeleid is in volle gang. Het uitvoeringsprogramma 2009-2010 is eind 2010 nog niet geëvalueerd en daarom is nog geen nieuw uitvoeringsprogramma 2011-2014 opgesteld. De werving voor de Jongeren-denktank JA (participatie Jonge Assenaren) is succesvol. Er zijn momenteel meer dan 60 jongeren lid van de denktank. En er zijn al verschillende trajecten (zoals Assen-Oost en Peelo) en een groot evenement Sundance festival uitgevoerd. Ook de pilot van het project Jeugdambassadeurs in Assen-Oost is met succes van start gegaan.

Buurtbemiddeling

Inmiddels heeft buurtbemiddeling niet meer de status van project, maar heeft het een structureel karakter gekregen. Het aantal casussen over 2010 bedroeg ongeveer 90. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren. De aanmeldingen voor buurtbemiddeling kunnen steeds op korte termijn in behandeling worden genomen. Er zijn voldoende vrijwilligers die als bemiddelaar deelnemen.

Go4it in de wijk Peelo

Go4it is een project van Halt Noord-Nederland dat de leefbaarheid in de wijk wil bevorderen door jongeren te betrekken en medeverantwoordelijk te maken voor de openbare ruimte. Hun inzet wordt bij buurtbewoners zichtbaar gemaakt. We zijn op 1 oktober 2008 met het project gestart en het heeft gelopen tot 1 oktober 2010. We hebben besloten om het project niet voor te zetten omdat de resultaten tegenvielen en er geen middelen meer beschikbaar waren.

Ondersteuning van bewonersinitiatieven

De ondersteuning van de bewonersinitiatieven is vooral gericht op vergroting van participatie, betrokkenheid en zelfredzaamheid van bewoners of groepen van bewoners. Dat impliceert stimuleren, faciliteren en waar nodig ondersteunen. Het gaat hier in feite om gebiedsgericht werken.

De gemeente Assen is in 2010 gecertificeerd als gemeente die de zogeheten KOEK-methode mag toepassen. Met behulp van deze methode, die staat voor klimmen op eigen kracht, worden bewoners ondersteund en begeleid bij hun streven om vooruit te komen in hun leven. In 2010 is het project waaraan 45 personen hebben deelgenomen beëindigd en wordt de methodiek met name ook bij het gebiedsgericht werken structureel toegepast.

Meer integrale en toegankelijke voorzieningen in stad en wijken die op de vraag zijn afgestemd

Centrumfunctie maatschappelijke opvang en preventie

Het gaat om uitvoering van activiteiten ter bestrijding van dreigende dakloosheid en verslaving zoals verwoord in het Stedelijk Kompas 2008-2011.

We zijn centrumgemeente voor negen Drentse gemeenten op de beleidsterreinen maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid. De middelen die het Rijk voor de uitvoering van deze centrumfunctie beschikbaar stelt, worden herverdeeld. Voor Assen heeft dit vanaf 2011 een korting tot gevolg. Op basis van de juni-circulaire 2010 van het gemeentefonds bedraagt deze korting in 2011 €152.767. De hoogte van de korting voor de jaren daarna is nog niet bekend. We volgen het proces nauwkeurig.

Om de herverdeling van de rijksmiddelen en de gevolgen van de pakketmaatregel AWBZ voor de doelgroep (dreigend) dak- en thuislozen op te vangen, was het nodig het beleid aan te scherpen. Daartoe heeft de gemeenteraad eind 2009 de notitie Heroriëntatie opvang en begeleiding van kwetsbare mensen vastgesteld. Met deze notitie is de rolverdeling tussen centrumgemeente en regiogemeente verhelderd. Als centrumgemeente zijn wij verantwoordelijk voor de realisatie van opvangvoorzieningen voor dak- en thuislozen en verslaafden en voor het versterken van de infrastructuur voor de toeleiding naar zorg. De gemeenten dienen preventieve activiteiten te verzorgen om eventuele dakloosheid te voorkomen. In onze rol als centrumgemeente hebben we in 2010 het uitvoeringsprogramma Stedelijk Kompas Van de straat, zorg op maat 2008-2011 en de notitie Heroriëntatie Opvang en begeleiding van kwetsbare mensen uitgevoerd. Daarnaast hebben we de notitie zwerfjongeren aangeboden aan uw raad, waarin de uitgangspunten met betrekking tot het zwerfjongerenbeleid van de gemeente Assen zijn vastgelegd. Er zijn locaties aangewezen voor de kortdurende opvang en de zwerfjongerenopvang. Op grond van de eigen lokale verantwoordelijkheid hebben we hulp geboden aan ontregelde gezinnen en het openbare gezondheidszorgnetwerk versterkt.

Uitvoeringsprogramma jongeren en alcohol

De beleidsnota Jongeren, Alcohol en Drugs 2010-2015 en het bijbehorende plan van aanpak zijn in mei in de raad vastgesteld. De uitvoering vindt gefaseerd plaats. Inmiddels is een tussenstand opgesteld waaruit blijkt welke onderdelen zijn uitgevoerd en welke we nog moeten oppakken. Daarnaast wordt er actief meegewerkt aan het actieplan van de Vereniging van Drentse Gemeenten op het gebied van jeugd en alcohol.

Ontwikkelen woonserviceszones

Voortvloeiend uit het Woonplan 2010-2030 zijn we in januari 2010 gestart met het opstellen van een quickscan voor de in het Woonplan genoemde vier pilotwijken. De quickscan geeft per pilotwijk weer hoe groot de doelgroep is voor een woonservicewijk, de verwachte toename in de zorgbehoefte, de gegevens over wonen en wonen met zorg, de aanwezige en ontbrekende voorzieningen voor een woonservicewijk en een korte beschrijving van de sociale problematiek. Ook wordt een inschatting gegeven van

het aanwezige draagvlak bij organisaties voor de ontwikkeling van woonservicewijken.

We gaan in één of maximaal twee wijken een woonserviceontwikkeling starten. Deze wijken zijn een ideale proeftuin om nieuwe innovatievormen van ketenzorg en technologische toepassingen uit te proberen en door te ontwikkelen. Eind december 2010 zijn we gestart met een haalbaarheidsonderzoek en met fondsverwerving.

Huisverbod

In 2010 zijn 13 huisverboden opgelegd. Dit is minder dan verwacht en daarom een punt van onderzoek voor de samenwerkende partijen (politie, justitie, maatschappelijk werk, vrouwenopvang reclassering en forensische psychiatrie (psychiatrie met strafrechtelijke expertise)).

Doorontwikkelen Centrum Jeugd en Gezin

In 2010 hebben wij gewerkt aan het versterken van de front-office in de wijken door spreekuren jeugd & gezin op zes locaties te realiseren.

Het borgen van preventie en signalering en aansluiting op de hulpverlening gebeurt door positionering en samenwerking met de zorgteams.

Opvoedondersteuning en ouderbetrokkenheid

Kernpartners van het centrum voor jeugd en gezin zijn geschoold in oplossingsgericht werken. Met de Brede School zijn samenwerkingsafspraken gemaakt over opvoedondersteuning en ouderbetrokkenheid.

Bij samenwerking in het centrum voor jeugd en gezin gaat het om kennen en gekend zijn als voorwaarde voor samenwerking en optimaal gebruik van de sociale kaart. Er zijn werkconferenties van het centrum voor jeugd en gezin geweest met alle medewerkers en interne begeleiders van het primair onderwijs.

Er is een multidisciplinair team gevormd samen met de jeugdgezondheidszorg, het bureau jeugdzorg Drenthe en het maatschappelijk werk. Dit team start op 1 januari 2011.

De Implementatie van de Drentse Verwijs Index heeft bewerkstelligd dat alle medewerkers van het centrum voor jeugd en gezin geschoold zijn en bij de verwijsindex zijn aangesloten. Dit is inclusief leerplicht en de regionale meld- en coördinatiefunctie voor voortijdige schoolverlaters.

Gezondheidsbureau voor ouderen

De uitvoering van deze tweejarige pilot is vertraagd en daarom in december 2010 gestart in Assen Oost. Er bleek meer tijd nodig voor het ontwikkelen van het concept.

Overige activiteiten en ontwikkelingen

Financieel

Voor beide beleidsterreinen geldt dat de extra middelen per 2011 ophouden. Deze waren door uw raad beschikbaar gesteld voor twee jaar.

Maatschappelijke ondersteuning

In 2010 is het besluit genomen een aantal projecten die aflopen na 2010 niet te verlengen. Het betreft voor het programma Zorg en Welzijn de volgende projecten.

Jongeren centrum The Industry

Het afgelopen jaar is het gebruik van het centrum gegroeid. Op basis van deze nieuwe ontwikkeling is eind 2010 besloten de functie nog maximaal een jaar in stand te houden voor de bestaande gebruikers.

Bruce & Brian

De stichting Bruce & Brian heeft voor 2011 een subsidieaanvraag ingediend voor het continueren van haar activiteiten. Bij de begrotingsbehandeling 2008 heeft uw raad tot en met 2010 een bedrag gereserveerd voor

het voortzetten van deze financiering. Naar aanleiding van de besluitvorming van uw raad is voor 2011 de financiering van de stichting gecontinueerd.

Asielzoekers en Nieuwkomers

In het kader van inburgering hebben we in 2010 een verhoogde ambitie gerealiseerd. Hiervoor is extra budget ontvangen van het Rijk. Daarnaast zijn met rijksmiddelen het project Taalcoaches en het Experiment Proeftuinen voortgezet.

Maatschappelijke Dienstverlening

In 2010 is vanwege de bestuursopdracht Zorg en Welzijn en vanwege het aflopen van de meerjarenovereenkomst 2008-2010 een heroverweging gestart voor de subsidiëring aan Stichting Maatschappelijk Werk NoorderMaat. Dit heeft ertoe geleid dat er per 2011 een contract per jaar wordt gesloten. In de beschikking zijn ook de taken van de vrijwilligerscentrale opgenomen. In 2010 zijn concretere afspraken gemaakt over onder andere schoolmaatschappelijk werk voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs en over de inzet van NoorderMaat voor OGGz en Huiselijk Geweld.

Indicatoren

Indicatoren	plan 2010	realisatie 2010
Sociale samenhang (0 – 10, hoe hoger hoe beter) ¹⁾	6,5	6,3
% (zeer) tevreden Assenaren over wijkwelzijnsvoorzieningen ¹⁾	75%	71%
% (zeer) tevreden Assenaren over jongerenvoorzieningen ¹⁾	25%	29%
% Assenaren dat vrijwilligerswerk doet in de eigen wijk ¹⁾	45%	nb
% Assenaren met overlast van groepen jongeren ¹⁾	12%	11%
Aantal cliënten AMW in hulpverleningstraject ¹⁾	1.320	nb
Aantal bereikte zorgmijders/cliëntsystemen (geheel Drenthe) ¹⁾	500	nb
Aantal huisuitzettingen zonder hulpaanbod vooraf (Assen) ¹⁾	10	nb
Aandeel ex-gedetineerden, met Assen als woonplaats, dat aansluitend op detentie is voorzien van ID-uitkering of arbeid (percentage van de doelgroep) ¹⁾	80%	nb
Aantal buurtbemiddelingen/opgeloste conflicten ¹⁾		90 %
Aantal bereikte jongeren door Go4it ¹⁾	55	nb

Over de indicatoren maatschappelijke opvang

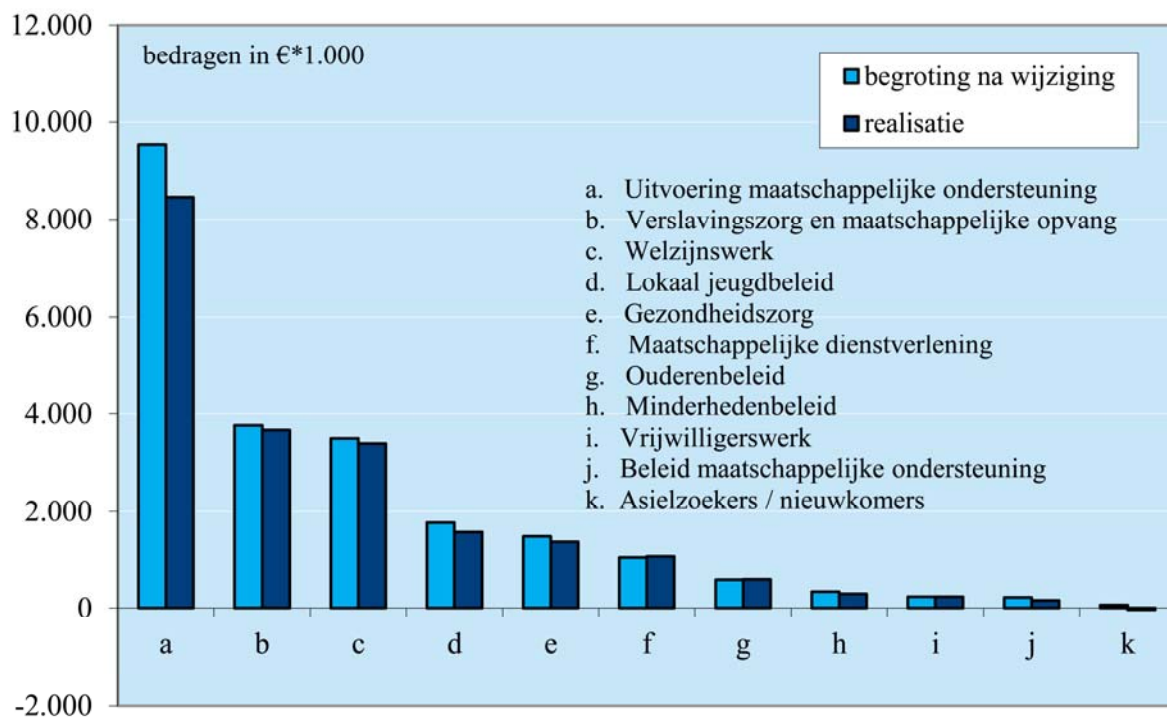
Het aantal bereikte zorgmijders is pas in april beschikbaar. Op basis van het halfjaarverslag 2010, wordt ervan uitgegaan dat het om 500 mensen gaat.

Het aantal huishuizingen zonder hulpaanbod vooraf wordt niet gemeten. Vanaf 2011 worden alle

voorgenomen huishuizingen gemeld aan het Oggz-netwerk en zou het aantal huishuizingen zonder hulpaanbod vooraf dus op 0 moeten uitkomen. Dit wordt twee keer per jaar met corporaties en Oggz besproken. Voor buurtbemiddeling zijn er in 2010 86 contacten geweest, waarvan 90% is geslaagd.

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2010, weergegeven per product

Beleidsdoelen

Vergroten van werkgelegenheid en verminderen van werkloosheid

Meer participatie van Asser minima aan de samenleving

Beleidskader

	Vastgesteld
Beleidskader Werk, Inkomen en Inkomensondersteuning 2005 en volgende	2005
Beleidsnotitie Modernisering Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	2008
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Collegeprogramma 2010-2014	2010
Economische beleidsagenda Op de boegolf van ontwikkelingen	2008
Landelijke wet- en regelgeving sociale zekerheid	
Nota Arbeidsmarktbeleid 2010-2014	2009
Nota Meedoen Mogelijk Maken	2007
Verordeningen Wsw op cliëntenparticipatie, persoonsgebonden budget en wachtlijsten	2008
Verordeningen WWB op reïntegratie, toeslagen, afstemming en cliëntenparticipatie	2005

Maatschappelijke effecten

Vergroten van werkgelegenheid en verminderen werkloosheid

Een intensievere samenwerking met het bedrijfsleven en andere werkgevers, gericht op werkgelegenheidsgroei overeenkomstig het landelijk gemiddelde.

Terugbrengen van het werkloosheidspercentage in Assen naar het landelijk gemiddelde.

Terugbrengen van het werkloosheidspercentage in Assen naar het landelijk gemiddelde voor jongeren en allochtonen.

Vermindering van werkloosheid onder schoolverlaters.

Kortere wachtlijsten Wet sociale werkvoorziening (Wsw).

Meer participatie van Asser minima aan de samenleving

Vermindering maatschappelijke isolatie.

Minder problematische schulden.

Integraler aanbod en grotere bekendheid bij minima van beschikbare voorzieningen in het kader van het participatiebeleid.

Een hogere mate van klanttevredenheid bij gebruikers over de dienstverlening van de uitvoeringsorganisaties: de intergemeentelijke sociale dienst, de gemeentelijke kredietbank en Alescon.

Beleidsuitvoering

Vergroten van werkgelegenheid en verminderen werkloosheid

Wet werk en bijstand (WWB)

Het WWB-klantenbestand is gestegen. Eind december 2009 zijn 1.607 uitkeringen verstrekt. Medio december 2010 was dit aantal 1.757. De toename van het aantal klanten was het grootst onder de jongeren tot 27 jaar en participatieklanten. Het Rijk heeft in augustus 2010 besloten het macrobudget voor uitkeringskosten te verlagen. Deze verlaging wordt doorgevoerd omdat de stijging van de werkloosheid achterblijft bij de prognoses. Het inkomensdeel van het WWB-budget is bestemd voor dekking van de uitkeringskosten WWB. Vanaf 2009 is er sprake van een

nadeel op het inkomensdeel (hogere uitkeringskosten ten opzichte van ontvangen rijksbijdrage). Het nadelig effect komt ten laste van de algemene middelen. De gemeente Assen heeft een eigen risico op het inkomensdeel van €1,9 miljoen.

Convenant aansluiting arbeidsmarkt

We geven uitvoering aan het convenant tussen publieke en private partners voor betere aansluiting onderwijs en arbeidsmarktbeleid.

In het jaar 2009 hebben we het actieplan Jeugdwerkloosheid 2009-2011 opgesteld. Onderwijsinstellingen, ondernemers en overheidsinstellingen hebben hiermee de handen ineen geslagen om de verwachte jeugdwerkloosheid (als gevolg van de crisis) tegen te

gaan. De ervaringen in 2009 hebben ons geleerd dat de reguliere instrumenten niet passen bij alle jongeren. We hebben het afgelopen jaar gebruikt om de doelgroep beter te leren kennen en gezamenlijk met onderwijs en ondernemers te investeren in verschillende acties om alle jongeren zo goed mogelijk te kunnen bedienen. Over deze acties bent u geïnformeerd in de nieuwsbrieven Drenthe en de Jeugd. De resultaten uit 2010 laten zien dat we de afspraken hebben gehaald. De cijfers in 2010 laten een daling zien van het aantal jeugdwerklozen.

Voortraject Wsw-wachlijst ontwikkelen

We hebben uw raad medio oktober 2010 geïnformeerd over de wachlijst Wsw. In de brief is ook de huidige en toekomstige aanpak van participatie van mensen op de wachlijst geschetst. Op de gemeentelijke Wsw-wachlijst stonden eind 2010 182 personen. Dit is ten opzichte van het eerste kwartaal van 2010 een daling van circa 30 personen. Alle personen op de wachlijst met een WWB-uitkering (circa 40%) zijn via het voortraject Wsw aan de slag. Circa 60% van de personen op de wachlijst ontvangt een uitkering van het UWV. De gemeente heeft extra geïnvesteerd door circa 10 personen met een Wajonguitkering een voortraject aan te bieden. Door het aanbieden van een voortraject Wsw zijn de personen op de wachlijst al voor het in dienst treden, werkzaam bij Alescon.

Overeenkomst intergemeentelijke sociale dienst, gemeentelijke kredietbank en Alescon

De uitvoeringsovereenkomst (2009-2010) tussen Alescon en de gemeente Assen hebben we geëvalueerd. Een van de prestatieafspraken is de doorstroming van Wsw'ers van binnen naar buiten. Uit de evaluatie is gebleken dat Alescon ondanks de recessie de afgesproken streefcijfers heeft gehaald met uitzondering van de detacheringen. Op basis van de positieve resultaten uit de evaluatie is op 17 december 2010 een nieuwe uitvoeringsovereenkomst getekend voor de jaren 2011-2012.

In januari 2010 hebben we de inkoop van schuldhulpverlening overgenomen van de intergemeentelijke sociale dienst. De inkoop van de dienstverlening gebeurt op basis van een raam- en uitvoeringsovereenkomst.

Niet-werkende werkzoekenden

Eind november 2010 was het percentage niet-werkende werkzoekenden 7,4% (aantal personen 2.136). Dit is een daling van 10% (-240 personen) ten opzichte van december 2009.

Jeugdwerkloosheid

Eind november 2010 waren in onze gemeente 423 jongeren (van 16 tot 27 jaar) werkloos. Dit is een stijging van 2% ten opzichte van december 2009. Om in de periode van economische crisis de instroom van jongeren in de uitkering tegen te gaan hebben we het actieplan Jeugdwerkloosheid 2009-

2011 ontwikkeld. Dit plan is in samenwerking met lokale overheden, instellingen, onderwijs en werkgevers- en werknemersorganisaties tot stand gekomen. De centrale doelstelling van het actieplan is de stijging van de jeugdwerkloosheid tot en met 2011, te halveren. Om dit te realiseren zijn projecten ontwikkeld en geïmplementeerd. Uit de jongste cijfers blijkt dat wij voldoen aan de afspraken uit het actieplan. Dit is ook bij het ministerie niet onopgemerkt gebleven. Dankzij de behaalde resultaten is aan de Arbeidsmarktregio Drenthe in totaal voor 2010 €500.000 extra toegekend. Deze extra middelen zetten we in voor de groep jongeren die met de bestaande acties moeilijk te bereiken is.

Strategisch beleidskader Arbeidsmarktbeleid

De gemeente Assen wil via een effectief Werk en Inkomen-beleid iedereen voluit mee laten doen aan de samenleving. Hierbij staat arbeidsparticipatie voorop, maar als betaald werk niet tot de mogelijkheden behoort, worden mensen gestimuleerd om gesubsidieerd werk of vrijwilligerswerk te doen.

Dat betekent dat gezorgd moet worden voor duurzame activering van alle burgers aan de onderkant van de arbeidsmarkt; voldoende aanbod van werk tegen zo laag mogelijke kosten en directe koppeling van activering en participatie door werk.

Om als gemeente hierover de regie te kunnen voeren maken we duidelijke meerjarenafspraken met de uitvoeringsorganisaties intergemeentelijke sociale dienst en Alescon. Daarnaast hebben we met de Drentse gemeenten en uw raad afgesproken alle verbonden partijen verscherpt aan te sturen.

Mede op basis van deze speerpunten hebben we voor het zomerreces 2010 besloten een bestuursopdracht te geven aan onze organisatie om een brede verkenning te doen naar het opzetten van een nieuwe visie om invulling te geven aan (nieuwe) strategische- en besparingsdoelen. De nieuwe (interne) uitvoeringsorganisatie wordt gevormd in samenwerking met de uitvoeringsorganisaties.

De eerste fase is in december 2010 afgerond. Het eindbeeld van deze verkenning was het opzetten van een nieuwe uitvoeringsorganisatie WERKpunt!. Deze werkt aan de participatiedoelstelling door werk. In WERKpunt! zijn uitvoeringstaken van de gemeente verzelfstandigd en uitvoeringstaken van Alescon en de intergemeentelijke sociale dienst gericht op werk opgenomen. Assen loopt met deze aanpak landelijk voorop. Het ministerie van sociale zaken en erkelegenheid heeft laten weten geïnteresseerd te zijn in de Asser aanpak.

De tweede fase van de bestuursopdracht bestaat uit een tweetal vervolgoedragen. Het gaat om het opstellen van business cases voor WERKpunt! frontoffice en WERKpunt! backoffice.

De rijkswijzigingen en de uitkomsten van de bestuursopdracht komen terug in de daarna op te stellen Nota Arbeidsmarktbeleid.

Meer participatie van Asser minima aan de samenleving

Klanttevredenheid uitvoeringsorganisaties

In 2010 hebben we een klanttevredenheidsonderzoek gehouden bij de drie uitvoeringsorganisaties. De intergemeentelijke sociale dienst scoort gemiddeld een rapportcijfer 7,1. De gemeentelijke kredietbank is door haar klanten beoordeeld met een 7. Medewerkers van Alescon geven de organisatie een 7. Het doel, zoals vastgelegd in de begroting, is voor alle organisaties een gemiddelde score van 7,5.

Meedoenbeleid

In 2010 is een kwalitatief onderzoek uitgevoerd naar het meedoenbeleid. Uw raad heeft op basis van de resultaten van het onderzoek besloten het meedoenbeleid te continueren en 2011 te gebruiken om de meedoenpremies om te buigen naar voorzieningen in natura. Uw raad heeft in december 2010 ingestemd met de beleidswijzingen voor de periode 2011 tot en met 2014.

Verkenning samenwerking uitvoeringsorganisaties

Om de participatiedoelstelling iedereen doet mee effectiever uit te voeren, is met de uitvoeringsorganisaties Alescon en ISD een verkenning gestart. De uitkomsten worden betrokken bij de ontwikkeling van het arbeidsmarktbeleid en zijn richtingbepalend voor het beleid van de komende jaren.

Overige activiteiten en ontwikkelingen

Schuldhelpverlening

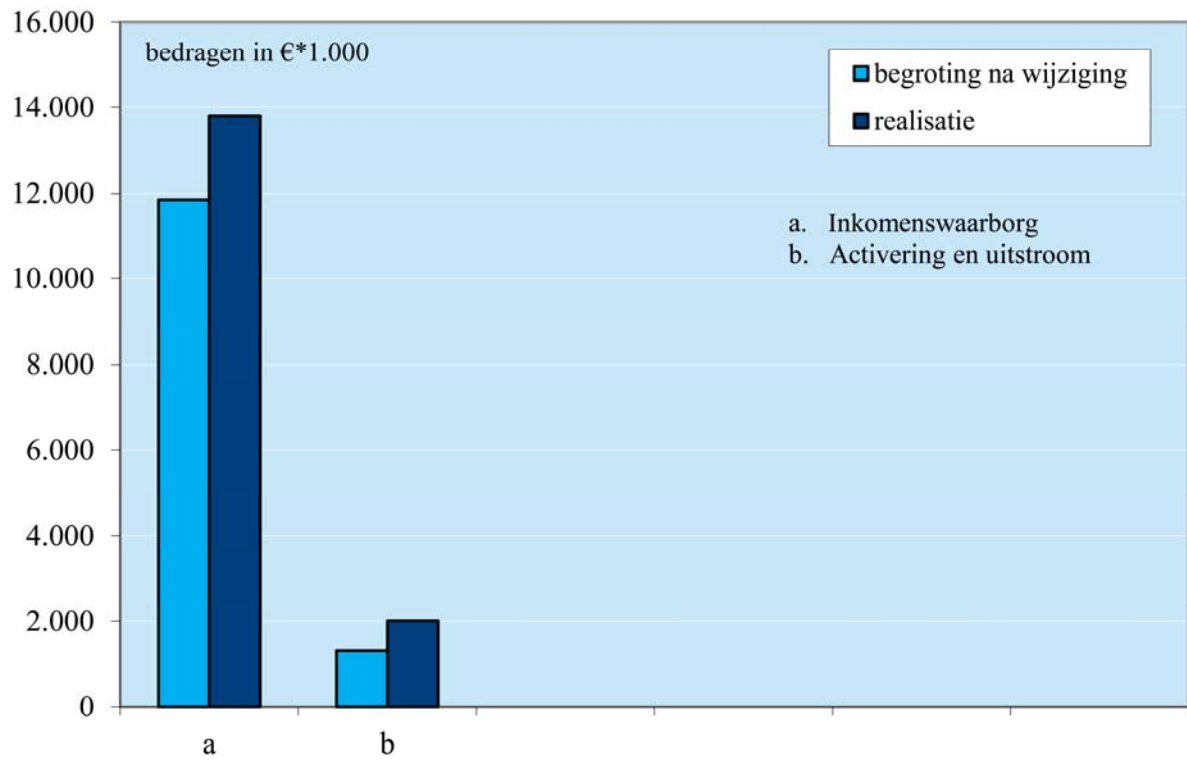
In het jaar 2010 is het beroep op de schuldhelpverlening sterk gestegen. De kostentoeename is grotendeels gedekt vanuit de extra rijksmiddelen die wij hiervoor hebben ontvangen. Met ingang van 1 januari 2010 hebben we de regie op deze uitvoeringstaak overgenomen van de intergemeentelijke sociale dienst. De gemeentelijke kredietbank kent sinds de forse toename van klanten een wachtlijst van vier tot zeven weken. Wij willen deze wachtlijst terugbrengen naar vier weken.

Indicatoren

Indicatoren	plan 2010	realisatie 2010
Percentage minima dat bekend is met beschikbare voorzieningen. ⁹⁹⁾	80%	nb
Waardering dienstverlening van uitvoeringsorganisatie door gebruikers ISD ²⁴⁾	7,5	7,1
Waardering dienstverlening van uitvoeringsorganisatie door gebruiker GKB ²⁵⁾	7.5	7
Waardering dienstverlening van uitvoeringsorganisatie door gebruiker Alescon ²⁶⁾	7.5	7
Percentage NWW over all (werkloosheid) ²⁷⁾	9%	7,4%
Percentage NWW onder jongeren ²⁷⁾	5,5%	16%
Aantal uitkeringsgerechtigden (WWB) ²⁸⁾	1.574	1.757
Aantal mensen op de wachtlijst Wsw ²⁹⁾	184	182
Aantal Wsw medewerkers bij een Sociale Werkvoorziening ²⁹⁾	686	686
Het aantal gebruikers van schuldhelpverleningsregeling ³⁰⁾	230	384
Aantal minima dat gebruik maakt van participatie-instrumenten ³⁰⁾ , verdeeld in:		
-kinderen	1.970	1058
-chronisch zieken, gehandicapten en ouderen	1.000	336

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2010, weergegeven per product

Programma 9 Sport en ontspanning

Beleidsdoelen

Versterken van de levendigheid van Assen door een gevarieerd aanbod van evenementen

Meer kinderen laten kennismaken met een grote variëteit aan sport- en beweegactiviteiten

Verbeteren van het profiel van Assen als aantrekkelijke stad door gerichte promotie

Meer inwoners, waaronder ouderen, chronisch zieken en aangepast sporters in beweging krijgen en houden

Vergroten van de deelname aan sport- en beweegactiviteiten

Beleidskader

	Vastgesteld
Assen in beweging, breedtesportimpuls 2002-2007	2002
Buurt, onderwijs en sportimpuls 2006-2010	2006
Buurt, onderwijs en sportimpuls 2007-2011	2007
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Collegeprogramma 2010-2014	2010
Samen voor sport 2006-2010, uitvoeringsplan ministerie VWS	2006
Tijd voor sport, beleidsnota ministerie VWS	
Evenementenbeleid Assen 2009-2012	2009
Uitvoeringsnota evenementen Assen 2009 - 2012	2009
Toeristisch Recreatief Ontwikkelingsplan	2004
Programma Levendig Assen 2010	2009
Kadernota Sportsubsidies	2008
Kadernota Sportaccommodaties, Een blik in de toekomst 2008-2025	2008
Kadernota Sport en Bewegen 2009-2016	2009

Maatschappelijke effecten

Versterken van de levendigheid van Assen door een gevarieerd aanbod van evenementen

Wij spelen in op actuele ontwikkelingen die kansen bieden tot het organiseren van spraakmakende evenementen en streven naar een dergelijk evenement iedere twee jaar te organiseren. Met een gevarieerd evenementenaanbod het hele jaar door is Assen een levendige stad voor haar bewoners.

De gemeente is uitnodigend en stimulerend naar haar burgers en organisaties voor het organiseren van activiteiten.

De bezoekersaantallen van de evenementen stijgen.

Verbeteren van het profiel van Assen als aantrekkelijke stad door gerichte promotie

Actuele en frequente informatie over het evenementenaanbod via website, evenementenkalender, weekbladen, advertenties, folders en brochures gericht op stad en regio (zie ook programma Bestuur en burger).

Onderscheidende en herkenbare wijze van communiceren, al dan niet via beeldmerk of slogan.

Vergroten van de deelname aan sportactiviteiten

De deelname aan sportactiviteiten is hoog.

Het aantal sportaccommodaties is voldoende.

Eens per jaar wordt er een sportevenement naar Assen gehaald. Bij voorkeur (mede) gericht op jeugd en/of mensen met een beperking.

Meer kinderen laten kennismaken met een grote variëteit aan sportactiviteiten

Er is een grote deelname van kinderen aan naschoolse sportactiviteiten (verlengde schooldag/Brede School).

Er zijn structurele inloopuren in de sportaccommodaties voor jongeren tot 18 jaar.

Meer inwoners, waaronder ouderen, chronisch zieken en aangepast sporters in beweging krijgen en houden

De deelname van allochtonen aan sport is vergroot.

Er zijn nieuwe activiteiten opgestart voor aangepast sporten.

Er is een fitheidstest met vervolgvactiteiten voor de doelgroep 55-70 jarigen beschikbaar.

Beleidsuitvoering

Bestuurlijk relevante projecten

De projecten Hockeyvelden Hockey Vereniging Assen, Sporthal Stadsbroek, Wielercentrum en Openluchtwembad worden behandeld in de paragraaf bestuurlijk relevante investeringsprojecten.

Versterken van de levendigheid van Assen door een gevarieerd aanbod van evenementen

Evenementenbeleid

Assen heeft het afgelopen jaar meerdere prijzen ontvangen als evenementenstad. Vier landelijke prijzen: derde plaats evenementenstad van het jaar; eerste plaats beste stadspromotie evenementen La Vuelta; derde plaats beste regio evenementen TT Festival; eerste plaats City Marketing Award. Daarnaast staat het TT Festival als derde op de lijst beste culturele merknamen voor Drenthe.

Het evenementenprogramma 2010 was succesvol. De samenwerking tussen de verschillende beleidsvelden en specifiek de samenwerking tussen Stadsmarketing, Recreatie en Toerisme en Evenementen heeft hiermee een extra impuls gekregen. De omvang van het evenementenaanbod en daarmee het draagvlak en de kennis- en informatie-uitwisseling rondom de evenementen zijn duidelijk zichtbaar geworden.

In 2010 hebben we de organisatie van Koninginnedag en van het Bevrijdingsfestival 2011 op ons genomen. In samenwerking met het MKB-Assen is dit jaar Winters Assen georganiseerd. De activiteiten waren kleinschalig van opzet, waaronder een reuzenrad op het Koopmansplein.

Evenementen rond het Asser Vaar(t)jaar

Het project Asser Vaar(t)jaar is naar tevredenheid verlopen. De Vaart en omgeving hebben volop aandacht gekregen. Het programma was gevarieerd met aandacht voor verschillende doelgroepen. Het Asser Vaar(t)jaar is het laatste themajaar dat georganiseerd werd in het kader van het evenementenbeleid, dat in 2006, in navolging van Assen Culturele Hoofdstad Drenthe, van start ging.

Het tweede weekend van het Asser Vaar(t)jaar, de beroepsscheepvaart, bleek het meest inspirerend. Het derde weekend is Bartjes Verjaardag gekoppeld aan Competitie en Fun. Door een defect aan de Witterbrug heeft Assen de landelijke media bereikt omdat de schippers de Vaart niet konden verlaten.

Acties uit de nieuwe beleidsnota Evenementen

Het onderzoeksrapport naar een Evenementen- en/of Marketingbureau, genaamd Samen Slim(mer) was eind december 2010 in concept gereed en wordt verder voorbereid voor besluitvorming. De onzekerheid bij organisatoren over toekenning van subsidies op de langere termijn ontstond aan het eind van het jaar omdat niet bekend was hoeveel budget er beschikbaar is. Mede als gevolg hiervan is ook besloten om

in 2010 nog geen facilitaire kosten van de gemeente door te gaan belasten naar de organisatoren.

Relatie circuit en binnenstad

Op 16 mei is de Super League Formula (SF) gehouden. In nauwe samenwerking tussen onze gemeente en de organisator is de vrijdag daarvoor op de kop van de Vaart de Super League demo race georganiseerd. Dit was een groots succes, passend bij de ambities en het beleid voor gedurfde en uitdagende evenementen met (inter)nationale bekendheid. Ook willen we activiteiten op het Circuit en in de Binnenstad beter verbinden.

In de binnenstad vond aansluitend bij de Centennial op het TT-Circuit, de presentatie van de Centennial Classic TT (Tourist Trophy) plaats.

Verbeteren van het profiel van Assen als aantrekkelijke stad door gerichte promotie

Uitbrengen van de brochure Dit is Assen

In samenwerking met Stadsmarketing, VVV Assen (Informatiekantoor voor Toerisme en recreatie) en Evenementen is in 2010 twee keer een Dit is Assen-uitgave ontwikkeld en verspreid in heel Assen. Deze gids had een oplage van ca. 40.000 stuks.

De tweede gids die in het najaar uitkwam is ook in de omliggende gemeenten verspreid. In samenwerking met het MKB hebben we een extra oplage van 75.000 stuks laten drukken.

Vergroten van de deelname aan sportactiviteiten

Kadernota's Sport en Bewegen, Sportaccommodaties en Sportsubsidies

In 2010 is voor de derde keer het internationale badmintontoernooi gehouden. Ditmaal in de TT-hal. Verder was er volop aandacht voor de Beachweek en is er gewerkt aan de voorbereidingen voor het WK-CP voor voetballers met een beperking in de hersenen in 2011. Dit levert voortdurend aandacht op voor het Drents Olympisch Plan.

Op het gebied van sportaccommodaties was er in 2010 de oplevering van sporthal Kloosterveste en het kunstgrasveld van Asser Boys. Verder hebben we in 2010 het kunstgrasveld van voetbalvereniging LTC aanbesteed. Dit is mogelijk doordat overeenstemming is bereikt over deprivatisering van het clubgebouw.

Bij atletiekvereniging AAC 61 is onderzoek gedaan naar de renovatie van de toplaag. De baan bleek niet meer aan de eisen te voldoen. Daarom zal de toplaag worden vervangen.

In 2010 hebben we onder andere subsidies verstrekt aan de dikke banden race bij de internationale jeugd- tour, loopevenementen die werken aan een gezamenlijke loopkalender voor de komende jaren en de wintertriathlon.

Assen-Oost fit en gezond

De evaluatie hiervan is positief ontvangen. Als slotstuk van dit project is in 2010 de looproute geopend. De opgedane kennis wordt de komende jaren gebruikt bij de organisatie van projecten voor het nationaal actieplan sport en bewegen.

Project aangepast sporten voor chronisch zieken

De lobby om Assen in aanmerking te laten komen voor deelname aan de nationaal actieplan sport en bewegen-regeling is geslaagd. Vanaf medio 2010 zijn we toegetreden tot de groep gemeenten die uit deze regeling extra middelen van het Rijk krijgen om bewegingsachterstanden te lijf te gaan. Aangezien dit met name voorkomt bij bovengenoemde projecten wordt dit een speerpunt. Hierover hebben we onder andere met Sport Drenthe afspraken gemaakt.

Impuls Brede Scholen, sport en cultuur

In 2010 zijn er voor de Impuls Brede Scholen, sport en cultuur, opnieuw een aantal combinatiefunctionarissen aangesteld. Met een sportondersteuner voortgezet onderwijs is na de herfstvakantie begonnen aan de pilot voortgezet onderwijs. Het groeiende

aantal aanvragen van de verenigingen konden we het afgelopen jaar goed bedienen en het project positief coachen heeft een zeer geslaagde aftrap gehad op 22 november in het ICO.

[Meer kinderen laten kennismaken met een grote variëteit aan sportactiviteiten](#)

Buurt, onderwijs, sportactiviteiten in drie wijken

In 2010 zijn de laatste drie buurt, onderwijs, sportprojecten in Marsdijk, Baggelhuizen en Pittelo beëindigd. Doordat begin 2010 al een volledig team Sport met zes SportBuurtWerkers heel Assen bediende, is dit geruisloos verlopen.

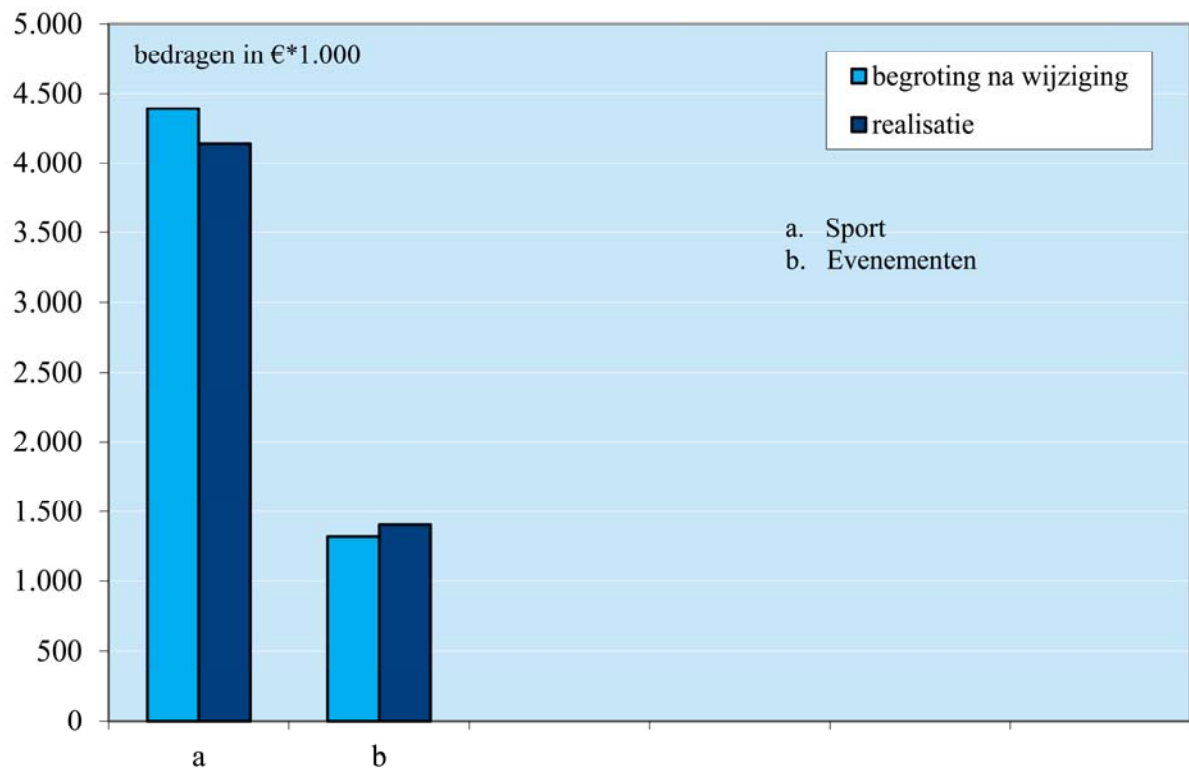
Ook in 2010 hebben de SportBuurtWerkers van het team Sport het hele jaar in alle wijken een naschools sportaanbod verzorgd. Ook verzorgden zij wijkactiviteiten voor jongeren, waarbij de nieuwe trapveldjes goed van pas kwamen. Ook de nieuwe activiteiten, zoals Footgolf in het park Pittelo, werden goed ondersteund. Zonder de samenwerking met vele verenigingen en sport- en dansscholen was dit niet gelukt. Ook de Summerbreak was dit jaar weer een succes.

Indicatoren

Indicatoren Sport en ontspanning	plan 2010	realisatie 2010
% Assenaren met oordeel aanbod evenementen voldoende ¹⁰⁾	65%	72%
% Assenaren met oordeel bereikbaarheid evenementen (zeer) goed ¹⁰⁾	70%	78%
% Assenaren dat vaak gebruik maakt van sportvoorzieningen ¹⁰⁾	30%	nb
% Assenaren dat vaak gebruik maakt van zwembad ¹⁰⁾	18%	nb
Bezoekersaantallen ⁹⁹⁾	+ 5 %	nb

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2010, weergegeven per product

Beleidsdoelen

Vergroten van het gevoel van veiligheid

Beheersen van de risico's in het kader van fysieke en externe veiligheid

Voorkomen en beperken van overlast

Optimaliseren van brandweezorg, rampenbestrijding en crisismanagement

Beleidskader

	Vastgesteld
Begroting 2010 Veiligheidsregio's Drenthe	2009
Beleidsplan Brandweer De rode jas	2008
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Collegeprogramma 2010-2014	2010
Kadernota integraal veiligheidsbeleid gemeente Assen 2008-2012	2008
Regionaal beheersplan rampenbestrijding en crisismanagement Drenthe (RBD)	2007
Veiligheidsprogramma Assen 2010	2010

Maatschappelijke effecten

Vergroten van het gevoel van veiligheid

Onder regie van de gemeenten nemen instellingen hun verantwoordelijkheid.

Bewoners zijn mede verantwoordelijk voor de veiligheid in de wijk.

Ouders zijn verantwoordelijk voor hun kinderen.

Voorkomen en beperken van overlast

De problemen in de buurt worden in kaart gebracht door het kernteam, waarbij buurtbemiddeling wordt ingeschakeld om escalatie te voorkomen. Mensen die structureel overlast veroorzaken, worden door de burgemeester persoonlijk gewaarschuwd (Asser aanpak).

Beheersen van de risico's in het kader van fysieke en externe veiligheid

Wij creëren geen fysieke of externe onveilige situaties.

Risico's zijn in beeld.

De vergunningverlening is op orde.

Toezicht en handhaving openbare ruimte is gericht op gevoel van rechtsgelijkheid, beperken van overlast en onveilige situaties.

Optimaliseren van brandweezorg, rampenbestrijding en crisismanagement

Opleiden en oefenen van de brandweer voldoet aan de normen.

Het beleidsteam is geoefend en getraind.

Beleidsuitvoering

Vergroten van het gevoel van veiligheid; instellingen nemen hun verantwoordelijkheid

We hebben gewerkt aan het beter op elkaar aan laten aansluiten van verschillende stedelijke netwerken, zoals het Jongeren Opvang Team, de openbare geestelijke gezondheidszorg en de nazorg voor ex-gedetineerden. De voorzitters van de netwerken werken samen om dubbelingen te voorkomen en multi-probleem situaties sneller inzichtelijk te krijgen. In het jaar 2010 is voor ex-gedetineerden een tussenbalans opgemaakt. De rijkstaken worden nu uitgevoerd. Door slimmer te werken kunnen we nog meer verbeteren. Dit is tijdens een symposium met alle partners in november besproken. Hierbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden om interge-

meentelijk samen te werken. Vanuit nazorg ex-gedetineerden zijn drie producten geleverd: een folder voor ex-gedetineerden, een flyer voor netwerkpartners en een draaiboek dat de werkwijze van Assen weergeeft. Amsterdam en Rotterdam tonen serieuze belangstelling. De kans is groot dat zij de Asser-werkwijze over gaan nemen.

Brandveiligheid thuis

In juni 2010 is de tussenstand opgemaakt van het project Brandveiligheid thuis. Gesteld kan worden dat het project tot dusver zeer succesvol is. De meest in het oog springende conclusie is dat de rookmelderdichtheid in twee onderzochte wijken gestegen is naar 92,7%. Inmiddels zijn de wijken Assen-

Oost/Loon, Marsdijk, Noorderpark, Lariks en Pittelo door adviseurs bezocht. Het project is in Peelo voortgezet.

Voorkomen en beperken van overlast

Actiepunten uit de wijkveiligheidsplannen

De wijkveiligheidsplannen zijn in 2010 – na nog een ronde langs elke wijk – vastgesteld. In 2010 is gestart met de uitvoering van de plannen. De gemeente bespreekt de voortgang van de plannen met de bewoners van de wijken, de politie en andere organisaties. Zo worden ook de acties uit de plannen bedacht en opgezet.

Jeugd en alcohol

De beleidsnota Jongeren, Alcohol en Drugs 2010-2015 en het bijbehorende plan van aanpak zijn in mei door de raad vastgesteld. De uitvoering vindt gefaseerd plaats. Inmiddels is een tussenstand opgesteld. Een aantal actiepunten uit het plan van aanpak wordt of is uitgevoerd. Daarnaast werken we actief mee aan het actieplan van de vereniging van Drentse gemeenten op het gebied van jeugd en alcohol.

Beheersen van de risico's in het kader van fysieke en externe veiligheid

Uitvoering motie cameratoezicht

In 2010 is een interne projectleider aangewezen om uitvoering te geven aan de motie cameratoezicht in Assen. De motie spitst zich toe op privaat cameratoezicht en mogelijke samenwerking met de private sector. Dat betekent, dat geïnventariseerd is waar in Assen camera's hangen, of ondernemers bereid zijn om op het gebied van privaat cameratoezicht samen te werken en of ze hier ook financieel een bijdrage aan willen leveren. Daarnaast wordt in het rapport aandacht besteed aan cameratoezicht bij evenementen en de mogelijke toepassing van sensortechnologie. De uitkomsten zijn verwerkt in het rapport dat in februari 2011 door uw raad is vastgesteld.

Optimaliseren van brandweezorg, rampenbestrijding en crisismanagement

Nieuwe brandweerkazernes

In juli 2010 is het bouwmanagementbureau gestart met zijn werkzaamheden voor de nieuwbouw van Brandweer Assen, de Hulpverleningsdienst Drenthe en de GGD-Drenthe aan de Groene Dijk. Eind 2013 moeten de drie organisaties gebruik kunnen maken van het gebouw.

Hulpverleningsdienst Drenthe

De belangrijkste ontwikkelingen in 2010 waren de aanpassingen van het crisismanagement en de invoering van de Wet Veiligheidsregio. De wet is per 1 oktober 2010 ingegaan en stelt eisen aan het gemeentelijk beleid. Zo moeten er een vastgesteld risicoprofiel en beleidsplan zijn. Het risicoprofiel is in het jaar 2010 opgesteld en naar de gemeenten gestuurd voor een consultatieronde. Het risicoprofiel schetst wat er zou kunnen gebeuren in Drenthe. Dit bepaalt grotendeels de inhoud van het beleidsplan. In dit plan staat hoe de crises bestreden kunnen worden en wat hiervoor nodig is aan mensen en materieel, opleidingen en oefeningen.

Paraatheid brandweer

In 2008 zijn gefaseerd middelen beschikbaar gesteld om met ingang van 2013 de eerste tankautospuut overdag te bemensen met in dagdienst op de kazerne aanwezige brandweermensen. Dit gaat in nauw overleg met de vrijwilligers.

Ontwikkelingen brandweer in district Noord

In 2010 is een start gemaakt met de districtsvorming van de brandweer Noord- en Midden-Drenthe. De burgemeesters, gemeentesecretarissen en brandweercommandanten van de vijf gemeenten in het district Noord- en Midden-Drenthe hebben geconstateerd dat er voldoende draagvlak is om de samenwerking te starten. Een eerste stap is het vormen van een virtuele backoffice. Hierbij werken de ambtenaren van de vijf districtsgemeenten samen in eenzelfde systeem. Dit bevordert de efficiency en maakt de kwetsbaarheid van de afzonderlijke gemeenten kleiner.

Crisismanagement

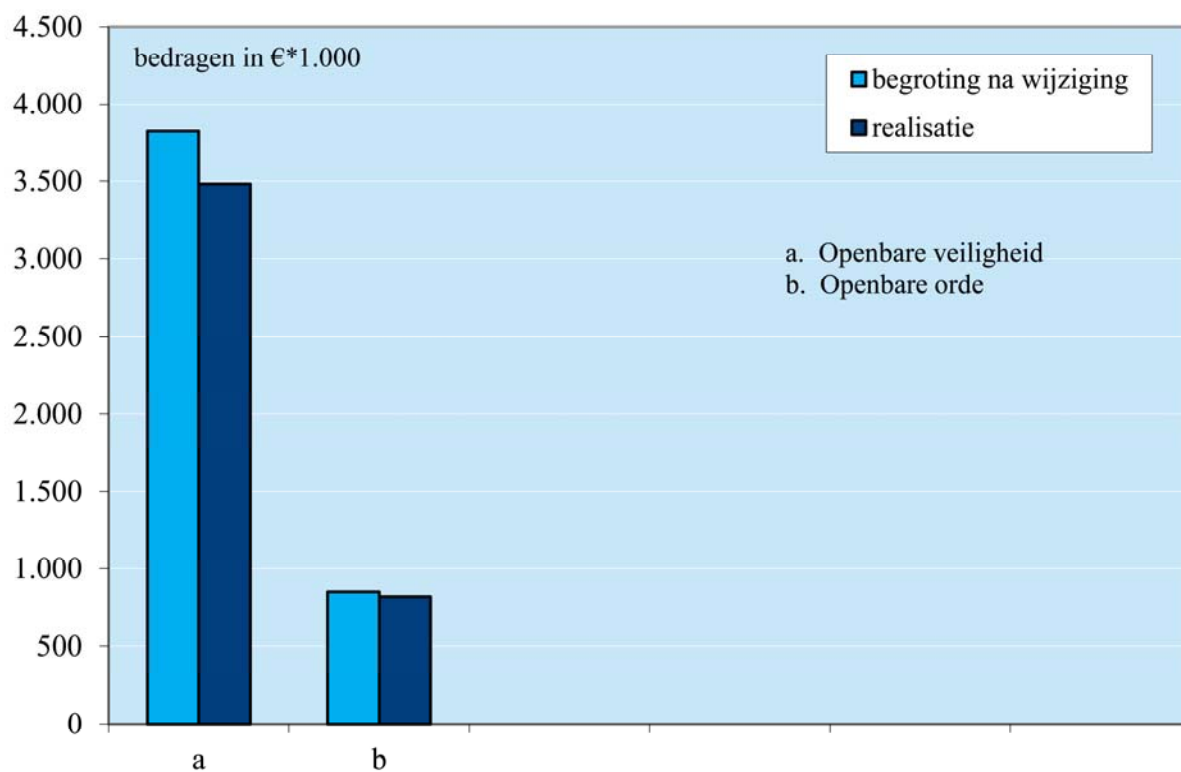
In het crisismanagement zijn trainingen gehouden. Deze trainingen zijn de laatste waarbij de oude structuur van het crisismanagement gehanteerd is. In het jaar 2010 is de structuur gewijzigd. Dit naar aanleiding van de test van de Inspectie Openbare Orde en de incidenten die zich in Drenthe hebben voorgedaan. Inmiddels bevindt de nieuwe structuur zich in de testfase. De eerste resultaten zijn veelbelovend. De burgemeester kan door de nieuwe structuur een incident beter duiden. De informatiestroom is sterk verbeterd. In november 2010 is nog een aantal testdagen georganiseerd. Volgend jaar wordt de nieuwe structuur bij alle gemeenten in Drenthe geïmplementeerd.

Indicatoren

Indicatoren	plan 2010	realisatie 2010
% Assenaren dat zich wel eens onveilig voelt ¹⁰⁾	25%	25%
Vermogensdelicten (0 = geen. 10 = veel delicten) ¹⁰⁾	3,2	3,2
Overlast door omwonenden (0 = geen. 10 = veel overlast) ¹⁰⁾	6	6
Aantal keren Asser aanpak toegepast ¹⁸⁾		4
Rookmelderdichtheid ⁹⁹⁾		92,7%
Aantal gebruiksvergunningen ⁹⁹⁾		33

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2010, weergegeven per product

Beleidsdoelen

Vergroten van de duurzaamheid in Assen, door:

De lokale CO₂-uitstoot verminderen en/of te compenseren.

Bevorderen van duurzaam ondernemen.

Vergroten van de sociale duurzaamheid.

Hogere milieukwaliteit.

Inzamelen en laten verwerken van afvalstoffen.

Beperken van het afvalaanbod.

Meer scheiding en hergebruiken.

De kosten voor de burger zo laag mogelijk houden.

Beleidskader

	vastgesteld
Afvalstoffenplan 2005-2010	2004
Beleidsnota Natuur- en Milieueducatie Gemeente Assen	2008
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Collegeprogramma 2010-2014	2010
Duurzaamheidsvisie 2009-2015	2009
Op de boeg golf van ontwikkelingen 2008-2013	2008
Structuurvisie Assen 2030	2009

Maatschappelijke effecten

Verminderen en/of compenseren CO₂-uitstoot

Energiebesparing in de inrichting van de openbare ruimte, in de bestaande bouw, bij nieuwbouw en utiliteitsbouw, waaronder het maatschappelijk vastgoed.

Stimuleren van opwekking en gebruik van duurzame energie.

Stimuleren van fietsgebruik, openbaar vervoer en overige duurzame mobiliteit.

Gefaseerde verduurzaming van het gemeentelijk wagenpark.

Meer bewustwording van milieugedrag (dieren, planten en duurzaamheid) bij kinderen en volwassenen.

Bevorderen van duurzaam ondernemen

Stimuleren duurzame bedrijvigheid.

Stimuleren Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

Bevorderen van sociale duurzaamheid

Wij zetten in op het realiseren van duurzaam ingerichte wijken.

Gemeentelijk duurzaam inkopen.

Stimuleren Maatschappelijk Betrokken Ondernemen.

Hogere milieukwaliteit

Minder geluidsoverlast door wegverkeer en bedrijvigheid en minder bodemverontreiniging.

Inzamelen en laten verwerken van afvalstoffen

Minder restafval per huishouden.

Meer scheiding en hergebruik van afval.

Intensivering voorlichting en communicatie over preventie, scheiding en hergebruik van afvalstromen.

Beleidsuitvoering

Uitvoering Duurzaamheidsvisie/Uitvoeringsprogramma Duurzaam Assen

De beleidsmatige en financiële basis onder concrete duurzaamheidsprojecten is op orde. Met het door uw raad goedgekeurde Klimaatcontract is het partnerschap met de provincie Drenthe financieel vastgelegd met een cofinanciering van €1,3 miljoen. Tevens is een rijkssubsidie van €490.000 toegekend voor de verbetering van de energieprestatie en het

binnenklimaat van negen basisscholen. Ook in andere projecten zijn (financiële) partnerschappen in voorbereiding. Het is van belang om in het duurzaamheidsprogramma met veel stakeholders invulling te geven aan onze CO₂-neutrale ambities. Daarnaast hebben we uw raad toegezegd om een hogere multiplier (bestedingsimpuls) op de duurzaamheidsmiddelen te realiseren.

Verminderen en/of compenseren CO₂-uitstoot

Pilot Energiebesparing bestaande woningvoorraad

In 2010 is landelijk gezocht naar best-practices voor de aanpak van de bestaande woningvoorraad. Met vele stakeholders is gewerkt aan cofinanciering en de invulling van het project. Daarop is een bij Assen passende aanpak geformuleerd die bestaat uit aanbod van de overheid en de markt en op het activeren van de vraag van inwoners en bedrijven. Tevens zijn projecten met woningbouwcorporaties opgezet die worden opgenomen in prestatieafspraken.

Momenteel wordende diverse deelprojecten gerealiseerd. In januari 2011 is het energieloket van Assen gelanceerd, waarna met het faciliteren van de projecten met burgers en bedrijfsleven kan worden begonnen.

Energiebesparing maatschappelijk vastgoed

Voor alle gemeentelijke panden die hiervoor in aanmerking komen is een maatwerkadvies energiebesparing opgesteld. Samen met de afdeling Vastgoed is een lijst gemaakt van de panden die gezien de onderhoudsplanning, de verwachte gebruiksduur en de maatwerkadviezen de hoogste prioriteit voor duurzame ingrepen hebben. De werkzaamheden in het voormalige pand van de W.A. van Liefland-school aan de Delft zijn inmiddels gestart. Er ligt een uitgewerkt plan om alle gebouwen te voorzien van slimme meters. Op deze manieren kunnen direct besparingen worden gerealiseerd door slimmer met de huidige systemen om te gaan en kunnen toekomstige besparingen door isolatie en installaties in panden inzichtelijk worden gemaakt.

Voor het stadhuis is onderzoek gedaan naar de staat van het dak en de mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen.

De aanvragen voor stimulering duurzame energieproductie-subsidies hebben geleid tot plaatsing van zonnepanelen op sporthal De Timp en het ICO. Ook uitvaartcentrum De Boskamp heeft in samenwerking met de gemeente een subsidietoekenning gekregen. De planning is dat deze projecten voor de zomer van het jaar 2011 opgeleverd zijn. De focus ligt vooral bij het stadhuis op de zichtbaarheid van het project. We zoeken daarom een relatie met het gebruik van groene energie in de vorm van oplaadpalen voor elektrische fietsen en scooters. Daarnaast kan de opgewekte energie worden weergegeven op een display in de hal van het stadhuis. We kijken ook naar mogelijke gezamenlijke communicatie over de duurzame energieprojecten die in Naledi met hulp van de gemeente Assen worden opgestart.

Als onderdeel van het LED-project zijn vijf scholen van zonnepanelen voorzien. Daarnaast hebben we met de duurzaamheidsgelden die via het aandeelhouderschap van Essent beschikbaar kwamen het schoolgebouw in Kloosterveste van zonnepanelen voorzien.

Energiebesparing openbare verlichting

De openbare verlichting van Assen-Oost is in zijn geheel overgezet naar LED en PII-lampen met dimmers. Daarmee is een energiebesparing van 24,5% gerealiseerd. Momenteel vinden de voorbereidingen plaats om deze transitie ook voor Baggelhuizen tot uitvoering te brengen. Een proef met LED-verlichting in de parkeergarage Doevenkamp is afgerond. De resultaten worden meegenomen bij nieuwbouw en renovatie van overige parkeergarages.

CO₂-neutraal bouwen

Voor het werklandschap Assen-Zuid en woonwijk Kloosterveen III is in 2010 een onderzoek afgerond, waarin een aantal tot CO₂-neutraliteit leidende combinaties van bewezen energietechnieken is beoordeeld op haalbaarheid via een kosten-batenanalyse. Ook zijn wij ingegaan op juridische en organisatorische vraagstukken. Dit onderzoek laat Assen zien hoe CO₂-neutraliteit technisch te realiseren is. De gemeente moet vooral gaan praten met haar stakeholders over de financiering, juridische inbedding en organisatie van een passend ontwikkelmodel. Centrale vraag daarbij is, welke rol de gemeente Assen op zich gaat nemen om er voor te zorgen dat ook de markt de ambities oppakt. Voor Assen-Zuid hebben wij met het Rijk, de provincie en Energy Valley een vervolgtraject ingezet in het kader van het meerjarenprogramma infrastructuur, ruimte en transport. In Kloosterveen III bestaan de eerste stappen uit een stakeholdersanalyse en marktconsultatie. De opgedane ervaring in beide gebiedsontwikkelingen worden benut voor alle projecten binnen de FlorijnAs. Een werksessie met betrekking tot de duurzame transformatie van het Havenkwartier hebben we vooral gericht op de positie van de rioolwaterzuiveringsinstallatie, de benutting van water en de kansen voor het Cradle-to-Cradle concept.

Bevorderen openbaar vervoer

Om de doorstroming van het openbaar vervoer te verbeteren zijn in 2010 verschillende verkeerslichten voorzien van korte afstand radio. In 2011 wordt dit op alle verkeerslichten toegepast. De twee servicebussen hebben ook in 2010 gereden, waarbij een beperkte reizigersgroei gerealiseerd is.

Mobiliteit

Ter promotie van het aardgasvulpunt in de gemeente hebben we een aardgasconsulent ingehuurd die bedrijven in Assen motiveert om met hun wagenpark over te schakelen op duurzame energiebronnen. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld met een aanbesteding voor kleine bedrijfswagens op aardgas. Een aanbesteding voor grote bedrijfswagens is in voorbereiding. Door aan te sluiten bij de Centennial Classic TT hebben we een groot publiek de mogelijkheden van elektrisch vervoer laten zien. Een week later, tijdens het open Nederlands kampioenschap Race of the Champions, is de eerste elektrische motorrace in Nederland gehouden op het TT-Circuit.

Compensatie maatregelen voor CO₂-uitstoot

Wij zijn een Millenniumgemeente en zetten ons in voor de millenniumdoelen door klimaatneutraal te opereren. Een actiepunt is het CO₂-neutraal maken van het woon-werkverkeer, het wagenpark en de dienstreizen van de gemeente Assen. Verder wordt ook een deel van aardgasverbruik gecompenseerd omdat er tot op heden geen groen gas beschikbaar is. De compensatie bestaat uit het aanplanten van bomen in combinatie van het realiseren van de millenniumdoelen armoedebestrijding en verbreiden van een duurzaam leefmilieu. Samen met de Stichting Dutch Millennium Foundation wordt hieraan invulling gegeven door de aanplant van bos in Borneo. Per jaar wordt er dertien hectare bos aangeplant. Hiermee wordt 3.120 ton CO₂ gecompenseerd. In 2010 hebben we negen hectare bos aangeplant en de overige vier hectares hebben we in de planning opgenomen. Binnen de gemeente Assen moest vijf hectare bos worden aangeplant. Deze aanplant is inmiddels gerealiseerd aan de rand van het Amelterbos en langs de Asserwijk. Bij de aanplant zijn ook wandelpaden aangelegd zodat recreatieve gebieden ontstaan.

Bewustwording en draagvlak voor duurzaamheid

Ook in 2010 zijn in de Europese Mobiliteitsweek de autovrije zondag en Groene Voetstappen georganiseerd. De autovrije zondag bestond in 2010 uit het mogelijk maken van een wijkinitiatief in Noorderpark (Dikke bandenrace). De Groene Voetstappenactiviteiten werden afgesloten met een junior Klimaatop in de raadszaal.

Reductie en compensatie CO₂-uitstoot

In 2010 hebben we een CO₂-monitorsysteem gevuld met projecten. Begin 2011 worden de data geverifieerd, waarna de gerealiseerde reductie en compensatie te rapporteren is. Met het monitoringssysteem is het ook mogelijk een vergelijking te maken met andere gemeenten.

Bevorderen van duurzaam ondernemen

Uitvoeren energiescans

Alle 13 Asser supermarkten hebben het aanbod van een gratis energieonderzoek enthousiast aangenomen. De rapporten, verplichte maatregelen en kansen op energiebesparing, zoals afdekking van koel- en vriesinstallatie moeten nog besproken worden. De interesse voor gratis energiescans voor andere bedrijven is vooralsnog beperkt.

Parkmanagement

Op bestaande bedrijventerreinen is parkmanagement vooral een instrument om samenwerking te bevorderen. Voor werklandschap Assen-Zuid zijn met het onderzoek naar de CO₂-neutrale invulling ervan, de eerste contouren van een nieuwe rol voor parkmanagement ontstaan. Hierbij wordt gedacht aan de organisatie van duurzame bedrijfsprocessen, waaronder energiemanagement met sensoren voor het uitwisselen van de opgewekte warmte, koude en elektriciteit,

en afval-, water- en transportmanagement. Dit moet voordelen opleveren voor de individuele bedrijven.

Bevorderen van sociale duurzaamheid

Duurzame woonwijk in Kloosterveen III

Met het onderzoek naar de route tot een CO₂-neutraal Kloosterveen zijn ook de overige duurzaamheidsaspecten weer steviger op de agenda komen te staan. Begin 2011 zal het duurzaamheidsprofiel van Kloosterveen opgesteld worden.

Beleid duurzaam inkopen

De centrale inkoopopgave is nagenoeg afgerond. Hierin hebben wij rekening gehouden met het vraagstuk duurzaam inkopen. We hebben echter nog onvoldoende beeld van de werkprocessen en criteria die daarbij gehanteerd moeten worden. Eind 2010 is een werkgroep inkoop FlorijnAs gestart om de criteria voor duurzaam, sociaal en lokaal inkopen voor deze gebiedsontwikkeling vorm te geven.

Maatschappelijk Verantwoord en Betrokken Ondernemen

November 2010 heeft de stichting Assen voor Assen in afstemming met de gemeente Assen een bijeenkomst georganiseerd tussen gemeente, waterleidingmaatschappij Drenthe, parkmanagementvereniging, Alescon en overige terreinbeheerders om te praten over gezamenlijke ambities op het gebied van duurzaam terreinbeheer. De uitwerking van een gezamenlijke aanpak van openbaar en particulier terreinbeheer staat daarbij centraal.

Hogere milieukwaliteit

In 2010 hebben wij een verbetertraject in gang gezet voor het versterken van de afstemming tussen het strategisch milieubeleid en de operationele (wettelijke) milieutaken. Ook hebben we gekeken naar mogelijkheden om de integraliteit en effectiviteit van de milieubeleidslijnen te verbeteren. Met de verbreding van het milieubeleid naar duurzaamheidsbeleid hebben wij hierin een eerste stap gezet. Het verbetertraject past binnen het lopende spoor van het verder professionaliseren van de milieutaken, waaronder de introductie van de Omgevingsvergunning in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Duurzaam terreinbeheer

De invoering van een goud-gecertificeerde werkwijze van (duurzaam) terreinbeheer is in afwachting van de resultaten van het onderzoek naar onkruidbestrijding. Als bestrijdingsmiddelen worden toegepast is certificering van ons terreinbeheer niet meer mogelijk.

Inzamelen en laten verwerken van afvalstoffen

Beperken van het afvalaanbod

In 2010 zijn sorteeranlyses van het restafval uitgevoerd. Hieruit blijkt dat er nog scheidingspotentieel

aanwezig is. Dit is belangrijk om de kosten voor burgers zo laag mogelijk te kunnen houden. Ook hebben wij de gescheiden inzameling van kunststof afval ingevoerd.

Kostenstructuur afvalstoffenheffing

In 2010 hebben wij onderzocht welke mogelijkheden er zijn om de afvalstoffenheffing te verlagen

door middel van een doorlichting van alle (deel-)producten die gezamenlijk de afvalstoffenheffing vormen (de kostenstructuur van de afvalstoffenheffing). Uit het onderzoek komt naar voren dat alleen met containermanagement en tariefdifferentiatie nog winst te behalen is. Deze twee onderwerpen staan voor 2011 op de rol om per 1 januari 2012 te worden ingevoerd (onderdeel bezuinigingsprogramma).

Bestuurlijk relevante projecten

NB: De projecten worden op deze plaats in het programma nog wel genoemd, maar hoeven hier niet te worden toegelicht, zie daarvoor de paragraaf bestuurlijk relevante projecten

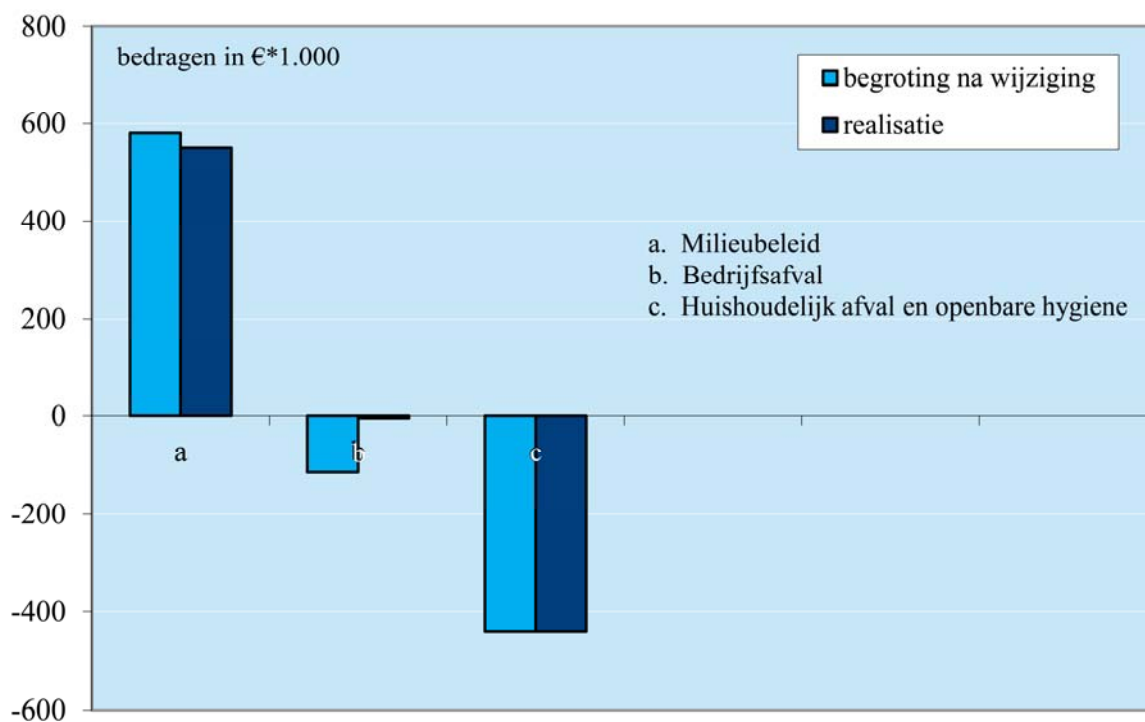
Pilot energiebesparing bestaande woningvoorraad.

Indicatoren

Indicatoren	plan 2010	realisatie 2010
Aantal kilo's huishoudelijk afval per burger ⁸⁸⁾	609	nb
Gem. afvalstoffenheffing per huishouden ⁸⁸⁾	€246,39	nb
% restafval ⁸⁸⁾	46 %	nb

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2010, weergegeven per product

Beleidsdoelen

Beter aansluiten bij de woonbehoefte van (toekomstige) inwoners van Assen door:

Voldoende woningen te bouwen, conform taakstelling regio.

Te voorzien in de behoefte aan keuzemogelijkheden.

Een duurzaam woningaanbod van hoge kwaliteit te creëren, onder meer door meer woningen in de bestaande stad te bouwen (duurzaam grondgebruik).

Meer vraaggericht bouwen ten behoeve van woonconsumenten

Meer integratie van wonen, welzijn en zorg in de wijken

Meer sturing op het ruimtelijk economisch beleid onder meer voor wonen, werken en recreëren

Beleidskader

	Vastgesteld
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Collegeprogramma 2010-2014	2010
Convenant voor de regiovisie (met betrekking tot verhoogde taakstelling)	2005
Convenant wonen, welzijn en zorg regio Groningen-Assen	2007
Duurzaamheidsvisie 2009-2013	2009
Nota grondbeleid Sturen met grond en beleid	2005
Nota ouderenbeleid	2003
Overeenkomst prestatieafspraken wonen 2006-2014 met wooncorporaties	2007
Regiovisie Groningen-Assen 2030	2007
Woonplan Groeien met kwaliteit	2005

Maatschappelijke effecten

Voldoende woningen bouwen, conform taakstelling regio

In de jaren tot 2020 gemiddeld 520 gerealiseerde woningen per jaar, conform de taakstelling in de Regiovisie Groningen-Assen.

Voorzien in de behoefte van woonconsumenten aan keuzemogelijkheden

Wij zorgen voor differentiatie in het aanbod van de gerealiseerde woningen naar:

Typologie: vrijstaand, 2/1 kap, rijen en appartementen.

Financieringscategorieën: goedkoop, middelduur en duur.

Bediening van alle doelgroepen (aandacht voor starters, lagere inkomens, ouderen, zorgvragers en gezinnen).

Huur en koop. Vertrekpunt is de differentiatie volgens het Woonplan.

Wij bieden variatie in woonmilieus binnen de stad als geheel en in de wijken afzonderlijk, hetgeen bijdraagt in keuzemogelijkheden waardoor mensen in dezelfde wijk kunnen blijven wonen.

Een duurzaam woningaanbod van hoge kwaliteit te creëren

20% van de gerealiseerde woningen is levensloopbestendig c.q. aanpasbaar gebouwd waardoor mensen langer zelfstandig in de woning kunnen blijven wonen.

Gemiddeld realiseren wij 115 nultredenwoningen per jaar.

35% van de nieuw te bouwen woningen wordt in de bestuursperiode tot en met 2010 in bestaand stedelijk gebied gerealiseerd.

Stimulering van het bouwen door particulieren en bedrijven (waaronder corporaties, bouwers/ontwikkelaars) conform de uitgangspunten van de Asser School.

Meer vraaggericht bouwen ten behoeve van woonconsumenten

Jaarlijks realiseren wij gemiddeld 80 woningen gerealiseerd via particulier opdrachtgeverschap.

Bij projectmatige bouw besteden wij aandacht aan consumentgericht bouwen (wenswonen).

Meer integratie van wonen, welzijn en zorg in de wijken

Wij bieden gebouwen en diensten op het terrein van zorg en welzijn aan, hetgeen bijdraagt aan het langer zelfstandig wonen (woonservicezones).

Meer sturing op het ruimtelijk economisch beleid onder meer voor wonen, werken en recreëren

Door het actief inzetten van het grondbeleid en het Grondbedrijf waarborgen wij de continuïteit van de gewenste stedelijke ontwikkeling.

Beleidsuitvoering

Bestuurlijk relevante projecten

De projecten Messchenveld II en Kloosterveen III komen inhoudelijk aan de orde in de paragraaf bestuurlijk relevante projecten.

Voldoende woningen bouwen, conform taakstelling regio

Woonplan 2010-2014

Het Woonplan Assen 2010-2030, Een stad voor iedereen is op 28 januari 2010 door uw raad vastgesteld.

De uitvoering van het werkprogramma bij dit beleidsdocument is gestart. Een belangrijke actie in dit programma is de actualisatie van de prestatieafspraken met de woningcorporaties. De conceptafspraken zijn gereed en zullen in het eerste kwartaal 2011 worden ondertekend. De nieuwe prestatieafspraken bevatten vier thema's:

- woningbouw, transformatie en stedelijke vernieuwing;
- wijken waar het prettig wonen is;
- huisvesting kwetsbare groepen;
- duurzaam Assen.

Meerjarenprogramma woningbouw

Een lager niveau van woningproductie heeft consequenties voor legesopbrengsten en inkomsten uit onroerende zaakbelasting en de uitkering Gemeentefonds. Voorlopig wordt ervan uitgegaan dat de begrote opbrengst voor bouwleges niet wordt gehaald. Op dit moment komen de legesopbrengsten uit op €1,4 miljoen als gevolg van een afname van het aantal grote bouwprojecten. Het aantal aanvragen tot nu toe is nagenoeg gelijk aan vorig jaar en de verwachting is dat het aantal aanvragen iets lager gaat uitvallen. Met de invoering van de Wet algemene bepaling omgevingsrecht per oktober 2010 is het nog steeds moeilijk te voorspellen in hoeverre meer vergunningsvrij gaat worden gebouwd. Naar verwachting zal het aantal omgevingsvergunningen voor kleinere projecten fors gaan afnemen.

De invoering van regionale uitvoeringsdiensten en de landelijke kwaliteitscriteria moet kostenneutraal gaan plaatsvinden.

Vergunningverlening en woningproductie 2010

Sinds de vaststelling van het *Woonplan Assen 2010-2030* ligt er een nieuw beleidskader voor onder andere de meerjarige woningbouwplanning en -pro-

grammering. De Assense woningbehoefte tot het jaar 2020 is in dit beleidskader op basis van een actuele bevolkingsprognose geraamd op 390 woningen per jaar. In deze periode wordt ook een vervangingsopgave van 75 woningen per jaar voorzien. Dit brengt de woningbouwopgave tot het jaar 2020 op 465 woningen per jaar. In de afgelopen vijf jaar (2005 tot en met 2009) werden in Assen jaarlijks gemiddeld 630 woningen opgeleverd.

In het kader van de Regiovisie Groningen - Assen wordt voor Assen nog steeds uitgegaan van een woningbouwopgave van 520 woningen per jaar. In 2010 is de Regio Groningen-Assen een traject gestart voor de herijking van de woningbouwopgaven op basis van actuele prognoses en kwalitatieve afstemming tussen de regiogemeenten. Een vergelijkbaar traject is, op basis van het nieuwe provinciale omgevingsbeleid, gestart in de regio Noord-Drenthe.

De stagnatie op de woningmarkt in 2010 heeft duidelijk gevolgen gehad voor de woningbouw, ook in Assen. In 2010 werden voor 305 woningen bouwvergunning verleend: 79 koop- en 226 huurwoningen. Hieronder was een aantal grotere complexen zoals De Nieuwe Kolk (65 huurappartementen), Wander-locatie (11 koopappartementen), Jan Fabriciusstraat Mustangterrein (41 huurappartementen), De Citadel (161 woningen) en Apollopad (11 koopappartementen). Dat is een verbetering ten opzicht van 2009 toen voor slechts 222 woningen vergunning werd verleend. Het is wel duidelijk minder dan de jaarproductie die op grond van het woonplan wenselijk wordt geacht.

Toch is er in 2010 nog heel behoorlijk gebouwd in Assen. Er is een aantal grote projecten met vele jaren werk: Kloosterveste, De Nieuwe Kolk, het Drents Museum en de Citadel. De start van de woningbouw in de Citadel en een deelproject in Kloosterveste is mede mogelijk gemaakt door de stimuleringsmaatregelen van het Rijk en de provincie. Voor deze projecten werd eind 2009 subsidie verleend onder voorwaarde dat de bouw vóór 1 juli 2010 zou starten en dat is gelukt.

De woningproductie wordt gemeten op basis van de gemeentelijke melding van opgeleverde woningen aan het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). In 2010 werden 242 woningen gereed gemeld aan het CBS.

Het lage productieniveau is, evenals de beperkte vergunningverlening, een direct gevolg van de economische crisis. Waar voorheen het zwaartepunt van de woningproductie op de koopsector lag, is dit in

2010 omgeslagen naar een aanzienlijk groter aandeel huurwoningen in de productie.

Duurzaamheidsvisie voor de nieuwbouw en de bestaande bouw

In 2010 hebben wij met de provincie Drenthe overeenstemming bereikt over een Klimaatcontract. In dat verband stelt de provincie aan Assen middelen beschikbaar. Tezamen met de middelen uit het gemeentelijk Duurzaamheidsfonds zullen deze worden ingezet voor stimulering van duurzame nieuwbouw en energiebesparende maatregelen in de bestaande woningen van particulieren. In het verslag over het programma Duurzaamheid en milieu wordt hier nader op ingegaan.

[Voorzien in de behoefte van woonconsumenten aan keuzemogelijkheden](#)

In 2010 werden 242 woningen opgeleverd:

- 2 eengezinshuurwoningen (1%) en 128 (53%) huurappartementen;
- 51 (21%) eengezinskoopwoningen (30 rijenwoningen, 10 twee-onder-een-kap en 11 vrijstaand);
- 61 (25%) koopappartementen.

Het grootste deel van de woningproductie werd geleverd in Kloosterveste. Hier werden in 2010 190 woningen opgeleverd (79% van de productie 2010), waarvan 36 eengezinskoopwoningen in Kloosterbos en de eerste 144 woningen in Kloosterveste. In Kloosterveste werden naast 61 koopappartementen 83 huurappartementen opgeleverd.

[Een duurzaam woningaanbod van hoge kwaliteit te creëren](#)

Duurzaam bouwen houdt verband met zowel aspecten van de woning zelf als duurzaam ruimtegebruik.

In Noord Nederland is met het 100.000 woningenplan geprobeerd de norm voor de energieprestatie van woningen aan te scherpen. Dat is vanwege weerstand bij ontwikkelende partijen niet gelukt. De wettelijke EPC-norm (Bouwbesluit) is overigens in 2011 aangescherpt.

In 2010 werden 170 nul-tredenwoningen (appartementen) gebouwd.

De afgelopen jaren is een toenemend deel van de woningproductie in Assen gerealiseerd in bestaand stedelijk gebied. In 2010 werden 48 woningen opgeleverd op binnenstedelijke locaties. Over de afgelopen vijf jaar werd gemiddeld 45% van de productie op binnenstedelijk locaties gerealiseerd. Gestreefd wordt naar realisatie van 35% van de woningproductie op binnenstedelijke locaties.

[Meer vraaggericht bouwen ten behoeve van woonconsumenten](#)

De meest vraaggerichte manier van bouwen is het bouwen in (collectief) particulier opdrachtgever-

schap. In 2010 zijn slechts 13 woningen gerealiseerd in particulier opdrachtgeverschap. In 2009 waren dat nog 87. Op grond van het woonplan wordt gestreefd naar realisatie van 30% van de productie aan koopwoningen in particulier opdrachtgeverschap. Het gaat om ongeveer 90 woningen per jaar.

In 2010 is door de Stichting Seniorenbouw Noord Nederland met een groep particulieren in samenwerking met de gemeente gewerkt aan de ontwikkeling van 16 woningen op de locatie Oostergo in Baggelhuizen. De bouw zal volgens de planning worden gestart in het eerste kwartaal 2011. Het is daarmee het eerste project dat in Assen in collectief particulier opdrachtgeverschap wordt gerealiseerd.

In 2010 is gewerkt aan de voorbereiding van de uitgifte van kavels voor particuliere woningbouw op de locatie Witterstraat. Hier zullen in 2011 12 kavels voor particuliere woningbouw worden uitgegeven. Op deze locatie willen wij extra aandacht besteden aan duurzaamheid en beeldkwaliteit.

Verder is gewerkt aan de omzetting van een locatie voor projectmatige bouw naar particulier opdrachtgeverschap. Het betreft 19 kavels op een locatie in Kloosterbos waar projectmatige bouwers vanwege de stagnerende (koop)markt niet bouwen. Deze kavels zullen in 2011 worden uitgegeven.

In 2010 zijn 32 woningen opgeleverd in het project WensWonen van Heijmans in Kloosterbos. Dit is geen particulier opdrachtgeverschap maar wel een ontwikkeling waar de kopers veel invulling konden geven aan hun wensen.

[Meer integratie van wonen, welzijn en zorg in de wijken](#)

De realisatie van woonservicezones is een actie uit het Woonplan. In dat verband is eind 2010 een bestuurlijk overleg georganiseerd met de zorgpartijen en de woningcorporaties Actium en Woonconcept. Deze bijeenkomst was een aanzet om met betrokken organisaties te komen tot een lokale Regiegroep Wonen, Zorg en Welzijn eveneens een actie uit het woonplan. De regiegroep moet het platform worden waar informatie-uitwisseling en -afstemming plaatsvindt en die zal fungeren als stuurgroep voor diverse projecten op het gebied van wonen, zorg en welzijn, waaronder de woonservicezones. De organisatie zal in de eerste helft van 2011 verder worden uitgewerkt.

Een eerste mijlpaal bij de realisatie van woonservicezones is inmiddels bereikt met de instelling van het servicepunt Kloosterveste. Dit servicepunt wordt het centraal informatiepunt in de wijk Kloosterveen voor zorgpartijen, gemeente en woningcorporaties.

[Meer sturing op het Ruimtelijk economisch beleid onder meer voor wonen, werken en recreëren](#)

Aanvalsplan woningbouw

De stagnatie van de woningbouwproductie blijft een knelpunt. Dit is een landelijk probleem, waarvoor geen eenduidige oplossing bestaat. De gemeente

hanteert dan ook, naast initiatieven van hogere overheden en marktpartijen, een pakket aan maatregelen die de woningbouw moeten stimuleren:

- inzet stimuleringsmiddelen van Rijk en provincie (€1,3 miljoen en €1,5 miljoen voor in totaal 264 woningen);
- inzet Leegstandwet voor tijdelijke verhuur te koop staande woningen;
- verruiming van de voorwaarden voor startersleningen per 1/1/2010;
- omzetting projectmatige bouw naar kaveluitgifte voor particulieren (Kloosterveen).

Verder zijn wij begonnen met de herijking van de projecten in de gemeentelijke woningbouwplanning en -programmering. Wij willen hierin heldere prioriteiten stellen om de capaciteit van onze organisatie zo efficiënt mogelijk in te zetten. Daarnaast gaan wij een kader ontwikkelen voor de beoordeling van nieuwe woningbouwinitiatieven om tot een goede afstemming en fasering te komen. Bovenstaande onderdelen komen met andere maatregelen samen in een aanvalsplan woningbouw waarmee wij inmiddels een start hebben gemaakt. Het aanvalsplan gaat een integraal beeld schetsen van de maatregelen om de woningmarkt te beïnvloeden.

In de loop van 2010 is door Woonconcept het signaal afgegeven dat zij fors zal moeten bezuinigen. Dit zal onder andere tot gevolg hebben dat het aantal te bouwen woningen en eenheden voor specifieke doelgroepen de komende jaren drastisch zal worden beperkt. Deze situatie is volgens Woonconcept ontstaan door liquiditeitsproblemen als gevolg van overheidsmaatregelen zoals de Vogelaarheffing, de vennootschapsbelasting en het huurbeleid.

In het regeerakkoord is aangekondigd dat de Vogelaarheffing wordt afgeschaft. Hiervoor in de plaats komt echter omstreeks 2015 een heffing voor de bekostiging van de huurtoeslag. Deze heffing zal een veel grotere impact krijgen dan de Vogelaarheffing. De speelruimte van woningcorporaties zal de komende jaren mogelijk verder worden ingeperkt als gevolg van het kooprecht van huurders en de eis dat dit jaar 90% van de vrijkomende sociale huurwoningen moet worden toegewezen aan mensen met een inkomen tot €33.614.

De stagnerende productie van koopwoningen hangt nauw samen met de stemming op de koopmarkt. Wat dat betreft zijn de stijgende hypotheekrente in het vierde kwartaal van 2010 en de per 1 januari 2011 aangescherpte Nederlandse hypotheekgarantienormen, ontwikkelingen die niet meewerken aan een spoedig herstel van de markt en in het verlengde daarvan de woningproductie.

Nota Grondbeleid

Op 16 december 2010 heeft uw raad de nieuwe Nota grondbeleid 2010-2013 vastgesteld. Eens in de vier jaar dient volgens de financiële verordening deze nota geactualiseerd te worden. De resultaten van het

DHV-rapport over de informatievoorziening rondom het Grondbedrijf en de effecten van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Grondexploitatiewet) zijn de belangrijkste wijzigingen in de Nota. Met de invoering van de Grondexploitatiewet zijn er ruimere mogelijkheden voor kostenverhaal, binnenplanse verevening^a en het stellen van locatie-eisen (zoals particulier opdrachtgeverschap en sociale woningbouw). Ten aanzien van de informatievoorziening rondom het Grondbedrijf is vastgelegd hoe uw raad betrokken en geïnformeerd wordt over de strategische en financiële afwegingen binnen het Grondbedrijf.

Hoofduitgangspunt voor de gemeente blijft een actief grondbeleid. Hiermee ontstaat maximale regie en zeggenschap op de belangrijke gebiedsontwikkelingen in Assen. Op deze wijze kan meer sturend opgetreden worden in de programmering, planning en uitgifte van prioritaire locaties. Een actief beleid betekent dat er risico's genomen worden, maar betekent eveneens dat er eenvoudiger verevend kan worden tussen voordelige en nadelige gebiedsontwikkelingen. Een gedegen risicomanagement en meerjarenperspectief voor het Grondbedrijf is hiervoor van groot belang.

Overige activiteiten en ontwikkelingen

Startersregeling

Sinds de verruiming van de gemeentelijke voorwaarden voor startersleningen en het stopzetten van de koopsubsidieregeling door VROM in maart is de belangstelling voor een starterslening in 2010 enorm toegenomen. Dit resulteerde in versnelde uitputting van het budget van €800.000 dat in 2007 door uw raad voor deze regeling beschikbaar was gesteld. In 2010 zijn in totaal 35 aanvragen ingediend voor een starterslening, waarvan er uiteindelijk 31 zijn gehonoreerd. De regeling voorziet duidelijk in een behoefte.

Ontwikkelingen in het kader van de regiovisie Groningen-Assen

In 2010 is gestart met de herijking van de regionale woningbouwopgave en kwalitatieve afstemming van de woningbouwontwikkelingen in de regio. Dit gebeurt op basis van actuele bevolkingsprognoses. Voor de kwalitatieve afstemming is in 2010 door het bureau Companen een onderzoek uitgevoerd in opdracht van de regio. Dit proces kan in 2011 leiden tot bijstelling van de regionale opgave en de verdeling van die opgave over de regiogemeenten.

---

^a Er zijn verschillende schaalniveaus waarop verevening kan worden geregeld. Het laagste niveau noemen we 'binnenplanse verevening'. Binnen één (bestemmings)plan, tegenwoordig vaak projectenveloppe genoemd, worden kosten en opbrengsten verevend.

Tijdelijke verhuur van woningen die leeg staan

De gemeente kan op grond van de Leegstandswet vergunning verlenen voor de tijdelijke verhuur van woningen die leegstaan vanwege voorgenomen sloop of stagnatie bij verkoop. Van deze mogelijkheid wordt vanwege de stagnerende woningmarkt ruim gebruik gemaakt. In 2010 zijn 33 vergunningen verleend voor tijdelijke verhuur, waaronder 12 aan een woningcorporatie die een project koopappartementen tijdelijk in de verhuur heeft gedaan omdat de verkoop niet liep.

Huisvesting statushouders

Elke gemeente heeft op grond van de Huisvestingswet een taakstelling voor huisvesting van asielzoekers met een verblijfsstatus. Deze taakstelling wordt elk halfjaar aan de gemeenten opgelegd. De provincies hebben hierbij een rol als toezichthouder. De taakstelling voor Assen bedraagt circa 40 statushouders per jaar.

Halverwege 2010 had Assen een achterstand van 16 statushouders. Bijna alle Drentse gemeenten hadden op dat moment achterstanden. Dit was voor de provincie reden om in oktober de gemeenten aan te spreken. Naar aanleiding hiervan is aangestuurd op een regionale aanpak waarbij van de regionale centra (Assen, Emmen, Hoogeveen en Meppel) wordt verwacht dat zij een groter aandeel voor hun rekening nemen. De discussie hierover wordt in 2011 voortgezet.

Assen heeft in 2010 in goede samenwerking met woningcorporatie Actium en Vluchtelingenwerk

Noord Nederland 46 statushouders gehuisvest. Begin dit jaar was sprake van een achterstand van 11 statushouders.

Ontwikkeling gemeentelijk grondexploitatie

Het eindrapport Onderzoek bestuurlijke informatie Grondbedrijf Assen is voor de zomer ter kennisname aan uw raad voorgelegd. Uit het onderzoek komt naar voren dat de inhoudelijke kwaliteit van de grondbedrijfsinformatie ruim voldoende is en veel informatie over projecten op een juist abstractieniveau met u en ons wordt gecommuniceerd, maar dat de relatie tussen de projecten en het Grondbedrijf onvoldoende duidelijk wordt gemaakt. De uitkomsten van het onderzoek en de uitwerking van de conclusies en aanbevelingen uit het rapport hebben een vertaling gekregen in de nieuwe Nota grondbeleid 2010-2013. Verdere implementatie van de conclusies en aanbevelingen zal de komende jaren merkbaar moeten worden. Aansluitend bij de planning en controlcyclus stellen wij uw raad op de hoogte over de voortgang van het implementatieproces. Het jaar 2010 stond vooral in het teken van investeren binnen het Grondbedrijf (voorbereiding en aankopen Havenkwartier en Assen-Zuid). Hoewel de woningproductie en de kaveluitgifte voor woningbouw en bedrijvigheid op een laag niveau lag, was de start van de Citadel een positieve ontwikkeling voor het Grondbedrijf. Ook kon vlak voor het einde van het jaar een overeenkomst gesloten worden ten behoeve van de ontwikkeling van De Wander-locatie.

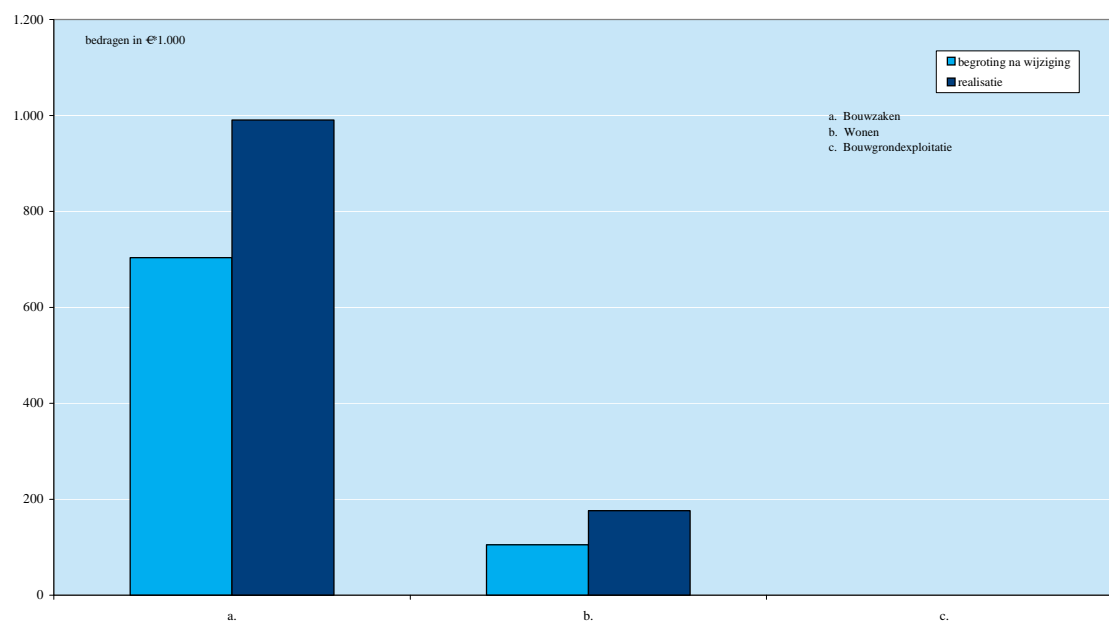
Indicatoren

Indicatoren	plan 2010	realisatie 2010
Opgeleverde woningen (cum.) regio 2002 ^{31) 32)}	4.655	4.531
Opgeleverde huurwoningen (% van totaal) ^{31) 32)}	30%	46%
Opgeleverde koopwoningen (% van totaal) ^{31) 32)}	70%	54%
Meer bouwen in de bestaande stad ^{31) 32)}	35%	20%
Opgeleverde woningen (per jaar BLS) ¹⁹⁾	n.v.t.	nb
Opgeleverde woningen (per jaar regio) ¹⁹⁾	520	242
Opgeleverde huurwoningen (per jaar) ¹⁹⁾	160	130
Opgeleverde koopwoningen (per jaar) ¹⁹⁾	360	112
Totaal aantal woningen in Assen per 31-12 ¹⁹⁾	30.220	29.860

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2010, weergegeven per product

Programma 13 Algemene dekking

Beleidsdoelen

Onze besteding en het beheer van gemeenschapsgeld is zorgvuldig, efficiënt, transparant en resultaatgericht

Duurzaam evenwicht tussen lasten en baten met een evenwichtige verdeling over generaties nu en in de toekomst

Ons weerstandsvermogen is voldoende

Belastingheffing voor middelen gebeurt naar redelijkheid en billijkheid en volgens de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in het belastingrecht

De tarieven van de gemeentelijke heffingen zijn waar mogelijk kostendekkend. Tariefaanpassing gebeurt alleen trendmatig

Efficiënte en risicomijdende financiering van onze uitgaven

Beleidskader

Algemene Wet inzake rijksbelastingen	Vastgesteld 1959
Belastingverordeningen	jaarlijks
Provinciaal beleidskader financieel toezicht	2008
Besluit Begroting en Verantwoording	2004
Bestuursakkoorden rijk/gemeenten	2007
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Collegeprogramma 2010-2014	2010
Controleverordening (art. 213 GW)	2004
Financiële verordening 2009(art. 212 GW)	2009
Financiële verhoudingswet	1996
Gemeentelijk treasurystatuut	2007
Gemeentewet	1992
Invorderingswet	1990
Nota volumebeleid	1999
Regeerakkoord(en)	2007, 2010
Verordening collegeonderzoeken (art. 213 GW)	2009
Voorjaarsnota en Najaarsnota	jaarlijks
Wet financiering decentrale overheden	2001/2009

Maatschappelijke effecten

De besteding en het beheer van gemeenschapsgeld is zorgvuldig, efficiënt, transparant en resultaatgericht

Een adequaat en evenwichtig voorzieningenniveau voor Assenaren nu en in de toekomst.

Onze beleidsuitvoering is rechtmatig, doelmatig en doeltreffend.

De presentatie van onze beleidsuitvoering aan inwoners is transparant.

Duurzaam evenwicht tussen lasten en baten, met een evenwichtige verdeling over generaties nu en in de toekomst

De gemeentebegroting is structureel sluitend.

De uitwerking van het Collegeprogramma 2010-2014 voorziet in een sluitend financieel dekkingplan.

Wij zorgen voor de toereikendheid van en de continuïteit in de verkrijging van algemene dekkingsmiddelen, waaronder belastingen.

Het provinciaal financieel toezicht is repressief.

Het weerstandsvermogen is voldoende

Risico's in de beleidsuitvoering en de bedrijfsvoering zijn in control.

De reserves en voorzieningen zijn voldoende.

Er is voldoende flexibiliteit in de begroting om te kunnen inspelen op onvoorziene ontwikkelingen.

Belastingheffing voor middelen gebeurt naar redelijkheid en billijkheid en volgens de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in het belastingrecht

Wij voeren een rechtvaardig invorderingsbeleid.

Wij benutten de maximale wettelijke ruimte in het kwijtscheldingsbeleid.

De tarieven van de gemeentelijke heffingen zijn waar mogelijk kostendekkend. Tariefaanpassing gebeurt alleen trendmatig

De tarieven van bestemmingsheffingen en leges zijn waar mogelijk kostendekkend.

De algemene heffingen stijgen jaarlijks alleen met het inflatiepercentage.

Nieuw beleid leidt niet tot extra lastenverzwaring voor inwoners.

Beleidsuitvoering

De besteding en het beheer van gemeenschapsgeld is zorgvuldig, efficiënt, transparant en resultaatgericht

Evaluëren en waar nodig in aangepaste vorm voortzetten van het volumebeleid met het oog op de groei van de stad

Het bestaande volumebeleid hebben wij in 2010 ongewijzigd voortgezet. Het Collegeprogramma 2010-2014 stelt dat er geen automatische verhoging van budgetten meer plaatsvindt vanwege volume- en/of prijsstijgingen. Hieraan geven wij met ingang van 2011 uitvoering; volumegroei wordt voortaan in totaalverband afgewogen.

Tenminste twee onderzoeken doen naar doelmatigheid en doeltreffendheid van de beleidsuitvoering (conform Verordening collegeonderzoeken)

Wij hebben besloten om in 2010 twee collegeonderzoeken ex art. 213a Gemeentewet uit te voeren. Het eerste onderzoek betreft Antwoord©. Onderzocht is waar onze gemeente nu staat met de invoering van Antwoord©, ten opzichte van het rijksbeleid en onze gemeentelijke beleidsplanning. Het tweede onderzoek betreft het onderwijsbeleid. Dit brede terrein is afgebakend tot voor- en vroegschoolse educatie. In dit onderdeel komen veel lopende ontwikkelingen en beleidsvoornemens in het onderwijs samen. De uitkomsten van beide onderzoeken zijn begin 2011 bekend.

Opstellen, uitvoeren en implementeren van verbeteracties uit het AO/IC plan 2010 (waaronder het gemeentelijk inkoopproces)

Het AO/IC-plan 2010 en de daarin opgenomen acties en verbeterpunten zijn volgens de planning uitgevoerd. Bevindingen en resultaten waren input voor het accountantsonderzoek naar rechtmatigheid en betrouwbaarheid van de jaarrekening 2010.

Kaderstellende notitie over de gemeentelijke bedrijfsvoering.

In 2010 is een start gemaakt voor een kaderstellende notitie bedrijfsvoering. De eigenlijke opstelling en uitwerking ervan gebeuren in nauwe samenhang met het in 2010 gestarte organisatieontwikkelingstraject. De reguliere bedrijfsvoeringsagenda 2010 is deels uitgevoerd. Dit vanwege extra werkzaamheden rond voorbereiding, invulling en uitwerking van de be-

Efficiënte en risicomijdende financiering van gemeentelijke uitgaven

Financiering en belegging gebeuren met als doel uitoefening van de publieke taak en beperking van de schuldenlast voor toekomstige generaties, zoals vastgelegd in het treasurystatuut.

Wij maken optimaal gebruik van externe middelen voor de medefinanciering van gemeentelijke taken, projecten en activiteiten.

zuinigingsopgave en de uitwerking van het Collegeprogramma.

Inhoud, omvang en lay-out van e jaarverslag en jaarrekening zijn compact, transparant en eenvoudig toegankelijk

Dit gebeurde in 2010 voor het gemeentebrede beleids-, begrotings- en verantwoordingsproces. In 2010 is het Asser jaarverslag opnieuw genomineerd voor de Kordes-trofee.

Er is een plan van aanpak voor het versnellen van het proces rond jaarrekening en verantwoording.

Het proces is nu zodanig dat uw raad het jaarverslag en de jaarrekening 2010 in de vergadering van mei 2011 kan bespreken en vaststellen.

Wmo-taken zichtbaar in begroting

De inzet van middelen voor de Wmo-taken is in samenhangend verband in de toelichting op de begroting zichtbaar. Dit is voor het eerst gebeurd in 2010.

Duurzaam evenwicht tussen lasten en baten waarbij de lasten op evenwichtige wijze gespreid worden over huidige en komende generaties

Aanpak bezuinigingen Uitvoeringsprogramma 2010-2014

Uw raad heeft in november 2010 een totaalpakket met bezuinigingen op de gemeentelijke producten en de bedrijfsvoering vastgesteld van €16,5 miljoen. Dat pakket is in uitvoering genomen.

Bewaken van en sturen op sluitend blijvende begroting/exploitatie 2010

Beleids- en begrotingsuitvoering zijn in 2010 aan de hand van managementrapportages en de Voor- en Najaarsnota gevolgd en waar nodig op basis van actuele ontwikkelingen bijgesteld. De begroting 2010 is in november 2009 sluitend vastgesteld. In de Voorjaarsnota 2010 zijn aanvullende maatregelen getroffen om een dreigend tekort door de groei van het aantal uitkeringen te voorkomen. Daarbij is onderkend dat de sturingsmogelijkheden om financiële tegenvallers bij deze en andere openeinde regelingen beperkt zijn.

Voorjaarsnota en Najaarsnota 2010

De Voor- en Najaarsnota 2010 zijn conform de planning aan uw raad aangeboden. De daarin opgenomen rapportage over de stand van de beleids- en de begrotingsuitvoering hebben we respectievelijk in mei en november 2010 met uw raad besproken en vastgesteld.

Monitoren en managen van de financiële gevolgen economische recessie

Dit hebben we in 2010 via het reguliere planning- en controlproces gedaan. Over specifieke gevolgen en maatregelen hebben we via de Voor- en de Najaarsnota aan uw raad verslag uitgebracht.

Uitwerking Collegeprogramma 2010-2014

De uitwerking Collegeprogramma 2010-2014 heeft in de loop van 2010 zijn beslag gekregen. De uitkomsten daarvan zijn opgenomen in het bij de Programmabegroting 2011 behorende Uitvoeringsprogramma 2011-2014. Dat programma en de daarin opgenomen beleidsvoorstellen zijn in november 2010 door uw raad vastgesteld en voor uitvoering vrijgegeven. Het Uitvoeringsprogramma bevat ook een financieel dekkingplan.

Opstellen begroting 2011 en meerjarenprognose 2012-2015

De programmabegroting 2011 is in november 2010 sluitend door de gemeenteraad vastgesteld. Gedeputeerde staten hebben het zogenoemde repressief financieel toezicht van toepassing verklaard.

Nieuw voor oud

De financiële paragraaf van het Collegeprogramma 2010-2014 bevat afspraken over de bekostiging van nieuw beleid. Een van die afspraken betreft de invulling van de bezuinigingsopgave van €15,0 miljoen. Een deel van de financiële ruimte die met die bezuinigingen wordt vrijgespeeld is bestemd voor uitvoering van het collegeprogramma. Met andere woorden: bestaand beleid wordt ingeruild voor nieuw beleid.

Stopzetting projectmatige gefinancierde beleidsintensivering 2006-2010

Hieraan hebben we ingaande de begroting 2011 uitvoering gegeven. Veel projecten zijn al gestopt en de resterende worden afgebouwd. De nog beschikbare financiële ruimte is vervallen. Voor een beperkt aantal projecten waarvan wij voortzetting wenselijk vinden, zijn opnieuw en op projectbasis, middelen beschikbaar gesteld.

Aanvullende dekkingmaatregelen 2011/2012

De aanvullende dekkingmaatregelen 2011 uit de Voorjaarsnota 2009 maken onderdeel uit van de programma- en productbudgetten in de begroting 2011 en worden langs die weg gerealiseerd. Een deel van die maatregelen is vanaf 2010 versneld uitgevoerd. De jaarschijf 2012 is opgenomen in de meer-

jarenprognose 2012-2014. Deze krijgen hun beslag in de begroting en de beleidsuitvoering 2012.

Activerings- en afschrijvingsbeleid

Eind 2010 zijn we gestart met evaluatie en herijking van het gemeentelijk afschrijvingsbeleid. Planning is dat de geactualiseerde/vernieuwde beleidsnota in de eerste helft van 2011 door uw raad kan worden besproken en vastgesteld.

[Het gemeentelijk weerstandsvermogen is op voldoende niveau](#)

Weerstandsparements

De inventarisatie en het in control brengen van risico's in de beleids- en de bedrijfsvoering en de kwaliteitsverbetering van het risicomangement was en is continu punt van aandacht van zorg. Voor een inhoudelijke toelichting op de activiteiten die op dit punt in het jaar 2010 zijn ontplooid verwijzen we naar de paragraaf weerstandsvermogen in dit jaarverslag.

Risico-inventarisatie en risicobeheer

Financiële risico's in de lopende bedrijfs- en beleidsuitvoering zijn begin 2010 geïnventariseerd. Op basis daarvan zijn zowel inschattingen gemaakt van de kans dat het risico zich zou voordoen als van de schade die dat tot gevolg zou kunnen hebben. De opgestelde profielen zijn gedurende het jaar gemonitord, geactualiseerd en van beheersmaatregelen voorzien. Verder zijn omvang en toereikendheid van het gemeentelijk weerstandsvermogen bepaald en afgewogen. Eind 2010 zag het risicoprofiel van de gemeente Assen er uit als in de paragraaf weerstandsvermogen van de jaarrekening is beschreven.

De risico's uit de paragraaf weerstandsvermogen van begroting en jaarrekening zijn gekwantificeerd

Voor nadere toelichting verwijzen we in dit verband naar de paragraaf weerstandsvermogen in de jaarrekening 2010.

[Voor zover de middelenvoorziening bestaat uit belastingheffing geschiedt dit naar redelijkheid en billijkheid en op basis van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in het belastingrecht](#)

Invorderings- en kwijtscheldingsbeleid

Op verzoek van uw raad hebben we de betalingsfaciliteiten voor gemeentelijke belastingen verruimd door de mogelijkheid te openen om de gecombineerde aanslag voor onroerendezaakbelasting, rioolrecht en afvalstoffenheffing in meerdere termijnen via acceptgiro's te voldoen. Voordien kon dat alleen via automatische incasso. Verder hebben wij op gebruikelijke wijze uitvoering gegeven aan het bestaande gemeentelijke invorderings- en kwijtscheldingsbeleid.

De tarieven van de gemeentelijke heffingen zijn waar mogelijk kostendekkend. Er vindt geen boventrendmatige tariefaanpassing plaats

Rioolrecht en afvalstoffenheffing

Het tarief voor rioolrecht bedraagt in 2010 conform het gemeentelijk rioleringsplan 2009-2012 €174,96. De afvalstoffenheffing voor eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens bedragen respectievelijk €196,39 en €266,82.

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De opbrengsten en de tarieven voor de onroerendezaakbelasting zijn gebaseerd op de Woz-waarden per 01-01-2009. Hieraan hebben wij op overeenkomstige wijze uitvoering gegeven. De OZB-opbrengst is gebaseerd op een trendmatige stijging van 1,25 %.

Toeristenbelasting

Het tarief is in 2010 verhoogd van €0,77 naar €0,85 per overnachting. Hieraan hebben we op overeenkomstige wijze uitvoering gegeven. In de loop van 2010 is besloten het tarief nogmaals met €0,05 te verhogen tot €0,90 per overnachting.

Efficiënte en risicomijdende financiering van gemeentelijke uitgaven

Permanente en passende financiering van de gemeentelijke uitgaven.

Hieraan is, rekening houdend met omstandigheden op geld- en kapitaalmarkt en de voor uitvoering van het gemeentelijk treasurybeleid en het treasurystatuut geldende afspraken en bepalingen, uitvoering gegeven. Voor nadere toelichting verwijzen we naar de in de jaarrekening opgenomen treasuryparagraaf.

Opbrengst van de Essent-aandelen

De opbrengst van de Essent-aandelen is in 2010, binnen de daarvoor geldende kaders, belegd bij een drietal Nederlandse banken. De uit de belegging verkregen opbrengst maakt onderdeel uit van het exploitatieresultaat 2010. De belegging is dagelijks opvraagbaar.

Financiering grote projecten

Financiering grote investeringsprojecten is, voor zover in 2010 aan de orde, zo goed mogelijk ingepast in de gemeentelijke totaalfinanciering. Daarbij hebben wij maximaal gebruik gemaakt van mogelijkheden en ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt. Het afsluiten van een drietal vaste geldleningen met een totale waarde van €19 miljoen ter consolidatie van de vlottende schuld was daarvan het resultaat.

De kwaliteitsverbetering van de interne informatievoorziening voor het maken van liquiditeitsprognoses voor de korte en middellange termijn is een continu proces. Hieraan hebben we in 2010 verder invulling gegeven. Naast het verbeteren van het inzicht in reguliere geldstromen hebben wij extra aandacht voor het inzichtelijk maken van financierings-

behoefte op middellange termijn. Dit in verband met de inpassing van financiering van de lopende en grote investeringsprojecten waaronder de FlorijnAs.

Overige activiteiten en ontwikkelingen

Economische crisis/rijksbeleid/financiële verhouding

Algemeen

De economie heeft door de kredietcrisis een flinke tik gekregen. De gevolgen daarvan zijn in ons land goed merkbaar. De lokale en regionale economie hebben een achterstand opgelopen die voorlopig niet weer zal worden ingehaald.

Directe gevolgen van de recessie waren stagnerende economische bedrijvigheid, dalende woningbouw, complicaties en vertraging bij de voorbereiding en realisatie van grote bouwprojecten, stagnerende grondexploitatie door nauwelijks of geen kavelverkoop, afname van werkgelegenheid, groei van werkloosheid en bevrozing van en kortingen op rijksuitkeringen.

Via flankerend eigen beleid hebben we getracht de nadelige effecten hiervan zo veel mogelijk in te perken. Om de lokale economie te blijven ondersteunen zijn we, in plaats van af te remmen, doorgegaan met de uitvoering van ons beleid en de realisatie van investeringsprojecten. Lage inflatie en het relatief gunstige rentepeil op de geld- en kapitaalmarkt zijn ons daarbij in 2010 behulpzaam geweest.

Sinds eind 2009 is weer sprake van licht economisch herstel. Dat herstel heeft zich in 2010 voortgezet. Lokale overheden zullen niettemin nog lang last houden van de crisis. Ook zij moeten hun bijdrage leveren aan het weer gezond maken van de financiën van het Rijk. Dit heeft al geleid tot bevrozing van de uitkeringen uit het gemeentefonds in 2010.

Het regeerakkoord voorziet in een totale bezuiniging op de rijksbegroting van €18 miljard. Een belangrijk deel daarvan heeft betrekking op voor gemeenten relevante beleidsvelden en geldstromen. Alleen al de korting op het gemeentefonds bedraagt bijna €1,8 miljard structureel.

De gemeentelijke exploitatie is door alle ontwikkelingen zwaar onder druk komen te staan. Tegenvallende uitkomsten van de jaarrekening 2009 en 2010 zijn daarvan het tastbare financiële resultaat. Een neerwaartse spiraal die alleen door middel van de invulling en realisatie van een omvangrijke structurele bezuinigingsopgave bleek om te buigen. In totaal gaat het om €16,5 miljoen structureel. De maatregelen hebben betrekking op de bedrijfsvoering en de beleidsprogramma's en de producten.

Het zal voor gemeenten, zeker gezien de nog op stapel staande andere rijksbezuinigingen, de komende jaren desondanks de nodige moeite blijven kosten om financieel weer helemaal in het rechte spoor te komen.

Ontwikkeling gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds was in 2010 bevroren. Dit was het gevolg van het in 2009 afgesloten aanvullende bestuursakkoord, waarin de afspraken tussen het toenmalige kabinet en de vereniging Nederlandse gemeenten zijn vastgelegd. Daardoor was er in het afgelopen jaar sprake van reële noch van nominale groei van het fonds. Gevolgen van loon- en prijsontwikkeling dienden als gevolg daarvan volledig binnen de eigen exploitatie te worden opgevangen. In het jaar 2010 is wel gestart met de uitkering van ons aandeel in de Zuiderzeegelden (RSP-gelden). Het Rijk heeft er voor gekozen om deze geldstroom via de Asser algemene uitkering te laten verlopen. De middelen zijn bestemd voor de financiering van projecten van de FlorijnAs.

Het gemeentefonds blijft nog tot en met 2011 bevroren. Er is veel onduidelijkheid geweest over wat er daarna zou gaan gebeuren en wat omvang en impact van de bezuinigingen op het Gemeentefonds zouden zijn. Belangrijkste redenen hiervoor waren de lopende onderzoeken naar omvang en invulling van de rijksbezuinigingen en de tussentijdse Kabinetsformatie.

Met de vaststelling van het Regeerakkoord, de Miljoenennota 2011 en de zgn. Startnota eind 2010 is geleidelijk aan meer duidelijkheid ontstaan over het toekomstig beloop van het gemeentefonds. Belangrijk is dat de koppeling van het gemeentefonds aan de rijksuitgaven wordt hersteld. Dat betekent dat het gemeentefonds vanaf dat moment meedeelt in de komende groei van de rijksuitgaven.

In het nieuwe Regeerakkoord, in de Startnota en de daarop afgestemde decembercirculaire 2010 heeft het nieuwe Kabinet de financiële kaders aangegeven voor het gemeentefonds in de periode 2012-2015. De uitkomst daarvan is een geactualiseerd meerjarenperspectief van het verwachte beloop van het gemeentefonds in de periode 2012-2015. De daarin verwerkte kortingen lopen op tot ruim €1,6 miljard. Assen loopt als gevolg daarvan uiteindelijk jaarlijks ruim €6,0 miljoen aan inkomsten mis.

De decembercirculaire 2010 bevatte ook een eerste prognose van de verwachte gemeentefondsaccresen. De uitkomsten daarvan gaan uit van herstel van

de koppeling en laten als resultaat daarvan per saldo, dat wil zeggen inclusief de kortingen vanaf 2014 een lichte nominale groei zien.

Kortingen doeluitkeringen

In het nieuwe regeerakkoord worden op tal van beleidsterreinen kortingen op specifieke uitkeringen aangekondigd en ingeboekt. Dit heeft ingrijpende gevolgen op het beleid en de financiële positie van gemeenten. De Voorjaarsnota 2011 is hiervoor het volgende meet- en afweegpunt.

Eigen bezuinigingen

Bij de begrotingsbehandeling is het Uitvoeringsprogramma 2011-2014 vastgesteld. In dat programma heeft uw raad aangegeven hoe, waar en hoeveel er de komende jaren op de beleidsuitvoering en de bedrijfsvoering bezuinigd wordt. Het programma omvat met het oog daarop een totaalpakket aan bezuinigingen van €16,5 miljoen structureel. Van die bezuinigingen heeft €10,7 miljoen betrekking op het beleid en de beleidsuitvoering en €5,8 miljoen op de bedrijfsvoering. Bij het vaststellen van de bezuinigingsopgave hebben wij een inschatting gemaakt van de kortingen op het gemeentefonds. Hoogte en gevolgen van aangekondigde kortingen op specifieke uitkeringen waren op het moment van de presentatie van het uitvoeringsprogramma nog niet bekend maar zijn wel als risico aangemerkt.

Rente

De centrale banken hebben in 2009 en 2010 de rente laag gehouden om de economie te stimuleren. De lage rente maakt het goedkoper om financieringsmiddelen aan te trekken. Aan de andere kant dalen de renteinkomsten. Inspelend op die situatie hebben we in 2010, naast de reguliere kortgeld financiering, voor een totaalbedrag van €19 miljoen aan laagrentende (gemiddelde rente 2,3%) vaste geldleningen afgesloten. De leningen dienen onder meer voor het consolideren van vlottende schuld en voor herfinanciering van aflossingen op de bestaande vaste geldleningen. Het rendement op de belegde Essent-gelden bedroeg in 2010 circa 1,75 procent. Voor verdere toelichting op het gevoerde rentebeleid wordt in dit verband verwezen naar de treasuryparagraaf.

Indicatoren

Indicatoren	plan 2010	realisatie 2010
Goedkeurende accountantsverklaring ¹¹⁾ : Getrouwheid	ja	ja
Goedkeurende accountantsverklaring ¹¹⁾ : Rechtmatigheid	ja	ja
Repressief financieel toezicht ¹²⁾	ja	ja
Weerstandratio ¹³⁾	1,69.	1,58
Lokale lastendruk per huishouden (max +2%/j) ¹³⁾	€631.	€631
Omvang bedrijfsvoering (in % begroting) ¹³⁾	22,5%.	21,3 %
Omvang overhead (in % bedrijfsvoering) ¹³⁾	22,7%.	22,4 %

Indicatoren	plan 2010	realisatie 2010
Omvang algemene uitkering (Asser aandeel in % van totaal) ¹⁴⁾	0,386%	0,41%
Minimale omvang algemene reserve (€per inwoner) ¹³⁾	100	100
Renterisiconorm (bedragen x €1.000) ⁸⁸⁾	48.000	48.000
Kasgeldlimiet (bedragen x €1.000) ⁸⁸⁾	20.400	20.400
Vaste schuld per inwoner ultimo 2010 ⁸⁸⁾	907	1.514

Jaarverslag
2010

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Algemene en specifieke fiscale beleidslijn

De uitvoering van het gemeentelijke fiscale beleid is gestoeld op de volgende algemene kaders.

- Fiscale wetgeving, waaronder de gemeentelijke belastingverordeningen en beleidsregels.
- Relevante jurisprudentie.
- Algemene beginselen van behoorlijk bestuur in het belastingrecht.
- Rechtvaardigheid, redelijkheid en billijkheid bij de heffing en invordering.

Het specifieke beleid is gericht op:

- Kostendekkende tarieven voor de bestemmingsheffingen, waaronder afvalstoffenheffing, rioolheffing, begraafrechten, leges en marktgeld.
- Gematigd trendmatig tarievenbeleid voor de algemene belastingen, i.c. voor de onroerendezaakbelastingen en de toeristenbelasting.
- Doelmatige heffing en strikte en rechtvaardige invordering.
- Doelmatige en doeltreffende uitvoering van kwijtschelding.

Uitvoering fiscaal beleid in 2010

De beleidsuitvoering in 2010 heeft plaatsgevonden binnen de hiervoor aangegeven algemene en specifieke kaders. Dit heeft geresulteerd in:

- Handhaven dan wel op kostendekkend niveau brengen van bestemmingsheffingen.
- Verhogen van de tarieven van de onroerendezaakbelastingen met 1,25%.
- Handhaving van bestaande doelmatigheid van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen in het algemeen en het door middel van een gecombineerde aanslag heffen van de onroerendezaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing in het bijzonder. De noodzaak tot het in eigen beheer heffen en invorderen van de riool- en afvalstoffenheffing is het gevolg van de beëindiging van het meeliften van de twee laatstgenoemde heffingen op de nota van de waterleidingmaatschappij Drenthe.
- Voortzetten van de invorderingssoupplesse, mede gericht op de bekendmaking van de mogelijkheden voor betalingsregelingen.

Gerealiseerde belastingopbrengsten 2010

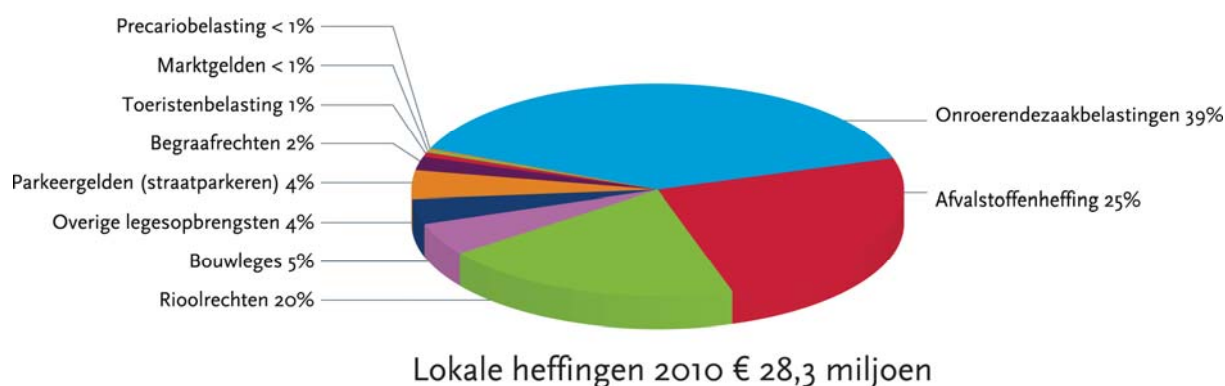
Belastinginkomsten

Op basis van het beleid, de tarieven en volumeontwikkelingen is in de rekening 2010 een totale belastingopbrengst gerealiseerd van €28,3 miljoen bruto.

De samenstelling van de geraamde en de gerealiseerde opbrengst en het beloop daarvan in vergelijking met de ramingen voor 2010, zien er als volgt uit.

Opbrengst gemeentelijke heffingen 2010		(bedragen* €1.000)		
Gemeentelijke heffing	geraamd	realisatie	saldo	V/N
Onroerende zaakbelastingen (bruto)	11.195	11.030	-165	N
Toeristenbelasting	200	197	-3	N
Afvalstoffenheffing	7.309	7.035	-274	N
Rioolrechten	5.722	5.584	-138	N
Begraafrechten	570	584	14	V
Bouwleges	1.875	1.402	-473	N
Overige legesopbrengsten	900	1.073	173	V
Precariobelasting	80	72	-8	N
Marktgeld	128	103	-25	N
Parkeergelden (straatparkeren)	1.192	1.210	18	V
Opbrengst gemeentelijke heffingen	29.171	28.290	-881	N
Af: derving in verband met kwijtschelding	629	834	-205	N
Opbrengst gemeentelijke heffingen	28.542	27.456	-1.086	N

Verdeling opbrengst gemeentelijke heffingen

Gemeentelijke belastingdruk

De belastingdruk voor huishoudens ziet er als volgt uit:

De belastingdruk neemt in 2010 toe van €619,82 naar €631,19. Bij de bepaling van de belastingdruk voor huishoudens wordt gekeken naar belastingen die zijn gerelateerd aan het wonen. Dit betekent dat

de belastingdruk per huishouden wordt berekend aan de hand van de onroerendezaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Bij de afvalstoffenheffing is voor de vergelijking uitgegaan van een meerpersoonshuishouden. Bij een eenpersoonshuishouden wordt een korting toegepast.

Belastingdruk per huishouden 2007-2010 in €per huishouden

Heffing/jaar	2007	2008	2009	2010
Onroerendezaakbelasting	179,50	186,20	187,07	189,41
Afvalstoffenheffing (meerpersoons)	262,44	257,79	257,79	266,82
Rioolheffing	171,24	171,24	174,96	174,96
Totaal	613,18	615,23	619,82	631,19

Beleidsuitvoering ten aanzien van specifieke heffingen

Hieronder voor zover relevant in het kort beschouwingen ten aanzien van de beleidsuitvoering zoals die voor de gemeentelijke heffingen zijn beslag heeft gekregen.

Gecombineerde aanslag

De invoering van de gecombineerde aanslag voor de onroerendezaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing is succesvol verlopen. Het in eigen beheer heffen en innen van deze belastingen werd noodzakelijk omdat de waterleidingmaatschappij Drenthe met ingang van 2010 stopte met de inning van de afvalstoffenheffing en het rioolrecht voor de gemeente. Het afgelopen jaar zijn 33.582 gecombineerde aanslagen verzonden. De aanslagen kunnen in het algemeen in acht maandelijkse termijnen, ook met automatische incasso, worden betaald.

Oplissing problematiek riool- en afvalstoffenheffing bij kamerverhuur

De bestaande landelijke problematiek -wie is de juiste belastingplichtige- met betrekking tot het opleggen van de aanslagen riool- en afvalstoffenheffing bij kamerverhuur is door vertraging in de wetgeving nog niet opgelost. Bij de nieuwe rioolheffing is het al wel mogelijk de aanslag op te leggen aan verhuurder. Nieuwe wetgeving voor de afvalstoffenheffing

zal voor het begin van het belastingjaar 2012 worden afgerond.

De Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet Woz)

Woz, onroerendezaakbelastingen

De Woz-waarden worden jaarlijks herzien. Voor 2010 waren de waarden naar het prijspeil van 1 januari 2009 van toepassing. De tarieven van de onroerendezaakbelastingen zijn conform het vastgestelde fiscale beleid met 1,25% verhoogd. De aanslagen/Woz-beschikkingen zijn samen met de afvalstoffen- en rioolheffing als gecombineerde aanslag volgens de planning eind februari 2010 verzonden. Er zijn in totaal 33.582 aanslagen verzonden. Het aantal Woz-objecten was 34.596. Er zijn tegen de waarden van 553 objecten bezwaren (357 woningen en 196 niet-woningen) ingediend. Hiervan zijn 183 geheel c.q. gedeeltelijk gegrond verklaard. Tegen de uitspraken is 3 maal beroep ingesteld bij de rechtbank (3 woningen).

Het percentage bezwaren (afgezet tegen het aantal objecten) lag op 1,59%. Landelijk was dat rond 2,10%.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing in Assen is gedifferentieerd in de vorm van een tariefstelling voor een- en meerpersoonshuishoudens. Het tarief voor een meerpersoonshuishouden bedroeg in 2010, €266,82 en voor een éénpersoonshuishouden €196,39 per jaar. In 2009 was het tarief voor meerpersoonshuishoudens €257,79 en voor eenpersoonshuishoudens was €187,47.

De gerealiseerde baten uit de afvalstoffenheffing van €7,03 miljoen vallen als gevolg van kwijtscheldingen en lagere volumegroei €278.000 lager uit dan begroot. In 2010 is voor een bedrag van €235.000 aan kwijtscheldingen verleend. De gerealiseerde lasten van €7,185 miljoen vallen als gevolg van lagere lasten milieupark €106.000 lager uit dan begroot. Ondanks hogere inzamelkosten door de inzameling van kunststof is het resultaat €95.922 voordelig. Dit positieve exploitatiesaldo van €95.922 komt ten gunste van de voorziening afvalstoffenheffing. Bij de bepaling van de afvalstoffenheffing 2012 zal het voordelig exploitatieresultaat van 2010 gebruikt worden voor de invoering van containermanagement en tariefdifferentiatie.

Rioolheffing

Voor 2010 is de rioolheffing vastgesteld op €174,96 per perceel per jaar. Deze rioolheffing is onder meer bepaald op basis van de uitgangspunten van het gemeentelijk rioleringsplan 2009-2012. De kosten en opbrengsten van het beheer en onderhoud van de gemeentelijke rioleringen lopen via de Reserve Rioolbeheer. De totaal gerealiseerde uitgaven bedragen €352.000 lager dan begroot. De totaal gerealiseerde opbrengsten rioolbeheer en waterzuivering zijn €106.000 lager dan begroot. Dit kan worden verklaard door hogere bijdragen van derden (€18.000 V) en lagere opbrengsten uit riolrechten (€124.000 N). De voorziening rioolbeheer heeft ultimo 2010 een saldo van €3.478.000 door de storting van het in het gemeentelijk rioleringsplan vastgestelde bedrag van €1.061.000 en de onttrekking van de kosten van het baggeren van het Havenkanaal ad €1.297.000. De Reserve Rioolbeheer heeft ultimo 2010 een saldo van €673.344 door de storting van het positieve exploitatieresultaat van 2010.

Parkeerbelastingen

In januari 2010 zijn de tarieven voor betaald parkeren aangepast. Het bedrag van de kosten van de naffingsaanslag van €35,00 is ongewijzigd.

Begraafrechten

De gerealiseerde opbrengst is in 2010 €590.000. Dit is €20.000 meer dan begroot. De totale exploitatie

van de begraafplaatsen geeft een nadelig saldo van €94.000. Dit wordt vooral veroorzaakt door extra lasten als gevolg van het plaatsen van de informatiezuil op De Boskamp en het inrichtingsplan/ruimingsplan De Boskamp. Daarnaast heeft de inzet ten behoeve van het beleid op begraven en de grafadministratie geleid tot een nadeel.

Leges, brandweerrechten en precariobelasting

De tarieven voor burgerzaken zijn met 1,25% verhoogd met dien verstande dat de tarieven voor de reisdocumenten zijn vastgesteld op het door het ministerie bepaalde maximum. De geraamde opbrengst leges burgerzaken bedroeg in 2010 €926.000. De werkelijke opbrengst is uitgekomen op €1.128.000. De meeropbrengst van de diverse producten van €202.000 wordt met name veroorzaakt door meer verstrekte reisdocumenten en rijbewijzen dan begroot.

Marktgeden

De geraamde opbrengst van de marktgeden voor 2010 bedroeg €128.000. De werkelijke opbrengst is uitgekomen op €103.000. De markt vertoont uiteindelijk een nadelig saldo van €25.000. Dit is vooral veroorzaakt door de lagere inkomsten.

Toeristenbelasting

Het tarief van de toeristenbelasting is de afgelopen jaren gefaseerd in lijn gebracht met het advies van het Recreatieschap Drenthe in het kader van de harmonisatie van de tarieven van de toeristenbelasting in Drenthe. Het tarief gaat van €0,77 naar €0,85 per overnachting. Hiermee is het voor 2010 gewenste niveau bereikt.

Kwijtschelding

De kwijtschelding wordt uitgevoerd volgens de Uitvoeringsregeling van de Invorderingswet 1990. Als inkomenstoets voor de kwijtschelding wordt de 100% bijstandsnorm gehanteerd. Dit betekent dat, afgezien van vermogen c.a., aanvragers met een inkomen op bijstandsniveau in principe voor kwijtschelding in aanmerking komen. Het is ook toegestaan normpercentages van 90 of 95 te hanteren. De 100%-norm is wel de bovengrens.

Kwijtschelding kan worden verleend voor de afvalstoffenheffing, de riolrechten en de onroerendezaakbelasting. Omdat de gebruikersbelasting voor woningen is afgeschaft komt kwijtschelding van de onroerendezaakbelasting bijna niet meer voor; een eigen woning staat als vermogen meestal aan kwijtschelding in de weg.

De aangekondigde wetswijziging inzake een nieuwe ruimere vermogenstoets is nog niet gerealiseerd. Met de kwijtschelding is een bedrag van ruim €0,83 miljoen gemoeid. De uitvoering berust bij de Inter gemeentelijke Sociale Dienst.

Kwijtschelding belasting 2010			(bedragen * €1.000)
Soort belasting	aantallen		Bedrag kwijtschelding 2010
	2009	2010	
Afvalstoffenheffing	1.756	2.091	471.307
Rioolrechten	1.756	2.091	362.865

Paragraaf Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen

De paragraaf weerstandsvermogen heeft tot doel uw raad inzicht te geven in de samenstelling, de omvang en het beloop van enerzijds de gemeentelijke weerstandscapaciteit en anderzijds de samenstelling van het gemeentelijke risicoprofiel.

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht te hebben voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller ons dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden en het saldo van de weerstandscapaciteit minus risico's positief is. Weerstandscapaciteit zijn alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente Assen beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen statisch en dynamisch weerstandsvermogen. Het statisch weerstandsvermogen wordt berekend door middel van de incidentele weerstandscapaciteit en het dyna-

misch weerstandsvermogen wordt berekend met behulp van de structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit is de capaciteit die de gemeente Assen heeft om eenmalige tegenvallers op te vangen. Onder structurele weerstandscapaciteit verstaan wij de middelen die permanent inzetbaar zijn om tegenvallers op te vangen.

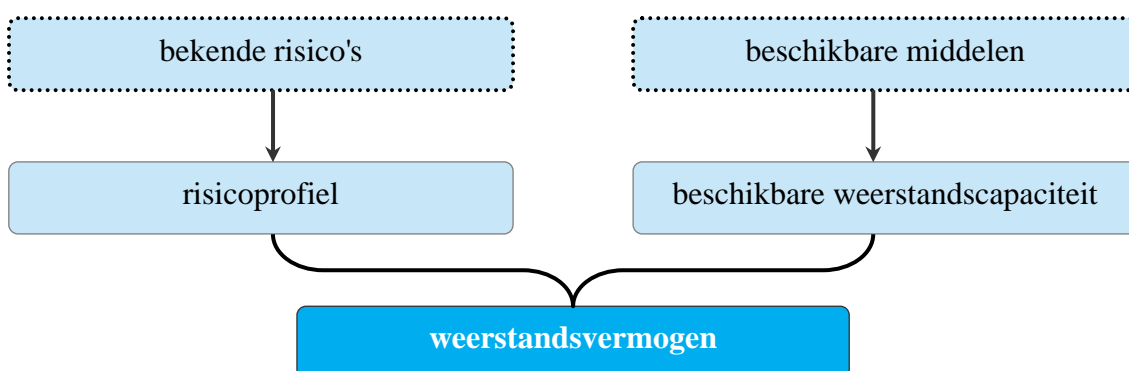
Tot de incidentele weerstandscapaciteit rekenen wij het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve, het saldo van onvoorzien incidenteel en de stille reserves.

Tot de structurele weerstandscapaciteit rekenen wij het saldo van onvoorzien structureel, de begrotingsruimte, de onbenutte belastingcapaciteit en de kostenreductie (bezuiniging).

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de risico's en de weerstandscapaciteit (de beschikbare middelen om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen).

Schematisch is dit als volgt weer te geven:

Na onze algemene beleidslijn ten aanzien van het weerstandsvermogen, gaan wij in op de weerstandscapaciteit. Vervolgens volgt de risico-inventarisatie en tot slot hebben wij de weerstandscapaciteit afge-

zet tegen de genoemde risico's, waarna wij een conclusie trekken over het weerstandsvermogen van onze gemeente.

Algemene beleidslijn

Beleidsuitvoering

Onze beleidsuitvoering is gericht op voorkoming van niet-overzienbare en niet-beheersbare risico's en het tijdig signaleren van risicovolle aspecten in de beleidsvorming, beleidsuitvoering en risicovolle externe ontwikkelingen.

Adequate en actuele risico-inventarisatie met daaraan gekoppeld toetsing, sturing en periodieke rapportage over ontwikkelingen.

Monitoren van en rapporteren over, risico's uit externe niet-beïnvloedbare ontwikkelingen.

Tijdig treffen van eenmalige en/of structurele financiële voorzieningen ter afdekking van risico's die voorzienbaar en kwantificeerbaar zijn.

Zorg voor een adequate c.q. op het eigen gemeentelijk risicoprofiel afgestemde weerstandscapaciteit.

Vastgesteld beleidskader

De veiligheidsmarge voor risicoafdekking in de algemene reserve is genormeerd op €100 per inwoner.

De normering voor de weerstandsreserve grondexploitatie is conform de uitgangspunten van het vastgestelde grondbeleid.

Werkwijze risico's

De werkwijze op het gebied van risicomanagement is op andere wijze vormgegeven dan bij de andere

paragrafen. De risico's en het risicoprofiel wordt periodiek gemonitord. Zo geven wij in de Voor en Na-jarsnota een update van het risicoprofiel weer. Deze paragraaf kijkt hiermee niet terug, maar heeft het karakter van 'rolling-forecasting'. Dat betekent dat bij elk moment in de planning en controlcyclus en update wordt gegeven van de ontwikkelingen in het risicoprofiel. De risico's die hier worden geschetst zijn de risico's die wij ultimo 2010 inschatten: de stand van zaken op dit moment met andere woorden in plaats van terugkijken.

Weerstandscapaciteit

Op basis van het normenkader financieel toezicht worden de volgende bronnen tot de gemeentelijke weerstandscapaciteit gerekend. De bestemmingsreserves zijn echter verbonden aan vastgestelde be-

leidsintenties. Om de bestemmingsreserves daadwerkelijk in te zetten is te zijner tijd een besluit tot beleidswijziging van uw raad noodzakelijk.

Weerstandscapaciteit		(bedragen x €1.000)	
bron	begroting 2010	omvang eind 2010	
Algemene reserve AD ruimte boven veiligheidsmarge ultimo 2010	-588	960	
Reserve Grondbedrijf boven de weerstandsreserve ultimo 2010	18.683	28.866	
Bestemmingsreserves ultimo 2010 (inclusief RGP)	53.868	100.437	
Vrijmaken en inzetten van zogenaamde stille reserves	pm	pm	
Inzet van onbenutte belastingcapaciteit			
Extra bezuinigingen en/of ruimtescheppende maatregelen	0	16.000	

Risico-inventarisatie

Bij onze gemeente staat gestructureerd risicomanagement nog in de kinderschoenen. Wij hebben de risico's geïnventariseerd en voor zover mogelijk worden er financiële gevolgen aan de risico's toegekend en als dat nodig blijkt worden er maatregelen aan verbonden. Het proces van risicomanagement houdt een viertal stappen in: identificatie, analyse en beoordeling, beheersing van risico's en structurele inpassing in het beleid.

Wij hebben de risico's geïnventariseerd. Vervolgens hebben wij een inschatting gemaakt van de kans dat een gebeurtenis optreedt. De volgende stap is om ervoor te zorgen dat er iets met de risico's gebeurt: hoe gaan wij met risico's om?

Hieronder volgt een inventarisatie op hoofdlijnen van de risicofactoren, die een relatie hebben met de uitvoering van het voorgestelde beleid in deze begroting en de meerjarenprognose van de gemeente Assen. Voor de berekening van het weerstandsvermogen hebben wij de risico's gekwantificeerd door een inschatting te maken van de kans van optreden en de omvang van de mogelijke schade.

Risico's ten gevolge van externe niet beïnvloedbare factoren.

Kabinetsbeleid: veranderende wetgeving

Als gevolg van de economische crisis is de kans groot dat het Kabinet maatregelen neemt die de gemeenten in negatieve zin treffen, bij het financieel gezond maken van de rijksbegroting. Hierbij moeten wij bijvoorbeeld denken aan het naar beneden bijstellen van de doeluitkeringen en algemene uitkering. Wij schatten in dat er de komende jaren maatregelen op ons af komen die financieel gevolgen hebben voor de gemeente. Een van de maatregelen die zijn aangekondigd is de invoering van de regionale uitvoeringsdiensten (de zogenaamde RUD's) en de vermindering van het aantal politieke ambtsdragers. Het huidige kabinet heeft een aantal maatregelen aangekondigd die leiden tot een verhoogd risicoprofiel. Het betreft een zeer ruwe inschatting van de risico's, rond 1 miljoen.

Btw-compensatiefonds

In het jaar 2003 is het btw-compensatiefonds in werking getreden, waaruit de gemeenten de btw op overheidstaken kunnen declareren. In 2007 heeft de Belastingdienst een controle uitgevoerd op deze declaraties, resulterend in een verrekening voor de periode 2003-2006. Het risico van een naheffing is daardoor beperkt tot de periode vanaf 2007 tot heden.

Gemeentefonds; koppeling, nacalculatiesystematiek en ontwikkelingen in de economische crisis

Het gemeentefonds en de hoogte van de uitkeringen daaruit zijn voor gemeenten een potentiële bron van financieel risico. Als gevolg van de economische crisis heeft het kabinet besloten om de systematiek in het gemeentefonds samen trapje op samen trapje af losgelaten. Deze systematiek gaat er vanuit dat als de uitgaven bij het Rijk toenemen de gemeenten in Nederland ook meer mogen uitgeven. Het kabinet heeft besloten om de loon- en prijsstijgingen niet te compenseren en de systematiek tot 2012 los te laten; dit betekent dat wij de mogelijke loonstijging zelf moeten opvangen binnen de begroting. In onze meerjarenraming hebben wij rekening gehouden met deze loskoppeling van de systematiek. Voor de periode na 2012 achten we het niet ondenkbeeldig dat wij geconfronteerd worden met extra kortingen en maatregelen. Gezien de onzekere economische situatie is het lastig een inschatting te maken in hoeverre dit risico zich voordoet. Wij houden er rekening mee dat wij risico lopen van 1% van de loonsom, ongeveer €500.000.

Nieuwe wetgeving

Nieuwe wetgeving of aanpassingen van bestaande regelgeving brengen financiële risico's met zich mee. Dit geldt eerst voor de invoering en daarna bij de beleidsuitvoering. Juist bij nieuwe wetgeving, zoals bijvoorbeeld bij de Wmo, zijn er geen tot nauwelijks basisgegevens bekend, op grond waarvan de begroting van de kosten en baten opgesteld kan worden. Bovendien moeten er nieuwe (administratieve) processen worden ingevoerd. Dit leidt ertoe dat zowel in de beleidsvoorbereiding als in de beleidsuitvoering diverse onzekerheden optreden. Voor 2010 was er onder andere sprake van de invoering van de Wet omgevingsvergunning. Wij verwachten aanzienlijke consequenties voor de gemeente Assen als gevolg

van de aangekondigde plannen op het gebied van de WWB, de verschuiving van risico's van de Wajonguitkeringen naar de gemeente, de verschuivingen van de AWBZ naar de Wmo. Er wordt verwezen naar de specifieke onderdelen in de paragraaf.

Ontwikkeling conjunctuur

De kredietcrisis en de wereldwijde recessie heeft invloed op de economische ontwikkelingen in Assen. Bij de Najaarsnota 2010 hebben wij gesignaleerd dat dit een effect heeft op onze ambities op onder andere woningbouw, bedrijfsontwikkeling en werkgelegenheid. Het risico is dat de vraag naar woningen, bedrijfstreinen en arbeid afneemt, hetgeen consequenties heeft op onze financiële huishouding. In de gemeentebegroting hebben wij rekening gehouden met 1% krimp in het meerjarenperspectief. Als de krimp groter zal worden, zullen wij te maken krijgen met meer nadelen.

Renterisico's

Het bestaande beleid ten aanzien van de rentecalculatie wordt voortgezet. In de treasury paragraaf wordt dit beleid en de uitwerking ervan nader toegelicht. Het rentepeil was historisch laag in 2006-2007 en kende een lichte stijging in 2008. Renteaanpassingen hebben effecten op onze financiële positie. De ontwikkelingen in deze worden in het kader van treasury nauwlettend gevolgd, zodat tijdig kan worden geanticipeerd. Wij hebben de prognose voor de rente op de geld en kapitaalmarkt ingaande de begroting 2010 over de volle breedte met 1% verlaagd. Op het moment dat de rente stijgt heeft dit consequenties voor onze begroting. Het gesignaleerde renterisico geldt voor gelden die wij aantrekken maar ook voor gelden die wij extern wegzetten. De ontwikkeling van de rente is een onzekere factor, daarom houden wij rekening met een pro memorie raming op dit moment en ramen geen bedrag.

Risico's in de bedrijfsvoering en specifieke producten

Algemeen

De risico's binnen de bedrijfsvoering zijn (omgekeerd evenredig) afhankelijk van de kwaliteit van de interne organisatie, mensen, systemen en processen. Het kwaliteitsbewustzijn binnen de gemeentelijke organisatie was in het verleden in het algemeen zodanig dat een eventueel niet tijdig signaleren van risico's in voldoende mate kon worden opgevangen. Wij constateren echter dat er sprake is van externe ontwikkelingen die leiden tot een verhoogd risicoprofiel, bijvoorbeeld de toenemende claimbereidheid van afgewezen inschrijvers in aanbestedingsprocedures. Verhoging van het risicobewustzijn en het structureel anticiperen en monitoren van risico's is daarom van belang. Risicomanagement wordt daarmee een belangrijk onderdeel van het kwaliteitssysteem.

Claims

Op dit moment hebben we een verschil van mening met een leverancier over het gebruik van licenties en de wijze waarop dit is vastgelegd met onderbouwde afspraken. Dit kan leiden tot een claim. Hier hebben wij geen rekening mee gehouden. De inschatting is dat het gaat om een bedrag van rond €300.000

Ruimtescheppende maatregelen

In de vorige bestuursperiode is tot een pakket aan bezuinigingsmaatregelen besloten teneinde de begroting sluitend te maken en te houden. Enkele maatregelen staan nog open, maar het merendeel is gerealiseerd, zodat nog een klein risico resteert.

Niet realiseren bezuinigingen

Wij schatten in dat niet alle opgelegde bezuinigingen gerealiseerd kunnen worden. De reden hiervoor kan gelegen zijn in gewijzigde omstandigheden, andere inschattingen maar ook gewijzigde inzichten. Hierdoor houden wij er rekening mee dat 10% van de opgelegde bezuinigingen niet gerealiseerd kunnen worden of op andere wijze ingevuld zullen moeten worden.

Overhead bedrijfsvoering

De effecten als gevolg van de economische crisis werken door op de financiële huishouding van de gemeente Assen. In de Najaarsnota hebben wij aangegeven risico's te hebben doordat er minder kavels verkocht worden, waardoor er minder uren door de afdelingen grondzaken, economische zaken en landmeten nodig zijn. Vertraging in de ontwikkelingen binnen het Grondbedrijf hebben effect in de gemeentelijke bedrijfsvoering en zorgt voor onderdekking.

Risico's ten gevolge van open einde regelingen

Algemeen

Wij voeren open einde-regelingen uit, waarbij het beroep door de burger(s) op de regeling het aanwezige budget kan overstijgen en wij meer middelen moeten inzetten dan waarvoor wij gecompenseerd worden. De aanvraag weigeren, omdat het budget niet toereikend is, kan en mag niet.

Regelingen in dit verband zijn: Wet maatschappelijke ondersteuning, Wet basisvoorziening Kinderopvang, huisvesting onderwijs, spoedaanvragen huisvesting onderwijs, leerlingenvervoer, borgstellingen Wet werk en bijstand en de Generaal Pardon Regeling.

Wanneer de kosten van de aanvragen hoger zijn dan het beschikbare budget in een bepaald jaar zal dit tot een negatief exploitatieresultaat leiden. In het verleden is bij een aantal regelingen een reserve of voorziening ingesteld, die als buffer aangewend kan worden. Dit geldt onder andere voor de voorzieningen rondom de Wet op de Maatschappelijke opvang en borgstellingen Wwb (via reserve bijzondere bijstand).

Wet maatschappelijke ondersteuning

Gemeenten zijn per 1 januari 2007 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Kern van de regelgeving is een overheveling van taken vanuit de Awbz naar de gemeenten. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om huishoudelijke verzorging en de uitvoering van enkele subsidieregelingen. De geldstromen zijn eveneens, via het Gemeentefonds, verlegd naar de gemeenten.

Verdergaande decentralisatie van Awbz-taken zonder dat daarvoor voor gemeenten afdoende financiële compensatie tegenover staat, is in dit verband een financieel risico.

Uitvoering specifieke rijksregelingen en uitkeringen

Uitvoering regeling verslavingszorg en maatschappelijke opvang: De voorgenomen dynamisering van de betreffende wetgeving betekent dat een lagere uitkering vanuit het Rijk hieromtrent verstrekt gaat worden. Deze lagere uitkering wordt doorvertaald naar de subsidiepartijen, echter de fasering vanuit het Rijk is nog niet bekend. Wanneer de lagere uitkering goed gefaseerd wordt, kan vanuit de gemeente een gefaseerde afbouw naar de subsidiepartijen plaatsvinden zonder financiële consequenties voor de gemeente. Vindt echter een abrupte stop plaats, ook dan vindt vanuit de gemeente gefaseerde afbouw plaats. In dit laatste geval kost het onze gemeente geld. Dit kan een bedrag zijn tussen €100.000 en €500.000. De kans hierop is 50%.

Wet werk en bijstand en fonds werk en inkomen

De middelen voor de uitvoering van de rijksregelingen Wet werk en bijstand worden door het Rijk beschikbaar gesteld op basis van landelijke indicatoren. Afwijkingen op lokaal niveau zijn voor onze rekening. Het uitkeringsniveau wordt door het Rijk vastgesteld op basis van de landelijke cijfers van bijstandsccliënten. Wij zijn belast met de uitkeringskosten, die een openeinde-karakter hebben. Als gevolg van de economische recessie is de ontwikkeling van het aantal bijstandsccliënten een risico. Wij hebben voor de ontwikkeling van de WWB andere aannames gedaan dan de ISD. Hierdoor is een risico ontstaan, dit hangt samen met de aannames op het gebied van de WWB en de daarmee samenhangende ontwikkeling in de werkgelegenheid.

Risico's met betrekking tot de zogenaamde verbonden partijen

Algemeen

Het algemene risico inzake de verbonden partijen betreft de mogelijke calamiteiten die zich kunnen voordoen bij de vennootschappen, gemeenschappelijke regelingen en gesubsidieerde instellingen waarin de gemeente op enigerlei wijze financieel en bestuurlijk participeert. Dit risico kan variëren van ver-

lies of afwaardering van ingebracht kapitaal tot het moeten deelnemen in verliesafdekking.

Wij werken aan verbetering van de sturing op verbonden partijen. Deze is gericht op het leveren van betere kwaliteit van producten en diensten. Tevens ontstaat meer inzicht in mogelijk financiële risico's. Onze gemeente wordt rechtstreeks aangesproken op de financiële resultaten van Gemeenschappelijke

Regelingen. Bij andere partijen zoals stichtingen is de financiële relatie formeel beperkt tot de afgesproken bijdragen. Hoe dit feitelijk uitpakt is echter afhankelijk van de politiek-bestuurlijke afweging.

Wij hebben de verbeteringen rondom de sturing op verbonden partijen in gang gezet. De notitie verbetering aansturing verbonden partijen is op 23 augustus 2010 aan uw raad ter kennisname aangeboden. In het jaar 2011 zullen de sturingsprincipes verder in de organisatie worden geïmplementeerd.

In het bijzonder kan naast deze algemene constatering rondom verbonden partijen het volgende worden opgemerkt.

Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD)

De ISD heeft als weerstandsvermogen een reserve bedrijfsvoering en een voorziening bijstandsdebiteuren. Beide vermogensbestanddelen zijn gemaximeerd. De bedrijfsvoeringsreserve is gemaximeerd tot 5% van de totale bedrijfsvoeringsbegroting en de voorziening is gemaximeerd tot 20% van het uitstaande vorderingstotaal. Voor alle overige producten geldt dat reserves en voorzieningen bij de deelnemende gemeenten zijn ondergebracht. Het gaat hier om het I-deel, W-deel en het Meedoenbeleid. De middelen voor de uitvoering van de rijksregelingen Wet werk en bijstand worden door het Rijk beschikbaar gesteld op basis van landelijke indicatoren. Afwijkingen op lokaal niveau zijn voor onze rekening. Het uitkeringsniveau wordt door het Rijk vastgesteld op basis van de landelijke cijfers van bijstandcliënten. Wij zijn belast met de uitkeringskosten, die een open einde-karakter hebben. Als gevolg van de economische recessie is de ontwikkeling van het aantal bijstandcliënten een risico.

Alescon

Het weerstandsvermogen van Alescon bedraagt €639.000 terwijl volgens de overeenkomst een opbouw is afgesproken tot €2,4 miljoen. Onder andere de verlaging van het Rijksbudget op het terrein van de Sociale Zekerheid en het niet toekennen van loon en prijscompensatie zijn voor Alescon aanleiding geweest om een ingrijpend bezuinigingsmaatregelenplan op te stellen. Na de zomerperiode 2010 is door het bestuur van Alescon besloten af te zien om gemeenten te vragen om een eenmalige storting om het weerstandsvermogen op te bouwen naar de €2,4 miljoen. De overwegingen daarbij waren onder andere dat gemeenten het de komende jaren moeilijker zullen krijgen door alle bezuinigingen en dat eventuele tekorten op de exploitatie van Alescon rechtstreeks met de gemeenten worden verrekend. De resultaatontwikkeling van Alescon zal in komende jaren een verhoogd financieel beslag voor de in de gemeenschappelijke regeling (GR) deelnemende gemeenten betekenen.

In de beleidsnotitie Modernisering Wsw (vastgesteld door uw raad in juni 2008) hebben wij afgesproken dat enkele gekwantificeerde risico's worden opge-

nomen in onze risicoparagraaf. De totale risico's bedragen €650.000. Ons aandeel in dit risico is vastgesteld op een bedrag van €238.000 en bestaat uit een achtergestelde lening aan Asp bv en Rekeningcourantverhouding van enkele bv's. Mogelijke betaling daarvan door Alescon is niet verwerkt in de exploitatie en de vermogenspositie van Alescon.

GGD

De algemene reserve van de GGD zit nog niet op het gewenste minimumniveau van 5% van het volume van de begroting van het basispakket, maar komt daarbij langzamerhand dichterbij in de buurt. Mogelijke tegenvallers kunnen derhalve beperkt binnen de GGD zelf worden opgevangen.

Gemeenschappelijke regeling ICO

In verband met afwikkeling liquidatie gemeenschappelijke regeling ICO is een voorziening gevormd. Er kunnen zich echter ontwikkelingen voordoen waardoor de afwikkeling niet past binnen de aanwezige middelen in de frictievoorziening. Het bestuur GR ICO wil de liquidatie in het jaar 2011 afgerond hebben.

Plateau

Aan het Plateau Openbaar Onderwijs Assen zijn ruimtescheppende maatregelen opgelegd. In de Plateaubegroting van 2010 is de taakstelling ten laste gebracht van de eigen reserves van Plateau. Omdat dit geen structurele oplossing biedt is met Plateau gekeken naar andere oplossingen. Samen met Plateau is besloten Plateau financieel en organisatorisch te gaan ontvlechten. Met deze ontvlechting (uw raad heeft op 16 december 2010 ingestemd met de financiële ontvlechting, er wordt naar gestreefd de organisatorische ontvlechting per 01 augustus 2011 te realiseren) wil Plateau een deel van de ruimtescheppende maatregel structureel invullen. Daarnaast gaat worden gekeken naar de bestuurlijke zelfstandiging van Plateau (zie het stuk Uitvoeringsprogramma 2011-2014).

Elektronisch kind dossier (EKD)

Bij de begrotingsbehandeling van nieuw beleid voor 2009 is het standpunt ingenomen dat een deel van de gevraagde bijdrage voor de invoering van het elektronisch kind dossier voor rekening komt van de uitvoerende partijen, GGD en Icare. Zij worden geacht deze kosten binnen de reguliere bedrijfsvoering op te vangen. In 2011 zal de invoering van het EKD worden afgerond op basis van de destijds gemaakte afspraken. In het voorjaar van 2012 zullen beide partijen de verantwoording over de gehele subsidieperiode 2009 t/m 2011 indienen.

Huisvesting onderwijs Dr. Nassau College/Vincent van Gogh

Uw raad heeft een krediet beschikbaar gesteld voor de nieuwbouw van Dr. Nassau College/Vincent van

Gogh. Het krediet is taakstellend. Uit de risicoparaagraaf behorend bij het raadsvoorstel is een aantal risico's benoemd. De ramingen zijn gebaseerd op normbedragen. Binnen het krediet is rekening gehouden met tijdelijke huisvesting op basis van normbedragen. De kans is aanwezig dat bestemmingsplannen verdragend kunnen werken.

Er is een risico aanwezig voor wat betreft het project daar waar het gaat om de toerekening van projectkosten en eventuele (extra) kosten voor bouwrijp/infrastructuur. Op de locatie van Quintus rust nog een boekwaarde als gevolg van de laatste uitbreiding. Deze is destijds gefinancierd door de school zelf nadat een aanvraag volgens het huisvestingsprogramma door uw raad is afgewezen. In het beschikbaar gestelde krediet is geen rekening gehouden met een gemeentelijke bijdrage dan wel afkoop. Dit is een risico.

Risico's grondexploitatie en projecten

Grondexploitatie

Risico's op grondexploitaties worden binnen het Grondbedrijf financieel vertaald. Zekere, berekende risico's worden ten laste gebracht van de algemene reserve van het Grondbedrijf. Voor mogelijk optredende risico's is een weerstandsreserve gevormd.

Met het oog op het realiseren van onze beleidsdoelen op het terrein van ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijke groei worden plannen voorbereid en in sommige gevallen investeringen gedaan door de aankoop van panden en/of gronden. De omvang van deze investeringen en de timing daarvan is niet altijd voorspelbaar. De beslaglegging op onze financiële middelen is een resultaat van onderhandelingen met marktpartijen op basis van bestuurlijke afwegingen.

Projectsubsidies, bijdragen en stimuleringsregelingen

Onze gemeente is de afgelopen jaren de grootste groeistad van het Noorden geweest. Ook de komende jaren groeit Assen fors. Naar verwachting heeft Assen rondom 2020 circa 80.000 inwoners. Als gevolg van deze groei investeren wij in infrastructuur en gebiedsontwikkelingen die vervolgens weer leiden tot groei. Er is in dit verband een gezonde balans tussen aanbod en vraag voor wonen, werken en de benodigde voorzieningen voor verkeer en vervoer.

Voor de bekostiging doen wij een beroep op het Rijk, regio en provincie. Daarbij is in alle gevallen sprake van cofinanciering. Wij zullen bij subsidietoekenning dan ook zelf financiële middelen moeten inzetten om de bedoelde voorzieningen te realiseren. Het fonds grote projecten vormt daarbij een belangrijk instrument. Ons aandeel in de projectinvesteringen is nog niet in alle gevallen van dekking voorzien.

De Nieuwe Kolk Assen en exploitatie

De Gemeente Assen heeft besloten tot de bouw van het Cultureel Kwartier. In dit gebouw worden De

De bijstelling van de prognoses van het aantal leerlingen heeft geleid tot een bijstelling van het bouwbudget. Het krediet is beschikbaar gesteld door uw raad, maar staat onder druk als gevolg van de bovengenoemde ontwikkelingen. Wij zullen door strakke monitoring de risico's zoveel mogelijk beperken.

Eventuele aanvragen voor achterstallig onderhoud worden niet verwacht. Onderhoud is voor rekening van het schoolbestuur en niet voor de gemeente. De schoolbesturen hebben hun onderhoudsbehoefte met het oog op de nieuwbouw geminimaliseerd.

Een verschillende visie in de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de renovatie van Penta zou, afhankelijk van de keuzes kunnen leiden tot een financieel risico.

Nieuwe Kolk (het theater en de bioscoop), de bibliotheek Assen, het Centrum voor Beeldende Kunst, Biblionet, horeca, woningen en commerciële ruimten gehuisvest. De kosten van het gebouw worden doorberekend aan de deelnemers in het Cultureel Kwartier. Deze partijen nemen de huisvestingslasten op in hun exploitaties en dienen ervoor te zorgen dat er sluitende begrotingen worden gepresenteerd en gerealiseerd.

In 2008 is een berekening gemaakt van de kostendeckende huren. Op basis van deze berekeningen zijn afspraken gemaakt met de gebruikers. Nu de bouw haar voltooiing nadert zijn deze berekeningen herijkt. Met de inzichten van nu vallen de kostendeckende huren hoger uit. De overige huisvestingslasten (cultuurportaal, schoonmaak, energie) zijn vooralsnog lastig in te schatten, maar de verwachting is dat deze ook hoger uit zullen vallen dan oorspronkelijk geraamd. Wanneer deze hogere huisvestingslasten worden doorberekend aan de gebruikers ontstaan er exploitatieverliezen. Het risico wordt ingeschat op circa €400.000 - €500.000.

De uitgangspunten ten aanzien van bezoekersaantallen en verwachte omzetten die ten grondslag liggen aan de begrotingen (bedrijfsplannen en meerjarenplannen) zijn ambitieus, maar niet onrealistisch. Hier zit een risico in.

De Gemeente Assen is een belangrijke subsidieverstrekker van De Kolk, de Bibliotheek Assen en het Centrum voor Beeldende Kunst. De gebruikers werken, met ons, aan een voortdurende actualisatie van hun ondernemingsplannen en financiële meerjarenperspectieven. Het financiële kader, zoals dat vastgelegd is in het raadsbesluit van voorjaar 2008, is hierbij leidend. Een tekort in de exploitatie van de gebruikers kan doorwerken in de subsidies. Ten aanzien van de exploitatie wordt het risico ingeschat op circa €400.000 tot €500.000.

Cultureel Kwartier en bouwrenterisico

De afgesloten geldleningen ten behoeve van De Nieuwe Kolk komen in de loop van de bouwperiode (2009 – 2011) beschikbaar. Bij de vaststelling van de begroting 2010 is door uw raad besloten om de rentelasten van het bouwproject apart zichtbaar te maken bij het project.

De rentelasten lopen jaarlijks op van bijna €347.695 in 2009 naar €1.488.949 in 2010, en vermoedelijk bijna €2,5 miljoen in 2011. Voor het gehele project zijn de rentelasten geschat op €3,5 miljoen. Een vertraging in de bouw heeft consequenties voor de omvang van de bouwrente, deze komt dan hoger uit dan de geraamde €3,5 miljoen. Andersom geldt: eerdere oplevering van het bouwproject leidt tot lagere bouwrente.

Momenteel wordt het hanteren van een restwaarde voor het totale object nader onderzocht. Daarbij wordt ook de afschrijvingssystematiek nader bekeken. Nader besluitvorming hierover is in voorbereiding. Door het hanteren van een restwaarde en een andere afschrijvingssystematiek zou ruimte kunnen ontstaan voor het afdekken van de kosten van bouwrente.

FlorijnAs

Als compensatie voor het afblazen van de aanleg van de Zuiderzeelijn is in 2008 het Regio Specifiek Pakket (RSP) vastgesteld. Dit pakket bestaat uit de onderdelen Regionaal bereikbaarheidspakket, Ruimtelijk Economisch Programma (REP) en Regionaal mobiliteitsfonds. Voor het Regionaal bereikbaarheidspakket is door het Rijk €1,1 miljard beschikbaar gesteld. Dit bestaat uit de onderdelen 'Concrete projecten infrastructuur' en 'Openbaar vervoer'.

Assen heeft een aanvraag ingediend voor het Regionaal Bereikbaarheidspakket /Concrete projecten infrastructuur en Openbaar vervoer bij het Rijk door middel van een projectfiche met een projectverdeling. Deze aanvraag is gehonoreerd op basis van de benoemde projecten. Vanuit het Regionaal bereikbaarheidspakket is voor Assen €237 miljoen beschikbaar gesteld (infrastructuur en openbaar vervoer). Dit is vastgelegd in een rijksconvenant 'Regio Specifiek Pakket Zuiderzeelijn (RSP)'. De FlorijnAs is het geheel omvattende meerjarige programma voor verbetering van de bereikbaarheid en integrale gebiedsontwikkeling langs de belangrijkste binnenstedelijke noord-zuid verbinding in Assen (Stadsboulevard) en langs het weer bevaarbaar gemaakte Kanaal (Blauwe As, fase 2). De totale private en publieke investeringen in verbetering van de bereikbaarheid en de omliggende gebiedsontwikkeling zijn geraamd op €1,5 miljard.

Voor de Bereikbaarheid is €222 miljoen beschikbaar en voor Openbaar vervoer €15 miljoen. Daarnaast is er voor de bereikbaarheid sprake van een in-verdientaakstelling van €20 miljoen. Provincie en gemeente staan garant voor deze taakstelling.

Het Rijk betaalt €146 miljoen voor de bereikbaarheid en €55 miljoen wordt gedekt uit regionale cofinanciering. Deze cofinanciering is nog niet voor 100% zeker gesteld. Bij de gebiedsontwikkeling is nog sprake van niet kostendekkende exploitaties.

Betaald parkeren

Als gevolg van de uitbreiding van het aantal parkeergarages (afgelopen jaren en de komende jaren) is het kapitaalbeslag door het parkeerbedrijf toegenomen. De bekostiging vindt plaats uit de parkeerkomsten. Daarbij wordt voor de lange termijn een zekere continue groei van het aantal parkeerders verondersteld en een aantal incidentele groeielementen gekoppeld aan de realisatie van het Cultureel Kwartier en de functies in de Citadel. Tevens is uitgegaan van een tariefstijging voor betaald parkeren zonder dat dit leidt tot vraaguival.

Vuelta

Bij de organisatie van de Vuelta is er subsidie aangevraagd bij de SNN door de overheden gemeente Assen, gemeente Emmen en de provincie Drenthe. Rond de afrekening van de Vuelta zijn er nog onduidelijkheden op het gebied van de definitieve vaststelling van de subsidie. Het risico is aanwezig dat de gemeente Assen hiervoor verantwoordelijk wordt gesteld.

Bodemvervuiling Stadsbroekhal, Wielerbaan en overige locaties

Bouwrijp maken van de locatie Stadsbroek valt duurder uit dan geraamd. Dit komt doordat de bodem vervuild is. Wij schatten dat dit circa €1 miljoen kost. Op dit moment zijn de definitieve financiële consequenties nog niet helder. Verder is er sprake van bodemvervuiling bij 'de Werf'. De inschatting is dat het gaat om een bedrag van rond €0,2 miljoen.

Stopzetten realisatie grote Stadsbroekhal

Door het stopzetten van de voorbereidingen voor de bouw van de grote Stadsbroekhal is een groot deel van de kosten niet meer toerekenbaar aan de ontwikkeling van de huidige plannen. De inschatting is dat dit risico binnen het project opgelost kan worden. Op het moment dat dit niet kan komt dit risico voor rekening van de gemeente. Het gaat hier om circa €450.000.

Overige risico's

Garantstellingen

Wij voeren een terughoudend garantiebeleid. In het verleden zijn garantieverplichtingen aangegaan ten behoeve van door instellingen aan te trekken vaste financieringsmiddelen. Bij niet-nakoming van betalingsverplichtingen door de instellingen kunnen wij op onze garantie worden aangesproken. Dit is overigens in de afgelopen jaren nog nooit gebeurd. Het totaal van deze verplichtingen bedraagt ultimo 2008 nog €52 miljoen, waarvan circa 50% onder de garantstelling door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw valt.

Controle rijksbelastingdienst

De Belastingdienst voert periodiek controles uit op de aanvaardbaarheid van de aangiften van gemeenten. Het risico van deze controles is de kans op een mogelijke naheffing op de afdrachten en declaraties. De lopende controle op de juistheid van de afgedragen loonbelasting en sociale lasten over de periode 2003-2005 is nog niet afgerond, omdat de Rijksbelastingdienst andere prioriteiten had gesteld. De controles door de belastingdienst worden in de toekomst anders ingericht. Wij verwachten hierdoor minder

naheffingen in één keer, maar houden wel rekening met tussentijdse correcties. Vooralsnog houden we rekening met een zeer beperkte kans dat dit gebeurt.

Debiteurenrisico's

Vorderingen op derden nemen wij op de balans op voor de nominale waarde zolang er reële verhaalsmogelijkheden aanwezig zijn. Wanneer de verhaalsmogelijkheid afwezig is, wordt er een voorstel tot oninbaarverklaring gedaan en vindt afboeking van de vordering plaats. In de begroting is ervan uitgegaan dat alle openstaande vorderingen voldaan worden. De praktijk heeft geleerd dat dit enigszins te optimistisch gesteld is, maar de financiële gevolgen kunnen tot nu toe binnen de bestaande budgets worden opgevangen.

Hoewel er voor de gewone debiteuren geen voorziening is getroffen, bestaat er sinds 2005 voor oninbaar geachte vorderingen ten aanzien van uitkeringsgerechtigden wel een voorziening. Aanleiding hiervoor was de invoering van de Wwb en de hogere risico's die wij dienaangaande lopen.

Relevante kengetallen zijn

Weerstandscapaciteit (bedragen * €1.000)	begroting	rekening
A. Weerstandscapaciteit in reserves	42.238	51.742
B. Risico's	24.983	38.641
C. Weerstandvermogen		
Absoluut (A-B)	17.256	13.102
Ratio (A/B)	1,69	1,34

Met ingang van de begroting 2009 zijn wij begonnen met een (cijfermatige) onderbouwing van de paragraaf weerstandvermogen.

Wij hebben zowel een inschatting gemaakt van de kans dat de betreffende omstandigheid zich voor zou kunnen gaan doen als van de schade die daar voor ons mogelijk uit voort zou kunnen vloeien. Het resultaat van deze inschattingen zijn gewogen financiële risicobedragen, met inachtneming van waarschijnlijkheidsmarges. De aldus verkregen bedragen zijn afgezet tegen de intern beschikbare financiële weerstandscapaciteit.

De einduitkomst van die vergelijking vertoont een negatieve ontwikkeling; de Weerstandratio bedroeg voor de begroting 2010 1,69, maar schatten wij ultimo 2010 in op 1,34. Dit houdt in dat onze weer-

standscapaciteit verslechterd is ondanks dat er een herschikking van de reserves en voorzieningen heeft plaatsgevonden. De weerstandscapaciteit is nog toereikend om, uitgaande van de theoretische kans dat alle genoemde risico's zich gelijktijdig zouden openbaren, de daaruit voortvloeiende financiële schade op te vangen. Het theoretische surplus bedraagt ultimo 2010 €13.102.

De ontwikkeling van de ratio is te verklaren door de volgende factoren.

De risico's die wij hebben ingeschat komen hoger uit dan in 2009. Dit heeft onder andere te maken met de economische ontwikkelingen waardoor de risico's voor de gemeente Assen toenemen. De weerstandscapaciteit in de reserves is toegenomen. Met de interpretatie van de ratio is voorzichtigheid geboden.

Gekwantificeerde risico's per subgroep

	begroting 2010	rekening 2010	mutatie
risico's - niet beïnvloedbare factoren	1.338	2.330	992
risico's in de bedrijfsvoering	225	2.340	2.115
risico's open einde regelingen	3.138	7.635	4.497
risico's verbonden partijen	1.120	1.026	-95
risico's grondexploitatie en projecten	19.075	25.223	6.148
overige	88	88	0
totaal	24.984	38.641	13.657

De ontwikkeling in het risicoprofiel is hierboven aangegeven. De grootste afwijkingen worden hieronder toegelicht.

De risico's op het gebied van niet beïnvloedbare factoren zijn toegenomen. Dit heeft te maken met toename van risico's rond het kabinetsbeleid en de gevolgen van de economische crisis.

De risico's in de bedrijfsvoering nemen toe doordat wij inschatten dat de kans aanwezig is dat wij niet alle bezuinigingen realiseren.

De toename van de risico's in de open einde-regelingen is gelegen in risico's op het gebied van de

uitvoering van de Wet werk en bijstand door de ISD en de toename van de risico's op het gebied van uitvoering van de Wmo.

De risico's op het gebied van grondexploitatie en projecten zijn afgenomen. Dit heeft te maken met het feit dat door de herschikking van de reserves het fonds grote projecten op niveau gebracht wordt. Daarnaast heeft de afrekening van subsidies Mes-schenveld plaatsgevonden waardoor dit geen risico meer is. Wij hebben nieuwe risico's ingeschat op het gebied van de projecten in het programma FlorijnAs waarvoor nog geen dekking aanwezig is.

Paragraaf Instandhouding kapitaalgoederen

Inleiding

Als gemeente hebben wij duurzame middelen nodig om goederen en diensten aan de burger te kunnen leveren. Deze middelen worden aangeduid met de term kapitaalgoederen. De belangrijkste kapitaalgoederen hebben betrekking op wegen, riolering,

water, groen en gebouwen. Al deze kapitaalgoederen vergen onderhoud en dienen in exploitatie te worden genomen. Deze paragraaf biedt inzicht in de beleidskaders voor de instandhouding van de kapitaalgoederen en de financiële consequenties daarvan.

Kaders

De besteding voor de instandhouding van kapitaalgoederen hebben wij opgenomen in de verschillende programma's van de begroting. De kosten van de instandhouding bestaan onder andere uit kosten voor onderhoud, kapitaallasten, beheer en exploitatielasten. De flexibiliteit in de onderhoudsbudgetten is beperkt, omdat onderhoud vroeg of laat altijd moet worden uitgevoerd. Bovendien leidt achterstallig onderhoud over het algemeen tot meer kosten dan dat het onderhoud tijdig wordt gepleegd.

De hoogte van de budgets is afhankelijk van het gekozen kwaliteitsniveau. De vaststelling van het kwaliteitsniveau is aan u voorbehouden. Hiervoor hebben wij diverse beheervisies opgesteld, waarin beleidsdoelstellingen voor de diverse kapitaalgoederen zijn vastgesteld. In het vervolg van dit hoofdstuk is per soort kapitaalgoed op hoofdlijnen een relatie met de relevante beleidskaders gelegd.

Algemene Kaders

Voor het realiseren van een kwaliteitsverbetering in het ontwerp, de inrichting en het beheer van de openbare ruimte hebben wij de beleidskaders vastgelegd in de Raamnota Openbare Ruimte (2006). De Raamnota bevat concrete richtlijnen en referentiebeelden over het gewenste beeld van de openbare ruimte. De Raamnota is een integrale paraplunota, wat wil zeggen dat de specifieke beleidsnota's (bijvoorbeeld de Groenstructuurvisie) voldoen aan de richtlijnen uit de Raamnota.

Naast de Raamnota is de notitie IBOR Assen (2007) vastgesteld. In deze notitie hebben wij kwaliteitsniveaus vastgesteld voor het Integrale Beheer van de

Openbare Ruimte (IBOR). Voor de gehele stad geldt het kwaliteitsniveau Basis als minimum en voor een aantal delen van de stad geldt het niveau Hoog. In de notitie IBOR Assen is bovendien vastgesteld dat al bij de ontwikkeling van plannen nadrukkelijk rekening gehouden wordt met het beheer. In de besluitvorming over dit soort projecten moeten wij daarom altijd een beheerparagraaf opnemen.

Tevens is het Waterplan Assen koerst op helder water (2006) vastgesteld. In het Waterplan hebben wij de gezamenlijke visie, ambities op gebied van water in relatie tot ruimtelijke ordening van de gemeente en de waterschappen vastgelegd.

Wegen

Het in stand houden van de wegen is in het jaarverslag en in de jaarrekening terug te vinden onder het programma Stads- en wijkbeheer en in het productrekening onder het beleidsproduct Wegbeheer.

Relevante beleidskaders

Beleidskader	vastgesteld	actualisatie voorzien in
Nota Wegbeheer Assen	2008	2012
Nota Integraal beheer openbare ruimte	2007	nog nb

In maart 2007 is u gevraagd een besluit te nemen over IBOR en het gewenste onderhoudsniveau voor de gehele openbare ruimte hierbij vast te stellen. In de nota IBOR concludeerden wij dat het huidige wegbeheer- en groenbeheerbudget past bij het huidige areaal en de daarvoor gekozen onderhoudskwaliteit. Als aandachtspunt bij deze conclusie hebben wij echter ook aangegeven dat er geen rekening is ge-

houden met de investeringen voor vervanging van de openbare ruimte aan het eind van de levensduur.

Om een goed inzicht, afstemming met andere belangen en prioritering te krijgen is een voortschrijdende planning nodig. Daarbij kijken wij steeds vier jaar vooruit met een doorzicht naar de werkvoorraad daarna (circa 5 tot 6 jaar). In 2009 hebben wij een integrale planning opgesteld voor 2010-2020 die o.a.

afgestemd is op het gemeentelijk rioleringsplan voor de periode tot 2013.

Vanaf 2007 proberen wij met de planningen ook aan te sluiten bij de gebieden waar zaken opgepakt worden in het kader van Gebiedsgericht Werken. Dit

door benodigde fysieke maatregelen in de openbare ruimte aan te laten sluiten bij de sociale maatregelen in een bepaald gebied. Duidelijk is dat sociale maatregelen zich lastiger in laten plannen dan fysieke maatregelen.

Financiën

De lasten voor de wegen bedragen			
Omschrijving (bedragen x €1.000)	2009	2010	
	realisatie	begroting	realisatie
Wegen	4.314	5.866	6.120

De nota wegbeheer (24 januari 2008) geeft inzicht in de werkwijze en financiering ten aanzien van deze herinrichtingsprojecten. Wij maken een integrale afweging ten aanzien van de prioritering van de projecten die voortkomen uit einde levensduur en slijtage van de inrichting, maatschappelijke vragen en bijvoorbeeld functiewijzigingen. De financiering van deze infrastructurele herinrichtingsprojecten komt uit een bijdrage uit de reserve straten en wegen (indien er ook sprake is van groot onderhoud), rioolfonds, externe financiering en subsidies en de algemene middelen.

De huidige meerjarenplanning geeft u inzicht in de projecten tot en met 2014. De benodigde bijdrage vanuit de reserve straten en wegen past voor deze jaren binnen de beschikbare middelen.

In 2010 is ruim €300.000 meer uitgegeven aan groot-onderhoudsprojecten welke vooruitgeschoven zijn in de tijd. Deze extra uitgaven worden gedekt door een onttrekking uit de reserve straten en wegen. De stand van deze reserve bedraagt ultimo 2010 €1.988.000. Op basis van de huidige planning ontstaat er geen tekort.

Afwijkingen en risico's

Een integrale planning en afweging van projecten houdt voor ons als wegbeheerder een risico in. Dit risico bestaat uit wegen die versleten zijn maar steeds onvoldoende prioriteit krijgen in een integrale afweging. Onze dienst Stadsbeheer moet als wegbeheerder de weg echter veilig houden en zal daarom maatregelen moeten nemen, waarvoor tot aan de vaststelling van de Nota Wegbeheer geen financiering was geregeld.

eerder de storting in de reserve straten en wegen na 2010 te verhogen met minimaal €600.000, dit zal worden gedaan door een jaarlijkse cumulatieve groei van €150.000.

Inmiddels hebben wij dit in het kader van de bezuinigingen teruggebracht naar een toename met €500.000, wat kan betekenen dat wij, ten gevolge van gebrek aan financiële middelen projecten pas in een later stadium kunnen uitvoeren.

Op twee manieren maakt de nota een inschatting van dit risico. Om dit risico af te dekken, besloten wij

Overige Infrastructuur

Het in stand houden van de overige infrastructuur is in het jaarverslag en in de jaarrekening terug te vinden onder het programma Stads- en wijkbeheer en in de productrekening als het beleidsproduct Verzorging overige infrastructuur.

Relevante beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld	Actualisatie voorzien in
Beleidsplan openbare verlichting	2009	nb
Beheersplan kunstwerken	in wording	nb
Duurzaam terreinbeheer en certificering	in wording	nb
Beleidsplan graffiti en wildplakken	in wording	nb
Beleids- en beheersplan VRI	in wording	nb

Het beleidsplan Openbare Verlichting is gericht op 35% energiebesparing en een evenredige reductie van CO₂-uitstoot, door het toepassen van dimbare installaties en invoering van LED-verlichting.

Financiën

De lasten voor de overige infrastructuur bedragen			
Omschrijving (bedragen x €1.000)	2009		2010
	realisatie	begroting	realisatie
Openbare verlichting	936	914	935
Kunstwerken	635	628	693
Bermen	337	304	273
Klein straatmeubilair	86	94	64
Schoonhouden openbare ruimte	1.673	1.760	1.586
Verkeersregelingen	386	426	363
Totaal	4.053	4.126	3.914

De stand van de voorziening Groot onderhoud kunstwerken is per ultimo 2010 €233.900 en is voornamelijk voldoende op niveau. Wij kiezen voor grootschalige vervanging van openbare verlichting, waarvoor budget beschikbaar is gesteld.

Afwijkingen en risico's

Voor de producten Onkruidbestrijding en Bermondherhoud hebben wij meer budget nodig in verband

met slechter uitvallende aanbestedingen. Het budget voor onkruidbestrijding is momenteel onvoldoende om het afgesproken IBOR-niveau te realiseren.

Een risico vormt het onderhoud van Schanskorven, deze groeien snel dicht met onkruid. Aangezien wij niet chemisch bestrijden, moet dit onkruid handmatig worden verwijderd om het op het afgesproken IBOR niveau te houden, hetgeen extra kosten met zich mee zal brengen.

Riolering en water

Het in stand houden van de riolering en waterhuishouding is in het jaarverslag en in de jaarrekening terug te vinden onder het programma Stads- en wijkbeheer en in de productrekening als het beleidsproduct Rioolbeheer en waterwegen.

Relevante beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld	Actualisatie voorzien in
Gemeentelijke Rioleringsplan Assen 2009-2012 (GRP)	2009	2012
Beleidsplan Waterwegen	-	2010 *i
Beheer van het openbaar vaarwater in Assen	2009	2011 *a

*i = in wording; *a=actualisatie

In januari 2009 hebt u het Gemeentelijk Rioleringsplan Assen 2009-2012 (GRP) en de bijbehorende maatstaven, het gewenste onderhoudsniveau voor het watersysteem vastgesteld. In het GRP concludeerden wij dat het huidige waterbeheer past bij het huidige areaal en de daarvoor gekozen maatstaven.

Om goed inzicht te krijgen, belangen te wegen en prioriteiten te stellen is een voortschrijdende planning nodig. Daarbij wordt steeds vier jaar vooruitgekeken met een doorzicht naar de werkvoorraad daarna (circa vijf tot zes jaar). In 2009 hebben wij een

integrale planning opgesteld voor 2010-2020 die o.a. afgestemd is op het gemeentelijk wegbeheer voor de periode tot 2013.

Vanaf 2007 sluiten onze planningen aan op de gebieden waar zaken opgepakt worden in het kader van gebiedsgericht werken. Dit door benodigde fysieke maatregelen in de openbare ruimte aan te laten sluiten bij de sociale maatregelen in een bepaald gebied. Duidelijk is dat sociale maatregelen zich lastiger in laten plannen dan fysieke maatregelen.

Financiën

De lasten voor riolering en water bedragen			(bedragen x €1.000)
Omschrijving	realisatie 2009	begroting 2010	realisatie 2010
Riolering beheer en klein onderhoud	4.357	5.073	4.679
Watergangen	294	298	336
Waterwegen	293	400	347
Totaal	4.943	5.771	5.362

De uitgaven met betrekking tot de riolering worden gedekt door inkomsten uit rioolheffingen. Voor de toekomstige vervangingen wordt ook gebruik gemaakt van een voorziening. Deze voorziening wordt jaarlijks gevoed met conform het in het GRP 2009-2012 vastgestelde bedrag. De stand per ultimo 2010 is €3,478 miljoen en de voorziening is voornamelijk op een voldoende niveau.

Afwijkingen en risico's

In het rioolbeheer voorzien wij geen afwijkingen op kwaliteitsniveau, financiën en/of risico's door achterstallig onderhoud en dergelijke. Derhalve zal, met uitzondering van tussentijdse beleids- en/of begrotingswijzigingen, de rioolheffing conform het GRP 2009-2012 ontwikkelen.

In het beheer van de waterwegen houden wij rekening met mogelijke afwijkingen op kwaliteitsniveau, financiën en/of risico's voor de volgende onderdelen:

Baggeren vaarwegen:

De vaarwegen zijn in 2008 gebaggerd. Medio 2015 zal rekening moeten worden gehouden met het onderhoudsbaggeren.

Onderhoud oeverconstructies:

Medio 2010 zijn we gestart met het actualiseren van de meerjarenplanning. Hierbij maken we gebruik van recent opgedane ervaringen met de damwanden en nader onderzoek. Op basis van de in het Beleidsplan Waterwegen vast te stellen uitgangspunten, kunnen wij de begroting bijstellen.

Voorzieningen Recreatievaart:

In 2011 gaan wij het beleid Beheer van het openbaar vaarwater in Assen evalueren. Afhankelijk van de uitkomsten en onze ambities kunnen wij de begroting bijstellen.

Groen

Het in stand houden van het groen is in het jaarverslag en de jaarrekening terug te vinden onder het programma Stads- en wijkbeheer en in de productrekening als het beleidsproduct Groenbeheer.

Relevante beleidskaders

Beleidskader	vastgesteld	actualisatie voorzien in
Groenstructuurvisie	2006	nb
Groenbeheervisie	2008	nb
Beleidsnota Natuur- en Milieueducatie	2009	nb
Stedelijk speelbeleidskader	2009	nb
Wijkspelplannen	2003	2010
Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte	2007	nb

De Groenstructuurvisie geeft onze lange termijnvisie voor het groen in Assen, om het groene karakter van Assen te bewaren en te versterken. De Groenstructuurvisie is het toetsingskader voor de ontwikkeling van ruimtelijke plannen en de basis voor het ontwikkelen van groenplannen.

Onze opgaven zijn: het versterken en in stand houden van de kwaliteiten en de functies, het versterken van en invullen van ontbrekende schakels in de groenstructuren en het versterken van de groene verbindingen tussen stad en omliggend landschap.

Tevens is de Groenstructuurvisie onze kapstok voor het opstellen van de Groenbeheervisie. Deze Groenbeheervisie geeft algemene kaders voor het beheer van het openbaar groen en richtlijnen voor het dagelijks onderhoud. Verder staan hierin de uitgangspunten voor het opstellen van gebiedsgerichte beheerplannen. De kwaliteitsniveaus voor het beheer zijn door u vastgesteld aan de hand van de kwaliteitscatalogus IBOR: Integraal Beheer Openbare Ruimte. Als aandachtspunt hebben wij bij het raadsvoorstel aangegeven dat geen rekening is gehouden met de

investeringen voor vervanging van de openbare ruimte aan het eind van de levensduur.

De beleidsnota natuur- en milieueducatie geeft het belang van natuur- en milieueducatie en de accenten aan voor de komende jaren. De hoofdlijnen zijn het betrekken van bewoners bij hun leefomgeving; het samenwerken met maatschappelijke partners; het hebben van adequate stedelijke voorzieningen (een nieuw natuur- en milieueducatiecentrum) en voorzieningen in de wijken; het doorontwikkelen van het aanbod op basis van de vraag en maatschappelijke ontwikkelingen. De kwaliteit van de Asser natuur- en milieueducatie-activiteiten voldoet momenteel ruim voldoende aan de landelijke uitgangspunten, die overigens door de komende jaren door het Rijk meetbaarder worden gemaakt.

Ons Stedelijk speelbeleidskader geeft de kaders en ambities voor het buitenspelen in Assen voor de lange termijn. De nota geeft het belang van buitenspe-
Financiën.

len aan voor de gezondheid en ontwikkeling van kinderen en voor de leefomgeving. De hoofdlijnen zijn: een goede kwaliteit en maatwerk afgestemd op de behoeften.

De accenten voor de komende jaren zijn spelaanleidingen en natuurspeelplekken, normering voor de wijken, het organiseren van activiteiten in samenwerking met jongerenwerk, sportbuurtwerk en natuur- en milieueducatie.

Het stedelijk speelbeleidskader geeft de algemene randvoorwaarden voor de Wijkspaanplannen. In de Wijkspaanplannen hebben wij per wijk geregeld hoe de concrete spreiding van de voorzieningen zou moeten zijn en hoe nieuwe speelvoorzieningen met draagvlak gerealiseerd kunnen worden.

De kwaliteitsniveaus voor het beheer hebben wij vastgelegd in de kwaliteitscatalogus integraal beheer openbare ruimte.

omschrijving (bedragen x €1.000)	2009	2010	
	realisatie	begroting	realisatie
Plantsoenen	4.154	4.172	4.027
Bossen en natuurterreinen	306	295	364
Kinderboerderijen	388	294	337
Groenonderhoud recreatierreinen	352	335	345
Speelreinen	346	193	340
Totaal	5.546	5.289	5.413

Het huidige budget is net toereikend voor regulier beheer op basis van de afgesproken IBOR-kwaliteitsniveaus. Binnen de beheerbudgetten is geen ruimte voor het renoveren/vervangen van verouderd groen.

Afwijkingen en risico's

Het grootschalig renoveren van groen gebeurt projectmatig in de periode 2007-2010. Het renoveren van groen is structureel nodig om aan de afgespro-

ken kwaliteitsniveaus (Raamnota Openbare Ruimte, Groen-structuurvisie, IBOR kwaliteitscatalogus) te kunnen blijven voldoen. Voor de periode vanaf 2011 gaan wij een nieuw renovatieprogramma opstellen met bijbehorende structurele financiering.

Met de plannings sluiten wij aan bij de gebieden waar zaken opgepakt worden in het kader van herinrichtingsprojecten, onderhoud aan wegen en riolen. Waar mogelijk sluiten wij ook aan bij de planning van gebiedsgericht werken.

Begraven

Het in stand houden van de begraafplaatsen is in het jaarverslag en de jaarrekening terug te vinden onder het programma Stads- en wijkbeheer en in de productrekening als het beleidsproduct Begraven.

Relevante beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld	Actualisatie voorzien in
Beleidsnotitie begraafplaatsen	2007	nb
Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen	2003	2010
Nota Historie en Toekomst Noorder- en Zuiderbegraving	in wording	2010
Ruimingsplan De Boskamp	in wording	nb
Inrichtingsplan De Boskamp	in wording	nb
Beheerplan De Boskamp	in wording	nb

De beleidsnota begraafplaatsen geeft de kaders aan voor beleid en uitvoering voor de lange termijn. Onze doelen zijn: het zorgen voor kwalitatief goed begraven op de korte en lange termijn; het waarborgen van de begraafcapaciteit; het bieden van kwalitatief goede begraafplaatsen waar kostendekkend wordt begraven; het op peil houden van de bijdrage die de begraafplaatsen leveren aan de groene kwaliteiten van Assen en aan de openbare ruimte. Projectmatig maken wij momenteel de inhaalslag van bestaande situatie naar de doelen van de beleidsnota.

Het begraven moet voldoen aan wettelijke eisen (Wet op de Lijkbezorging). Het groenbeheer en het paden-onderhoud op de begraafplaatsen voldoet aan de afgesproken IBOR-kwaliteitsniveaus (basis), echter het totale beheer van de begraafplaatsen moet kwalitatief beter geborgd worden door het opstellen van beheerplannen. Hetzelfde geldt voor cultuurhistorisch waardevolle (graf)monumenten.

Financiën

De lasten voor de begraafplaatsen bedragen			
Omschrijving (bedragen x €1.000)	2009	2010	
	realisatie	begroting	realisatie
Begraafplaatsen	633	580	692

Afwijkingen en risico's

Het huidige budget is net toereikend voor regulier beheer van de begraafplaatsen en de opstellen. Er is geen budget voor het renoveren van verouderd groen en/of andere voorzieningen op de begraafplaats.

Eén van de onderdelen van het project Uitvoeringsprogramma Begraafplaatsen is meer inzicht krijgen

in beheerkwaliteiten en het bijbehorend budget. Ook komen wij met een raadsvoorstel voor de toekomstige functies van de Noorder- en de Zuiderbegraafplaats en de bijbehorende beheerkwaliteiten en budgetten. Onze verwachting is dat de huidige budgetten niet toereikend zijn voor instandhouding.

Gebouwen

Het onderhoud van de gebouwen is in het jaarverslag en in de jaarrekening terug te vinden in meerdere programma's en onder diverse beleidsproducten in de productrekening.

Relevante beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld	Actualisatie voorzien in
Contourennota vastgoed 2009-2013	2009	2013

De afdeling Vastgoed fungeert als middelenafdeling en draagt daarbij zorg voor het huisvesten van beleidswensen. De afdeling Vastgoed heeft tevens een controlefunctie en zal daarbij kritische vragen stellen aan de betrokken beleidsafdelingen die vastgoed inzetten ten behoeve van de beleidsdoelen.

Het beheer en onderhoud van bestaand bezit is één van de kerntaken van de afdeling. Bij het onderhoud van gebouwen wordt gedifferentieerd naar het kwaliteitsniveau van het onderhoud gekeken op basis van zogenaamde conditiemetingen gebaseerd op de NEN 2767-normen.

Financiën

De lasten voor de gebouwen bedragen			
Omschrijving (bedragen x €1.000)	2009	2010	
	realisatie	begroting	realisatie
Gebouwen Bedrijfsvoering	808	825	801
Gebouwen Stads- & wijkbeheer		76	150
Gebouwen Onderwijs	225	221	309
Gebouwen Kunst & Cultuur		36	77
Gebouwen Sport & Ontspanning	1.957	1.616	1.476
Gebouwen Zorg & Welzijn	1.097	1.295	1.159
Parkeergarages	58		31
Multifunctionele accommodaties		551	352

De lasten voor de gebouwen bedragen			
Omschrijving (bedragen x €1.000)	2009	2010	
	realisatie	begroting	realisatie
Overige gebouwen	533		204
Totaal	4.678	4.620	4.559

Op basis van meerjarige onderhoudsprogramma's begroten wij per gebouw de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden. Deze onderhoudsprogramma's worden regelmatig geactualiseerd. De jaarlijkse uitgaven kunnen fluctueren. Om dit effect enigszins te nivelleren werken wij met onderhoudsvoorzieningen per beleidsproduct. Voor een aantal qua opper-

vlakte kleinere gebouwgroepen gaan wij wenselijkheid en noodzaak van een onderhoudsvoorziening in beeld brengen.

Het groot onderhoud aan gebouwen kent een cyclisch verloop. Om de jaarlijkse lasten van het cyclisch onderhoud te kunnen egaliseren hebben wij onderhoudsvoorzieningen ingevoerd.

Onderhoudsvoorzieningen

De stand van de onderhoudsvoorzieningen is:			(bedragen x €1.000)
Voorziening onderhoud	Benodigd vanuit onderhoudsplan	Stand voorziening ultimo 2010	Storting 2010
Gebouwen Bedrijfsvoering		581	44
Gebouwen Stads- & wijkbeheer		67	23
Gebouwen Onderwijs		1.207	300
Gebouwen Kunst & Cultuur		66	-
Gebouwen Zorg & Welzijn		426	15
Gebouwen Sport & Ontspanning		714	148
Gebouwen multifunctioneel		74	74
Parkeergarages			
Overige gebouwen			
Totaal		3.135	604

De huidige stand van de voorzieningen is voldoende om de onderhoudsprogramma's te kunnen bekostigen.

Inleiding

De financierings- of treasuryparagraaf is een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de gemeentelijke financieringsfunctie. De Wet financiering decentrale overheden (Fido) en het Treasurystatuut gemeente Assen vormen het beleidskader waarmee en waarbinnen de financiering van het geheel van gemeentelijke activiteiten, investeringen en projecten zijn beslag krijgt. De fi-

nancieringsparagraaf in de begroting en het jaarverslag is de jaarlijkse uitwerking/invulling ervan.

Organisatie treasury

Met het treasurystatuut zijn verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van gemeentelijke treasurytaken geformaliseerd.

Algemene ontwikkelingen

Het gemeentelijk beleid is gericht op een zo efficiënt en doeltreffend mogelijke financiering van de gemeentelijke huishouding, alsmede op het beheer en de beheersing van de geldstromen daarbinnen. Voorkoming en beheersing van financiële risico's zijn daarbij belangrijke doelstellingen. Daartoe dient bij de invulling van het beleid in ieder geval - in de lijn van de Wet Fido- te worden voldaan aan de volgende randvoorwaarden:

- Het aangaan en verstrekken van leningen is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak (de gemeente mag geen bankiersfunctie vervullen).
- Het uitzetten van tijdelijk overtollige middelen moet een prudent karakter hebben.

Wij zijn normaliter een vragende gemeente. Onze financieringspositie is doorgaans zodanig dat wordt gewerkt met een financieringstekort. In 2010 zijn forse uitgaven gedaan voor meerdere projecten zoals De Nieuwe Kolk en Kloosterverste. Naast financiering met de beschikbare vaste geldleningen en reserves/voorzieningen is in de financieringsbehoefte zo veel mogelijk voorzien via goedkoop kort geld in de vorm van daggeld en kasgeldleningen. Wij zijn ter consolidatie van de vlottende schuld drie overeenkomsten van vaste geldlening aangegaan tot een bedrag van €19 miljoen en hebben daarmee een groot deel vaste financiering tegen lage tarieven kunnen regelen. Daarnaast is in 2010

een vaste geldlening gestort ad €25 miljoen Deze lening maakt deel uit van zes langlopende geldleningen (€60 miljoen.) waarvoor in 2008 overeenkomsten zijn aangegaan om vaste financiering met name voor De Nieuwe Kolk voor een groot deel veilig te stellen.

Eind september 2009 is de gemeente toegetreden tot de overeenkomst tussen Essent en het Duitse RWE. Voor de hiermee gepaard gaande aandelenverkoop heeft de gemeente destijds €37,9 miljoen ontvangen.

Wij hebben met inachtneming van het Treasurystatuut deze opbrengst gespreid weggezet bij drie partijen in de vorm van zakelijke spaarrekeningen waarvan het saldo dagelijks opvraagbaar is. Wij kunnen dus ieder moment -wanneer financieringspositie en marktomstandigheden daartoe aanleiding geven- vrij over de saldi beschikken.

Tot en met 2019 kan in verband met de Essent-aandelenverkoop nog ongeveer €15,6 miljoen tegemoet worden gezien, zijnde ons aandeel in de gefaseerde terugbetaling van de financiering van het netwerkbedrijf Enexis en de vrijval van reserveringen voor bedrijfs- en belastingrisico's. Een en ander is afhankelijk van de feitelijke afwikkeling van de garantstellingen. Voor deze uitgestelde ontvangstdelen krijgen wij rente. Attero (Essent Milieu) en het Publiek Belang Elektriciteitsproductie (Borssele) zijn buiten de aandelenverkoop gebleven.

beloop vaste schuld (bedragen x €1 miljoen)

Omschrijving/jaar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
vaste schuld ultimo 2010	52	51	60	59	52	61	103

In 2010 is er in totaal €2 miljoen op de vaste leningen afgelost en voor €44 miljoen nieuw geld gestort; per saldo dus €42 miljoen meer vaste schuld ten opzichte van 2009.

Treasurybeheer

De kern van de treasuryactiviteiten bestaat uit zogenaamd risicobeheer. Het gaat daarbij in hoofdzaak om rente-, krediet- en liquiditeitsrisico's.

Renterisicobeheer

Het gemeentelijk rentebeleid en de rentevisie voor de korte en middellange termijn worden bij aanvang van een nieuwe bestuursperiode geëvalueerd en bij die gelegenheid in principe voor de gehele periode vastgesteld. Tussentijds, bij de opstelling van de begroting en de Voorjaarsnota, toetsen wij ons rentebeleid en stellen wij onze beleidsuitgangspunten zo nodig bij.

Voor het bepalen van de rentevisie is doorgaans geen harde informatie beschikbaar. Op basis van de actuele economische situatie en de daarin voorziene ontwikkelingen hebben wij eigen inschattingen gemaakt. Wij

hebben ons daarbij laten leiden door opvattingen en inzichten die daaromtrent bij onze huisbankier Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en bij andere in dit vakgebied opererende instellingen bestonden.

De Europese Centrale Bank heeft in 2010 de herfinancieringsrente niet veranderd. Deze staat sinds 7 mei 2009 op 1%. De rentepercentages in de markt hebben zich in 2010 op een laag niveau bewogen. Enerzijds werd voor de weggezette gelden een laag rentepercentage vergoed. Anderzijds waren de percentages voor opgenomen geld ook erg laag. Aangezien wij per saldo vragend zijn, konden wij door middel van dag- en kasgeldleningen gunstig gebruik maken van de zeer lage tarieven op de geldmarkt.

De percentages voor 2010 staan in de onderstaande tabel weergegeven.

Rente-uitgangspunten 2010		
Omschrijving/begrotingsjaar	Begroting 2010	Rekening 2010
Calculatierente interne financiering	5,5%	5,5%
Calculatierente externe financiering tot kasgeldlimiet	4,0%	gemiddeld 0,45%
Calculatierente externe financiering boven kasgeldlimiet	5,5%	gemiddeld 4,3%
Rentebijdragen reserves Algemene Dienst	2,0%	2,0%
Renteverrekening met Grondbedrijf	4,5%	4,5%
Calculatierente interne doorbelasting	5,0%	5,0%

Renteparagraaf/overzicht kapitaallasten

Lasten (bedragen x €1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Rekening 2010
Rente vaste geldleningen	2.208	3.191	3.336
Rente reserves en voorzieningen	4.881	5.487	6.371
Rente kort geld financiering	323	2.747	246
Rente rekening-courant Grondbedrijf	257	74	59
Diverse rentekosten	15		66
Vergoedingsrente gemeentelijke heffingen	17		1
Voordeel renteomslag	389	1.132	
Totaal	8.090	12.631	10.179

Baten (bedragen x €1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Rekening 2010
Rente geldleningen en instellingen	5	4	4
Rente rekening-courant Grondbedrijf	-	382	
Diverse rentebaten	5		
Rente belegging overtollige financieringsmiddelen	475		
Invorderingsrente gemeentelijke heffingen	3		
Rente-investeringen	7.173	11.147	8.582

Baten (bedragen x €1.000) Omschrijving	Rekening 2009	Begroting 2010	Rekening 2010
Rentebelegging in Revolving Fund SVN	3	3	3
Rente voorfinanciering in verband met Kloosterverste	78		
Bouwrente De Nieuwe Kolk	348	1.095	1.489
Nadeel renteomslag	-		
Totaal	8.090	12.631	10.079

Toepassing kasgeldlimiet en renterisiconorm

In overeenstemming met de Wet Fido wordt bij het renterisico onderscheid gemaakt tussen:

- het risico van de vlottende schuld door kasgeldlimiet en
- het risico van de vaste schuld door de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is bedoeld om het renterisico van korte financiering te beperken door de mogelijkheid van het financieren met kort geld te begrenzen. De limiet is een vast percentage (8,5) van de totale lasten van de begroting en kwam voor 2010 uit op €20,4 miljoen. Dit betekent dat maximaal voor dit bedrag met kort geld mag worden gefinancierd. De gemeente moet ingeval van overschrijding bij de toezichthouder (provincie) een plan indienen om

binnen de kasgeldlimiet te blijven. Dit zal neerkomen op het aantrekken van vaste geldleningen. Wij proberen dit echter zo lang mogelijk uit te stellen, omdat kort geldfinanciering doorgaans aanmerkelijk goedkoper is dan vast geld.

De gemeente kende daarom de eerste twee kwartalen van 2010 een overschrijding van de kasgeldlimiet als gevolg van de kasgeldfinanciering van projecten als Kloosterverste en vooral De Nieuwe Kolk. De laatste twee kwartalen ontstond er weer royaal ruimte door de storting in juli van een vaste geldlening ad €25 miljoen en in augustus van drie leningen met een totaalbedrag van €19 miljoen. Daarmee voldeden wij aan de wettelijk voorgeschreven situatie.

In de onderstaande tabel staan de kwartaalgemiddelden over het gehele jaar weergegeven.

Tabel Kasgeldlimiet

	Kasgeldlimiet 2010; gemiddelde van de kwartaaloverzichten	(bedragen * €1.000)
	Omvang begroting (=grondslag)	240.000
1.	Toegestane kasgeldlimiet	
	- in procenten van de grondslag	8,5
	- in bedrag	20.400
2.	Omvang vlottende schuld	59.158
	(opgenomen gelden < 1 jaar, schuld in rekening-courant, gestorte gelden door derden < 1 jaar, overige geldleningen niet zijnde vaste schuld)	
3	Vlottende middelen	37.533
	(contante gelden in kas, tegoeden in rekening-courant, overige uitstaande gelden < 1 jaar)	
4.	Toets kasgeldlimiet	
	a. totaal netto vlottende schuld (2-3)	21.626
	totaal overschot vlottende middelen (3-2)	
	b. toegestane kasgeldlimiet ⁽¹⁾	20.400
	c. ruimte (+) / overschrijding (-) (b-a)	- 1.226

Renterisiconorm

De renterisiconorm is bedoeld om te voorkomen dat wij in een bepaald jaar geconfronteerd worden met, in verhouding tot de totale vaste schuld, forse renteherzienings- en herfinancieringsproblemen. De norm is een percentage (20%) van het begrotingstotaal. Voor Assen bedroeg de renterisiconorm €44,8 miljoen

Dit betekent dat in 2010 de som van de vaste geldleningen waarvan de rente wordt herzien en de noodzakelijke herfinancieringen (bijvoorbeeld aflossingen van geldleningen) beneden de €44,8 miljoen moest blijven. Uit het onderstaande overzicht blijkt, dat voor 2010 ruimschoots aan de renterisiconorm is voldaan.

Renterisiconorm 2010		(bedragen * €1.000)
1a	Renteherziening vaste schuld o/g	0
1b	Renteherziening vaste schuld u/g	0
1	Netto renteherziening vaste schuld (1a-1b)	0
2	Betaalde aflossingen	1.953
3	Renterisico op vaste schuld (1+2)	1.953
4	Renterisiconorm	48.000
5	Ruimte	46.047
Berekening renterisiconorm:		
	Begrotingstotaal	240.000
	Percentageregeling	20
	Renterisiconorm	48.000

Koers- en kredietrisicobeheer

Het treasurystatuut schrijft voor dat de gemeente bij uitzettingen uit hoofde van treasury zich beperkt tot die producten waarbij geen koersrisico wordt gelopen. Uitzettingen dienen uitsluitend te gebeuren bij Nederlandse overheden en andere publiekrechtelijke lichamen die volledig solvabel zijn, alsmede bij financiële instellingen die over de bij het treasurystatuut vereiste creditrating beschikken. Bij algemene ontwikkelingen is in dit verband al ingegaan op het wegzetten van de verkoopopbrengst van de Essent-aandelen. Bij deze uitzetting in de vorm van dagelijks opvraagbare spaartegoeden wordt voldaan aan de criteria van het Treasurystatuut. Ten aanzien van het verstrekken van leningen en garanties uit hoofde van de publieke taak wordt een zeer terughoudend beleid gevoerd. Wij achten het verstrekken van leningen en garanties en het aangaan van financiële participaties geen taak van de gemeente Assen. Waar de gemeente vroeger veel garanties verstrekke ten behoeve van de financiering van de woningbouw, gebeurt dit tegenwoordig door de nationale hypotheekgarantie voor particulieren en door

het waarborgfonds sociale woningbouw voor de woningbouwcorporaties.

Assen kent een beperkt aantal langlopende beleggingen. Deze zijn veelal historisch bepaald en/of door bijzondere omstandigheden ontstaan. Het betreft deelnemingen uit hoofde van de publieke taak in de aandelenkapitalen van nutsbedrijven (WMD, Enexis, Attero, PBE Borssele), BNG en Groningen Airport Eelde. De revenuen van deze beleggingen in de vorm van dividenden of een aandeel in de verliesafdekking zijn in de rekening verantwoord.

In verband met de toetreding in 2009 tot de overeenkomst tussen Essent en RWE neemt de gemeente nog deel in enkele rechtspersonen om gezamenlijk aansprakelijkheden zo veel mogelijk te beperken en de afwikkeling zo gestructureerd mogelijk te laten verlopen. Naast deze deelnemingen zijn in verband met de overeenkomst met RWE nog een paar leningen verstrekt. Deze en de reeds bestaande leningen u/g zijn in het volgende overzicht opgenomen.

Overzicht aan derden verstrekte geldleningen		(bedragen x €1.000)	
Kredietnemer	Risico/zekerheid	Schuld restant	% totaal
Enexis Aandeelhoudersleningen; vloeien voort uit overeenkomst Essent/RWE; ter financiering netwerkbedrijf; aflossing gebeurt in vier termijnen tot en met 2019	Nauwelijks risico, solvabel bedrijf	10.368	67
RWE (vloeit voort uit overeenkomst Essent/RWE; aandeel in geschatte terugontvangst in 2011 en 2015 van reserveringen voor garanties en zekerheden)	Het beheer van de fondsen is ondergebracht bij één of meerdere kredietwaardige financiële instellingen	2.304	15
Alescon (geldleningen ten behoeve van hypothecaire geldleningen personeel)	In de overeenkomst met Alescon is bepaald dat de inkomsten van de lening worden doorbetaald aan de gemeente, zo ook de opbrengst bij een eventueel gedwongen verkoop. Verder wordt het risico beperkt, omdat Alescon een gemeenschappelijke regeling is	47	1
Gemeentelijk personeel (hypothecaire leningen ten behoeve van aankoop van een woning)	Recht van hypotheek	1.027	7
Enexis (voorheen Essent) (achtergestelde lening)	Nauwelijks risico; solvabel bedrijf	884	5
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (Startersleningen)	De ingelegde gelden komen terug via het revolvingstelsel	840	5
Totaal		15.470	100

Liquiditeits- en financieringsrisicobeheer

Realisatie van gunstige renteresultaten en minimalisering van kosten zijn uitgangspunt van beleid. Met het oog op eenduidigheid en vanuit efficiencyoverwegingen lopen de geldstromen bijna volledig via de rekening-courant bij onze hoofdbankier, de bank Nederlandse gemeenten. Verder is voortdurend gewerkt aan de verbetering van het inzicht in de planning en beheersing van de interne en externe geldstromen. Mede aan de hand hiervan kon worden bepaald in welke mate en op welke wijze er geld moest worden opgenomen en uitgezet.

Doel

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moeten gemeenten een paragraaf 'Verbonden Partijen' opstellen. Het doel van deze paragraaf is op een centrale plaats inzicht verschaffen in, en informatie verstrekken over, alle partijen waarmee de gemeente bestuurlijke en financiële banden onderhoudt.

Inzicht hierin is relevant omdat betrokken partijen:

- direct of indirect belast (kunnen) zijn met uitvoering van beleid dat door de gemeente aan de betreffende partij is overgedragen;
- daarmee gemeentelijke middelen gemoeid kunnen zijn en financiële risico's worden gelopen.

Definitie 'verbonden partijen'

Een 'verbonden partij' is een privaot- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Organisaties, waarmee een subsidierelatie is aangegaan, vallen volgens de toelichting in het BBV buiten deze indeling.

Beide belangen houden het volgende in:

- bestuurlijk gemeentelijke zeggenschap uit hoofde van tegenwoordiging in het bestuur dan wel uit hoofde van stemrecht;
- financieel gemeentelijk aansprakelijkheid ten aanzien van aan betrokken partij beschikbaar gestelde financiële middelen die niet verhaalbaar zijn bij faillissement of het bedrag waarvoor de gemeente aansprakelijk gesteld kan worden indien de partij haar verplichtingen niet nakomt.

Algemene beleidslijn

De gemeente Assen verbindt zich in principe alleen bestuurlijk en financieel jegens een derde als deze verbintenis een duidelijk aantoonbare meerwaarde oplevert ten opzichte van alternatieven zoals 'zelf doen'.

Dit wordt gekozen met het oog op het realiseren van (een) specifieke beleidsdoelstelling(en) hetzij vanuit:

- bestuurlijke overwegingen;
- dan wel vanuit een oogpunt van doelmatigheid en doeltreffendheid;
- dan wel vanuit financieel-economische overwegingen.

Beleidsuitvoering en overzicht 'verbonden partijen' in 2009

Verbetering aansturing verbonden partijen

In augustus 2010 is de notitie 'verbetering aansturing verbonden partijen' ter kennisname aan uw raad aangeboden. Deze notitie bouwt voort op twee eerder verschenen documenten, te weten een notitie over de risicofactoren van gemeenschappelijke regelingen uit 2006 en de notitie 'Verbonden partijen' van de Vereniging van Drentse Gemeenten. Met de nieuwe notitie 'verbetering aansturing verbonden partijen' hebben wij de uitgangspunten vastgelegd voor de aansturing. Per soort verbonden partij zijn de sturingsprincipes opgenomen die de ambtelijke organisatie als ook het college de mogelijkheid geeft in een vroeg stadium (proactief) te sturen.

In 2011 zal de notitie ambtelijk verder worden uitgewerkt door middel van een implementatieplan met daarin tenminste aandacht voor de taken, rollen en bevoegdheden, de inpassing in de Asser P&C-cyclus en PDCA-cyclus, de correcte verrekening van kosten met aandacht voor verkapte bijdragen en/of ongeoorloofde staatssteun en of de bestaande bevoegdheden van gemeenschappelijke regelingen aansluiten op hun taken.

Bezuinigingen op verbonden partijen

In het kader van de gemeentelijke bezuinigingen is in de relatie met onze gesubsidieerde instellingen en gemeenschappelijke regelingen het standpunt sa-

men trap op en samen trap af afgesproken. Om die reden hebben wij in het najaar 2010 onze verbonden partijen aangekondigd, in een periode van twee jaar zeven procent te gaan bezuinigen op de reguliere bijdrage. Voor het jaar 2011 betreft het drie procent en voor het jaar 2012 komt daar nog vier procent bij, beiden berekend over de verleende regu-

liere bijdrage over het jaar 2010. Voorwaarde daarbij gesteld is dat deze bezuiniging niet mag leiden tot een verlaging van het huidige prestatieniveau. Over de voortgang van de realisatie van deze bezuiniging zal in de loop van het jaar 2011 worden gerapporteerd.

Overzicht Verbonden partijen

Toelichting:

De met een *) aangeduide partijen zijn voortgekomen uit de overeenkomst tussen Essent en RWE. De voormalige aandeelhouders van Essent nemen in dezelfde verhouding deel in deze rechtspersonen om gezamenlijk aansprakelijkheden zo veel mogelijk te beperken en de afwikkeling van de genoemde overeenkomst zo gestructureerd mogelijk te laten verlopen.

Door de bijzondere structuur van de rechtspersonen vertonen de jaarrekeningen geen winst- en verliesrekening van betekenis en vloeien daaruit geen dividenduitkeringen voort.

Alescon

Plaats	Hoogeveen
Doel	Participatie en reïntegratie werkzoekenden (WSW)
Bestuurlijk belang	GR; lid DB en AB
Financieel belang	Jaarlijkse exploitatiebijdrage
Verstrekt	€788.262

Toelichting

De uitvoeringsovereenkomst (2009-2010) met Alescon is geëvalueerd. Eén van de prestatieafspraken is de doorstroming van sociale werkplaatsmedewerkers van 'binnen naar buiten'. Uit de evaluatie blijkt dat Alescon ondanks de recessie de afgesproken streefcijfers heeft gehaald, met uitzondering van de detacheringen. Op basis van de positieve resultaten uit de evaluatie is op 17 december 2010 een nieuwe uitvoeringsovereenkomst getekend voor de jaren 2011-2012.

De uitvoeringskosten van Alescon zijn sterk afhankelijk van de conjunctuur. In het jaar 2010 heeft Alescon vanwege rijksbezuinigingen een aanzienlijk pakket aan maatregelen opgesteld om de komende jaren, met ingang van 2011 fors te bezuinigen.

Bank Nederlandse Gemeenten nv

Plaats	Den Haag
Doel	Bank
Bestuurlijk belang	Inbreng kapitaal/ dividend
Financieel belang	Aandeelhouder
Ontvangen	€212.400 (dividend)

Claim Staat Vennootschap bv *)

Plaats	Den Bosch
Doel	Bundeling belang in verband met potentiële schadeverdering op de Staat met betrekking tot indirect geleden schade als gevolg van de splitsingswetgeving
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder
Financieel belang	Deelneming in kapitaal.

Cross Border Lease Vennootschap bv *)

Plaats	Den Bosch
Doel	Deelneming in CBL-fonds ter afdekking van eventuele verliezen voortvloeiende uit in het verleden afgesloten CBL-overeenkomsten met Amerikaanse investeerders
Bestuurlijk belang	Deelneming in kapitaal
Financieel belang	Aandeelhouder

CV VAMIJ

Plaats	Zwolle
Doel	Financiering bouw geïntegreerde vuilverbrandingsinstallatie.
Financieel belang	Deelname in kapitaal
Verstrekt	€751.000

Eems Dollard Regio (EDR)

Vestigingsplaats	Nieuweschans
Doel	Economische en culturele stimulering.
Bestuurlijk belang	Lid openbaar lichaam.
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage.
Verstrekt	€5.147

Enexis Holding nv

Vestigingsplaats	's Hertogenbosch
Doel	Nutsbedrijf, distributie en transporteren van energie, netwerkbeheer
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder
Financieel belang	Inbreng kapitaal/dividend
Ontvangen	€454.500

Aterro Holding nv

Vestigingsplaats	Arnhem
Doel	Vuilverwerking
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder
Financieel belang	Inbreng kapitaal/ \dividend
Ontvangen	€57.600

Gemeenschappelijke Kredietbank Drenthe

Plaats	Assen	
Doel	Sociale kredietverstrekking	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	GR; lid DB en AB	De uitvoeringskosten van de GKB zijn sterk afhankelijk van de conjunctuur. Ook in 2010 was sprake van een forse toename van het beroep op de schuldhulpverlening. Met ingang van 1 januari 2010 hebben we de regie van de GKB overgenomen van de ISD. Hiervoor hebben we met de GKB een raamovereenkomst afgesloten, waarin is opgenomen dat we alleen bijdragen in de kosten van de schuldhulpverlening en niet in de exploitatie van de GKB.
Financieel belang	Handhaving kostendeekkende exploitatie	

Gemeenschappelijke regeling Assen en waterschap Hunze en Aa's

---

Plaats	Assen
Doel	Aanleg instandhouding beheer en onderhoud systemen individuele behandeling afvalwater
Bestuurlijk belang	Lichte GR zonder gemeenschappelijke bestuursorganen
Financieel belang	Geen directe financiële verplichting.

Gemeenschappelijke regeling Assen en Waterschap Noorderzijlvest

---

Plaats	Assen
Doel	Aanleg instandhouding beheer en onderhoud systemen individuele behandeling afvalwater.
Bestuurlijk belang	Lichte GR zonder gemeenschappelijke bestuursorganen
Financieel belang	Geen directe financiële verplichting.

Gemeenschappelijke regeling ICO Centrum voor Kunst en Cultuur

---

Plaats	Assen	
Doel	Afwikkeling en verevening frictiekosten vm. Personeel	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	GR; lid DB en AB	De afwikkeling van de GR zal in 2011 plaatsvinden. De intentie is dat dit binnen het daarvoor ingestelde frictiebudget kan worden uitgevoerd. Risico hierin is de afhandeling van medewerkers vallend onder het sociaal plan.
Financieel belang	Aandeel afwikkeling	
Verstrekt	€0	

Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Drenthe

Plaats	Assen	
Doel	Voorbereiden en uitvoeren activiteiten en diensten in het kader van de basisgezondheidszorg	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	GR; lid DB en AB	Het algemeen bestuur heeft in het jaar 2010 de nieuwe tekst van de gemeenschappelijke regeling vastgesteld. De GGD heeft definitief besloten om aan te sluiten bij de nieuwbouwplannen van de Veiligheidsregio Drenthe aan de Groene Dijk in Assen.
Financieel belang	Jaarlijkse exploitatiebijdrage	
Verstrekt	€1.186.080	

Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Noord- en Midden-Drenthe

---

Plaats	Assen	
Doel	Vorbereiden en uitvoeren activiteiten en diensten in het kader van de basisgezondheidszorg	<i>Toelichting</i> In 2010 is de GR geliquideerd. De definitieve afrekening met de deelnemende gemeenten is opge maakt en de GR is formeel opgeheven.
Bestuurlijk belang	GR; lid DB en AB	
Financieel belang	Activabeheer	

Hulpverleningsdienst Drenthe (HVD)

Plaats	Assen	
Doel	Hulpverlening bij brand en rampen en geneeskundige hulpverlening bij calamiteiten	<i>Toelichting</i> De gemeente Assen voert voor de HVD taken uit op het gebied van materieelbeheer, bereidt voor en verleent ondersteuning bij regionale oefeningen, en neemt deel aan preventieoverleggen. Voor het uitvoeren van deze activiteiten ontvangen we een vergoeding.
Bestuurlijk belang	GR; lid DB	
Financieel belang	Exploitatiebijdrage	
Ontvangen	€549.172	

Intergemeentelijke Sociale Dienst Assen

Plaats	Assen	
Doel	Uitvoering taken Wet werk en bijstand c.a.	<i>Toelichting</i> De uitvoeringskosten van de ISD zijn sterk afhankelijk van de conjunctuur. Het WWB-klientenbestand is in het jaar 2010 gestegen. Ultimo december 2009 zijn 1.607 uitkeringen verstrekt. Medio december 2010 bedroeg dit aantal 1.757. De toename van het aantal klanten is het grootst onder de jongeren tot 27 jaar en participatieklanten. In het jaar 2010 is een kwalitatief onderzoek uitgevoerd naar het meedoenbeleid. Uw raad heeft op basis van de resultaten van het onderzoek besloten het meedoenbeleid voor de periode 2011 tot en met 2014 te continueren, en om het jaar 2011 te gebruiken om de meedoenpremies om te buigen naar voorzieningen in natura. De werkelijke aantallen meedoenpremies kinderen 1.058 en chronisch zieken/gehandicapten/ouderen 336 wijken af van de begrote aantallen van respectievelijk 1.500 en 1.000.
Bestuurlijk belang	GR; lid van DB	
Financieel belang	Aandeel jaarlijkse exploitatie	
Verstrekt	€6.580.742	

Groningen Airport Eelde nv

Plaats	Eelde	
Doel	Personen- en vrachtvervoer	<i>Toelichting</i> De Europese Commissie heeft in november 2009 groen licht gegeven voor de baanverlenging. Op 1 oktober 2010 is de baanverlenging gegund. Met de werkzaamheden wordt begonnen zodra de raad van State uitspraak heeft gedaan over de laatste beroepsmogelijkheid. Deze uitspraak wordt in de loop van het jaar 2011 verwacht.
Bestuurlijk belang	Lid raad van toezicht	
Financieel belang	Inbreng kapitaal en bijdrage verliesafdekking	
Verstrekt	€105.621	

Openbaar en voortgezet onderwijs Noord en Midden-Drenthe

Plaats	Assen	
Doel	Bevordering van en zorg voor voortgezet onderwijs	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	Stichting	Met het Dr. Nassau College is afgestemd wat de gevolgen zijn voor de exploitatie en het weerstandsvermogen; dit vanwege het besluit tot nieuwbouw van de gebouwen Penta en Quintus. Het Dr. Nassau College wordt niet gecompenseerd voor het versneld afschrijven van de verbouwingen aan Quintus. Dit moet binnen de eigen begroting worden opvangen. Dit heeft gevolgen voor het weerstandsvermogen (zakt onder de 10% in 2013). Het Dr. Nassau College gaat maatregelen treffen om het weerstandsvermogen weer op peil te krijgen.
Financieel belang	Sluitende exploitatie	

Plateau Openbaar Onderwijs Assen

Plaats	Assen	
Doel	Bevordering van en zorg voor openbaar basisonderwijs	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	Bestuurscommissie ex Art. 82 Gemeentewet	In 2010 heeft Plateau het volledige bedrag Ruimte-scheppende maatregelen van €180.000 binnen haar eigen exploitatie opgevangen, door in te teren op haar reserves. Dit is echter geen structurele oplossing. In 2010 hebben we besloten Plateau financieel en organisatorisch te gaan ontvlechten, waardoor Plateau rente kan gaan genereren op haar eigen reserves en diensten goedkoper kan gaan afnemen, hetgeen moet bijdragen aan het invullen van de RSM.
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage conform financieel statuut	
Verstrekt	€270.000	

Publiek Belang Electriciteitsproductie bv (Borssele)

Plaats	's-Hertogenbosch	
Doel	Belang in Electriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland nv (EPZ)	
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder	
Financieel belang	Inbreng kapitaal/dividend	
Ontvangen	€63.400	

Recreatieschap Drenthe

Plaats	Diever	
Doel	Bevordering toerisme	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	GR; lid AB	Het recreatieschap heeft een Fonds Recreatie & Toerisme dat door de deelnemende gemeenten wordt gevoed. De stortingen zijn gebaseerd op een component in samenhang met de dagrecreatie (vaste bijdrage per gemeente) en een variabele component, gebaseerd op de toeristische overnachtingen per gemeente. Doel van het fonds is om financiële middelen snel en efficiënt beschikbaar te kunnen stellen voor nieuwe ontwikkelingen in het kader van recreatie en toerisme ten behoeve van de Drentse gemeenten.
Financieel belang	Exploitatiebijdrage	
Verstrekt	€62.347	In de raadsvergadering van 1 juli 2010 heeft opiniërende behandeling van de begroting 2011 van het recreatieschap plaatsgevonden. Het recreatieschap wil in het kader van de gemeentelijke bezuinigingen voor 2011 tot en met 2013 een bijdrage leveren van een bezuiniging van 5% door deze te halen uit de

bijdragen van de gemeenten in het bovengenoemde fonds. Dit betekent voor Assen dat haar bijdrage aan het fonds met hetzelfde percentage wordt verlaagd.

Regio Groningen-Assen 2030

Plaats	Groningen	<i>Toelichting</i> Uw raad heeft in februari 2010 ingestemd met de uitkomsten, de evaluatie en de uitgangspunten van het meerjareninvesteringsprogramma 2010-2020. De komende vier jaar wordt de jaarlijkse bijdrage met inang van het jaar 2011 met tien procent verlaagd. De regio had/heeft via de provincie Groningen circa €3 miljoen ondergebracht bij een tweetal IJslandse banken. Daarvan is €1,8 miljoen teruggehaald.
Doel	Samenwerking regio-ontwikkeling	
Bestuurlijk belang	Deelname convenant	
Financieel belang	Bijdrage in fonds/investering subsidie(s)	
Verstrekt	€1.300.272	

Regionaal Historisch Centrum Drents Archief

Plaats	Assen	<i>Toelichting:</i> In 2010 is gestart met de uitvoering van het project Drents Archief 3.0 waarin een nieuw publieksconcept wordt ontwikkeld. Daarbij wordt het gebouw gerenoveerd. Het project wordt bekostigd door bijdragen van SNN (EFRO), provincie Drenthe en gemeente Assen. Wij stellen hier vanaf het jaar 2011 tien jaar lang €70.000 voor beschikbaar. De uitvoering van het project ligt op schema. Het Rijk is van plan om te korten op de budgetten van de RHC's. De gevolgen hiervan voor de taakuitvoering van het Drents Archief is onduidelijk.
Doel	Gemeenschappelijk professioneel beheer Drents Archief en gemeente Assen	
Bestuurlijk belang	GR; lid DB	
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage in exploitatie	
Verstrekt	€123.700	

Stichting Drentse Bedrijven Locaties

Plaats	Meppel
Doel	Economische stimulering
Bestuurlijk belang	Lid stichtingsbestuur
Financieel belang	Subsidie
Verstrekt	€15.600

Stichting ICO Centrum voor Kunst en Cultuur

Plaats	Assen	<i>Toelichting</i> De mantelovereenkomst is opgezegd en er wordt gewerkt aan een nieuwe kaderstelling. In 2010 heeft het ICO de coördinatie voor Cultuurmenu en Cultuurtraject overgenomen van K&C Drenthe. Dit is een belangrijke stap naar een meer integraal aanbod op cultuureducatie en naar een centrale afstemming. Het ICO heeft een gering weerstandsvermogen en dat heeft te maken met forse bezuinigingen die door de gemeente aan het ICO zijn opgelegd.
Doel	Culturele vorming in de breedste zin van het woord	
Financieel belang	Jaarlijkse exploitatiebijdrage	
Verstrekt	€1.533.150	

Stichting VVV Drenthe Plus

Plaats	Beilen	
Doel	Bevordering toerisme	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	Lid raad van toezicht	De Stichting VVV Drenthe Plus is in april 2008 failliet verklaard. Het faillissement is nog niet afgehandeld.

STIVAM

Plaats	Zwolle	
Doel	Contracten afsluiten verwerking restfractie bij Essent	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	Lid AB + DB	Bij de voorbereidingen van het nieuwe restafvalcontract met Essent is afgesproken, dat de vijf gemeenten in Noord- en Midden-Drenthe vanaf 2007 ieder over een eigen, zelfstandig restafvalcontract zullen beschikken. Hiermee komt een einde aan de rol van de gemeente Assen als contractpartner voor restafval voor de GR Vuilverwijdering Regio Assen. Zie ook de toelichting bij de GR VRA.
Financieel belang	Kostendeckende exploitatie	
Verstrekt	€3.222	

Vereniging Drentse Gemeenten

Plaats	Westerbork	
Doel	Belangenbehartiging binnen Drenthe	
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap vereniging	
Financieel belang	Lidmaatschap vereniging	
Verstrekt	€20.000	

Vereniging Nederlandse Gemeenten

Plaats	Den Haag	
Doel	Belangenbehartiging, landelijk	
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap vereniging	
Financieel belang	Jaarlijkse contributie	
Verstrekt	€86.000	

Verkoop Vennootschap bv *)

Plaats	Den Bosch	
Doel	Maximalisatie uiteindelijke verkoopopbrengst; optimalisering risicoafdekking	
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder	
Financieel belang	Deelneming in kapitaal	

Vordering op Enexis bv *)

Plaats	Den Bosch	
Doel	Bundeling van belangen in de bruglening aan Enexis	
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder	
Financieel belang	Deelneming in kapitaal	

Waterleiding Maatschappij Drenthe nv

Plaats	Assen
Doel	Nutsvoorziening
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder
Financieel belang	Inbreng kapitaal/ dividend
Ontvangen	€399 (dividend)

Ambities gemeente Assen

Assen is al jaren de snelst groeiende stad in Noord-Nederland en heeft wederom de ambitie bestempeld om door te groeien. Hierbij is de nadruk gelegd op het creëren van meer stedelijke voorzieningen en een betere bereikbaarheid. Verder wil Assen de opgave vervullen die zij heeft binnen het nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen.

De sociale en fysieke ambities zijn in 2010 samengebracht en vastgesteld door uw raad in de Integrale structuurvisie Assen 2030. Hierin is verwoord dat Assen omstreeks 2030 een stad wil zijn met 80.000 inwoners. Met de vaststelling begin 2010 van het woonplan 2010 – 2020 wordt hier mede richting aan gegeven. Daarbij moet het aantal arbeidsplaatsen groeien van 30.000 naar 39.000. De relevante thema's uit de structuurvisie, die bij de verdere ontwik-

keling van de stad dienen te worden meegenomen zijn: sociaal, duurzaam, aantrekkelijk en Assens.

Het in 2009 vastgestelde Meerjarenprogramma Groenvisie Stadsrandzone geeft weer waar de gemeente in de komende jaren groenprojecten wil realiseren. Dit ter versterking van natuurwaarden, het creëren van ecologische verbindingzones en dagcreatieve voorzieningen.

Uitvoering van de economische beleidsagenda is een ander speerpunt van de gemeente Assen.

Vanwege de keuze die in 2009 is gemaakt om het ontwikkelmodel compacte stad als uitgangspunt te gaan hanteren, heeft in het kader van de Masterstudie FlorijnAs in 2010 een verdere uitwerking van dit model plaatsgevonden.

Grondbeleid Assen

Op 16 december 2010 heeft uw raad de nieuwe Nota grondbeleid 2010 - 2013 vastgesteld. Eens in de vier jaar dient volgens de financiële verordening deze nota geactualiseerd te worden. De resultaten van het DHV-rapport over de informatievoorziening rondom het Grondbedrijf en de effecten van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Grondexploitatiewet) zijn de belangrijkste wijzigingen in de Nota. Met de invoering van de Grondexploitatiewet zijn er ruimere mogelijkheden voor kostenverhaal, binnenplanse verevening en het stellen van locatie-eisen (zoals particulier opdrachtgeverschap en sociale woningbouw). Ten aanzien van de informatievoorziening rondom het Grondbedrijf is vastgelegd hoe uw raad betrokken en geïnformeerd wordt over de strategische en financiële afwegingen binnen het Grondbedrijf. Hoofduitgangspunt voor de gemeente blijft een actief grondbeleid. Hiermee ontstaat maximale regie en zeggenschap op de belangrijke gebiedsontwikkelingen in Assen. Op deze wijze kan meer sturend opgetreden worden in de programmering, planning en uitgifte van prioritaire locaties. Een actief beleid betekent dat er risico's genomen worden, maar betekent eveneens dat er eenvoudiger verevend kan worden tussen voordelige en nadelige gebiedsontwikkelingen. Een gedegen risicomanagement en meerjarenperspectief voor het Grondbedrijf is hiervoor van groot belang.

Strategische afwegingsnotitie Grondbedrijf

Bij de behandeling van het grondbeleid zijn door uw raad vragen gesteld over de financiële positie van het Grondbedrijf. Toegezegd is dat wij u in de zomer van 2011 aangeven op welke wijze de beschikbare middelen binnen het Grondbedrijf de komende jaren kunnen worden ingezet.

Realisering beleidsdoelstellingen in 2010

Wonen

In de periode 2010 – 2020 is de doelstelling dat, conform de taakstelling in de Regiovisie Groningen-Assen, gemiddeld 520 woningen per jaar gerealiseerd worden. In het programma Bouwen en Wonen is hier verslag over gedaan. Belangrijkste conclusie is dat als gevolg van de crisis de productie (242 woningen) achter gebleven is ten opzichte van de taakstelling voor 2010 (520). Toch toont de woningbouwmarkt eind 2010 weer een licht positieve ontwikkeling. Er is gewerkt aan een aanvalsplan wonen waarin diverse maatregelen ter stimulering van de woningbouwmarkt zijn beoordeeld en opgepakt.

In tegenstelling tot 2009, toen een belangrijk deel van de productie (50%) in de bestaande stad werd gerealiseerd, is dat aandeel in 2010 beperkt gebleven tot ongeveer 20%. De nieuwbouwwijk Kloosterveen heeft in 2010 in belangrijke mate bijgedragen aan de productie. Door de oplevering van het centrumgebied Kloosterveen en de daarbij gerealiseerde woningen ligt de productie in dit jaar vooral in de uitleg. De langdurige onderhandelingen met de Kloosterveen Assen CV hebben geresulteerd in vertraging bij de planontwikkeling Kloosterveen II. Begin 2010 is besloten tot ontbinding van de hoofdlijnenakkoord met de CV. Hierna zijn voor de korte termijn de ontwikkelingsmogelijkheden van de gemeentelijke gronden vastgesteld en voor de langere termijn de ontwikkelingsscenario's voor de overige gronden onderzocht. Inmiddels heeft de CV verzocht de onderhandelingen opnieuw te starten. Een eerste gesprek hierover heeft plaatsgevonden.

Om, na Kloosterveen I en II, tot 2020 voldoende plan-capaciteit beschikbaar te hebben voor de jaarlijkse woningbouwproductie is in 2010 verder gewerkt aan Kloosterveen III (zuid en west). Er is in samenwerking met de provincie en Midden-Drenthe gewerkt aan een gebiedsvisie, het vernieuwde Norgerbrugtracé en een tweetal ecologische (verbindings)zones. Nog niet alle gronden voor het gebied zijn verworven. Er geldt nog steeds een voorkeursrecht.

De eerste fase van het Stadsbedrijvenpark, het Havenkwartier genoemd, is ook in beeld voor toekomstige woningbouw. Ter veiligstelling van de positie van de gemeente op de grondmarkt is hier het voorkeursrecht gemeenten gevestigd. Het onderzoek naar de haalbaarheid van de eerste fase loopt nog. Er hebben in 2010 een viertal strategische aankopen in het gebied plaatsgevonden.

Werken

In 2010 is 1,2 ha aan bedrijfskavels verkocht. In de begroting was 6 ha voorzien. De recessie heeft net als in 2009 ook hier z'n sporen nagelaten. Mes-schenveld is voorlopig het belangrijkste voor uitgifte van bedrijfskavels. Voor Peelerpark zijn maatregelen genomen om de kwaliteit van het openbaar gebied te verbeteren.

Om in de toekomst te kunnen blijven voorzien in de behoefte aan bedrijfskavels en om ruimte te bieden voor bedrijfsverplaatsing vanuit het Stadsbedrijvenpark/Havenkwartier, is verder gewerkt aan de ontwikkeling van bedrijventerrein Assen-Zuid. In 2010 is de ontwikkelingsvisie Assen-Zuid vastgesteld door uw raad. De procedure voor een milieueffect-rapportage en bestemmingsplan is eveneens verder opgepakt. Op de gronden van het toekomstige bedrijventerrein is een voorkeursrecht gevestigd. Inmiddels is meer dan de helft van de gronden in eigendom van de gemeente.

FlorijnAs (N.B. infrastructuur (RSP) is geen activiteit van het Grondbedrijf)

Het belangrijkste ontwikkelgebied waar in 2010 aan is gewerkt is de FlorijnAs. Het betreft een integrale noord-zuid gerichte gebiedsontwikkeling. De Stadsboulevard moet de drager vormen voor de duurzame (her)ontwikkeling van aanpalende gebieden, waarin het Grondbedrijf een actieve rol vervult. Via de Masterstudie is begin 2010 een richtinggevend kader geformuleerd voor de uitwerking van de zes verschillende deelprojecten, die binnen het programma FlorijnAs zijn opgepakt. Dit zijn Assen-Zuid, Stationsgebied inclusief Stadsboulevard, tweede fase Blauwe As, Havenkwartier, revitalisering Stadsbedrijvenpark en Oostelijke Stadsrand/Drentse Aangebied. Bij de bestuurlijk relevante projecten is de voortgang over het verslagjaar beschreven. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

Het programma FlorijnAs is meegenomen in het convenant regiospecifiek pakket Zuiderzeelijn.

Overige ontwikkelingen

De bouw van de Citadel is in juni 2010 gestart. Het is de verwachting dat in het tweede kwartaal 2012 de parkeergarage en de winkels worden opgeleverd. De woningen volgen in de loop van 2012-2013. Voor de Nijlandstraat is de onteigeningsprocedure uiteindelijk gestaakt, omdat partijen er toch op minnelijke wijze uit zijn gekomen. Voor de ontwikkeling en realisatie van de Wander-locatie werd eind 2010 een overeenkomst gesloten met Woonconcept en werd de grondexploitatie vastgesteld door uw raad. Vlak voor het einde van 2010 werd gestart met de bouw.

Het financieel beleid van het grondbedrijf

De ruimtelijke ontwikkelopgave en de bijbehorende ambities van Assen vragen om een financieel gezond Grondbedrijf, waarbinnen grote schommelingen in het eigen vermogen moeten worden opgevangen. In 2009-2010 is de koers van de ruimtelijke ambities belangrijk gewijzigd. De keuze om de ontwikkeling van de Stadsboulevard en de aanpalende gebieden verder uit te werken, heeft bij een actief grondbeleid directe gevolgen voor de financiële positie van het Grondbedrijf. Binnenstedelijk ontwikkelen vanuit de gedachte van de compacte stad brengt immers meer risico's met zich mee.

Het uitgangspunt van het financiële beleid is dat het Grondbedrijf financieel zelfstandig is. Dit betekent dat het proces van stedelijke ontwikkeling voor wat betreft de activiteiten van het Grondbedrijf niet uitmond in een financieel beslag van andere financiële middelen van de gemeente. De financiële risico's moeten dus binnen het Grondbedrijf worden opgevangen.

De financiële grondslagen van het Grondbedrijf zijn door uw raad vastgesteld en gebaseerd op het Besluit begroting en verantwoording. In de financiële grondslagen zijn onder meer de waarderingsgrondslagen van de activa vastgelegd.

De uitvoering financieel vertaald

Onder invloed van de economische recessie en stagnatie in de woningbouw is de omzet en productie in 2010 lager dan de in 2009 en lager dan gepland voor 2010 (opgesteld voorjaar 2009).

Het resultaat voor bestemming bedraagt €1,55 miljoen nadelig als gevolg van bijdragen aan de Regiovisie en Fonds grote projecten (volgens het Collegeprogramma 2006-2010). Gepland was een nadelig resultaat van €10,4 miljoen, met name door hogere afwaardering op verwerving.

Toelichting omzet en productie

De opbrengst uit kavelverkoop voor woningbouw in Kloosterveen was, net als in 2009, marginaal en bedroeg slechts €0,2 miljoen, tegen €4,5 miljoen gepland. De vertraging van Kloosterveen II, waarover afspraken gemaakt moeten worden met de Kloosterveen Assen CV, liggen hieraan ten grondslag. De verkoop bedrijventerreinen is gedaald naar €0,5 miljoen, tegen €2,3 miljoen in 2009 en €3,9 miljoen gepland. De economische crisis laat hier zijn sporen na.

Als gevolg van een aantal incidentele posten bedroeg de totale opbrengst toch nog €13,5 miljoen. De belangrijkste posten hierin vormen de facturering aan de ontwikkelaar van de Citadel (gepland deels in 2011), de woningbouwontwikkeling Jacob Catslaan en verkregen subsidies voor de voormalige Wanderlocatie en de uitvoering van wegvak Peelo.

De verwervingen lagen met €3,3 miljoen op een lager niveau dan in 2009 (€9,5 miljoen) en aanzienlijk lager dan de geplande €17,7 miljoen. De belangrijkste verschillen tussen planning en feitelijke verwervingen in 2010 zijn: Kloosterveen II - €2,9 miljoen, Kloosterveen III - €6,4 miljoen, Messchenveld -/€3,0 miljoen en Havenkade - €1,0 miljoen, Assen-

Zuid - €1,1 miljoen. In de meerjarenplanning van het Grondbedrijf wordt rekening gehouden met de gevestigde voorkeursrechten in de hiervoor genoemde gebieden. Hierbij is rekening gehouden met vroegtijdige verwerving van die gebieden. Waar mogelijk wordt echter gefaseerd ter beperking van te vroege verwerving en daarmee gepaard gaande rentekosten. Tevens is de verwerving in Kloosterveen 3 afhankelijk van nog te sluiten samenwerkingsovereenkomsten met private partijen.

De kosten voor planontwikkeling bedragen €2,2 miljoen en zijn daarmee €0,3 miljoen hoger dan vorig jaar en €0,6 miljoen hoger dan gepland, met name als gevolg van planontwikkeling in de Florijngebieden Havenkwartier en Assen zuid. Overigens waren deze kosten wel binnen de daarvoor beschikbaar gestelde kredieten afgedekt.

De civieltechnische kosten bedragen €3,3 miljoen en zijn daarmee €2,5 miljoen lager dan de realisatie in 2009 en €6,8 miljoen lager dan gepland. Dit speelt met name voor Kloosterveen €2,3 miljoen, Gasfabriekterrein €2,2 miljoen en Veemarktterrein €1,0 miljoen. Dit heeft te maken met vertraging in de ontwikkeling.

Toelichting resultaat 2010

Bovengenoemde opbrengsten en kosten worden binnen de grondcomplexen verwerkt en leiden tot mutaties op de balans en worden dus geactiveerd. Deze mutaties hebben derhalve geen rechtstreekse invloed op het jaarresultaat van het grondbedrijf.

Onderstaande posten hebben wel rechtstreeks invloed op het jaarresultaat van het grondbedrijf.

Het gerealiseerde resultaat op exploitaties is €0,3 miljoen nadelig en daarmee €0,3 miljoen lager dan gepland. Enerzijds heeft winstneming plaatsgevonden in Schepersmaat €0,1 miljoen, Peelerpark 0,4 miljoen en Tussengebied Kloosterveen €0,3 miljoen. Anderzijds is Jacob Catslaan afgesloten met €0,8 miljoen verlies (gepland in 2009) en verliesneming op overige aankopen €0,3 miljoen.

De correctie voorraadwaarde (het verschil tussen de boekwaarde en de marktwaarde van de voorraden, dat conform het besluit begroting en verantwoording is toegestaan) geeft in 2010 een nadeel van €3,7 miljoen. Dit wordt met name verklaard door afwaardering als gevolg van rente op niet in exploitatie genomen gebieden.

€2,2 miljoen, verwerving Havenkade €0,6 miljoen, (plan)kosten Kloosterveen III €0,4 miljoen en tekort op de grondexploitatie Wander €0,4 miljoen. De diverse baten en lasten zijn €0,1 miljoen hoger dan gepland als gevolg van kosten Revitalisering Stadsbedrijvenpark.

Het resultaat voor bestemming bedraagt €1,55 miljoen nadelig. Met de vaststelling van de jaarrekening wordt het nadelige resultaat overeenkomstig de financiële grondslagen verrekend met de betreffende bestemmingsreserves binnen het Grondbedrijf.

Aangezien de weerstandsreserve met €0,15 miljoen moet worden opgehoogd als gevolg van opgelopen boekwaarden, bedraagt de onttrekking aan de algemene reserve van het Grondbedrijf €1,70 miljoen.

Bovenstaande wordt geconsolideerd op het beleidsproduct bouwgrondexploitatie, conform de voorschriften in het besluit begroting en verantwoording. Als gevolg van de verrekening met de reserves binnen het Grondbedrijf is geen sprake van effect op het rekeningresultaat van de Algemene Dienst.

Effect op meerjarenprognose

Voor het beoordelen van de financiële positie van het Grondbedrijf is vooral het meerjarenbeeld van belang. Met het Grondbedrijf worden projecten gerealiseerd die meestal meerdere jaren bestrijken. Een jaarresultaat is slechts een momentopname en dient te worden gezien in het meerjarenperspectief. Verschuiving in de tijd kan leiden tot een afwijkend resultaat in het betreffende boekjaar, terwijl op langere termijn er geen sprake is van een resultaatseffect.

In de meerjarenprognose wordt de ontwikkeling van de Algemene reserve van het Grondbedrijf weergegeven. Vermogensmutaties worden veroorzaakt door

resultaten op projecten, correctie van voorraadwaarden, rente en incidentele baten en lasten.

Bij de begroting 2012 zal dit meerjarenbeeld worden geactualiseerd. Daarin worden naast de uitkomsten van de jaarrekening ook de effecten van nieuwe prognoses en tussencalculaties verwerkt.

Risico beleid

Uitgangspunt van financieel beleid is dat het Grondbedrijf financieel zelfstandig is. Dit betekent dat de financiële risico's binnen het Grondbedrijf dienen te worden opgevangen. Het financiële beleid is er dan ook op gericht dat de stedelijke ontwikkeling voor wat betreft de onderdelen aankopen en verkopen van gronden, bestemmingswijziging van gronden en de aanleg van de infrastructuur niet uitmondt in een financieel beslag buiten het Grondbedrijf. Gelet op het karakter van de activiteiten, de complexiteit, de omvang van de middeleninzet en de risico's, wordt een volledige bedrijfsadministratie en daarbij een passend beheer gevoerd.

In dit beleid worden verliezen genomen op het moment dat deze bekend zijn en winsten verwerkt op het moment van realisatie, overeenkomstig de financiële grondslagen van het Grondbedrijf, het algemene gemeentelijk financieel beleid en de wettelijke voorschriften in het besluit begroting en verantwoording.

Met het oog op de ontwikkeling van de financiële positie van het Grondbedrijf is het programma FlorijnAs

van belang. De FlorijnAs is voor wat betreft de investeringen in de hoofdinfrastructuur door het rijk aangewezen als rijksproject. Bij deze projecten speelt het vermogen van het Grondbedrijf een rol in de financiële haalbaarheid, aangezien de kosten van gebiedsontwikkelingen ten laste van de grondexploitaties meedoen in de cofinanciering van de gemeente Assen.

In juni 2009 heeft uw raad, met de keus voor de hoofdverbinding door Assen, gekozen voor de compacte, duurzame stad. Dit heeft grote invloed op de gebiedsontwikkelingen binnen het Grondbedrijf. Stadsontwikkeling in de bestaande stad leidt tot hogere kosten en langere doorlooptijden van projecten in verband met de vele uiteenlopende belangen.

De omvang van de middeleninzet vloeit voort uit de planning van de projecten. De hardheid van de planningen loopt uiteen. In de meerjarenplanning is voor een deel rekening gehouden met strategische verwervingen.

Voor conjuncturele schommelingen en risico's is binnen het grondbedrijf een weerstandsreserve gevormd. De financiële gevolgen van vertraging in de kavelverkoop kunnen binnen deze reserve worden opgevangen. Onzeker is of bij een doorzettende economische recessie deze reserve toereikend is. De eerdergenoemde strategische afwegingsnotitie Grondbedrijf moet hierin helderheid verschaffen, mede in het licht van de in voorbereiding zijnde gebiedsontwikkelingen binnen het programma FlorijnAs.

Algemene beleidslijn

De paragraaf Bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de interne bedrijfsvoering. De paragraaf geeft eveneens inzicht in de omvang, de samenstelling en de toedeling van de middelen die voor de bedrijfsvoering beschikbaar zijn. Uitgangspunt is dat de gemeentelijke middelen rechtmatig, doelmatig en doeltreffend besteed worden.

Assen koerst

Wat wilden we bereiken

In de vorige en in deze bestuursperiode was en is Assen koerst uitgangspunt van beleid.

In combinatie met de Collegeprogramma's zijn onze ambities eerst vooral via aparte programma's en later

meer en meer via de reguliere activiteiten uitgewerkt en verankerd en van een uitvoeringsprogramma voorzien.

Wat hebben we gedaan

Begin het jaar 2010 is de Assen koerst periode gemarkeerd en afgesloten met Terug naar de Toekomst, terugblik Assen koerst (2000-2009). De Structuurvisie Hoofdstad Assen en de daarmee samenhangende programma's als de FlorijnAs zorgen voor de doorgaande lijn. Met de Structuurvisie zijn de ambities opnieuw gewogen, verder geconcretiseerd en uitgewerkt met het jaar 2030 als horizon in de tijd. Richtinggevend voor deze bestuursperiode zijn verder het Collegeprogramma 2010-2014 en het uitvoeringsprogramma 2011-2014 Ambities en bezuinigingen.

Bedrijfsvoering 2010

Organisatieperspectief

Wat wilden we bereiken

Van bezinning naar bezieling (2008), vormt de basis voor ons organisatieperspectief. Voor het ontwikkelingsperspectief van onze gemeentelijke organisatie is de *collectieve ambitie* gericht op de volgende de vier focuspunten:

- wij willen een energieke, lerende en bezielende organisatie met professionele medewerkers zijn;
- wij willen bovenaan in het linker rijtje van de Eredivisie staan;
- wij gaan Noordoost^a (innovatief en extern georiënteerd);
- wij willen slagvaardig zijn.

Wat hebben we gedaan

We hebben het streefbeeld voor onze organisatie geconcretiseerd. We streven naar een organisatie die flexibel, vraag- en dialooggericht inspeelt op de bestuurlijke agenda en de maatschappelijke vraagstukken en aantrekkelijk is voor de nieuwe generatie op de arbeidsmarkt.

Een belangrijke concretisering die in gang is gezet betreft Het Nieuwe Werken. Deze visie hangt samen met de visie op het gebied van huisvesting. In het leiderschapsprogramma stond externe oriëntatie centraal. Belangrijk onderdeel hiervan was het bezoeken van Asser bedrijven door onze leidinggevenden.

Human Resource Management

Wat wilden we bereiken

Klant en Kwaliteit is onze drijfveer. Het bedienen van de klant en het leveren van kwaliteit is mensenwerk.

Aandachtspunten om de kwaliteit van onze organisatie te borgen en te verbeteren zijn:

- continue aandacht voor leiderschapsontwikkeling;
- meer nadruk op de loopbaanontwikkeling van medewerkers (mobiliteit en doorstroming);
- verbeteren van de arbeidsmarktcommunicatie;
- bewuster omgaan met de inhuur van extern personeel;
- in 2010 willen wij het ziekteverzuim terugdringen naar 5,2 %.

Wat hebben we gedaan

Om de externe inhuur terug te dringen hebben we diverse maatregelen genomen:

- de beslisstructuur bij vacatures is gecentraliseerd en aangescherpt;
- we hebben een mobiliteitspunt opgezet om de (interne) mobiliteit te bevorderen;
- we hebben nieuwe contracten afgesloten met externe bureaus, waardoor de kosten van externe inhuur lager zijn.

In het gezondheidsbeleid is het accent gelegd bij preventie. Hiervoor hebben we diverse activiteiten opgezet, onder andere de inzet van de fitcheckzuil. Ondanks de specifieke maatregelen die we in samenwerking met de Arbodienst hebben getroffen om het ziekteverzuim terug te dringen, is de doelstelling van 5,2 procent niet gehaald. Het ziekteverzuimpercentage is uitgekomen op 6,28 procent.

^a Zie concurrerend waardenmodel van Quinn.

In het kader van het vorming- en opleidingsbeleid hebben we een begin gemaakt met e-learning.

HRM (Human resource management) samenwerking

Wat wilden we bereiken

We willen de samenwerking op human resource management-gebied in Noorderlinkverband en met de publieke werkgevers in Assen en omstreken (ARUN) intensiveren. Deze samenwerkingsverbanden hebben tot doel om de krachten te bundelen om goed opgeleid personeel voor de regio te behouden

en de aantrekkingskracht van de regio voor personeel van elders te vergroten. De samenwerking draagt bij aan de vergroting van de mobiliteit en de loopbaanontwikkeling van de medewerkers van de diverse organisaties.

Wat hebben we gedaan

We hebben de samenwerking van nieuwe impulsen voorzien. De bezuinigingen waar meerdere organisaties voor staan bieden mogelijkheden om samenwerking op het gebied van HRM een impuls te geven.

Bezetting: Personeelsformatie in fte					
Dienst	gemiddelde bezetting 2009	formatie conform begroting 2010	gemiddelde bezetting 2010		
			ambtelijk personeel	tijdelijk personeel	totale bezetting
Stadsbalie	221	212	195	20	214
Stadsbeheer	335	311	285	48	333
Stadsontwikkeling	142	154	122	18	140
FlorijnAs	0	0	4		4
Totalen	698	678	606	86	692

In-, door- en uitstroom jaaroverzicht in % van de gemiddelde ambtelijke bezetting				
Omschrijving	2007	2008	2009	2010
Instroom	9,9	8,1	11,6	nb*
Doorstroom	3,7	6,7	5,9	nb*
Uitstroom	3,6	4,1	6,3	nb*

* als gevolg problemen met het HRM-pakket zijn deze gegevens niet tijdig beschikbaar

Monitoring dienstverlening

Wat wilden we bereiken

We verwerken monitoringsinformatie in de planning- en controldocumenten. Zie bijvoorbeeld het programmamadeel van deze begroting, waarbij monitoringsinformatie wordt gebruikt ten behoeve van de indicatoren om de realisatie van de beleidsdoelen te duiden.

Wij bekijken op welke wijze wij de monitorinformatie gaan gebruiken bij de doorontwikkeling van dit instrument.

Wat hebben we gedaan

In het jaar 2010 hebben wij net als in het jaar 2008 meegedaan aan de tweejaarlijkse burgerpeiling Waarstaatjegemeente.nl. We zijn ook gestart met de

integrale wijkanalyses. Omdat er tussen beide projecten overlap is en de integrale wijkanalyses meer specifieke informatie bieden is de tweejaarlijkse burgerpeiling als onderdeel van Waarstaatjegemeente.nl de laatste geweest in 2010. Wij blijven wel deelnemen aan de jaarlijkse onderdelen, te weten de monitoring van het bestuursakkoord en het laten publiceren van CBS-gegevens op de website van Waarstaatjegemeente.nl. De tweejaarlijkse onderdelen vervallen. Hier hebben we gekozen voor meer specifieke instrumenten, omdat deze betere stuurinformatie genereren. Naast de integrale wijkanalyses sluit ook het klanttevredenheidsonderzoek van Quality Support goed aan bij de ontwikkeling rond Gemeente heeft Antwoord

Planning en control - juridisch en inkoop

Wat wilden we bereiken

Juridische kwaliteitszorg houdt in dat werkprocessen zo zijn ingericht dat wij structureel aandacht besteden aan de juridische kwaliteit van alle soorten handelingen binnen onze gemeente. Risico's worden daardoor ingeperkt.

We ontwikkelen eigen juridische kwaliteitsnormen en vormen een randvoorwaarde om te komen tot sturing vooraf.

We willen het proces en beleid voor inkoop, aanbesteding en subsidieverlening verbeteren. We wilden de verbeterpunten uit een klantonderzoek naar de afhandeling van bezwaarschriften (2009) invoeren. We wilden in 2010 de ingezette lijn op het gebied van invoeren van nieuwe Europese en landelijke regelgeving voortzetten.

Wat hebben we gedaan

In het verslagjaar hebben we inkoop gecentraliseerd. Het proces van inkopen is hiermee op één plek in de

organisatie gelegd, waardoor de gemeente prestaties doelmatiger en doeltreffender kan inkopen. Verder zijn de inkoopregels voor inkopen onder de EU-drempelbedragen afgeschaft waardoor gericht gebruik gemaakt kan worden van de markt om de beste prijs/kwaliteitsverhouding van te leveren prestaties binnen te halen.

Daarnaast hebben we de werkprocessen voor subsidieverlening en behandeling van bezwaarschriften door de algemene bezwarencommissie 'geleand'. Door werkzaamheden praktischer in te delen, het zogenoemde lean werken, is de behandeltijd van subsidies en bezwaarschriften verkort. Het lean-concept bekijkt de bestaande werkprocessen kritisch en stelt daarbij vanzelfsprekendheden ter discussie. Daartoe hoort bijvoorbeeld nut en noodzaak van een externe bezwarencommissie. In 2011 staat een aantal gemeentelijke processen op de agenda om 'geleand' te worden.

Planning en control - financieel

Wat wilden we bereiken

De planning- en controlcyclus is heringericht, van verantwoordingsinformatie naar stuurinformatie. De financiële verordening passen we hierop aan.

Doorontwikkelen van risicomanagement. De verkoop van de Essent-aandelen heeft invloed op het treasury-beleid van onze gemeente. We ontwikkelen een visie over het omgaan met Essent-gelden en zullen uw raad hierover informeren en hierbij betrekken.

Wat hebben we gedaan

Uw raad heeft in januari 2010 de financiële verordening aangepast. Hiermee is de gewijzigde planning-

en controlcyclus qua regelgeving actueel met de huidige werkwijze.

De bezuinigingsopgave waar wij voor staan heeft er toe geleid dat er in 2010 geen doorontwikkeling op het gebied van risicomanagement heeft plaatsgevonden. Wij hebben het huidige niveau wel kunnen handhaven.

Op het gebied van middellange- en langetermijnvisie voor Essentgelden hebben wij nog geen definitieve besluiten genomen. Bij de begroting 2011 zijn de Essentmiddelen betrokken bij deerschikking van de reserves en voorzieningen.

Informatieverzorging

Achtergrondinformatie

Verantwoordelijkheid voor het interne beheer van de bedrijfsvoeringsmiddelen, de doelmatige en doeltreffende besteding ervan, en de sturing daarop, ligt bij het management van onze organisatie. Via periodieke rapportages worden wij hiervan door hen op de hoogte gehouden. Als op basis daarvan sprake is van ontwikkelingen die raken aan de kaders die wij met uw raad over de bedrijfsvoering hebben afgesproken wordt u daarover op gebruikelijke wijze en op hoofdlijnen via de gemeenterapportages geïnformeerd.

Wat wilden we bereiken

Wij informeren u over de bedrijfsvoering als daarvoor volgens de met u afgesproken richtlijnen aanleiding is.

Daarnaast ontvangt uw raad te zijner tijd de door de accountant over 2010 op te stellen managementletter.

Wat hebben we gedaan

In 2009 hebben we de informatievoorziening aan uw raad verbeterd. Dit heeft geresulteerd in de aanpassing van de financiële verordening. Wij zijn in 2010 gestart om de informatieverzorging tussen ons college en de organisatie hierop aan te passen door de introductie van de collegerapportage. De toekomstige ontwikkelingen in onze organisatie zullen leiden tot

aanpassingen in de rapportages. Uw raad heeft de managementletter van de accountant over 2010 ontvangen.

Informatievoorziening

Wat wilden we bereiken

Om onze elektronische dienstverlening te verbeteren zijn we in het jaar 2009 bij het intergemeentelijk samenwerkingsverband Dimpact aangesloten.

In Dimpactverband werken we aan de verdere invoering van het nieuwe digitale loket dat het Asser loket gaat vervangen. We breiden het aantal transacties uit en ontwikkelen wettelijk verplichte basisvoorzieningen.

Wat hebben we gedaan

In 2010 zijn de visie op informatiemanagement, de visie op documentmanagement en het ICT-beleid geaccordeerd door het AMT. Dit zijn noodzakelijke randvoorwaarden om digitalisering van de dienstverlening mogelijk te maken. Hieruit voortvloeiend hebben we eind 2010 een begin gemaakt met de uitwerking van de Asser architectuur die als leidraad moet gaan dienen voor te maken keuzes in informatiehuishouding en systemen/applicaties.

Kijkend naar systemen dan zijn in het jaar 2010 ten aanzien van het Dimpactloket meer producten in gebruik genomen, maar nog niet zodanig dat het Asserloket ook daadwerkelijk uitgefaseerd kan worden. De planning is dit in het jaar 2011 te realiseren. De ontwikkeling van het datadistributiesysteem D3S is in het jaar 2010 afgerond. De implementatie van D3S in de keten GBA-D3S-Dimpact gegevensmagazijn is eind 2010 in testfase. Onze verwachting is dat in het eerste kwartaal 2011 een werkende keten wordt opgeleverd. Hiermee kan de GBA verder ontsloten worden.

Administratie

Achtergrondinformatie

Eind 2008 hebben wij een start gemaakt met het digitaliseren van de factuurstroom door middel van het scannen en herkennen van facturen. In 2009 is onderzoek gedaan naar digitalisering van de workflow. In 2010 gaan wij dit implementeren.

Wat wilden we bereiken

De workflow digitaliseren en facturen digitaal verspreiden.

De administratieve debiteuren- en crediteurenprocessen op orde brengen en het debiteurenproces uitbreiden.

Innen van de riool- en afvalstoffenheffing (gebeurde eerder door de WMD).

Verbeteren van de interne ondersteuning door het vereenvoudigen van de administratieve personeelsprocessen en het invoeren van een nieuw personeelssysteem.

Wat hebben we gedaan

De implementatie van de digitale factuurstroom is in 2010 afgerond. Daarnaast is het gelukt om de riool- en afvalstoffenheffing zelfstandig te innen. Hiermee zijn de administratieve bulkprocessen (debiteuren en crediteuren) verder geoptimaliseerd en uitgebreid. De implementatie van het nieuwe personeelssysteem heeft echter vertraging opgelopen.

Communicatiebeleid

Wat wilden we bereiken

Professionele communicatie draagt bij aan de realisatie van onze beleidsdoelstellingen en aan de organisatorische doelstellingen van onze ambtelijke organisatie. In 2010 zetten wij de gemeentelijke communicatie voort op basis van de lijnen die in 2008 zijn uitgezet. We verbeteren de communicatie door het invoeren van de vraaggestuurde internetsite en door het begrijpelijker maken van brieven.

Wat hebben we gedaan

De nieuwe internetsite is gerealiseerd en wordt telkens verder uitgebreid. De website is vraaggericht ingericht en voor een belangrijk deel ook in de Engelse taal beschikbaar. In het jaar 2011 zal de inhoud van de website geëvalueerd worden.

In het jaar 2010 zijn veel standaardbrieven herschreven. Dit project wordt in 2011 voortgezet, onder meer met trainingen. Introductiedagen voor nieuwe inwoners, rondleidingen voor bijvoorbeeld scholen

en een middag over bezuinigingen hebben plaatsgevonden, tot tevredenheid van de bezoekers.

In 2010 is ook Berichten van de Brink geëvalueerd. Berichten van de Brink bleek zeer goed gelezen te

worden en is goed gewaardeerd als informatiemedium van de gemeente.

Facilitaire ondersteuning

Huisvesting

Wat wilden we bereiken

Vanuit het Klant en Kwaliteit perspectief is huisvesting van de gemeentelijke organisatie op één plek ideaal. Omdat dit niet op korte termijn te realiseren is, kijken wij nu naar korte termijn-, middellange termijn- en lange termijnoplossingen.

Wat hebben we gedaan

We hebben onderzoek gedaan naar de mogelijkheden naar één centrale huisvesting voor onze gehele gemeentelijke organisatie, met uitzondering van de afdeling Uitvoering en de Brandweer. De conclusie van dit onderzoek is dat centralisatie van huisvesting in het Stadhuis mogelijk is. Het huisvestingsconcept moet aansluiten bij de collectieve ambitie. In 2010

hebben we vastgesteld dat het Nieuwe Werken een belangrijke pijler is. Onze inzet is een gecentraliseerde en flexibele huisvesting.

In 2011 zal de verdere concretisering van het Nieuwe Werken in relatie tot de organisatieontwikkeling centraal staan. Het Nieuwe werken is een manier van organiseren en werken die past bij de huidige tijdsgeest waardoor competenties van mensen beter benut kunnen worden. De essentie is dat medewerkers gestuurd worden op resultaat en dat de organisatie de medewerkers in staat stelt om zelf te bepalen wanneer, waar, hoe en met wie ze werken.

Middeleninzet bedrijfsvoering

Algemeen

In de onderstaande tabel is aangegeven welke middeleninzet wij geprognoseerd hadden bij de begroting 2010. Hierna is ingegaan op de realisatie in 2010. Hierbij is per component een toelichting gegeven.

Bij de begroting 2010 werd aangegeven dat 75% van de kosten toegerekend zou worden aan begrotingsprogramma's en 25% aan overige onderdelen, projecten en investeringen, exploitatie gebouwen, Grondbedrijf en derden.

Ook is aangegeven dat de hoge ambitie van de gemeente Assen zou doorwerken in de bedrijfsvoering. Dit was te zien in de toenames van projecten en investeringen met 15% ten opzichte van 2009. Deze stijging is voor een groot deel te verklaren door het project FlorijnAs en de overige ambities die de gemeente Assen heeft.

Jaarrekening kosten van de bedrijfsvoering 2010 (bedragen x €1.000)

Omschrijving	actueel jaar-budget	Najaarsnota	rekening 2010	verschil	V / N
Personeelskosten	41.227	43.475	44.103	-2.876	n
Beheerskosten	8.087	8.795	8.574	-486	n
Kapitaallasten	5.122	4.374	4.311	812	v
Subtotaal kosten bedrijfsvoering	54.437	56.644	56.987	-2.551	n
Inkomsten bedrijfsvoering	1.668	1.732	2.117	449	v
Netto kosten bedrijfsvoering	52.769	54.912	54.870	-2.101	n

Realisatie in 2010

Bij de Najaarsnota 2010 hebben wij u tussentijds geïnformeerd over de middeleninzet van de bedrijfsvoering. Toen was de prognose negatief. Na het afsluiten van de boeken op 31 december is deze prognose definitief geworden en de nettokosten van de bedrijfsvoering zijn uitgekomen op €2,1 miljoen negatief. Hierna wordt per component een analyse op hoofdlijnen gegeven.

Personeelskosten

In de Najaarsnota 2010 hebben we aangegeven dat de totale loonsom als gevolg van de cao 2% is gestegen. Dit komt overeen met €0,84 miljoen. Binnen onze begroting was rekening gehouden met €0,4 miljoen, de zogenoemde 1% eenmalig. De andere component waarmee de stijging verklaard kan worden betreft een hoger bedrag aan inhuur derden dan waar rekening mee gehouden was in de begroting. Deze hogere inhuur is hoofdzakelijk het gevolg van onvoldoende capaciteit en/of kennis. Deze inhuur is ingezet op programma's en projecten. Verder leidt het hoge ambitieniveau van onze gemeente, met veel onderhanden investeringen en projecten, ertoe dat inhuur nodig is om dit ambitieniveau te kunnen realiseren. In sommige gevallen is het qua kostenefficiëntie aantrekkelijker om derden in te huren dan om eigen personeel in te zetten. Dit is bijvoorbeeld een afweging bij seizoensgebonden werkzaamheden.

Tegenover de hogere inhuur en personele lasten staat financiële dekking. In de tabel verderop wordt aangegeven dat er €1,127 miljoen meer is toegerekend aan projecten en investeringen.

Beheerskosten

Zoals in de Najaarsnota 2010 al is aangegeven zijn de brandstofprijzen, belastingen en verzekeringen en een aantal diensten van derden hoger uitgevallen. Daarnaast wordt het nadeel verklaard doordat er meer kosten zijn verantwoord op het gebied van onderhoud en schoonhouden van gebouwen. Bij de Najaarsnota werd een negatief saldo geprognosticeerd van €758.000. Dit is uiteindelijk omgebogen tot €486.000 nadelig.

Kapitaallasten

In de Najaarsnota is aangegeven dat er een voordelig saldo verwacht werd bij de jaarrekening op het gebied van kapitaallasten. Dit voordeel is ontstaan doordat er investeringen zijn uitgesteld en dit verklaart ook ten dele de hogere onderhoudskosten zoals genoemd bij de beheerskosten. De prognose bij de Najaarsnota is bij de jaarrekening nagenoeg op hetzelfde niveau uitgekomen.

Inkomsten bedrijfsvoering

Doordat er detacheringen hebben plaatsgevonden waarmee in de begroting geen rekening was gehouden, zijn de inkomsten in de bedrijfsvoering hoger uitgevallen. Daarnaast is er subsidie ontvangen doordat er leer-werkbanen zijn ingevuld. Door verhuur (gebouw) en verkoop van materieel zijn de inkomsten substantieel hoger dan bij de begroting geraamd.

Dekking van de bedrijfsvoeringkosten

Uit de onderstaande tabel komt naar voren dat er meer dekking (toerekening) is gerealiseerd, dan waar in de begroting rekening mee was gehouden. Er zijn meer kosten geweest in de bedrijfsvoering, maar hiertegenover staan diverse dekkingscomponenten. Met name de dekkingsmogelijkheden naar de begrotingsprogramma's en projecten en investeringen hebben geleid tot een voordelig saldo.

Resultaat

Dit is de resultante van de kosten in de bedrijfsvoering en de gerealiseerde dekking. Het resultaat als verschil tussen kosten en dekking, geeft een nadeel van €285.000. Als gevolg van taakstellingen was een voordeel van €1,1 miljoen begroot. Per saldo is er dus in de jaarrekening 2010 een nadeel gerealiseerd van €1,4 miljoen ten opzichte van de begroting 2010.

Jaarrekening bedrijfsvoering 2010 (bedragen x €1.000)					
Omschrijving	actueel jaarbudget	Najaarsnota	rekening 2010	verschil	V / N
totale kosten bedrijfsvoering	52.769	54.912	54.870	-2.101	n
Dekking					
begrotingsprogramma's	39.921	40.592	41.710	1.790	v
projecten en investeringen	5.986	6.443	7.113	1.127	v
gemeentelijk gebouwenbeheer	4.719	4.263	4.377	-342	n
Grondexploitatie	3.256	2.085	1.385	-1.871	n
subtotaal toerekening	53.882	53.383	54.585	703	v
Resultaat	-1.113	1.010	285	-1.398	n

Begrotingsprogramma's

Bij het opmaken van de jaarrekening is gebleken dat er meer kosten toegerekend konden worden dan bij de begroting was ingeschat. De doorberekening vanuit de bedrijfsvoering naar de programma's is hieronder aangegeven.

Doorberekening vanuit de bedrijfsvoering naar de programma's (bedragen * €1.000)				
Programma	Totaal budget	Realisatie	Saldo	V/N
Bestuur en burger	7.846	8.432	-586	N
Stadsontwikkeling	2.558	2.960	-402	N
Mobiliteit	804	767	36	V
Stads- en wijkbeheer	9.560	9.806	-246	N
Onderwijs	2.250	2.483	-233	N
Kunst en cultuur	563	530	34	V
Zorg en welzijn	3.898	4.173	-275	N
Werk en inkomen	474	375	98	V
Sport en ontspanning	1.006	1.173	-168	N
Veiligheid	4.087	3.768	318	V
Milieu	3.999	4.372	-374	N
Bouwen en wonen	2.487	2.438	49	V
Algemene dekking	389	430	-41	N
Totaal	39.921	41.710	-1.790	N

Projecten en investeringen

Gemeentebreed zijn er meer uren doorberekend aan projecten. Een vertraging in de ontwikkeling van projecten op het gebied van de FlorijnAs, de zogenoemde voorbereidingsfase, heeft ertoe geleid dat er op dit onderdeel minder uren zijn verantwoord dan begroot.

Gebouwenbeheer

Bij de Najaarsnota is gesignaleerd dat er een lagere dekking op het gebied van gebouwenbeheer zou plaatsvinden. Dit heeft zich voorgedaan op het gebied van exploitatie van het milieupark. Door een wijziging in het transport van het afval naar Wijster is een lagere dekking op dit onderdeel ontstaan. Dit heeft geleid tot een voordeel op het product huishoudelijk afval. Door een lagere doorbelasting op het gebied van werken voor derden ontstaat het onderdeel. Dit betreft grotendeels de inzet van een veegmachine ten behoeve van het schoonhouden van de openbare ruimte.

Grondexploitatie

Doordat er sprake is van stagnatie op de bouwmarkt, de woningbouw en de ruimtelijke projecten, worden er minder kosten toegerekend aan projecten in het Grondbedrijf. Bij de begroting 2010, die is opgesteld in maart 2009, werd aangenomen dat de voorbereidingen voor Assen-Zuid, Havenkwartier, Blauwe As en het Stationsgebied in 2010 intensief van start gingen. De prevoorbereidingsfasen vergen meer tijd. Daarnaast worden minder kavels verkocht als gevolg van de economische situatie waardoor minder uren van Grondzaken, Economische Zaken en Landmeten nodig zijn. Ook vertraging van Kloosterveen II leidt ertoe dat nauwelijks civieltechnische werkzaamheden voor het Grondbedrijf plaatsvinden.

Paragraaf Bestuurlijk Relevante Investeringsprojecten

In deze paragraaf worden de bestuurlijk relevante projecten weergegeven. Wij hebben onderscheid gemaakt in de FlorijnAs, infrastructurele projecten en gebiedsontwikkeling (niet FlorijnAs), maatschappelijke voorzieningen (met name gebouwen) en bedrijfsvoering.

FlorijnAs algemeen

Algemeen

Begin 2010 is de masterstudie FlorijnAs uitgewerkt in een werkprogramma voor 2010. Het werkprogramma omvat een omschrijving en een planning van de werkzaamheden voor het totale programma en de deelprojecten. Op 11 februari 2010 is op basis van dit werkprogramma €5,4 miljoen door uw raad beschikbaar gesteld. Op basis van de rapportage en de raming van activiteiten voor 2011 is in januari 2011 een voorbereidingskrediet voor 2011 beschikbaar gesteld. In juli 2010 hebt u een voortgangsrapportage en voorstel voor risicomangement ontvangen. U hebt met deze stukken ingestemd en aangegeven per kwartaal informatie over de voortgang van de FlorijnAs te willen ontvangen. In de Najaarsnota 2010 bent u over de voortgang ten opzichte van de vorige Voortgangsnota van juli geïnformeerd. In december 2010 hebt u een brief ontvangen waarin inzicht is gegeven in de investeringsramingen en de risico's van het programma FlorijnAs.

Overeenkomst met provincie

In uw raadsvergadering van begin juli bent u op basis van het voorstel risicomangement FlorijnAs en naar aanleiding van raadvragen geïnformeerd over de uitkomst van het overleg met de provincie Drenthe over de RSP-afspraken. Het betrof onder andere het risico van het niet kunnen inverdiene van €20 miljoen voor de spoorlijn Emmen-Coevorden. Daarnaast was er de vermeende dubbeltelling van de spoorse aanpassingen rond het station Assen-Zuid. Op 15 september zijn we met de provincie overeengekomen dat conform het rijksconvenant de spoorse aanpassingen rond het station Assen-Zuid een apart project is en geen onderdeel is van het RSP-project bereikbaarheid Assen. Het risico van het niet kunnen inverdiene wordt gedeeld tussen provincie en gemeente. Op 30 september bent u door middel van een raadspresentatie en een brief hierover geïnformeerd.

Rijksbijdrage RSP

De rijksbijdrage voor de FlorijnAs wordt volgens afspraak via het Gemeentefonds ontvangen. Voor de jaren 2009 en 2010 is een voorschot ontvangen van €13 miljoen. De werkelijke uitgaven voor het programma tot en met 2010 bedragen €7,8 miljoen. Het verschil is bestemd voor dekking van de uitgaven vanaf het jaar 2011.

Crisis en Herstel Wet

Begin juli is de betrokken algemene maatregel van bestuur goedgekeurd. Daarmee kan het instrumentarium van de crisis- en herstelwet worden toegepast voor het gehele FlorijnAs gebied. In overleg met Vereniging Nederlandse gemeenten en het ministerie van infrastructuur en milieu is verkend hoe we het instrument exact kunnen toepassen. De eerste stap is het opstellen van de structuurvisie FlorijnAs. In het kader van een structuurvisie FlorijnAs zullen wij vooraf met alle overheden bindende afspraken moeten maken over de ontwikkelingen in het kader van de FlorijnAs. Op basis van de in januari 2010 vastgestelde structuurvisie Assen 2030 en de masterstudie FlorijnAs verkennen wij op dit moment de inhoud en reikwijdte van een structuurvisie FlorijnAs.

MIRT-onderzoek

Ambtelijk is in overleg met de betrokken ministeries van infrastructuur en milieu, van economische zaken, van landbouw en innovatie en van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties de onderzoeksopdracht voor een meerjarenprogramma infrastructuur, ruimte en transport uitgewerkt (MIRT). Dit onderzoek richt zich op vier speerpunten:

- duurzame ontwikkeling in Assen-Zuid;
- groene ontwikkeling in de oostelijke stadsrandzone/Drentse Aa-gebied;
- uitplaatsen/verduurzamen van de rioolwaterzuiveringsinstallatie in het Havenkwartier;
- verdichtingsopgave in het Havenkwartier.

In het bestuurlijk overleg een meerjarenprogramma infrastructuur, ruimte en transport is op 11 november 2010 het onderzoeksbesluit genomen. Vervolgens is in november en december 2010 de eerste aanzet voor het onderzoek in de vier deelgebieden gedaan.

Communicatie

In 2010 is de FlorijnAs als grootschalig programma voor de ontwikkeling van Assen gepresenteerd in de media, tijdens diverse beurzen en tijdens bijeenkomsten voor inwoners.

De bijeenkomsten voor inwoners waren met name gericht op het FlorijnAs-project Blauwe As. Na uitnodiging van alle direct belanghebbenden bij de Blauwe As is een participatieplatform in het leven geroepen. Met de leden van dit platform is gewerkt aan de visie voor het gebied rondom Het Kanaal

binnen de geldende kaders (financiën, techniek en reeds genomen besluiten). In een informatieavond is deze uitwerking gedeeld met alle belangstellenden. Het proces is door de betrokkenen als positief en constructief beschreven.

In 2010 is een start gemaakt met het met regelmaat informeren van de gemeenteraad over de vorderingen in de FlorijnAs in informele raadsbijeenkomsten. Wij willen deze vorm van informeren graag voortzetten naast de reguliere, formele raadsbijeenkomsten.

Zorg

In 2010 is verder gewerkt aan een gezamenlijke zorg agenda. Er is contact gelegd met zorgondernemers langs de toekomstige stadsboulevard om een aantal ontwikkelingen in relatie tot de ontwikkelingen in de FlorijnAs gezamenlijk verder uit te werken.

Budgetten FlorijnAs

Voor de projecten van de FlorijnAs hebt u in februari 2010 voor het jaar 2010 aanvullende voorbereidingskredieten voor een bedrag van €5,4 miljoen beschikbaar gesteld. In een eerdere fase was al een krediet beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de verdubbeling van de Haarweg van €2,6 miljoen. Het totaal aan kredieten voor de FlorijnAs komt daarmee uit op €11,0 miljoen. Dit bedrag wordt voor €4,0 miljoen gedekt uit RSP-gelden, voor €4,0 miljoen uit het Grondbedrijf, voor een bedrag van €0,25 miljoen uit het investeringsbudget stedelijke vernieuwing, en €2,6 miljoen van het samenwerkingsverband Noord-Nederland, de provincie en de reserve grote projecten.

RSP-projecten

Assen Zuid

- Station Assen Zuid
- Aansluiting Assen-Zuid-Zuid
- Openbaar vervoer verbinding station Assen-Zuid-TT-circuit
- Assen-Zuid Toeristisch en recreatieve zone

De RSP-projecten behorende tot Assen-Zuid zijn hieronder toegelicht.

Station Assen Zuid

Voor het station heeft ProRail een technische haalbaarheidsstudie uitgevoerd. Uit deze studie blijkt dat het station technisch inpasbaar is en technisch uitvoerbaar is. Momenteel wordt in gezamenlijk overleg met de NS de vervoerswaarde (aantal in- en uitstappers) van het station onderzocht. Deze vervoerswaarde is een belangrijk onderdeel voor de exploitatie van het station Assen-Zuid. De verwachting is dat na de zomer 2011 meer duidelijkheid is over de haalbaarheid van het station.

Voor het jaar 2011 zijn voor de afzonderlijke projecten vervolgekredieten aangevraagd. Hierbij is rekening gehouden met de stand van de kredieten tot en met 2010. In het najaar van 2010 is een prognose opgesteld om te bepalen wat het restantbedrag is over het jaar 2010. Het werkelijke restant is €400.000 lager uitgekomen, op €3,2 miljoen in plaats van €3,6 miljoen. De oorzaak hiervan is dat in de laatste drie maanden van het jaar aanzienlijk meer personele inzet is geleverd dan waar in de prognose mee was gerekend. Enerzijds was de periode waarop de prognose was gebaseerd niet representatief voor de rest van het jaar, anderzijds was de tijdverantwoording niet volledig en actueel ten tijde van het opstellen van de prognose. Consequentie hiervan is dat in het jaar 2011 minder voorbereidingskrediet beschikbaar is.

Risico's Projecten FlorijnAs

De risico's die een onderdeel vormen van de FlorijnAs-projecten zijn zeer divers en zijn in de risicoparagraaf bij het Werkprogramma 2010 van de FlorijnAs benoemd. In juli 2010 hebt u de voortgangsrapportage inclusief de notitie risicobeheer besproken. Afgezien van de overeenkomst met de provincie Drenthe zijn er geen wijzigingen opgetreden in de in juli gesignaleerde risico's.

Eind het jaar 2010 is het project Risicomanagement opgestart. Dit wordt in het voorjaar van 2011 afgerond.

Het programmabureau is nu volledig bemenst, zodat gestuurd kan worden op de organisatie, kostenbewaking en procesgang.

Aansluiting Assen-Zuid-Zuid

Om de aansluiting op de A28 te kunnen realiseren moet allereerst een 12-stappenplan bij Rijkswaterstaat doorlopen worden om te bepalen of de aansluiting niet tot congestie leidt op het hoofdwegennet (de A28). Het 12-stappenplan is samen met de provincie afgerond en wordt binnenkort ter studie aan Rijkswaterstaat voorgelegd. Het is de verwachting dat Rijkswaterstaat na de zomer 2011 met een conclusie komt.

De aansluiting van het werklandschap op het knooppunt A28/N33 wordt meegenomen in de optimalisatiestudie van Rijkswaterstaat met betrekking tot het knooppunt. De OTB/MER voor de verdubbeling van de N33 en het nieuwe knooppunt ligt vanaf 9 februari ter inzage. Rijkswaterstaat verwacht de procedure eind het jaar 2011 af te ronden.

Openbaar vervoer verbinding station Assen Zuid-TT circuit

In samenhang met de realisatie van het station Assen Zuid wordt ook de haalbaarheid van een openbaar vervoersverbinding tussen het station en het TT-circuit (en mogelijk op termijn Kloosterveen) onder-

zocht. De route van de openbaar vervoersverbinding loopt in principe over de hoofdstructuur van het werklandschap. Onderzocht wordt of het haalbaar is een separate verbinding te realiseren voor het busverkeer (mogelijk een openbaar vervoer tunnel onder de A28 door).

Assen-Zuid Toeristisch en Recreatieve Zone

In de Toeristisch Recreatieve Zone vinden met diverse initiatiefnemers gesprekken plaats op welke wijze de invulling kan worden gegeven aan dit gebied. Op basis van die gesprekken wordt in 2011 een marketing- en acquisitieplan en een verleidingskaart opgesteld.

Daarnaast speelt in dit gebied de ontwikkeling van het TT-circuit in relatie tot de geluidhinder in de omgeving een rol. De provincie heeft in samenspraak met de gemeente een visietraject opgestart met belangengroeperingen uit het gebied. Doel van de visie is enerzijds ruimte te geven aan de ontwikkeling van het TT-circuit en anderzijds de geluishinder beleving te verminderen en de kwaliteit in het gebied te vergroten. Hiervoor is een visie opgesteld die als kader dient voor de verdere uitwerking van mogelijke maatregelen in het gebied. Deze maatregelen moeten goed worden afgestemd met de ontwikkelingen die in dit gebied spelen. Met de visiepartners is op 16 februari een convenant ondertekend.

Stationsgebied en Stadsboulevard

In 2010 is begonnen met de uitwerking van het project Stationsgebied en Stadsboulevard binnen de kaders van de Structuurvisie en de Masterstudie FlorijnAs. In 2010 is het projectplan vastgesteld en

is gestart met het opstellen van een communicatieplan. Diverse verkennende onderzoeken (onder andere bodem- en aanvullende verkeersonderzoeken) zijn uitgezet en (grotendeels) afgerond. Tevens is het verkeersmodel gereed gemaakt. Er is onder andere door middel van een ambtelijk kernteam en een bestuurlijk overleg samenwerking opgestart met de spoorse partijen NS en ProRail. Inmiddels is tevens een stuurgroep Stationsgebied ingesteld met deelname van de spoorse partijen. Met deze partijen is gestart met een inventarisatie van de programmatische wensen en eisen en tevens is een Value Engineering uitgevoerd. Ook hebben de spoorse partijen geparticipeerd in de aanbestedingsprocedure voor een bureaucombinatie (stedenbouwkundig en ingenieurs) ten behoeve van de variantenstudie in de eerste helft van het jaar 2011.

We zijn gestart met het vertalen van de principes voor de Stadsboulevard uit de masterstudie naar een ontwerpogave. Hiertoe hebben diverse ateliers plaatsgevonden. Eén met het accent op de afstemming met onder andere het project Havenkwartier en één met het accent op de totale ontwerpogave.

Blauwe As tweede fase

Op basis van het werkplan FlorijnAs 2010 is de gebiedsvisie Blauwe As opgesteld. Hierin wordt op hoofdlijnen weergegeven welke maatregelen worden getroffen in verband met het bevaarbaar maken van Het Kanaal en de herinrichting van de oevers. De visie is na een interactief proces met aanwonenden en andere direct betrokkenen tot stand gekomen. Naast de visie is het voorstel om te starten met een eerste fase realisatiegebied (Sluistraat en omstreken). Dit voorstel is inmiddels in uw raad behandeld.

Gebiedsontwikkelingen FlorijnAs

Werklandschap Assen-Zuid

Planvorming

In oktober 2010 is de Ontwikkelingsvisie werklandschap Assen-Zuid door uw raad vastgesteld. Op basis van de ontwikkelingsvisie stellen we momenteel het bestemmingsplan, het projectmilieueffectrapportage, het exploitatieplan, het stedenbouwkundig plan en het beeldkwaliteitsplan op. We streven ernaar in oktober 2011 het bestemmingsplan (en de bijbehorende plannen) ter vaststelling aan uw raad aan te bieden. Naar verwachting gaat het voorontwerp bestemmingsplan eind februari 2011 ter inzage voor de inspraak.

Havenkwartier

Er is opdracht gegeven voor het opstellen van een stedenbouwkundige visie op het Havenkwartier. Voor het opstellen van de visie is afstemming gezocht met de andere FlorijnAs projecten Stadsboulevard en Blauwe As.

De punten uit de structuurvisie, typisch Assen, duurzaam, sociaal en aantrekkelijk worden verder uitgewerkt voor het Havenkwartier. Op basis van het stedenbouwkundig plan zal de gebiedsexploitatie worden opgesteld. Als onderdeel van de haalbaarheidstudie wordt gewerkt aan een ontwikkelstrategie voor de verdere ontwikkeling van het Havenkwartier. Samen met het Rijk starten we in het kader van het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) een onderzoek op naar de mogelijkheden van de rioolwaterzuiveringsinstallatie binnen de gebiedsontwikkeling.

Revitalisering Stadsbedrijvenpark

Revitalisering Stadsbedrijvenpark is onder meer gericht op verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en intensivering van het gebruik. De mogelijkheden voor perifere detailhandel worden hierbij expliciet in ogenschouw genomen. Een vereniging voor parkmanagement, die een belangrijke rol in dit proces kan spelen, is inmiddels opgericht.

Wij hebben een proforma aanvraag bij de provincie ingediend. De provincie gebruikt onze aanvraag om een subsidieverzoek (Noordanus middelen) bij het Rijk te onderbouwen. De provincie is voornemens de Noordanus-middelen niet met additionele provinciale middelen te cofinancieren. Voordat wij in gesprek treden met de betrokken ondernemers over de plannen voor revitalisering willen wij meer duidelijkheid krijgen over de externe en interne financiële mogelijkheden.

Natuurontwikkeling Assen-Oost

Samen met belangrijke partners in het gebied werken wij aan een landschapsvisie en een projecten-ideeënboek voor de oostelijke stadsrand. De opdracht voor de visie is in overleg met de partners

uitgewerkt. De aanbesteding heeft plaatsgevonden en een gespecialiseerd bureau is geselecteerd. Het bureau is samen met de gemeente en partners bezig met de eerste analyses van het gebied. Interactiviteit is bij dit project van groot belang. Hiertoe worden verschillende organisaties en bewoners betrokken bij dit traject. Een belangrijk procesdoel is het enthousiasmeren en betrekken van geïnteresseerden en potentiële investeerders in het gebied. Het maken van de landschapsvisie is een van de onderwerpen van het MIRT-onderzoek dat samen met het Rijk en de provincie wordt uitgevoerd.

De toegangspoort (natuurtransferium naar het Drentsche Aa gebied) kan gezien worden als een concreet project binnen de visie. Een haalbaarheidsonderzoek zal medio 2011 worden afgerond.

Infrastructurele projecten en gebiedsontwikkeling (niet FlorijnAs)

Erfgoedkwartier

In het jaar 2010 is de eerste fase van de herinrichting van de singels uitgewerkt tot een definitief plan, bestekgereed gemaakt en aanbesteed. Deze fase betreft de herinrichting van de Ooster- en Zuidersingel vanaf de Javastraat tot en met de aansluiting Drostelaantje. Voor de realisering heeft uw raad in juni 2010 een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld. Voor de tweede fase herinrichting Zuidersingel inclusief het Kerkplein is een definitief ontwerp opgesteld.

Met het openbaar vervoer bureau is overeengekomen dat na de herinrichting de stadsbussen en servicebussen over de Zuidersingel gaan. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden van de singels gaan de streekbussen over de route via Het Kanaal. Er wordt vooralsnog vanuit gegaan dat dit ook na de herinrichting de route blijft.

Met het oog op een goede afstemming van de ruimtelijke ontwikkeling van het Drenst Landschap, het Drents Archief en de singels is voor deze locatie een gezamenlijke visie ontwikkeld waarin de uitbreidingsplannen van het Drents Archief en het Drents Landschap passen. Een bouwaanvraag voor de uitbreiding van het Drents Archief is ingediend.

Citadel

De bouw van de Citadel is in juni 2010 gestart. Het is de verwachting dat in het tweede kwartaal 2012 de parkeergarage en de winkels worden opgeleverd. De woningen volgen in de loop van 2012-2013.

Kloosterveste

De centrumvoorzieningen in Kloosterveste zijn in gebruik genomen. In december 2010 heeft er een feestelijke opening plaatsgevonden. De woningbouw in de buitenring is mede afhankelijk van de markt. Wij zijn nog met de BAM in gesprek over de invulling en afwerking hiervan.

De invulling van het gezondheidscentrum is nog niet bekend. Het is BAM en de zorgverleners in 2010 niet gelukt overeenstemming te bereiken over de vestiging van de zorgverleners in het nieuwe voorzieningencentrum.

Acmesa

De herinrichting van het Acmesaterrein maakt onderdeel uit van de nog niet contractueel vastgelegde samenwerking tussen de gemeente en projectontwikkelaar Bemog. De gemeente verhaalt de te maken kosten voor de ontwikkeling en inrichting van het Acmesaterrein op de projectontwikkelaar via de anterieure overeenkomst. In het jaar 2010 is een start gemaakt met het opstellen van deze anterieure overeenkomst en zijn verkennende besprekingen gevoerd over de plankosten.

Tevens is onderzoek verricht naar de mogelijkheden om het Acmesaterrein van de ontwikkelaar over te nemen.

Messchenveld II

Bij de vaststelling van de Structuurplan Stadsrandzone zijn de uitleglocaties voor wonen en werken vastgelegd. Geconstateerd werd dat voor wonen de prioriteit bij de afronding van Kloosterveen zou komen te liggen, met daarna een mogelijke ontwikkeling van Messchenveld II. Met de vaststelling van de Structuurvisie is de transformatie van het Havenkwartier nadrukkelijker in beeld gekomen. Hierdoor is Messchenveld II voorlopig niet in beeld. In 2010 zijn er dan ook geen ontwikkelingen geweest.

Diepstroeten

Gemeente, grondeigenaar stichting beheer zorgvastgoed en Vanboeijen werken samen aan de transformatie van het huidige terrein van de zorginstelling naar een nieuwe woonwijk van Assen. Fase één is in 2010

gerealiseerd en afgerond, de openbare ruimte van deze fase is formeel overgedragen aan de gemeente.

Voor de vervolgfases twee en drie hebben besprekingen plaatsgevonden met stichting beheer zorgvastgoed. De gemeente gaat de te maken kosten voor de ontwikkeling en inrichting van het gebied verhalen op de eigenaar via een anterieure overeenkomst. In het jaar 2010 is gestart met het opstellen van zo'n overeenkomst. Tevens heeft intensief overleg plaatsgevonden over het Masterplan, waarin onder andere de stedenbouwkundige uitgangspunten worden vastgelegd. Tijdens deze overleggen is overeenstemming bereikt over het te realiseren woningbouwprogramma.

Mercuriuscentrum

ING Real Estate is bezig om haar vastgoed in het Mercuriuscentrum te herontwikkelen. We hebben overlegd met ING over de voorwaarden waaronder de herontwikkeling kan plaatsvinden. In 2010 is met ING overeenstemming bereikt over de stedenbouwkundige uitgangspunten en over de door ING opgestelde Integrale Visie. Tevens is met ING een anterieure overeenkomst gesloten, waarin de grondverkoop en het kostenverhaal door de gemeente is geregeld.

ING heeft in december 2010 over haar project overeenstemming bereikt met de overige vastgoedeigenaren in het Mercuriuscentrum.

In december 2010 heeft uw raad ten behoeve van het gemeentelijke aandeel in de herontwikkeling een uitvoeringskrediet van ongeveer € 1,8 miljoen beschikbaar gesteld.

In december 2010 is de procedure voor een nieuw bestemmingsplan, voor een onderdeel van ING's project, voortgezet door de publicatie van het voorontwerpbestemmingplan.

Kloosterveen II

De langdurige onderhandelingen met de Kloosterveen Assen CV hebben geresulteerd in vertraging bij de planontwikkeling Kloosterveen II. Begin het jaar 2010 is besloten tot ontbinding van het hoofdlijnenakkoord met de CV. Hierna zijn voor de korte termijn de ontwikkelingsmogelijkheden van de gemeentelijke gronden vastgesteld en voor de langere termijn de ontwikkelingsscenario's voor de overige gronden onderzocht. Inmiddels heeft de CV verzocht de onderhandelingen opnieuw te starten. Een eerste gesprek hierover heeft plaatsgevonden.

Kloosterveen III

We hebben een stedelijke opgave, voortkomend uit het programma Assen koerst en de Regiovisie Assen-Groningen. De uitwerking van de stedelijke opgave heeft geresulteerd in een structuurplan Stadsrandzone Assen. In dit plan zijn Kloosterveen III Zuid en West aangewezen als prioritaire locaties. Aangezien Kloosterveen III de overgang vormt met het landelijke gebied en grenst aan twee buurgemeenten is bestuurlijk gekozen voor een gebiedsontwikkeling die groter is dan alleen Kloosterveen III Zuid en West. Een nieuw provinciaal wegtracé richting Norg en Smilde en een ecologische verbindingzone maken eveneens deel uit van het plan. De wet Voorkeursrecht Gemeenten is gevestigd op het gebied Kloosterveen III Zuid en West. Met de grondeigenaren wordt reeds onderhandeld. De prognose op basis van de eerste concept stedenbouwkundige schets is dat in Kloosterveen III Zuid en West circa 1.200 woningen gerealiseerd kunnen worden. In december 2009 is overeenstemming met de provincie en gemeente Midden-Drenthe bereikt over onder andere de financiering van het nieuwe wegtracé en de ecologische verbindingzone. Over het wegtracé is in januari en juni 2010 een informatieavond georganiseerd. Medio het jaar 2010 is de milieu-effectrapportageprocedure voor de gebiedsontwikkeling opgestart en is het ontwerpbestemmingsplan voorbereid.

Blauwe As

Het project Blauwe As is financieel afgesloten. Per saldo resteert een voordeel van €0,9 miljoen dat wordt ingezet voor lagere activering van het herstel damwand en Vaart.

De Birk subsidie van €0,9 miljoen kan pas gedeclareerd worden na de realisatie van het Cultureel kwartier. Hiervoor hebben we een beschikking tot verlenging van de subsidieperiode ontvangen tot 31 december 2011.

Wegvak Peelo

Het project Verdubbeling wegvak Peelo, inclusief verdubbeling bajonet tot en met begin Industrieweg en aanleg openbaar vervoer knooppunt is financieel afgesloten. Per saldo resteert een voordeel van €0,6 miljoen wat heeft geresulteerd in een lagere onttrekking aan de Reserve Grote Projecten.

Het perceel van het voormalig Chinees restaurant aan wegvak Peelo is aangekocht. De kosten hiervoor zijn opgenomen in de grondexploitatie.

Maatschappelijke voorzieningen (met name gebouwen)

Milieu educatief centrum/wijkpost

Het voorlopig ontwerp voor een milieu educatief centrum is gereed en in januari 2010 aan uw raad gepresenteerd. In verband met de discussie over de bezuinigingstaakstelling heeft het project in het jaar

2010 acht maanden stilgelegen. Inmiddels heeft uw raad besloten dat de realisatie van het milieu educatief centrum doorgang vindt. De verdere voorbereiding voor onderzoek en aanbesteding zijn weer gestart. Als nadere voorwaarde is gesteld dat direct na de behandeling van de Voorjaarsnota 2011 één

raadsvoorstel zal worden ingediend waarin naast het milieu educatief centrum, meerdere ontwikkelingen op Stadsbroek worden meegenomen.

Huisvesting voortgezet onderwijs

Het betreft de vervangende nieuwbouw voor de locatie De Lariks van de CS Vincent van Gogh en Quintus van het Dr. Nassau College. De beide scholen zijn zelf bouwheer en daarmee verantwoordelijk voor het proces. Er is overeenstemming met de scholen bereikt over de leerlingenprognose en het aantal vierkante meters dat gebouwd mag worden, inclusief het aantal gymlokalen. Voor beide locaties zijn de stedenbouwkundige randvoorwaarden vastgesteld. Met het Dr. Nassau College is in relatie tot de sportvoorzieningen gesproken over de locatie. De huidige plek biedt daarvoor voldoende kansen en mogelijkheden. De procedure tot wijziging van de bestemmingsplannen is in gang gezet. CS Vincent van Gogh heeft de architectkeuze afgerond.

Multifunctionele accommodatie Baggelhuizen

Begin 2010 is de multifunctionele accommodatie Het Schakelveld opgeleverd en in gebruik genomen.

Multifunctionele accommodatie Pittelo

Door bezwaar tegen het bestemmingsplan is de bouw een half jaar later gestart. Gevolg van het bezwaar is dat er aan de zijde van de Moezelstraat een geluidswal moet worden aangebracht. De kosten van deze vertraging worden opgevangen binnen het projectbudget. Eind november is de eerste paal geslagen. Door de vorstperiode is enige vertraging opgelopen. Eind 2011 wordt de multifunctionele accommodatie opgeleverd, ingebruikname voorjaar 2012.

Multifunctionele accommodatie Assen-Oost

In 2010 is er een start gemaakt met een analyse voor het van de huidige situatie in Assen Oost. Diverse voorzieningen in de wijk zijn aan het einde van de technische levensduur. De bouw van een multifunctionele voorziening in het centrum van de wijk (locatie politiebureau Tuinstraat) is de start voor het up to date maken van de wijk Assen-Oost. Door de start van de multifunctionele accommodatie ontstaat de gelegenheid voor clustering van voorzieningen waarin de meerwaarde zit in de synergie met de omgeving en de leefbaarheid. Ten aanzien van de hierdoor vrijkomende locaties is onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor herontwikkeling van deze locaties. Onderzocht wordt in hoeverre het mogelijk is om de opbrengsten van deze herontwikkellocaties in te zetten als dekking voor de MFA. Hierbij zijn inbegrepen de aankoop van het politiebureau, de voormalige dienstwoning en de ontwikkeling van de multifunctionele accommodatie.

De Nieuwe Kolk

De bouw van De Nieuwe Kolk loopt gestaag. 2010 was een bewogen jaar voor dit project vanwege di-

verse claims van BAM, gesprekken over meerwerk met de gebruikers, discussies rondom de afronding van het uitvoeringsgereed ontwerp en een strenge winterperiode. Dit heeft geleid tot veelvuldig overleg tussen BAM en de gemeente om te komen tot een overeenkomst over al deze punten. Deze gesprekken verlopen constructief en wij verwachten er dan ook met BAM uit te komen. Daarnaast is er vanuit Theater/Bioscoop De Kolk het verzoek gekomen voor een latere oplevering, opening en ingebruikname van het nieuwe complex, omdat het nog onduidelijk is wat de staat van oplevering zal zijn en omdat BAM dan bezig is met de bouw van de overige delen van het complex. Nadat de financiële consequenties hiervan waren uitgezocht en zijn afgestemd met uw raad, is het verzoek ingewilligd, echter onder het voorbehoud dat de gemeente en BAM hierover tot overeenstemming kunnen komen, ook in financieel opzicht.

Toekomstige exploitatie De Nieuwe Kolk

In 2010 is een werkgroep exploitaties samengesteld, bestaande uit diverse disciplines, die de toekomstige exploitatie van De Nieuwe Kolk nader hebben onderzocht. Momenteel wordt hun analyse verder uitgewerkt.

Hockeyvelden hockeyvereniging Assen

Het definitieve concept inrichtingsplan voor de Groene Dijk is eind 2010 aan ons voorgelegd. Verwacht wordt, dat in het jaar 2011 een afgeronde planologische procedure is doorlopen en dat de grondwerkzaamheden en aanvang van de bouw in het jaar 2012 kunnen starten.

Realisatie sporthal Stadsbroek

Voor de zomervakantie heeft er een openbare aanbesteding met voorselectie plaatsgevonden. De uitverkozen partijen, bouwers, architecten en bouwbegeleiding zijn aan de slag gegaan met de nadere uitwerking en daadwerkelijke bouw. We hebben in augustus het besluit genomen dat de basishal zal worden gebouwd. Inmiddels heeft de start van de werkzaamheden plaatsgevonden, in het jaar 2011 is de uitvoeringsfase van de bouw.

Planvoorbereiding Wielercentrum

Gesprekken zijn gevoerd met de wielerverenigingen om tot overeenstemming te komen over het ontwerp en programma van eisen. Bij het project zijn de inbreng en assistentie betrokken van de KNWU (de Koninklijke Nederlandse Wielren Unie). Ook is gelobbyd voor het binnenhalen van subsidies. Begin 2011 moet dit leiden tot een convenant en een Programma van eisen.

Planvoorbereiding openluchtwembad

Met De Bonte Wever is overeenstemming bereikt over aanleg, beheer en exploitatie van het te realiseren openlucht zwembad bij De Bonte Wever. Volgens is begonnen met de juridische uitwerking.

Nieuwe brandweerkazerne

In juli 2010 is het geselecteerde bouwmanagementbureau gestart met zijn werkzaamheden om, samen met de gemeentelijke projectleider en vertegenwoordigers van Brandweer Assen, de Hulpverleningsdienst Dren-

the en de GGD-Drenthe nieuwbouw te realiseren aan de Groene Dijk in Assen. Hierin gaan alle drie organisaties eind 2013 gehuisvest worden. Begin 2011 ontvangt uw raad een (nader) onderzoeksvoorstel voor de brandweernevenpost.

Bedrijfsvoering

Centrale Huisvesting

Begin 2010 zijn drie externe adviesbureaus benaderd voor het uitbrengen van een offerte voor het verlenen van adviesdiensten ten behoeve van de centrale huisvesting van het stadhuis.

Het bureau Draaijer & Partners heeft deze meervoudige onderhandse aanbesteding gewonnen.

Het bureau heeft het afgelopen jaar onderzoek gedaan naar de visie op mens en organisatie, ICT en huisvesting; werkstijlen en processen; mogelijk huisvestingsconcept; investeringen en jaarlasten. Tevens heeft Draaijer & Partners een analyse van de budgetruimte gemaakt en de technische mogelijkheden van het gebouw onderzocht. De komende tijd (tot oktober 2011) zal worden gebruikt om te komen tot een plan van aanpak en een voorlopig ontwerp.

Middeleninzet bestuurlijk relevante investeringsprojecten

Welke middelen zijn t/m 2010 ingezet voor de realisatie van bestuurlijk relevante investeringsprojecten?

Hieronder het overzicht met de belangrijkste in voorbereiding en/of in uitvoering zijnde investeringsprojecten uit het gemeentelijk investeringsplan. Oude projecten, dat wil zeggen projecten die eerder op de lijst stonden, maar inmiddels zijn afgerond, hebben wij niet meer opgenomen.

Bij de rubricering van de projecten hebben wij, daar waar dat relevant is, aansluiting gezocht bij de hoofdthema's van de FlorijnAs.

De tabel geeft een beeld van de investeringen in de gemeente Assen waarvoor uw raad een krediet beschikbaar heeft gesteld. Er zijn ook projecten in de tabel opgenomen die in de grondexploitatie plaatsvinden. Daarnaast is een aantal velden niet gevuld. Dit betekent dat de gemeente Assen hierin geen financiële betrokkenheid heeft. Het kan zijn dat dit project door een derde wordt getrokken.

De projectenparagraaf is dit jaar voor het eerst opgenomen. Het betreft hier nadrukkelijk een ontwikkelmodel dat in de komende periode verbeterd en aangescherpt zal worden.

In deze jaarrekening wordt de financiële stand van zaken weergegeven ultimo 2010. Dit betekent dat er in een aantal gevallen sprake is van een voorbereidingskrediet.

De stand van de kredieten van de diverse projecten (bedragen * €1.000)

FlorijnAs RSP-projecten (bedragen * €1.000)				
Project	investering incl. btw prijspeil 2010	voor- bereidings- krediet	krediet	gerealiseerde uitgaven t/m 2010
Assen-Zuid				
Plankosten	2.200	250		50
Meerkosten fly-over aansluiting A28/N33	13.500			
Station Assen-Zuid inclusief hoofdontsluiting exclusief spoorse aanpassingen.	7.500			
Verbinding A28 met station en Toeristisch Re- creatieve Zone	29.900			
Aansluiting kunstwerk A28 de Haar	7.600			
Verdubbeling De Haar	3.100	2.619		
Assen-Zuid FlorijnAs-elementen				
Eerste fase HOV as Asen-Zuid	5.900			
Totaal Assen Zuid	69.700	2.869	0	50
Stationsgebied/stadsboulevard				
Plankosten	4.900	935		363
Stationsplein Assen centraal (OV/fiets/auto)	7.200			
Aansluiting stationsplein op stadscentrum (Stati- onsstraat)	1.800			
Verdubbeling noord-zuid as (Overcingellaan)	78.900			
Nieuw stationsgebouw over spoor (passarelle)	10.300			
Totaal Stationsgebied/stadsboulevard	103.100	935	0	363
Blauwe As 2e fase				
Plankosten	2.500	900		500
Verbinding Vaart-Havenkanaal sluizen en brug- gen	42.800			
Herinrichting gebied zuidzijde	3.800			
Totaal Blauwe As 2e fase	49.100	900	0	500
Totaal Programmakosten				
Programmakosten FlorijnAs	8.700	1.572		920
Masterstudie	780	780		781
Totaal Programmakosten	9.480	2.352	0	1.701
Totaal FlorijnAs RSP-projecten	231.380	7.056	0	2.614
FlorijnAs Gebiedsontwikkelingen (bedragen * €1.000)				
Project	investering incl. btw prijspeil 2010	voor- bereidings- krediet	krediet	gerea- liseerde uitgaven t/m 2010
Havenkwartier		1.278		1.094
Assen-Zuid visie en IOP		13		33
Toeristisch Recreatieve Zone en Baggelhuizen		535		201
Revitalisering Stadsbedrijvenpark		400		78
Toegangspoort Dijkveld		118		56
Landschap Assen-Oost		100		8
Assen-Zuid algemeen		280		67
Assen-Zuid Bedrijvenpark		1.240		1.027
FlorijnAs - Gebiedsontwikkelingen	0	3.964	0	2.564
totaal RSP en gebiedsontwikkeling (bedragen * €1.000)				
Totaal RSP	231.380	11.020	0	5.178

Infrastructurele projecten en gebiedsontwikkeling (niet FlorijnAs)(bedragen * €1.000)				
Project	voor- bereidings- krediet	budget	uitgaven t/m 2010	saldo
Erfgoedkwartier inclusief huisvesting Drents Archief		1.115	1.044	71
Parkeergarage De Citadel		29.550	16.501	13.049
Centrumvoorzieningen Kloosterveste		22.515	24.279	- 1.764
Herinrichting Acmesaterrein		150	158	-8
Messchenveld II		780	512	268
Diepstroeten				
Mercuriuscentrum		1.787	268	1.519
Kloosterveen III		450	622	-172
Wegvak Peelo	afgerond			600
Sanering gasfabriekterrein		7.000	6.198	7.000

Maatschappelijke voorzieningen (met name gebouwen)(bedragen * €1.000)				
Project	voor- bereidings- krediet	budget	uitgaven t/m 2010	saldo
Milieu Educatief Centrum	300		318	-18
Vorb. nieuwbouw Dr. Nassau College en Vincent van Gogh College		50.000	677	49.233
Derde cluster basisscholen Kloosterveen	1.000		84	916
Uitvoering kwaliteitsimpuls onderwijs:				
- Vuurvogel		2.773	2.248	525
- Aanpassingen de Cirkel		729	729	0
- Nieuwbouw Borg		2.500	186	2.314
- Nieuwbouw Marskramer	225		0	225
- Nieuwbouw Driesprong		2.200	103	2.097
- MFA Schakelveld	afgerond	20.694	20.872	-178
- MFA Pittelo		9.547	1.541	8.006
- MFA Assen-Oost	240		125	115
De Nieuwe Kolk		80.000	44.967	53.033
Hockeyvelden	0	0	0	0
Sporthal Stadsbroek		3.000	233	2.767
Planvoorbereiding wielercentrum				
Planvoorbereiding openluchtwembad				
Planvorming nieuwe brandweerkazernes	1.501		401	1.100
Sport- en speelvoorzieningen jongeren		800	801	-1

Bedrijfsvoering (bedragen * €1.000)				
Project	voorbereidingskrediet	budget	uitgaven t/m 2010	saldo
Aanpassingen centrale hal		300	300	0
EGEM, inclusief DImpact		210		210
Centrale huisvesting	250		88	162

Jaarverslag
2010

Algemeen

Kerngegevens

Sociale structuur	2008	2009	2010
Totaal aantal inwoners:	65.487	66.369	66.839
Inwoners van 0-19 jaar	16.878	16.866	16.977
Inwoners van 20-64 jaar	39.183	39.784	39.835
Inwoners van 65 jaar en ouder	9.426	9.719	10.027
Aantal uitkeringsgerechtigden:			
- Wet werk en bijstand	1.391	1.419	1.564
- Sociale Werkvoorzieningen	700	913	913
- Invaliditeitspensioenen	-	-	
- Ioaw/Ioaz	30	32	40

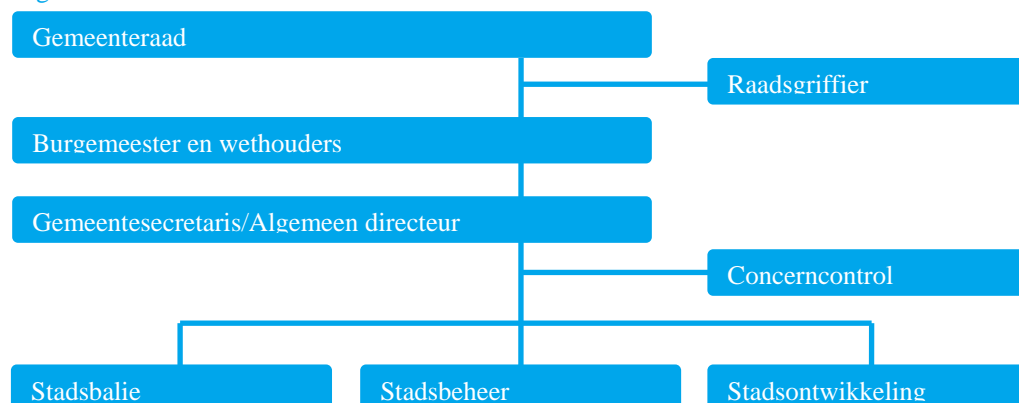
Fysieke structuur	2008	2009	2010
Oppervlakte gemeente in ha:	8.348	8.348	8.348
Waarvan			
- Binnenwater	151	151	151
- Historische stads- of dorpskern	11	11	11
Aantal woningen:	28.565	29.223	29.622
Lengte in km van de wegen (in onderhoud bij de gemeente):	450	463	482
waarvan			
- Andere wegen buiten de bebouwde kom	91	91	87
- Andere wegen binnen de bebouwde kom	359	372	395
Lengte van de recreatieve fiets-, ruiter- en wandelpaden	28	29	29
Lengte van de waterwegen	8,5	8,5	8,5
Aantal ha openbaar groen:			
- Bossen en natuurterreinen	800,36	804,86	845,33
- Begraafplaatsen	26	26	26
- Recreatieterreinen	104,6	104,6	104,6
- Plantsoenen	405,74	427,69	432,24
- Sportterreinen	52	52	52
- Natuureducatieve elementen	27	27	27
- Overige terreinen	15	15	15

financiële structuur	bedrag x €1.000			bedrag per inwoner x €1		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
gewone uitgaven	235.398	237.100	257.006	3.595	3.572	3.845
kapitaaluitgaven (investeringen)	18.813	28.180	55.195	287	425	826
balanstotaal	220.961	347.085	381.737	3.374	5.230	5.711
gewaarborgde leningen	51.906	43.264	34.603	793	652	518
reserves 31 december:						
a. vrij aanwendbare bedrijfsreserve	63.267	55.250	53.225	966	832	796
b. bestemmingsreserves	59.511	108.459	100.437	909	1.634	1.503
c. voorzieningen	18.229	20.314	17.953	278	306	269
vaste schulden 31 december:						
a. diverse leningen	53.544	61.198	103.243	818	922	1.545
b. rijksleningen woningbouw						
investeringen 31 december:						
a. diversen	147.385	153.514	201.028	2.251	2.313	3.008
b. woningbouw/geldleningen ug	3.105	13.392	13.229	47	202	198
financieringsoverschot	44.061	78.930	60.601	673	1.189	907
financieringstekort	-	-			-	
belastingopbrengsten:						
a. functie 920. ozb/toeristenbelasting	10.177	10.832	11.237	155	163	168
b. overige heffingen:						
leges, begraafplaatsen, rioolrecht	8.313	7.585	7.737	127	114	116
parkeergelden	2.628	2.843	3.046	40	43	46
parkeerbelasting	114	159	119	2	2	2
marktgeden	103	103	103	2	2	2
algemene uitkering gemeentefonds	62.857	69.230	73.962	960	1.043	1.107
jaarresultaat	5.560	1.192	1.483	85	18	22
% omslagrente	5%	5%	5%			
% rente kortgeld	3,75%	3,75%	3,75%			
verhouding eigen vermogen:						
investeringen	81,59%	91,87%	76,41%			
vreemd lang vermogen	229,30%	250,57%	158,57%			

Organisatie

Organisatieschema

Gemeenteraad

Samenstelling gemeenteraad (periode 2010-2013)

Voorzitter	De heer K.S. Heldoorn
Vicevoorzitter	De heer M.F. Sagel
Plaatsvervangende voorzitters	De heer D.D. Kuils en mevrouw C.B. Franken-Katerberg
Raadsgriffier	De heer Th. Vlieger
Raadsleden	33
Raadsfracties	8

Samenstelling fracties in de gemeenteraad

De gemeenteraad bestaat uit acht fracties met 33 leden. De raadsleden zijn:

PvdA (8)

De heer J. Wolters
De heer M.F. Sagel
Mevrouw H.J. van Es
De heer M. Bruins
De heer J.F. van Oostrum
Mevrouw H. Vrieling
De heer L.G.J. Rengers
De heer C. de Wal
Plaatsvervangend: Mevrouw C. Vorselman-Derksen

VVD (5)

De heer F.P. Duut
Mevrouw L. van de Beek-Binnerts
De heer W.A. Greijdanus
Mevrouw G.M.J. Netjes
De heer M. van Zomeren
Plaatsvervangend: De heer H. Kuipers

PloP (4)

De heer J.R. Wiersema
De heer C.M.V. Boonzaaijer
Mevrouw J.R. Wolters-Vrede
De heer E. Prent
Plaatsvervangend: De heer A.V. Solisa

ChristenUnie (4)

Mevrouw H.A. Vlieg-Kempe
De heer A.W. Wienen
De heer S.J. Lagendijk
De heer P.J. Sturing
Plaatsvervangend: mevrouw J.M. Boersma-Harink

CDA (4)

Mevrouw A. Mulder
Mevrouw C.B. Franken-Katerberg
Mevrouw M. Komen-Huizer
De heer G.G.J. de Korte
Plaatsvervangend: vacature

D66 (4)

Mevrouw I.J.M. Eshuis
De heer B. Bergsma
De heer D.D. Kuils
De heer C. Talsma
Plaatsvervangend: De heer K. Dijkstra

SP (2)

De heer J. Broekema
Mevrouw A. Joustra-Schuiling
Plaatsvervangend: De heer J. van Rooij

GroenLinks (2)

Mevrouw L.E. Punt

De heer J. Marskamp

Plaatsvervangend: De heer S.R. Pormes

College van burgemeester en wethouders

Burgemeester K.S. Heldoorn

Portefeuille

Bestuurlijke coördinatie
Algemeen bestuurlijke en juridische aangelegenheden
Openbare orde en veiligheid
Brandweer
Veiligheidsregio
Politie
Wettelijke taken/burgerzaken
Ambassadeursfunctie
Dagelijks bestuur SNN
Communicatie, lobby
Coördinatie evenementen

Gemeentesecretaris/Algemeen directeur mevrouw I. Oostmeijer

De gemeentesecretaris is de hoogste ambtenaar. Behalve hoogste manager van de ambtelijke organisatie, is zij tevens eerste adviseur van het college.

Wethouder J. Kuin (PvdA)

Portefeuille

Sociale zaken en werkgelegenheid (WWB, Minimabeleid, WSW)
Regiovisie
Ruimtelijke ordening (onder andere lid stuurgroep FlorijnAs)
Sport
Welzijn (Ouderenwerk, Sociaal werk/maatschappelijk werk)
Schuldhelpverlening
Minderheden/Kleurrijk
Antidiscriminatie
Coördinerend wethouder Participatie

Wethouder A. Smit (PvdA)

Portefeuille

Financiën (inclusief belastingen)
Vastgoed
Grondzaken
Wonen (Volkshuisvesting, Stadsvernieuwing, Monumentenzorg)
Wijkbeleid/Gebiedsgericht werken
Lid stuurgroep De Nieuwe Kolk

Wethouder H.A. Matthijsse (VVD)

Portefeuille

Economische zaken (Promotie/acquisitie bedrijfsleven (groei arbeidsplaatsen), Industrie, MKB, Promotie algemeen/citymarketing, Markten/kermissen, Bedrijventerreinen, Lastenvermindering bedrijfsleven, (waaronder deregulering)
FlorijnAs (onder andere voorzitter stuurgroep)/Structuurvisie
Recreatie en toerisme
Motorsportevenementen
Sensortechnologie
SNN
Lid stuurgroep De Nieuwe Kolk
Coördinerend wethouder FlorijnAs

Wethouder A.L. Langius (CU)

Portefeuille

Milieubeleid/afvalbeheer/duurzaamheid
Openbare werken
Groen en grijs (onder andere lid stuurgroep FlorijnAs)
Coördinatie Wmo (Volksgezondheid, Verslavingszorg, Maatschappelijke opvang, Individuele verstrekingen)
Jeugd en gezin
Internationale betrekkingen
Verkeer en vervoer (onder andere lid stuurgroep FlorijnAs)
Coördinerend wethouder Regionale samenwerking

Wethouder M. Hoogeveen (D66)

Portefeuille

Bestuurlijke en ambtelijke vernieuwing (doorontwikkeling) en integraal werken
Personeel en organisatie/ook ambtelijke huisvesting
ICT/digitale overheid
Publieke dienstverlening
Deregulering algemeen
Cultuur
Onderwijs (inclusief leerplicht, SPA, Kinderopvang)
De Nieuwe Kolk (voorzitter stuurgroep)
Coördinerend wethouder bestuurlijke en ambtelijke vernieuwing

Jaarverslag
2010

Verklaringen

Verklaringen

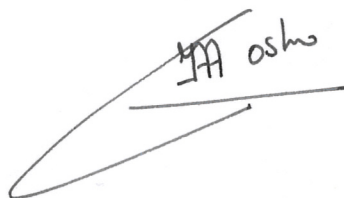
Door ondertekening en datering verklaart het college van burgemeester en wethouders zich akkoord met de in de jaarrekening opgenomen verantwoording over het gevoerde beheer.

Assen, **19 MEI 2011**

Burgemeester en wethouders van Assen,

, burgemeester

, secretaris

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Assen in zijn openbare vergadering van

19 MEI 2011

, voorzitter

, griffier

Jaarverslag
2010

Bijlagen

Bijlage I Bronvermelding indicatoren en kengetallen

- 1) Landelijke VNG-Benchmark Publieksbalie (jaarlijks vanaf 2005)*
- 2) Meting in kader van project Deregulering; nulmeting 2008, vervolgmeting 2009
- 3) Project waar staat je gemeente; nulmeting 2008, vervolgmeting 2010
- 4) Project identiteit en imago; nulmeting 2007, vervolgmeting 2009
- 5) Jaarverslag Algemene Commissie Bezwaarschriften 2009, gemeente Assen
- 6) Jaarverslag klachtafhandeling 2009, gemeente Assen
- 7) Onbekend
- 8) Leefbaarheidsmonitor met ingang van 2009
- 9) Distributie planologisch onderzoek (DPO)
- 10) 9+9=1, Onderzoek naar leefbaarheid en veiligheid in de gemeente Assen
- 11) Accountantsverslag voor de gemeenteraad van gemeente Assen, PricewaterhouseCoopers accountants
- 12) Financiële verkenningen 2009 - De financiële positie van de Drentse gemeenten in 2009, provincie Drenthe
- 13) Gemeentebegrotingen en Jaarverslagen gemeente Assen
- 14) Circulaires Gemeentefonds ministerie van Binnenlandse Zaken
- 15) Nulmeting integraal beheer openbare ruimte 2008; voor de wijken en de bedrijventerreinen is afgesproken dat de onderhoudskwaliteit op basisniveau moet liggen, dat komt overeen met een rapportcijfer van 5,5 tot 7,4
- 16) Monitoring bezoekers en beleving recreatiegebied Baggelhuizen 2008 tot en met 2010
- 17) Rapportages van de uitvoerders en ketenpartners aan de gemeente Assen
- 18) Gemeentelijke registratie; getallen voor volgende jaren zijn niet vooraf aan te geven, er wordt gehandeld als zich problemen voordoen
- 19) Gemeentelijke (basis-)administratie/registratie, gemeente Assen
- 20) Centraal bureau voor de Statistiek
- 21) Jaarrekening en begroting Bibliotheek
- 22) Meerjarenraming Cultureel kwartier, gemeente Assen
- 23) Rapportage ICO
- 24) Onderzoek naar dienstverlening ISD
- 25) Onderzoek naar dienstverlening GKB (nog op te stellen)
- 26) Onderzoek naar dienstverlening Alescon (nog op te stellen)
- 27) CWI Noord Nederland. (* Cijfers voor Assen ontbreken.)
- 28) Registratie en begroting ISD
- 29) Registratie en begroting Alescon
- 30) Registratie en begroting GKB
- 31) Rapportages van makelaars
- 32) Rapportages van de afdeling publieksbalie, gemeente Assen
- 88) Bron niet vermeld
- 99) Indicator nog te ontwikkelen en/of nulmeting nog uit te voeren

Bijlage II Afkortingen

ADB	Antidiscriminatiebureau
AED	automatische externe defibrillator
AMT	Algemeen Management Team
AMW	Algemeen maatschappelijk werk
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
Awbz	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
B&W	College van burgemeester en wethouders
BAG	Basisadministratie adressen en gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en gemeenten
BCF	btw-Compensatiefonds
BIRK	Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit
BKV	Beeldende kunst en vormgeving
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOR	Beheer Openbare Ruimte
BOS	Buurt, Onderwijs en Sport
BSI	Breedtesportimpuls
BSN	Burger servicenummer
btw	Omzetbelasting, Belasting over de Toegevoegde Waarde
BWS	Besluit Woninggebonden Subsidies
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CBK	Centrum beeldende kunst
CEP	Centraal economisch plan
CIZ	Centrum indicatiestelling zorg
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
Digi-D	Digitale Identiteit
ECB	Europese centrale bank
EDR	European Data Register
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EMU	Europese Monetaire Unie
ESF	Europees Sociaal Fonds
FMA	Multifunctionele accommodatie
fte	Fulltime-equivalent
FWI	Fonds Werk en inkomen
GBA	gemeentelijke basisadministratie
GDU	Gebundelde doeluitkering
Gemrap	gemeentelijke rapportage
GFT	Groente, fruit en tuinafval
GGD	gemeentelijke, gemeenschappelijke of gewestelijke gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIS	Geografisch informatiesysteem
GKB	Gemeenschappelijke Kredietbank
GOA	gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid
GR	gemeenschappelijke regeling
GRP	gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP	gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan
hbo	Hoger beroepsonderwijs
HRM	Human resource management
IBOR	Integraal beheer openbare ruimte
ICO	Instituut culturele ontwikkeling, centrum voor kunst en cultuur
Ioaw	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
Ioaz	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IPO	Interprovinciaal overleg
ISD	Intergemeentelijke Sociale Dienst
ISV	Investerings Stedelijke Vernieuwing
IZA	Intergemeentelijke ziektekostenverzekering ambtenaren
K2	Klant en Kwaliteit
KAR	Korte afstand radio

KCC	Klantcontactcentrum
KGA	Klein gevaarlijk afval
LEAO	Lager economisch en administratief onderwijs
mbo	Middelbaar beroepsonderwijs
MER	milieueffectrapportage
MJP	Meerjarenprognose, meerjarenplan
MO	Maatschappelijk ondernemen of Maatschappelijke opvang
NOM	Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland
OBO	Openbaar basis onderwijs
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OGGz	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OTB	Ontwerp Tracébesluit
Ozb	Onroerendezaakbelasting
PBC	Provinciale bibliotheekcentrale
POP	Provinciaal Omgevingsplan
PvE	programma van eisen
RBD	Regionale Brandweer Drenthe
RF	restfractie
RGP	Reserve Grote Projecten
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten
RSM	Ruimtescheppende maatregel
RSP	Regiospecifiek Pakket
RWS	Rijkswaterstaat
SBZ	Stichting Beheer Zorgvastgoed
SMW	Servicepunt Schoolmaatschappelijk Werk
SNN	Samenwerkingsverband Noord Nederland
SPA	Stichting peuterspeelzaal Assen
STIP	Stedelijk investeringsplan
SVD	Stichting Vluchtelingenhulp Drenthe
SWS	Wet sociale werkvoorziening
TROP	Toeristisch Recreatief Ontwikkelingsplan
VB	Verslavingsbeleid
VDG	Vereniging Drentse gemeenten
VETAG	Vehicle tagging
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VNN	Verslavingszorg Noord-Nederland
VRI	Verkeersregelinstallatie
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVN	Veilig Verkeer Nederland
W&I	Werk en inkomen
Welzo	Welzijn voor ouderen
Wik	Wet inkomensvoorzieningen kunstenaars
WKPB	Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen
WLK	Wijkvereniging leefbaar Kloosterveen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Woz	Wet Waardering Onroerende Zaken
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
Wvg	Wet voorziening gehandicapten
Wwb	Wet werk en bijstand
WZA	Wilhelmina Ziekenhuis Assen
ZML	Zeer moeilijk lerende kinderen
ZZL	Zuiderzeelijn